

**ÇAĞATAYCA MECMŪ' A-İ RESĀ'İL-İ ' ACĪBE
(İNCELEME - METİN - TÜRKİYE TÜRKÇESİNE AKTARMA - DİZİN -
TIPKIBASIM)**

**Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Türk Dili ve Edebiyatı Doktora Programı**

Gulvira DARMENOVA

Danışman: Prof. Dr. Bilge ÖZKAN NALBANT

**Temmuz 2021
DENİZLİ**

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Bu tezin, tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

Gulvira DARMENOVA

ÖNSÖZ

Çağatay (Doğu) Türkçesiyle kaleme alınmış bu eser, insanoğlunun iki güçlü duygusu olan talep etme isteği ve merak duygusu etrafında şekillenmiştir. Dua kitapları yazıldıkları andan itibaren halk arasında elden ele dolaşarak çoğaltılan metinler olmuşlardır. Yani Tanrıyla irtibat kurmak anlamına gelen duanın insan ruhunda yarattığı rahatlama ve huzur insan doğasının en büyük ihtiyaçlarından birini karşılar. Bizim üzerinde çalıştığımız mecmua, dinî bir kitap olmakla beraber hayvancılık, çiftçilik ve on sekiz bin âlemin, canlıların yaratılması ve birçok ayet, dua, duaların türleri, hikâyeler hakkında bilgi verilmektedir.

Üzerinde çalıştığımız eser; Nûr-nâme; Kadeh-nâme; Mahlûkât-nâme; Vefk-i besmele-i şerîf; Duâ-yı nazar-ı nefis ve sevk-i dem içkü için; Düşmen şerridin amân bolmak için bedûh; Duâ-yı ez-bera-i perzend şoden; Duâ-yı bend-i zebân-ı ve düşmen ve âdemiyan ve bürhân-ı kasd-ı düşmen; Risâle-i çârvâdârlık; Tarîkat-nâme; Duâ bu turur hem sûdâ-keşâd; Risâle-i dihkân; Duâ-yı tefâşât-ı bed-nazar; Duâ-yı ism-i a'zam; Salâten tuncînâ ve Duâ-yı karınça; Duâ-yı bâzû-bend; Bibi seşenbe ananı risâleler; İsnâd duâ-yı baht güşâden bu turur; Duâ-yı sevdâ güşâd adlı ana başlıklı bölümlerinden oluşmaktadır.

Çağatay Türkçesinin son dönemleri, bu döneme ait metinlerin azlığından dolayı Türk dili bakımından ayrı bir önem taşımaktadır. Bu dönemin ağız özelliklerinin yazı diline girdiği bir geçiş dönemi olması ve bu günkü Türk lehçelerine doğru bir geçiş özelliği taşıması bu dönem metinlerinin değerini artırmaktadır.

XX. yüzyılın başına ait olan bu mecmua ile son dönem Çağatay Türkçesinin dil özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Eser içerisinde birçok dua, ayet ve hikâyeyi barındırmaktadır.

Çalışmamızda, Arap harfli metin, transkripsiyon (çevriyazı) yoluyla Latin harflerine çevrilmiş, eserin dili incelenmiş; yazım özellikleri, seslik ve şekillik yapısı ortaya konmaya çalışılmıştır. Sonrasında hazırlanan gramatikal dizin ile metnin söz varlığı ve özel adların dizini ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmamız ana metin bölümü Giriş ve III ana bölüm halinde; Dil Bilgisi İncelemesi, Metin, Dizin bölümlerinden oluşmaktadır. Ve son olarak da eserin tıpkıbasımı verilmiştir.

Ana metin Giriş bölümünde, eserin içeriğini oluşturan Çağatayca Mecmû'a-i Resâ'il-i 'Acîbe'nin yazıldığı dönem ve siyasi durum hakkında bilgi verilmiştir.

İnceleme bölümünde, eserin dil bilgisi özellikleri; yazım özellikleri, ses bilgisi, kelime bilgisi, seslik ve şekillik yapısı incelenerek aydınlatılmaya çalışılmıştır.

Metin bölümünde eserin Arap harfleriyle yazılmış olan eserin Latin harflerine çevriyazısı (transkripsiyon) ve Türkiye Türkçesine aktarımı hazırlanmıştır.

Dizin bölümünde, gramatikal dizini oluşturulmuş, eserin söz varlığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. En sona Özel Adlar dizini eklenmiştir.

Bu çalışmamı hazırlama sürecinde bana destek veren ve Şahkerim adındaki Semey Devlet Üniversitesi'nde çalışırken beni doktora için Türkiye'ye gönderen, aynı zamanda Çağatayca "Mecmū' a-i Resā'il-i ' Acībe" adlı eserin kopyasını tedarik etmeme yardımcı olan Prof. Dr. Şınar Botaykızı'na, benim Türkiye'ye gelmemi ve doktora başvurmamı sağlayan, desteklerini esirgemeyen kıymetli hocam Prof. Dr. Nergis Biray'a, tez savunma jürisinde yer alarak tezi inceleyip görüşlerini paylaşan Prof. Dr. Talip Yıldırım'a ve Prof. Dr. Mehmet Vefa Nalbant'a, Arapça ayetler ve duaları kontrol edip düzeltmeler yapan İlahiyat Fakültesi'nin Doç. Dr. İdris Türk'e, Arş. Gör. Metin Akdeniz'e, değerli arkadaşlarım Arş. Gör. Şeyma Gürleyen'e, Arş. Gör. Dilek Uzunkaya'ya, Arş. Gör. Mustafa Ağca'ya teşekkürü bir borç bilirim. Yine bu çalışmam sırasında yanımda olan kızım Mira'ya, bana manevi destek veren eşim Volkan Akyol'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Özellikle de tüm yoğunluğuna rağmen kıymetli zamanlarını bana ayıran, bilgi, tecrübe ve görüşleriyle çalışmamı yöneten tez danışmanım ve saygıdeğer hocam Prof. Dr. Bilge Özkan Nalbant'a sonsuz teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

ÖZET

ÇAĞATAYCA MECMŪ' A-İ RESĀ'İL-İ 'ACĪBE (İNCELEME - METİN - TÜRKİYE TÜRKÇESİNE AKTARMA - DİZİN - TIPKIBASIM)

DARMENOVA, Gulvira
Doktora Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Türk Dili ve Edebiyatı Doktora Programı
Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Bilge ÖZKAN NALBANT

Temmuz 2021, X+386 sayfa

Son dönem Çağatay (Doğu) Türkçesi sahasına ait metin üzerinde yapılan bu çalışma, Giriş, Dil Bilgisi İncelemesi, Metin, Türkiye Türkçesine Aktarma, Dizin ve Tıpkıbasım bölümlerinden oluşmaktadır.

Giriş kısmında Çağatay (Doğu) Türkçesiyle yazılmış eser hakkında bilgi verilmiş, dönemin siyasi durumu ortaya konmaya çalışılmış, bir mecmu özeliği taşıyan eserin içerisinde yer alan ayetler, dualar ve hikâyeler hakkında bilgi verilmiştir.

İnceleme bölümünde eserin yazım özellikleri belirtilmiş, ses bilgisi, kelime bilgisi, seslik ve şekillik yapısı üzerine ayrıntılı dil bilgisi incelemesi yapılmıştır.

Metin kısmında, yazmanın yazı çevirimi ve nüsha karşılaştırması yapılmış, daha sonra metin Türkiye Türkçesine aktarılmıştır.

Sözlük bölümünde metindeki kelimelerin gramatiksel dizini yapılmış bunun yanında özel adlar sözlüğü de hazırlanmıştır.

XX. yüzyılın başına ait olan bu mecmua ile son dönem Çağatay Türkçesinin dilbilgisi özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elden ele gezen ve birçok dua, ayet ve hikâyeyi içine barındıran bu mecmuanın halk inançları yönüyle de Türkoloji sahasına bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çağatay (Doğu) Türkçesi, ayetler, dualar.

ABSTRACT

CHAGATAI MECMŪ‘A-Ī RESĀ’İL-Ī ‘ACĪBE (EXAMINATION - TEXT - TRANSFOR TO TURKISH OF TURKEY - INDEX - FACSIMİLE)

DARMENOVA, Gulvira

Doctoral Thesis

Department of Turkish Language and Literature
Doctoral Programme in Turkish Language and Literature
Adviser of Thesis: Prof. Dr. Bilge ÖZKAN NALBANT

July 2021, X+386 Pages

This study which is done on the text belongs to the latest period of Chagatai (East) Turkish area consists of Entrance, Research of Grammar, Text, Transfor to Turkish of Turkey, Index, Facsimile sections.

In the introductory section, the information about the piece written in Chagatai (East) Turkish is given, the political situation of period is tried to be given and the information about verses, prayers and stories in the piece which has a sum property.

The analysis section presents the writing features of the work and detailed grammar analysis on phonetics, vocabulary, phonetics, and morphology.

In the text section, the write cycle, and the editions are compared, transforming the text into Turkish Turkey.

In the dictionary section, a grammatical index of the words in the text has been made, as well as a dictionary of proper nouns.

With this text which belongs to the beginning of the XX century, it’s tried to exposure the grammar properties of the latest period of Chagatai Turkish. This text which includes a lot of prayers, Troparion, and stories that changed hands many times, is thought to contribute to the Turcology field with its public belief side.

Keywords: Chagatay (East) Turkish, verses, prayers.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ	x
GİRİŞ	1
1. Eserin Nitelikleri	3
2. Eserin Sahası ve Dili	4
3. Eserin Yazarı /Müstensihi, Yazılış Yeri ve Tarihi	6
4. Eserin Nüshaları	6
5. Eser Üzerinde Yapılan Edisyon Kritik Çalışması	7
6. Eserin Özellikleri ve Bölümleri.....	8

BİRİNCİ BÖLÜM DİL BİLGİSİ İNCELEMESİ

1.1. Yazım Özellikleri	12
1.1.1. Ünlülerin Yazımı.....	12
1.1.2. Ünsüzlerin Yazımı.....	13
1.2. Ses Bilgisi.....	14
1.2.1. Ünlüler.....	14
1.2.1.1. Ünlü Uyumları.....	14
1.2.1.1.1. Kalınlık-İncelik Uyumu	14
1.2.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu.....	16
1.2.1.2. Ünlü Olayları.....	17
1.2.1.2.1. Yuvarlaklaşma.....	17
1.2.1.2.2. Düzleşme	17
1.2.1.2.3. Ünlü Düşmesi	17
1.2.1.2.4. Ünlü Birleşmesi.....	18
1.2.1.2.5. Ünlü Değişmesi	18
1.2.2. Ünsüzler	18
1.2.2.1. Ünsüz Düşmeleri	18
1.2.2.2. Ünsüz Değişmeleri	19
1.2.2.3. Ünsüz Korunması	20
1.3. Biçim Bilgisi	20
1.3.1. Yapım Ekleri	20
1.3.1.1. İsim Yapımı.....	20

1.3.1.1.1. İsimden İsim Yapan Yapım Ekleri.....	20
1.3.1.1.2. Fiilden İsim Yapan Yapım Ekleri	22
1.3.1.2. Fiil Yapımı	23
1.3.1.2.1. İsimden Fiil Yapan Yapım Ekleri	23
1.3.1.2.2. Fiilden Fiil Yapan Yapım Ekleri.....	23
1.3.2.1. Çokluk Eki.....	25
1.3.2.2. İyelik Ekleri.....	26
1.3.2.3. Aitlik Eki	27
1.3.2.4. Durum Ekleri.....	27
1.3.2.4.1. Yalın Durum.....	27
1.3.2.4.2. İlgi Durumu Eki	27
1.3.2.4.3. Belirtme Durumu Eki	29
1.3.2.4.4. Yönelme Durumu Eki	29
1.3.2.4.5. Bulunma Durumu Eki	30
1.3.2.4.6. Ayrılma Durumu Eki.....	30
1.3.2.4.7. Araç (Vasıta) Durumu Eki	31
1.3.2.4.8. Eşitlik Durumu Eki.....	31
1.3.2.4.9. Yön Gösterme Durumu Eki.....	31
1.3.3. Sıfatlar	31
1.3.3.1. Niteleme Sıfatları	32
1.3.3.2. Belirtme Sıfatları	32
1.3.3.2.1. İşaret Sıfatları	32
1.3.3.2.2. Sayı Sıfatları	33
1.3.3.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları	33
1.3.3.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları	33
1.3.3.2.3. Soru Sıfatları	33
1.3.3.2.4. Belirsizlik Sıfatları	34
1.3.4. Zamirler.....	34
1.3.4.1. Kişi Zamirleri	35
1.3.4.2. İşaret Zamirleri.....	36
1.3.4.3. Belirsizlik Zamirleri	37
1.3.4.4. Dönüşlülük Zamiri	37
1.3.4.5. Soru Zamirleri	38
1.3.5. Zarflar.....	38
1.3.5.1. Durum Zarfları	38
1.3.5.2. Miktar Zarfları.....	38
1.3.5.3. Yer-Yön Zarfları	38

1.3.5.4. Zaman Zarfları.....	38
1.3.6. Edatlar	39
1.3.6.1. Çekim Edatları.....	39
1.3.6.2. Bağlama Edatları	39
1.3.6.3. Kuvvetlendirme Edatları	40
1.3.6.4. Ünlem Edatları	40
1.3.6.5. Duygulanma Edatları.....	40
1.3.7. Fiil Çekimi.....	40
1.3.7.1. Basit Çekim	40
1.3.7.1.1. Bildirme Kipleri	40
1.3.7.1.1.1. Görülen Geçmiş Zaman	40
1.3.7.1.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman.....	41
1.3.7.1.1.3. Geniş Zaman	42
1.3.7.1.1.4. Şimdiki Zaman	43
1.3.7.1.1.5. Gelecek Zaman.....	43
1.3.7.1.2. Tasarlama (Dilek) Kipleri	44
1.3.7.1.2.1. Emir Kipi.....	44
1.3.7.1.2.2. Şart Kipi	45
1.3.7.1.2.3. Gereklilik Kipi.....	45
1.3.7.1.2.4. İstek Kipi	46
1.3.7.2. Birleşik Çekim.....	46
1.3.7.2.1. Hikâye Birleşik Çekimi	46
1.3.7.2.1.1. Öğrenilen Geçmiş Zamanın Hikâyesi	47
1.3.7.2.1.2. Geniş Zamanın Hikâyesi	47
1.3.7.2.1.3. Şart Kipinin Hikâyesi	47
1.3.7.2.2. Şart Birleşik Çekimi	47
1.3.7.3. Ek Fiiller.....	47
1.3.7.3.1. -er/-e- Fiiliyle Yapılan Ek Fiiller.....	48
1.3.7.3.2. -turur/ durur/ dur- Fiiliyle Yapılan Ek Fiiller	48
1.3.7.4. Fiilimsiler	48
1.3.7.4.1. İsim-Fiiller.....	48
1.3.7.4.2. Sıfat-Fiiller	49
1.3.7.4.3. Zarf-Fiiller	49
1.3.7.5. Yapısına Göre Fiiller.....	50
1.3.7.5.1. Basit Fiiller	50
1.3.7.5.2. Türemiş Fiiller	50
1.3.7.5.3. Birleşik Fiiller	51

1.3.7.5.3.1. İki Fiilden Oluşan Birleşik Fiiller	51
1.3.7.5.3.1.1. Süreklilik	51
1.3.7.5.3.1.2. Yeterlilik.....	51
1.3.7.5.3.1.3. Tezlik.....	51
1.3.7.5.3.2. Yardımcı Fiillerle Yapılan Birleşik Fiiller	52

İKİNCİ BÖLÜM METİN

2.1. Transkripsiyon.....	53
2.2. Türkiye Türkçesine Aktarma	104

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DİZİN

3.1. Kelimeler Dizini	153
3.2. Özel Adlar Dizini	249
SONUÇ	256
KAYNAKLAR	257
TIPKIBASIM.....	260
ÖZGEÇMİŞ	386

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

Ar.	Arapça
(a.s.)	Aleyhi's-selâm
bkz.	Bakınız
(c.c.)	Celle celâlehu
çev.	Çeviren
Çin.	Çince
Far.	Farsça
H.	Hicri
Haz.	Hazırlayan
Hz.	Hazreti
H.	Hicri
M.	Miladi
(r.a.)	Radıyallahu anh
(s.a.)	Selâmun aleyküm
(s.a.v.)	Sallallahü aleyhi ve sellem
T.	Türkçe
()	Yazmadaki satır ve varak numaralarının içine alındığı işaret
<	Kelimenin nereden geldiğini gösterir
>	Bu biçime gider
~	Değişken biçim
{ }	Morfem parantezi
/	Veya

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

ا	A a, Ā ā, E e	ص	Ş ş
آ	A a, Ā ā	ض	Ž ž, Đ đ
او	O o, Ö ö, U u, Ü ü	ط	Ț ț
ای	È è, Iı, Ī i, Ĭ ì	ظ	Z z
ب	B b, P p	ع	è
پ	P p	غ	Ğ ğ
ت	T t	ف	F f
ث	Ş ş	ق	Қ қ
ج	C c, Ç ç	ك	K k, G g
ح	H h	نگ	Ŋ ŋ
خ	H h	ل	L l
د	D d	م	M m
ذ	Z z	ن	N n
ر	R r	و	V v, O o, Ö ö, U u, Ü ü, Ū ū
ز	Z z	ه	H h, A a, E e
ژ	J j	ی	Y y, Iı, Ī i, Ĭ ì
س	S s	ع	‘
ش	Ş ş		

GİRİŞ

Türk edebiyatının şekillenmesinde, ayetlerin, hadislerin, din ve tasavvuf büyüklerinin eserlerinin ve sözlerinin önemli bir yeri vardır. Şair ve yazarlar bu kaynaklardan yararlanarak binlerce manzum ve mensur eseri meydana getirmişlerdir.

Dinî-tasavvufî eserlerde “Nûr-ı Muhammedî” ya da “Hakîkat-i Muhammediyye” konusu çok işlenmiştir. Bu iki kavramla Hz. Muhammed’in ruhunun her şeyden önce yaratıldığı kabul edilmiştir. “Nûr-ı Muhammedî” ya da “Hakîkat-i Muhammediyye” göre diğer ruhlar ancak Peygamberimizin ruhu yaratıldıktan sonra yaratılmıştır. Bu yüzden Hz. Muhammed bütün faziletlerin kaynağı olarak benimsenmiştir.

Nûr-Muhammed hakkında Fârâbî’nin söz ettiği şöyle bir rivayet vardır: “Hz.Câbir (r.a.) Peygamber efendimize sormuş: Ey Allah’ın Resulü, Allah’ın her şeyden önce ilk yarattığı şeyi bana söyler misin? Allah’ın elçisi şöyle söyler: Ey Câbir! Her şeyden önce Allah’ın ilk yarattığı peygamberin nûru’dur. O nûr Allah’ın kudretiyle onun dilediği yerlerde dolaşıp durmaktaydı. O vakit daha hiçbir şey yoktu. Ne levh-i mahfûz, ne kalem, ne cennet, ne cehennem vardı. Ne melek, ne gök, ne yer, ne güneş, ne ay, ne cin, ne de insan vardı” - demiş (Al-Maşani, 2009: 320). Yukarıda değinilen ifadeye göre ilk olarak Hz.Muhammed’in nûru yaratılmıştır. Bu rivayetten sonra, Resulullah’a İslam ehli tarafından Nûr-Muhammed adı verilmiştir.

Türk edebiyatında Hz.Muhammed’in özel olarak konu edildiği eserlere “siyer” denilmiştir. Bu siyerlerin içinde Hz. Muhammed’in nûrundan söz edildiği çeşitli eserlere “nûr” ismi verilmeye başlanmıştır. Zaman içinde yaratılışın sebebini ve ilmini öğrenmenin farz olarak görüldüğü “Nûr-ı Muhammedî” konusunda ve siyer türünde kaleme alınan eserlere “Nûr-nâme” denilmeye başlanmıştır.

“Nûr sözlükte ışık; Allah; Allah’ın isimlerinden biri; Allah’ın zahir ismiyle tecelli etmesi, yani tüm eşyanın suretlerinde kendini gösteren ilahi varlık olarak açıklanmaktadır” (Uludağ, 2001: 280).

“Nûr-ı Muhammedî ise Hz. Muhammed’e mahsus nur veya nübüvvet nuru demek olup, tahkik ehline göre Hz.Muhammed her kemâlin başlangıcı, her güzel hasletin menşeidir. Zâhiren ve bâtinen bütün fazîletlerde ve kemâlâtta onun önceliği vardır” (Demirci, 2008: 2).

Tasavvuf inancına göre “Hak Teâlâ önce Hz. Peygamber’i yarattı, sonra diğer varlıkların tümünü onun nûrundan yarattı” (Uludağ, 2001: 280). “Bu nûr Hz. Âdem’den

başlayarak Hz. Muhammed'e gelinceye kadar her peygambere intikal etti. En son hakiki sahibi olan Hz. Peygamber'e gelip onda karar kıldı" (Demirci, 2008: 3).

Rabgûzî'nin Harezmi Türkçesi ile yazıldığı Kıssasü'l-Enbiyâ eserinde de Hz. Muhammed'in nûru hakkında şöyle söylenmektedir:

"Haberde andağ kélür kim bir kün Muştâfâ 'aleyhi's-selâm Cebre'ilden su'âl kıldı kim: yâ aḥî Cebre'il sên mi yaşğa uluğ-sên ya men mü? Cebre'il aydı: yâ Resûla'llâh, men kedü yaşımını tecrîbe kılmışım yoğ ammâ bir yulduz bar Neşrdâmıq atlığ, otuz miñ yılda bir toğar, anıñ miñ yolu toğğanın körüp-men. Resûl aydı: meniñ yaşım sendin uluğ êrmiş, anıñ üçün kim kamuğdın burunraq meniñ nûrımdı Mevlî Te'âlâ yarattı. Kâle 'aleyhi's-selâm: Allâhu Te'âlâ nûrı, Muḥammed nûrı şıfatı Âdem kıssasında bitildi, ol nûr evvel uçmağda Âdem alnında êrdi, Âdem alnından Havva rahmına, analar rahmından oğullar alnına öwrülür êrdi" (Ata, 1997: 259).

Türkiye Türkçesine aktarması: "Şöyle haber verilmiştir ki; bir gün Mustafa (a.s.) Cebrâil'e soru sordu: Ey dostum, yaşa göre sen mi büyüsun yoksa ben mi? Cebrâil dedi: Ey Resûlullah, ben kendi yaşımı tecrübe etmedim, ama Neşrdamık adlı bir yıldız var, otuz bin yılda doğar, onun otuz bin defa doğduğunu gördüm. Resûl dedi: Benim yaşım senden büyükmüş, onun için ki her şeyden önce benim nurumu Allah u Teâlâ yarattı. Allah u Teâlâ'nın nûru olan Muhammed'in nûru Âdem kıssasında yazıldı, o nur önce cennette Âdem'in alnındaydı, Âdem alnından Havva rahmine düştü oradan Şit peygamberin alnına geldi. Bunun gibi ataların alnından anaların rahmine, anaların rahminden oğulların alnına evrilir idi".

Elimizdeki mecmua "nûr" duasına bir örnek teşkil etmektedir. Bu eserde, Allah'ın gücüyle on sekiz bin âlem ve Âdem (a.s.)'in yaratılmasından önce ortaya çıkan Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) nûr'u hakkında bir siyer parçasıdır. Eserin Hz. Peygamberi övmek, yüceltmek, onurlandırmak ve saygı göstermek niyetiyle yazıldığı görülmektedir.

Eserde, Nûr-Muhammed'in yanında dünyanın yaratılışı, peygamber kıssaları, melekler, kıyamet alametleri, ahiret âlemi, cennet ve cehennem gibi birçok konu ile birlikte hayvancılık, çiftçilik gibi mesleklerle ilgili konular da işlenmiştir. Eser, bunun gibi farklı konulu yapısıyla daha çok bir mecmua özelliği göstermektedir.

Eserdeki konuların ana başlıkları şu şekildedir:

Nûr-nâme - Nûr-nâme;

Ḳadeḥ-nâme - Kadeh-nâme;

Maḥlûkât-nâme - Maḥlûkat-nâme;

Vefk-i besmele-i şerîf - Vefk-i besmele-i şerif;

Du‘â-yı nazar-ı nefis ve sevḳ-i dem içkü için - Nazar, nefis ve sevk-i dem içkisi için dua;

Düşmen şerridin amân bolmak için bedūḥ - Düşman kötülüğünden güvenli olmak için beduh;

Du‘â-yı ez-berây-i perzend şoden - Çocuk olması için ezberlenecek olan dua;

Du‘â-yı bend-i zebân-ı ve duşmen ve âdemiyan ve bürhân-ı kaçd-ı duşmen - Dil bağlama ve düşmanı ve âdemoğullarını (bağlama) duası;

Risâle-i çârvâdârlık - Hayvancılık risâlesi;

Ṭarîkat-nâme - Tarîkat-nâme;

Du‘â bu turur hem sūdâ-keşâd - Dua budur ve hem alışveriş açılması;

Risâle-i diḥkân - Çiftçi risâlesi;

Du‘â-yı tefâşât-ı bed-nazar - Tefaşat bed-nazar duası;

Du‘â-yı ism-i a‘zam - İsm-i Azam duası;

Şalâten tûncinâ ve du‘â-yı ḳarınça - Salaten Tuncina ve Karınca (Bereket) duası;

Du‘â-yı bâzû-bend - Pazubend duası;

Bibi seşenbe ananı risâleler - Bibi Şeşenbe Ananın risâleleri;

İsnâd du‘â-yı baḥt güşâden bu turur - Baht açan isnadı duası budur;

Du‘â-yı sevdâ güşâd - Sevgiyi arttırma duası.

Eserdeki bu ana konular dua, sure ve ayetlerle desteklenmeye çalışılmıştır.

1. Eserin Nitelikleri

Çalışmamızda esas alınan el yazma Türkistan sahasında (Kazakistan, Kırgızistan) bulunan ve 1909 yılında Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî tarafından Çağatay (Doğu) Türkçesiyle yazılan ve içeriğinde birçok farklı konuyu da barındıran “Mecmû‘a-i Resâ’il-i ‘Acîbe” adı verilen bir eserdir. Eser 1909 yılında Taşkent’te yayımlanan nüshasıdır. Eser, 120 sayfadır. Satır sayısı düzenli olmayıp 7-11 veya 13 arasında değişmektedir.

Nûr-name adı verilen eserde yazar adı olarak Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemengânî olarak kaydedilmiştir. Eser; çeşitli dua, vird ve hikâyelerin anlatıldığı bir mecmuadır. Bu ayet, dualar ve hikâyelerin birçoğunun besmeleyle başladığı görülmektedir. Besmeleden sonra ayet, dualar ve hikâyeler ve faziletleri açıklanarak eserin önemi ve okunması tavsiye edilmiştir. Felaket, bela, nazar ve

düşmanlardan kurtulmaya çalışan herkes için eserdeki ayet ve duaların okunmasının gerekliliği üzerinde durulmuş, aynı zamanda düşmana karşı zafer kazanmak, kötü şer, kaza ve belalardan korunmak için eserde geçen duaların okunmasının önemi dile getirilmiştir.

Yazar hakkında metinde herhangi bir bilgi yer almazken eserin yazım tekniğinden bir kişinin kaleminden çıktığı anlaşılmaktadır.

2. Eserin Sahası ve Dili

Çağatay Türkçesi, Kuzey-Doğu Türkçesinin ikinci döneminin adıdır. 15. yüzyıl başlarında başlar, 20. yüzyıl başlarına kadar devam eder. Batı Türklüğünün sınırlarını çizen Karadeniz, Kafkas Dağları, Hazar Denizi ve Orta İran'ın kuzey ve doğusunda kalan ve Müslüman olan bütün Kuzey ve Doğu Türklüğü, 15. yüzyıl başlarından 20. yüzyıl başlarına dek aynı yazı dilini kullanmıştır; bu yazı dilinin Türkoloji literatüründeki adı Çağatay Türkçesidir. Belirttiğimiz sınırların doğusunda kalan; fakat aslen Oğuz olan Türkmenler de buna dâhildir. Bunun tek istisnası Kırım Hanlığıdır. 1475'te Osmanlı idaresine girdikten bir süre sonra bu hanlıktaki Türklerin yazı dili Osmanlı Türkçesi olmuştur (Ercilasun, 2015: 400). Timur döneminden itibaren gelişen kültür ve sanat merkezlerinde meydana gelen Çağatay Türkçesi dağılan Türk lehçelerini yeniden birleştirmiş ve 20. yüzyılın başlarında modern yazı dillerinin ortaya çıkmasına kadar devam etmiştir. Çağatay Türkçesi, 15. Yüzyıldan itibaren Timurlular Devleti, Şibanîler (Özbekler) Devleti, Babür Hint İmparatorluğu ile Hive ve Hokant Hanlıklarında resmî devlet dili olarak kullanılmıştır.

Çağatay (Doğu) Türkçesi, Çağatay Dili, Çağatayca terimleri hakkında çok tartışmalar olmuştur. XII. asırdan XIX. asra kadar Orta-Asya Türkçesi edebiyat dillerini değil, aynı zamanda Doğu ve Batı Türkistan'ın yaşayan şivelerini, her şeyden önce Özbekçeyi de Çağatayca adı altında toplamak isteyen H. Vambery daha ileri gitti. H.Vambery'in Çagataische Sprachstudien adlı eseriyle Çağatayca sözüğüne büyük bir y kazandırır (Eckmann, 2003: 77).

Çağatay Türkçesiyle ilgili birçok tasnifler yapılmıştır. A.N.Samoyloviç, A.Fuad Köpürlü, J. Eckmann, vb. Türkologlar Çağatay dilini gruplandırır ve aşamalara ayırmıştır.

N. Samoyloviç 1928 yılında Leningrad'ta yayınlanan eserinde Orta Asya edebi Türk Dilini dört döneme ayırır:

1. Karahanlı Türkçesi veya Kâşgar Türkçesi (XI-XII. yüzyıllar);

2. Kıpçak-Oğuz Türkçesi (XIII-XIV. yüzyıllar);
3. Çağatayca (XV-XIX. yüzyıllar);
4. Özbekçe (XX. yüzyıl).

M.A. Şçerbak, Çağatay Türkçesini Özbek dilinin bir dönemi kabul ederek Özbekçeyi şu devrelere ayırır:

- a) İlk devir (X-XIII. yüzyıllar): Müşterek devir olup Batı ve Güney Türkçesi unsurlarının dile girdiği dönemdir.
- b) İkinci devir (XIV-XVII. yüzyıllar): Sunî bir dil olarak kabul ettiği Çağatayca devridir.
- c) Üçüncü devir (XVII-XVIII. yüzyıllar): Özbekçe'ye mahallî dil unsurların girdiği devirdir.

İkinci önemli tasnif ise Fuat Köprülü'nündür. Fuat Köprülü bu tasnife karşı çıkmıştır ve Çağatayca'yı şu şekilde tarif etmiştir: “Moğol istilasından sonra Cengiz Han'ın çocukları tarafından kurulan Çağatay, İlhanlı ve Altın-Ordu imparatorluklarının medenî merkezlerinde XIII-XIV. yüzyıllarda inkişaf eden ve Timurlular devrinde, özellikle XV. yüzyılda Orta Asya'nın zengin ve klasik edebiyatını oluşturan lehçesi olduğunu belirtir”. Ve Çağatay edebiyatını da bu devirlere göre inceler. Fuat Köprülü'nün tasnifi ise şu şekildedir:

1. İlk Çağatay devri: XIII. ve XIV. yüzyıllar;
2. Klâsik Çağatay devrinin başlangıcı: XIV. yüzyıl sonlarından başlayıp XV. yüzyılın ortalarına kadar “Timurlular devrinde Horasan ve Mâverâünnehr'in Herat ve Semerkand gibi medenî ve siyasî merkezlerinde” gelişen edebî dil;
3. Klâsik Çağatay devri: XV. yüzyılın ikinci yarısını içine alan ve Nevayî ile başlayan devir;
4. Klâsik devrin devamı: XVI. yüzyılda Babur ve Şeybanîler devri; 5. Gerileme ve çökme devri: XVII-XIX. yüzyıllar (Ercilasun, 2015: 401).

Eckmann (2003)'a göre Orta Asya Türkçesi'ni şu devrelere ayırarak ele alır:

1. Karahanlı Türkçesi (XI-XIII. yüzyıllar);
2. Hârezm Türkçesi (XIV. yüzyıl);
3. Çağatayca (XV-XX. yüzyıllar).

J.Eckmann Çağatay edebiyatını üç dönem halinde inceler:

1. Klasik devir öncesi (XIII-XV. yüzyıllar);
2. Klasik devir (XV. yüzyılın ikinci yarısı ile XVI. yüzyılın ilk yarısı);

3. Klasik devir sonrası (XVI. yüzyılın ikinci yarısı ile XX. yüzyıl başı) (Eckmann, 1988: 17).

Çalışma konumuz olan eserde mahalli unsurların yer alması eserin J.Eckmann'ın tasnifine göre Çağatay Türkçesi'nin 3. dönemi Klasik devir sonrasına ait olduğunu söyleyebiliriz.

3. Eserin Yazarı /Müstensihi, Yazılış Yeri ve Tarihi

Çağatayca'nın son dönemine ait olan Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî nûr-name'si H.1328 (M.1909) yılında istinsah edilmiştir. Nüshanın ilk satırında geçen “*uşbu mecmû‘a-i resâ’il-i ‘acibe ve nâfi‘a-i ğarîbetü’l-müsemmâ be-nûr-nâme ez-itmâm-ı aḥḳarü’l en‘âm muḥammed ‘abîd bin muḥammed kâbil âhund-î nemengâni*” (003/04) satırından dolayı eserin müellifinin ya da müstensihinin Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî olduğunu ya da onun teşvikiyle yazıldığı anlaşılmaktadır. Ancak, eserde adı geçen Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî hakkında adı dışında her hangi bir bilgi verilmemiştir.

4. Eserin Nüshaları

Eser müstakil olmayıp, risalelerden, farklı konular ve küçük bölümlerden oluşan bir mecmuadır.

Çağatay (Doğu) Türkçesi ile yazılmış “Mecmû‘a-i Resâ’il-i ‘Acibe” adıyla incelediğimiz eserin elimizde iki nüshası bulunmakla beraber; bu iki nüsha dışında birçok nüshasının var olabileceği tahmin edilmektedir.

“Mecmû‘a-i Resâ’il-i ‘Acibe’nin” bu iki nüshası hakkında şu bilgilere ulaşılmıştır:

1. Molla Muhammed Zaferbek Muhammed Oğlu'nun nüshası H.1324 (M.1902). Zaferbek Muhammed Oğlu'nun nûr-nâme'sinde geçen “*uşbu resâ’il-i ‘acâyib ve ğarâyib yani müsemmâ be-nûr-nâme be-ihtimâm Mollâ Muḥammed Zaferbek Muḥammed Oĝlı*” satırından dolayı eserin müellifinin ya da müstensihinin Molla Muhammed Zafer Bek Muhammed Oğlu olduğu anlaşılmaktadır.

Bu nüsha, Kırgızistan'da bulunan H.1324 (M.1902) yılında yazılmış olan bir eserdir. Bu mecmua üzerinde Abidin Özer (*Molla Muhammed Zaferbek Muhammed Oĝlı “Nûr-nâme” (İnceleme-Metin-Dizin)*, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi,

Sosyal bilimler enstitüsü, Türkoloji Anabilim dalı, Yüksek Lisans Tezi) çalışmıştır. Eserin bu nüshası Kırgızistan'da bulunmuş ve Abidin Özer'den alınmıştır.

2. Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî nüshası H.1328 (M.1909). Çalışmamıza konu olan bu nüsha, Batı Türkistan'da (Kazakistan) bulunan H.1328 (M.1909) yılında yazılmış olan bir eserdir. Eserin son sayfasında Taşkent'deki Arifdcanov basımevinde basıldığını gösteren bir damga bulunmaktadır. Dolayısıyla bu eserin Taşkent kütüphanesinde bir el yazmanın tıpkıbasımı olduğu düşünülmektedir. Ancak, yazmanın aslı için Taşkent'deki Kütüphaneye ulaşılamamıştır. Eser 120 sayfadır. Her sayfa yaklaşık 7-13 satırdan oluşmaktadır. Eserde ayet, duaların isimleri, hikâye ve risâleler verilmiştir.

Hem Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî nûr-nâmesi'nin hem de Molla Muhammed Zaferbek Muhammed Oğlu nûr-nâmesi'nin aralarındaki ufak tefek farklılıklar dışında içerikleri aynıdır. Dolayısıyla bu iki el yazması orijinal metinden farklı kişiler tarafından istinsah edildiği düşünülmektedir. İki nüshada da metnin başında istinsah eden kişilerin adları dışında her hangi bir bilgi de verilmemiştir.

5. Eser Üzerinde Yapılan Edisyon Kritik Çalışması

Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî nüshası ile Molla Muhammed Zaferbek Muhammed Oğlu'nun nüshası arasında tenkitli bir metin karşılaştırması yapılmıştır. Ayet ve dualar kopyalanarak metin içerisinde verilmiş; hangi ayet ve dua olduğu dipnotta gösterilmiştir.

Bu çalışmada Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî (NN) nüshası esas olarak alınmıştır. Nüsha farklılıkları her sayfanın altındaki dipnotta belirtilmiştir.

Çalışmamızda esas aldığımız NN nüshasında, ZN nüshasında olmayan birçok kelime grubu ve satırlar vardır. Aynı şekilde birkaç yerde de ZN nüshasında da bulunmayan satırlar mevcuttur. Örneğin; NN nüshası: yüzün mâh-ı tâbân nümâyân kılğan (088/11): ZN nüshasında: on dört keçelik ay dek bolğay (088/11) olarak geçmektedir. NN nüshasındaki 111/05-112/03 satırları: ZN nüshasında yoktur. NN nüshasındaki 121-128 sayfalarındaki kısımlar: ZN nüshasında yoktur. NN ve ZN nüshalarının 128/01-10 satırlarındaki cümleler farklı olarak yazılmıştır. ZN nüshasındaki 098/01-116/010 sayfalarında yazılmış olan hikâye NN nüshasında yoktur.

Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî nüshasında kullanılan “Te‘ālā” kelimesi Molla Muhammed Zafer Bek Muhammed Oğlu’nun nüshasında ya hiç kullanılmamıştır, ya da farklı bir kelime ile karşılanmıştır: NN nüshası: ḥaḥḳḳ sübhānehü ve te‘ālā (011/05): ZN nüshası: ḥazret-i ḥaḥḳḳ sübhānehü (008/08). “‘aleyhi’s-selām” ibaresinin yazımı değişkenlik göstermektedir: NN nüshası: ‘isā peygamberge (061/01): ZN nüshası: ‘isā ‘aleyhi’s-selāmge (061/01). NN nüshası: sēn bī-‘ayb nūr-ı an ḥazret aydılar (014/04) ise ZN nüshasında aydılar kelimesi yoktur (010/06).

Eklerdeki “ğ/g”, “ğ/ k” kullanımı her iki nüshada da farklıdır: NN nüshası: secdeğa (004/06): ZN nüshası: secdege (044/05); NN nüshası: meşāyihlerğa (010/05): ZN nüshası: meşāyihlerge (008/01); NN nüshası: evvel ü āhirge (012/02): ZN nüshası: evvel ü āhirğa (009/01); NN nüshası: çürimeğay (021/02): ZN nüshası: çürimegey (015/01); NN nüshası: yamanlıg (028/01): ZN nüshası: yamanlık (019/11).

İlgi hal ekinin kullanımı her iki nüshada da farklıdır: NN nüshası: kelimeni (018/03); ZN nüshası: kelimeniḡ (013/02); NN nüshası: yaḥşılarnı (021/09): ZN nüshası: yaḥşılarniḡ (015/07); NN nüshası: cihānnı (023/03): ZN nüshası: cihānniḡ (016/06); NN nüshası: āzād ḳulnı (023/08): ZN nüshası: āzād ḳulniḡ (016/12); NN nüshası: kimniḡ (108/07): ZN nüshası: kimni (124/01); NN nüshası: hemeleriniḡ (118/02); ZN nüshası: hemelerini (127/11).

6. Eserin Özellikleri ve Bölümleri

Çalışmamız Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî tarafından Çağatay (Doğu) Türkçesi ile yazılmış “Mecmū‘a-i Resā’il-i ‘Acībe” adlı bir mecmua üzerinedir.

Eser farklı konuların bir arada yer aldığı nazım-nesir karışık olan bir mecmuadır. Bu mecmuada; dünyanın yaratılışı, peygamber kıssaları, melekler, kıyamet alametleri, ahiret âlemi, cennet ve cehennem gibi birçok konu ile birlikte hayvancılık, çiftçilik gibi mesleklerle ilgili konular işlenmiştir. Bunun yanında birçok peygamberlerin ve üstâtların adları geçmektedir.

Eserde, dinî konuların yanında hayvancılık ve çiftçilikle ilgili birçok konu soru-cevap şeklinde ve sade bir üslupla işlenmiştir. Cevaplar öncelikle besmele ile başlamaktadır. Sonrasında konuyla ilgili Kur’an ayeti varsa onunla devam etmektedir.

Ardından dualar ve çeşitli rivayetlerle verilen cevaplar desteklenmiş, inandırıcılık kazandırılmaya çalışılmıştır.

Eser; Nûr-nâme; Kadeh-nâme; Maḥlûkât-nâme; Vefk-i besmele-i şerif; Du‘â-yı naẓar-ı nefis ve sevḳ-i dem içkü için; Düşmen şerridin amân bolmak için bedûh; Du‘â-yı ez-berây-i perzend şoden; Du‘â-yı bend-i zebân-ı ve düşmen ve âdemiyan ve bürhân-ı kaşd-ı düşmen; Risâle-i çârvâdârlık; Tarihât-nâme; Du‘â bu turur hem sūdâ-keşâd; Risâle-i dihkân; Du‘â-yı tefâşât-ı bed-naẓar; Du‘â-yı ism-i a‘ zam; Şalâten tuncinâ ve du‘â-yı qarınça; Du‘â-yı bâzû-bend; Bibi seşenbe ananı risâleler; İsnâd du‘â-yı baht güşâden bu turur; Du‘â-yı sevdâ güşâd adlı bölümleriyle oluşmaktadır.

“Mecmû‘a-i Resâ‘il-i ‘Acîbe” adlı eserin bölümleri ve içeriği:

Nûr-nâme (003/01-032/10) adlı bölümde Nûr-nâme’nin özellikleri bir hikâyeye eşliğinde verilir. Nûr-nâme’ye göre; Allah u Teâlâ on sekiz bin âlemden ve Âdem’den önce Hz. Muhammed’in nûrunu yaratmıştır. Ondan sonra yedi deryayı yaratmıştır. Bu deryalar şu başlıklar altında verilmiştir: 1. ilim deryası, 2. hilm¹ deryası, 3. akıl deryası, 4. hikmet deryası, 5. yoksulluk deryası, 6. marifet deryası, 7. mağfîret² deryası.

Peygamberimizin nûrundan yüz yirmi dört bin damla su damladığını ve bu damlalardan peygamberlerin çıktığından söz edilir. Ondan sonra bu damlalardan Levh-i kalem, Arş, Kürsî, Cebrâil, Mikâil, İsrâfil, Azrâil, Cennet ve Cehennem, Ay ve Güneş, Sidretü’l münteha, Tuba ağacı, Kevser havuzu, Beytü’l mukaddes’i, Âdem’in asası, Bad-ı sarsarı, Bad-ı refref, Rad-ı berk, Süleyman peygamberin yüzüğü, İsrâfil’in sur borusu, gece ve gündüzün yaratıldığı anlatılır. Daha sonra ateş, yel, su ve toprağın yaratıldığı anlatılır.

Hikâyenin sonunda; her kim Nûr-nâme’yi gönül temizliği ile okursa ve yanında tutarsa iki cihanın belasından kurtulacağı, topluluk içinde okunursa günahı çöl kumları kadar olsa bile af olacağı ve çok sevap kazanacağı mesajı verilir.

Kadeh-nâme du‘âsı bu turur (033/01) adlı bölümünde Arapça olan Kadeh Duasına yer verilir.

Maḥlûkât-nâme (041/02, 03): Bu duanın özellikleri ve yararları hakkında kısaca söz edildikten sonra, bu duanın önemi anlatılır. Aynı zamanda bu Maḥlûkât-nâme’yi okuyanın acımasızca can vermekten korunacağını, iki dünyada kıymetli ve aziz olacağını, hiç hastalık görmeyeceğini belirtilir.

¹ Sabırlı ve temkinli, akıllı ve ağır başlı olmak anlamındadır.

² Cenab-ı Hakk’ın kullarının günahlarını örtmesi, affetmesi, rahmeti ile lütfü.

Vefk-i besmele-i şerif (044/02): Bu bölümde hamile kalamayan kadınların bu vefki yazıp sonra suya atıp içtiği zaman hamileliğin gerçekleşeceği anlatılır. Sonrasında Arapça dua verilir.

Du‘ā-yı nazār-ı nefis ve sevķ-i dem içkü için (048/01): Tüm kötülüklerden ve düşman şerinden korunmak için okumaya tavsiye edilen duadır. 048/02-048/05’de bu dua Arapça olarak verilmektedir.

Düşmen şerridin amān bolmak için bedūh (048/06) - Arapça bir kısa dua verilmiştir.

Du‘ā-yı ez-bera-i perzend şoden (050/08) başlığı altında Arapça bir kısa dua verilmiştir.

051/03’de Du‘ā-yı bend-i zebān-ı ve duşmen ve ādemiyān ve bürhān-ı kaçd-ı duşmen adlı bölümde kısa bir ayet verilmektedir.

Risāle-i çārvādārlik (053/01): Bu bölüm hayvancılık ve hayvancılık yapan kişiler hakkındadır. Risale soru-cevap türünde geçmektedir. 056/10-057/01’de hayvan sahipleri için üç defa gönülden okunması tavsiye edilen Arapça bir dua bulunmaktadır. Kim bu duayı gece gündüz okursa Allah u Teālā’nın rızkının çok ve mal-mülkünün helalden olacağından, ve kim bu risaleyi bilmeseyse veya okuyup işitmese her kazandığı mal ve mülk haram olacağı anlatılmaktadır.

Ṭarīķat-nāme (060/05) başlığı altındaki bölümde tekbir söylemek, dört şeriat kurucusu, dört kitap, dört tarikat kurucusu, tekbir ve onun türleri, dört marifet kurucusu, abdest türleri ve abdestin nasıl temiz alınacağı ve tarikat-nāme’nin okunmasının faydaları anlatılmaktadır.

Du‘ā bu turur hem sūdā-keşād (067/06): Tüccarlık yapanların bu duayı kendi yanlarında tutarlarsa ticaret yolunun açılacağı, işlerinin rast gideceği, üstatlarının ruhunun o kişiden razı olacağı anlatılır. 067/08-067/12’de bu duanın Arapçası verilmiştir.

Risāle-i dihķān (068/01): Çiftçiler hakkındadır. Eserde çiftçilik yapan on sekiz çiftçinin adları verilmiş, sonrasında çiftçiler hakkında kısaca bir hikāye anlatılmış ve çiftçilerin okuması gereken ayet ve dualar yazılmıştır.

Du‘ā-i tefāşāt-ı bed-nazār (068/02): Bu bölümde nazarı deĝen bir kadından söz edilir. Kötü nazar ve kötü dilden korunması için bu dua tavsiye edilir. Sonrasında duanın Arapçası verilir.

Du‘ā-i ism-i a‘zam (068/03): Her kim bu duayı okuyan ve yanında tutan kimsenin güvende olacağı anlatılır. Ve sonrasında Arapçası verilir.

Şalāten tūncinā ve du‘ā-i qarınça (093/04): Bu duaların her gün tekrarlandığında kötülüklerden uzaklaşılacağı anlatılır. Karınca duasının insanın derecesini arttırdığı, kısımetleri açtığı vurgulanır ve duanın Arapçası verilir.

Du‘ā-i bāzū-bend (094/11): Bu duayı okuyanın veya işitenin Allahu Teâlâ tarafından tüm günahlarının bağışlanacağı, her istediğinin gerçek olacağı belirtilip, Arapçası verilir.

Bibi seşenbe ananı risāleler (097/01): Bibi Seşenbe ananın hikâyeleri ve cömertlik hakkındaki duaları dile getirilir. Eserde Bibi Seşenbe hakkında uzun bir hikâye anlatılmıştır. Bu hikâyeleri anlatıp, akıllarında tutanların bu dünyada istediklerini alacağı ve öbür dünyada kıymetli olacağı mesajı verilir.

İsnād du‘ā-yı baht güşāden bu turur (126/07): Bu duayı yanında tutanın kısımetinin açılacağı anlatılmış, arkasından duanın Arapçası verilmiştir.

Du‘ā-yı sevdāsı güşād (128/01): Arapça bir duadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

DİL BİLGİSİ İNCELEMESİ

Bu bölümde, metnimizin ait olduğu dönemin klasikleşmiş dil özelliklerinden farklılaşan yönlerine değinilecektir. Metnin karakteristiğini ortaya koyan bu özellikler; Yazım Özellikleri, Ses Özellikleri ve Şekil Özellikleri başlıkları altında incelenecektir.

1.1. Yazım Özellikleri

Tez konusu olarak seçilen bu elyazması metin, Arap harfleriyle yazılmıştır. Üzerinde çalışılan metin, dil özellikleri (ses ve şekil bilgisi) bakımından Çağatay (Doğu) Türkçesi'nin "Klasik Sonrası Devir" özelliklerini göstermektedir.

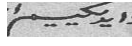

Üzerinde çalışılan metin Çağatay döneminin dil özelliklerini koruması yanında daha çok eklerdeki ünlü uyumsuzluklarıyla dikkat çekmektedir.

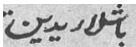
Bazı kısımların çeşitli sebeplerle tahribata uğramış ve okunmasında güçlük çekilmiştir. Metindeki önemli yazım özellikleri şöyle sıralanılabilir:

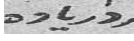

1.1.1. Ünlülerin Yazımı

Türkçe kelimelerde ünlüler elif (ا), vav (و), ye (ی), güzel he (ه) ile belirtilmektedir.

/a/ ünlüsünün yazılışı:

Kelime başındaki /a/ ünlüsünü göstermek için genellikle elif (ا) ya da elif harfinin üzerine üzatma (med) ile yazılmaktadır: aydı kim (005/1), âdemdin (004/5).

Kelime ortasında /a/ ünlüsü elif (ا) ile yazılmamaktadır: başlarını (004/6), başlardın (007/7).

Sondaki /a/ ünlüsü elif (ا) ya da güzel he (ه) ile yazılmaktadır: deryada (005/10), peyda (007/5).

/e/ ünlüsünün yazılışı:

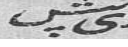

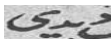

Başta, ortada /e/ ünlüsü ya elif (ا) ile yazılmakta ya da yazılmamaktadır: eger (027/8), körmegey (028/1).

Sonda /e/ ünlüsü elif (ا) ile ya da güzel he (ه) ile yazılmaktadır: âhîretde (028/1), nîze (028/3), gürige (028/06).

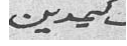
e /è/ kapalı ünlüsünün yazılışı:

Kelime başında /è/ ünlüsü elif ve /y/ (ی) ile yazılmaktadır: érse (007/2), éki (007/9).

Kelimelerin ortasında bulunan /è/ ünlüsü /y/ (ی) ile yazılmakta ya da hiç belirtilmemektedir: yétti (005/01), bësh (009/7), nème (015/10), dèdi (007/1), tèpretgil (007/1), mèni (006/9, 10), kèldi (011/7).

/ı /, /i/ ünlülerinin yazılışı:

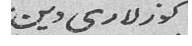

Başta /ı /, /i/ ünlüleri elif ve /y/ (ی) ile yazılmaktadır: ilgeri (054/4).

Ortada /ı /, /i/ ünlüleri /y/ (ی) ile yazılmakta ya da hiç belirtilmemektedir: kim (054/2), kimdin (054/9).

Sonda /ı /, /i/ ünlüleri /y/ (ی) ile gösterilmiştir: ıaldı (054/9).

/o /, /ö /, /u /, /ü / ünlülerinin yazılışı:

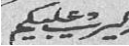

Başta /o /, /ö /, /u /, /ü / ünlüleri elif ve vav (و) ile yazılmaktadır: üç (007/6), on (007/6), ol (015/1).

/o /, /ö /, /u /, /ü / ünlüleri kelimenin ortasında geldiğinde vav (و)'la gösterilmektedir: közleridin (008/2), boldı (008/8).

1.1.2. Ünsüzlerin Yazımı

/b /, /p / ünsüzlerinin yazılışı:

/p / ünsüzü ile sona eren Türkçe kelimeler ve heceler metnimizde her zaman /b / (ب) ile, Farsça kelimeler ise /p / ünsüzü ile yazılmıştır: peyda (007/5), pençüm (010/2), pāk (016/2), dēp (016/8), tapğa kim (023/2).

Zarf fiil eki olan /p / her zaman (ب) ile yazılmıştır: kèltürüp (022/9), kirip (017/1), aytp (018/3).

/c /, /ç / ünsüzlerinin yazılışı:

Türkçe'de /ç / ile karşılanan ünsüzü gösretmek için metinde /c / ve /ç / harfleri kullanılmıştır. Fakat çoğu kelimedede /ç / (چ) ünsüzün gösterildiği saptanmıştır. kèçesi (022/5), üç (07/6), çün (104/2), üçün (102/8).

/k/, /g/ ünsüzlerinin yazılışı:

/k/ ile /g/ ünsüzleri hem kelime hem de eklerde kef (ك) ile yazılmıştır. Bu iki sesi ayırt edici farklı bir yazım bulunmamaktadır: kimni كمنى (005/3), yedürgil ييدورگيل (102/9), kèlip كليلپ (102/7).

/ŋg/ ünsüzünün yazılışı:

Türk dilinin ilk Arap harfi metinlerinden itibaren görülmeye başlayan ve Doğu Türkçesi'nin yazım özelliği olarak değerlendirilen nazal /ŋg/ sesinin (نگ) ile yazılması bir başka yazım özelliği olarak göze çarpmaktadır: miŋg مينگ (004/4), soŋg سونگ (006/2), oŋg اونگ (008/6).

/t/ ünsüzünün yazılışı:

Metinde Türkçe kelimelerinin yazılışı kalın ya da ince sıra fark etmeden te (ت) ile yazılmıştır: tapğa تاڭغا (023/2), tilğa تيلغا (017/1).

/s/ ünsüzünün yazılışı:

/s/ ünsüzünü karşılamak için Türkçe kelimelerde sadece sin (س) ünsüzü kullanılmıştır: su سو (008/6), sèkiz سەكەز (009/1), sèni سەنى (011/10).

1.2. Ses Bilgisi

1.2.1. Ünlüler

Çağatay (Doğu) Türkçesinde kapalı /è/ sesiyle beraber dokuz ünlü bulunmaktadır: /a/, /e/, /è/, /ı/, /i/, /o/, /ö/, /u/, /ü/. Kapalı (è) sesi Türk dilinin Eski Türkçeden günümüze kadarki uzun dönemleri boyunca hep dokuzuncu ünlü olarak var olmuştur. Bu ses Türkçe kelimelerin ilk hecesinde yer alır.

1.2.1.1. Ünlü Uyumları

Ünlü uyumu, Türkçe'nin karakteristik bir hususiyetidir. İki çeşit ünlü uyumu vardır: 1. Kalınlık-incelik uyumu; 2. Düzlük-yuvarlaklık uyumu.

1.2.1.1.1. Kalınlık-İncelik Uyumu

Kalınlık-incelik uyumu kanununa göre bir kelime kalın veya ince ünlüleri içerebilir.

Türkçede bir kelime ince ünlüyle başlıyorsa, gelen heceler ve ekler de ince ünlü olmalıdır. Aynı şekilde kalın başlıyorsa, gelen heceler ve ekler de kalın ünlü olmalıdır.

Bir kelimedeki kalınlık-incelik uyumunun olup olmadığını /g/ ve /k/ seslerinin ince veya kalın yazımından anlayabiliyoruz. Bilindiği gibi /g/ ve /k/ sesi ince olduğunda kef (ك), /k/ kalın olduğunda kaf (ق), /g/ kalın olduğunda da gayn (غ) harfiyle gösterilmektedir. Yani ünlülerin kalın veya ince olduğunu hecedeki ünsüzlere bakarak anlayabiliyoruz.

Eserde geçen kelimelerin kalınlık-incelik uyumu bakımından genellikle uyum tarafında bulunduğunu söylemek mümkündür. Bununla birlikte bu uyumun dışına çıkan ve genellikle yabancı dillerden alınmış kelimeler ile birkaç Türkçe kelimedeki görülen ve kalınlık-incelik uyumuna uymayan örnekler bulunmaktadır. Türkçe kelimelerdeki uyumsuzluk kök ve gövde ile ekler arasında görülmektedir.

Metinde kalınlık-incelik uyumu yaygın olarak uygulanmıştır:

yetti (005/1, 006/3), yarattım (005/4), yıldın (006/1), aydı (006/3, 006/8), çıktılar (006/7), tēpretgil (007/1), tēprettiler (007/2), birlik (007/2), tamdı (007/4, 007/7, 007/10, 008/2), közleridin (07/10, 08/2), kulaqlarından (08/6, 08/9), burunlarından (08/9), yüzleridin (09/6), kollarından (09/8), dediler (012/6), keldi (012/7), keldiler (014/10), yiberür (019/9), bēür (019/9), érmes (020/2), oğusa (020/5), bolğay (020/7), bolmağdın (021/7), yağşılarnı (021/9), kağarıda (021/10), işitse (022/2), aytur (022/3), boslar (022/7), sūrtse (022/10), tilegey (023/7), yiberdi (024/3), yüzideki (024/4), kirmegey (027/8), körmegey (028/1), ötmeye (028/4), künlük (030/4), yolğa (030/4).

Eraslan'a (1970) göre kalınlık-incelik uyumu Türkçenin eski özelliklerinden biridir. Bu uyum kelimelerin kök, gövde ve eklerinde geçerlidir. Ancak, Çağatay (Doğu) Türkçesi metinlerinde en dikkat çekici özelliklerden biri, zaman zaman bazı eklerin kalınlık-incelik uyumuna uymamasıdır. Metinde kalınlık-incelik uyumuna uymayan altı adet ek tespit edilmiştir:

{-gen} (geçmiş zaman):

tutgen (058/7), olturgen (066/5), çıkargende (074/7), bargende (076/3), savırgende (083/10).

{-GA} (yönelme durumu eki): *secdeğa (004/6), tilğa (013/3), islāmğa (014/9), yüzığa (022/9), öyğa (084/8), işleriğa (088/6), künga (093/8), toyge (107/1).*

{-GAY} (gelecek zaman eki): *çürimeğay (021/2), tapgey (024/5), bēğay (028/9), ötgay (28/10), kömeğay (041/7), kēğay (021/1, 058/4), bilğay (066/6).*

{-gil} (emir teklik ikinci kişi eki): *bargil (106/7).*

{-lik} (addan ad yapma eki): *almağlık (075/10), bolmaslık (076/2).*

{-mAk} (isim fiil eki): *démağ* (074/11), *kéltürmağ* (074/12, 075/1,3), *kötermağ* (089/4).

1.2.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Düzlük-yuvarlaklık uyumu bir kelimedeki ünlülerin düzlük yuvarlaklık bakımından birbirine uymasındır (Ergin, 2004: 72). Düzlük-yuvarlaklık uyumu düz ünlüleri düz ünlülerin, yuvarlak ünlüleri ise dar-yuvarlak veya düz-geniş ünlülerin takip etmesi hadisesidir (Ergin, 2004: 73).

İncelediğimiz metinde sadece düz şekli olan ve sadece yuvarlak şekli olan ekler tespit edilmiştir. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymayan ekler ve metindeki örnekleri şunlardır:

Sadece düz şekli olan ekler:

{+dIn} (ayrılma hâli eki): *uyğudın* (032/5), *kündin* (093/8), *öydin* (099/2).

{-dI} (görülen geçmiş zaman 3. teklik kişi): *boldılar* (031/5), *yürdiler* (031/6), *kördiler* (031/7), *öttim* (032/1), *oyğandılar* (032/6), *sundı* (074/3).

{+I} (iyelik 3. teklik kişi eki): *közi* (027/6), *küni* (057/5), *yüzi* (057/5), *özi* (066/6), *kolığa* (075/10), *öyini* (112/6), *könglini* (113/9), *oğlu* (114/5).

{+nçi} (sıra sayısı yapım eki): *üçünçi* (070/8), *törtünçi* (070/9), *tokuzunçi* (071/7), *onunçi* (071/7).

{+nI} (belirtme hâli eki): *oğumağnı* (063/9), *sözini* (073/12), *ormıdan* (085/4), *mını* (105/4), *sunı* (014/10).

{- mak} (isim-fiil eki): *oğumağ* (066/5), *tutmağ* (075/12), *bolmağ* (075/12).

{-gen} (geçmiş zaman): *körge* (093/9).

{-GII} (emir kipi): *bolğil* (069/4), *körgil* (102/8), *kömgil* (104/6), *bargil* (106/7).

Sadece yuvarlak şekli olan ekler:

{-DUr} (ettirgenlik eki): *kéltürüp* (022/9), *kéydürüp* (031/3), *yedürdiler* (031/4), *ğaysıdur* (060/8), *yedür* (064/5), *kéltürür-sén* (073/3), *kéltürmağ* (074/12), *köpdur* (094/1), *yédürgil* (102/9).

{-dUk} (görülen geçmiş zaman 1. çokluk eki): *érdük* (058/12), *ğıldık* (095/4).

{-ğüz} (fiilden fiil yapım eki): *kirğüzdiler* (107/3).

{-sUn} (emir 3. teklik eki): *bérsün* (024/8), *kirsün* (032/4), *alsun* (099/2), *ğılsun* (099/6), *yesün* (099/8).

{-Ur} (geniş zaman eki): *bérür* (026/4), *aytur* (026/6), *bérür-mén* (027/3), *içürseler* (044/4), *çıkarurda* (055/10), *kıılır* (057/5), *bolur* (064/8), *olturur* (064/9), *yıkılır* (090/7), *alurlar* (093/12), *bilür* (095/4).

{-Ar} (geniş zaman eki): *olturar* (066/2), *körer* (104/1).

1.2.1.2. Ünlü Olayları

1.2.1.2.1. Yuvarlaklaşma

İlk hecenin düz ünlüleri, bazen, ikinci hecenin yuvarlak ünlülerinin etkisiyle yuvarlaklaşır:

ö-<e-

-w sesinin etkisiyle yanındaki e- sesinin yuvarlaklaştığı bir örnekte görülmektedir: *öyde* < *ew* < *eb* (042/3).

-u- < -ı-

Kelime içinde düz ünlü /ı/ sesinin bazı kelimelerde bu sesin yuvarlaklaşarak /u/ sesine döndüğü görülür. Bu durumla ilgili sınırlı sayıda örnek bulunmaktadır: *oğusa* < *oğı* (020/5), *boyun* < *boyın* (074/3).

-e- < -ü-

Kelime içinde bulunan e sesinin b, v gibi dudak ünsüzlerinin etkisi ile yuvarlaklaştığı görülmektedir: *tëve* < *tüye* (031/1).

1.2.1.2.2. Düzleşme

-a < -u

Yuvarlak ünlülerin genişlemesine ve düzleşmesine bir örnek vardır: *ortasıda* < *ortu*, (064/2).

-e- < -ü-

Yuvarlak ünlülerin genişlemesine ve düzleşmesine bir örnek vardır: *kötermağ* < *kötür*-(089/4).

1.2.1.2.3. Ünlü Düşmesi

Çalıştığımız metinde kelime başında ünlü sesinin düşmesi bir örnekte görülmektedir: *yiberür* < *iyiber-* < *idu bër-* (019/9).

Kelime ortasında ünlü düşmesi: *aytıp* < *ayıt-* (018/3), *uykudın* < *uyuku* (032/5), *ornularıda* < *orun* (064/9, 11), *könğlini* < *könğül* (075/11, 113/9, 114/2), *oğlanlarıdın* <

oğul (079/1), *birbiri* < *biribiri* (105/04), *oğ(u)lu* < *oğul* (114/5), *boynige* < *boyun*(115/5).

1.2.1.2.4. Ünlü Birleşmesi

İki kelime birleşirken birinci kelime ünlüyle bitiyorsa, ikinci kelime de ünlüyle başlıyorsa yan yana gelen iki ünlü arasında birleşme olayı gerçekleşir ve iki ünlü tek ünlüye düşer: *nêçük* < *nê+çe+ök* (098/10, 104/1, 116/5), *nêmerse* < *nême êrse* (012/1).

1.2.1.2.5. Ünlü Değişmesi

-e- < -i-

Yirmi sayısı metnimizde daima yigirme olarak kullanılmaktadır: *yigirme* (007/3, 031/9, 062/4).

1.2.2. Ünsüzler

Metinde kullanılan ünsüzler şunlardır: /b/, /ç/, /d/, /f/, /g/, /ğ/, /h/, /h/, /k/, /k/, /l/, /m/, /n/, /n̄g/, /p/, /r/, /s/, /ş/, /s̄/, /ş̄/, /t/, /t/, /v/, /y/, /z/, /ž/, /z̄/, /z̄/.

Çağatayca aslî kelimeler, şu ünsüzleri kelime başında bulundurmazlar: *f*, *ğ*, *g*, *h*, *l*, *η*, *r*, *ş*, *v*, *z* (*ve c*, *j*,). *n̄g* yabancı kelimelerde bulunmaz. Bütün ünsüzler (*η* hariç) yabancı kelimelerin her yerinde bulunabilirler.

n sesi, kelime başında yalnız *nê* “ne?” kelimesinde bulunur. Kelime başında *p* sesinin bulunduğu şüphelidir. Türkçe kaynaklı kelimelerde kelime sonunda *b* ve *d* sesi yoktur. Kelime başında yan yana iki ünsüz hiç bulunmaz.

1.2.2.1. Ünsüz Düşmeleri

-b ünsüzün düşmesi:

Kelime sonundaki *b* sesinin düşmesi bir örnekte görülmektedir: *su* < *suv* < *suw* < *sub* (007/3, 6, 9, 008/1, 6, 8, 009/1, 4, 6, 8, 010/6, 011/3, 012/9, 015/3, 4, 7, 9, 016/3, 6, 020/4, 082/7), *suğa* (042/5), *sunı* (014/10).

Kelime başındaki *b* sesinin düşmesi sadece bir örnekte bulunmaktadır: *ol-un-gen-dür* (044/05).

-k̄- / -ğ- / -g- düşmesi:

Birkaç kelimedede /k̄/, /ğ/, /g/ düşmesi rastlanmaktadır: *kerek* < *kêrgek* (019/2, 055/7, 064/3, 066/5), *kulaklarım* < *kułgāk* (008/6, 9), *tofrağ* < *topurgāk* (012/9, 018/6, 8, 10, 019/1, 4, 020/4).

-r- düşmesi:

Kelime ortasında r sesinin düşmesi bir örnekte görülmektedir: *émes* < *érmes* (058/5).

y- düşmesi:

Kelime başında y sesinin düşmesi birkaç kelimedede rastlanmaktadır: *ilan* < *yılan* (057/4), *ifni* < *yip* (101/1, 102/10), *if* (103/4).

1.2.2.2. Ünsüz Değişmeleri

m- < b- değişmesi: *méni* (005/2,3), *miñg* (004/4, 006/1, 007/3, 030/10, 031/1, 031/9, 032/10, 053/7, 057/8, 070/1, 118/4), *mundağ* (058/11, 062/4), *munı* (105/4), *munça* (116/6).

-y- < -v- < -w- < -b- değişmesi: *öyde* < *ev* < *ew* < *eb* (042/3), *öyğa* (084/8), *öydin* (099/2).

-y < -đ < -d değişmesi: *ayağı* < *adağ* (016/5), *ayağıdaki* (108/3), *ayağını* (109/5), *kidin* > *kéyin* (014/6, 9, 016/09, 076/07, 9, 11, 077/2, 4, 108/1, 112/4), *boyun* < *bod* (074/03), *boyun* (085/03), *boynıge* (115/05), *ğoydılar* < *ğod-* (004/07), *ğoyso* (024/07).

-k < -ğ değişmesi: *tavuğ* (105/7, 109/6), *sarığa* (018/6).

-ğ < -k değişmesi: *açığı* (023/6), *ayağı* < *adağ* (016/5), *ayağıdaki* (108/3), *ayağını* (109/5).

-ğ < -k- değişmesi: *yağşılarnı* < *yakışı* (021/9), *yağşı* (076/1), *ğatunı* < *katun* (059/8), *ğatunı* (091/1).

-f < -p- değişmesi: *tofrağ* < *toprak* (012/9, 018/6, 8, 10, 019/1, 4, 020/4), *if+ni* < *yip* (101/1, 102/10), *if* (103/4), *köfrügidin* < *köprü* (028/9).

d- < t- değişmesi: Eserin genel özellikleri bakımından kelime başında t- sesinin korunduğu örneklerin sayısı fazla olmakla birlikte bu sesin d- sesine döndüğü örneklerin sayısı da fazladır. Bazı çok kullanılan örneklerde Harezmi döneminde başlayıp Doğu Türkçesinde devam eden Oğuzca'nın etkisiyle kelime başında d- < t- değişikliği görülür: *dédi* < *tédi* (007/1, 012/4, 012/6, 013/4, 017/2, 018/9, 073/2, 073/5, 106/4, 111/7, 116/2), *dép* (012/3, 014/8, 016/8, 024/9, 058/12, 059/5, 072/6, 073/2,), *dédi* (015/2, 5, 102/6), *durlar* < *turlar* (029/6, 070/6), *déğey* < *téğeyler* (058/6, 058/7), *dururlar* (090/2).

Kelime başında t- sesini koruyan kelimeler: *tépretiler* (007/2), *taķı* (065/8), *tile-* (023/7, 026/5), *til* (091/3), *toğrı* (108/10), *töküp* (113/5).

-s < -z değişmesi: *ķılalmas* < *ķılalmaz* (015/8, 017/8), *basmas* (054/4), *bolmas* (064/5), *bolmaslık* (076/2), *aylanmasdın* (076/3), *ķoymas* (104/2).

-n- < -ñġ- değişmesi: *yalañaçġa* < *yalañġ* (032/10).

1.2.2.3. Ünsüz Korunması

Kelime başında y- korunması: ı, i, è ile başlayan kelimedede ön seste y- korunmaktadır: *yıġaç* [*ıġaç* < *yıġaç*] (073/9).

Kelime başında h- korunması: Eski kaynaklarda bazı Türkçe kelimelerin h ile yazıldığı tespit edilmiştir: öküz yerine höküz gibi. Çağdaş lehçelerde de bu biçimlere rastlamak mümkündür³. Çalıştığımız metinde kelime başında h sesinin korunması bir örnekte rastlanmaktadır: *höküzni* [*öküz* < *höküz*] (072/04, 12, 081/12).

1.3. Biçim Bilgisi

Ekler, genel olarak iki başlık altında değerlendirilmektedir. Bunlar yapım ekleri ve çekim ekleridir.

1.3.1. Yapım Ekleri

Yapım ekleri, ad ya da fiil kök ve gövdelerinden yeni ad ya da fiil gövdeleri yapan eklerdir. Dilimizde yapım ekleri dört gruba ayrılmaktadır:

1. İsimden isim yapan yapım ekleri,
2. Fiilden isim yapan yapım ekleri,
3. İsimden fiil yapan yapım ekleri,
4. Fiilden fiil yapan yapım ekleri.

1.3.1.1. İsim Yapımı

1.3.1.1.1. İsimden İsim Yapan Yapım Ekleri

Eserde görülen isimden isim yapım ekleri:

{+An}:

---

³ Günümüz Türk Lehçelerinden Türkmençe, Özbekçe, Uygurcada kelime höküz olarak geçmektedir.

Eski Türkçenin çokluk eki olan {+An}, Çağatay Türkçesi metinlerinde kalıplaşarak yapım eki olarak kullanılmıştır: *oğ(u)l+anlarıdın (079/1)*.

{+çi}:

Meslek ya da iş adı oluşturur: *çārvādār+çılık (053/7)*, *sūdāger+çılık (067/3)*, *dehḳān+çılık (070/6)*.

{+daki (<+dA+ki)}:

+da bulunma durumu eki ile +ki aitlik ekinin birleşmesinden oluşan bu ek niteleme sıfat yapar: *beyābān+daki (027/4)*, *ayağı+daki (108/3)*.

{+düz}:

Az kullanılan bir yapım ekidir: *kün+düzni (011/4)*, *kün+düz (056/7, 110/7)*.

{+geri}:

Yön gösterme durumu eki kalıplaşıp yapım eki olarak kullanılmaktadır: *il+geri (054/4, 107/10)*.

{+ge}:

Çeşitli işlevlerde kullanılan bir ektir: *öz+ge (063/8)*.

{+ğaç}:

Az kullanılan bir ektir: *yalan+ğaçğa (032/10)*, *yı+ğaç (073/9)*.

{+kek}:

Bu ek işlek olmayan eklerden biridir. Bu ek kökün manasını tahsis eden, muayyenleştiren bir kuvvetlendirme, bir belirtme fonksiyonu olduğu anlaşılmaktadır: *ér+kek (099/8)*.

{+ki}:

Aitlik içeren sıfatlar yaparlar: *evvel+ki (008/2)*.

{+IIĠ}:

peygamber+liġiġni (12/2), *yamān+lıġ (028/1)*, *ḥudā+lıġım (012/1)*, *kün+lik (029/4)*, *çārvādār+lik (053/1)*, *pişmān+lik (059/1)*, *almaḳ+lik (075/10)*, *nām+lik (090/4)*, *bir+lik (007/2)*, *uluġ+lıġ (111/1)*, *ḳurbān+lıġ (031/1)*.

{+I}:

İşlek olmayan eklerden biridir. Benzerlik ifade eder: *yaş+ıI (028/10)*.

{+nçI}:

Sıra sayı sözleri türeten bir ektir: *éki+nçI (070/8)*, *üç+ünçI (070/8)*, *tört+ünçI (070/9)*, *bēş+inçI (070/9)*, *altı+nçI (071/5)*, *yēti+nçI, sēkiz+inçI (071/6)*, *tokuz+unçI (071/7)*, *on+unçI (071/7)*, *on bir+inçI (071/8)*, *on ék+inçI (071/9)*, *on dört+ünçI (071/10)*,

on beş+inçi (071/11), on altı+nçı, on yeti+nçı (071/12), on sêkiz+inçi (072/1), bir+inçi (072/7).

{+sIz}:

Yokluk bildiren sıfatlar türetir: *köz+sizlerdin (092/3), imân+sız (092/4).*

{+ra}:

Aslında yön eki olup bazı kelimelerde kalıplaşarak kalıcı isimler oluşturmuştur.

Metinde bir kelimedede kullanılmıştır: *sonğra (057/4, 073/11).*

{+un}:

Organ isimleri türetir. Metinde bu ekin kullanıldığı kelime: *boy+un (074/3, 085/3, 088/7).*

1.3.1.1.2. Fiilden İsim Yapan Yapım Ekleri

Addan ad türeten eklerde olduğu gibi, fiilden ad türeten ekler de ya fiil kök ve gövdelerine yahut da ad kök ve gövdelerinden oluşturulmuş fiil gövdelerine getirilen eklerdir (Korkmaz, 2007: 67).

Fiilden isim yapan yapım ekleri şunlardır:

{-e}:

Nadir kullanılan ve pekiştirme anlamında isimler türeten bir ektir: *kêç-e (056/6).*

{-güçü/ güçü /-küçü}:

ét-küçiler (064/8), ét-küçi (065/9), ét-küçige (065/12), başla-güçü (087/5), izle-güçilerni (114/7).

{-n}:

Yaptığı isimler fiilin gösterdiği hareketi yapanı, olanı ve daha çok, yapılanı ifade eder: *ék-i-nni (076/3).*

{-ı}:

yağ(ı)ş-ıların [yağış-ı] (021/9).

{-ıg / -k}:

Sıfatlar yanında fiilin sonucunu bildiren kelimeler türetir: *kat-ıg (041/3), tile-gini (056/9).*

{-ım/ -üm}:

Soyut bir iş veya hareketi, bir hareketin sonucunu bildirir; bazen ölçü ifade eder: *yar-ım (062/04), öl-ümge (063/4).*

{-ken}:

Aslen sıfat-fiil ekidir. Kimi zaman kalıcı isimler türetir: *öt-ken* (070/7).

{-ku}:

Soyut ve somut isimler türetir: *uy-ku* < *uy-ku* (032/5).

{-mAk}:

Fiillerin hareket adlarını yapan ektir: *küy-mek* (042/5), *ayt-mak* (074/10), *dé-mak* (074/11), *kéltür-mak* (074/12), *kı-l-mak* (076/1), *yét-mek* (086/8), *két-mekdin* (092/5), *bér-mekdin* (092/7).

{-z}:

kö-zleridin (07/9), *sö-zığa* (057/7), *sö-zlerni* (058/8), *sö-zini* (073/12), *sö-z* (112/1), *kö-zi* (091/1, 114/8).

1.3.1.2. Fiil Yapımı

1.3.1.2.1. İsimden Fiil Yapan Yapım Ekleri

Ad gövdeleri ya da addan ad ya da fiilden ad olan gövdelerdir. Eserde karşılaştığımız isimden fiil yapan yapım eklerine örnekler:

{+e-}:

İsimlerden geçişli ve geçişsiz fiiller türetir: *til+egey* (023/7), *til+ep* (026/5).

{+ğar-}:

su+ğarmağda (082/7).

{+IA-}:

Yaygın kullanılan bir fiil yapım ekidir: *baş+lağuçı* (087/5), *yığ+lap* (101/4), *yığ+lada* (103/9, 104/3), *yığ+lomagil* (104/5), *iz+legüçilerni* (114/7), *yığ+lada* (116/8).

{+laş- < +la-ş-}:

İsimden fiil türeten {+IA-} ekinin üzerine {-ş-} dönüşlülük ekiyle kaynaşıp addan fiil türeten bir {+IAş-} eki oluşturmuştur. Çoklukla işteş fiil türetmektedir: *yığ+laşur* < *yığı-laşur* (058/9).

1.3.1.2.2. Fiilden Fiil Yapan Yapım Ekleri

Fiilden fiil türeten ekler, fiil kök ve gövdelerinden fiil türetmek için kullanılan eklerdir. Fiil gövdeleri ya addan fiil ya da fiilden fiil türetme ekleriyle oluşturulmuş gövdelerdir (Korkmaz, 2007: 123).

Metinde karşılaştığımız fiilden fiil yapım ekleri şunlardır:

{-Xr-}:

Ettirgenlik ekidir: *bil-ür-sén* (012/5), *bil-ürmü-sén* (013/9), *bar-urda* (042/5), *iç-ürseler* (044/4), *oç-ur* (055/6, 9, 081/5), *çık-arurda* (055/10), *çayt-armağda* (081/12), *çayt-arda* (084/8), *sal-urda* (076/10, 077/2), *kı-lur* (093/7, 8, 9, 094/1), *bil-ür* (095/4), *tur-ursa* (098/10), *kêl-ürde* (108/3), *yaş-urdılar* (109/3), *yür-ürler* (114/7), *piş-irüp* (112/10).

{-dur- / -dür- / -tur- / -tür-}:

Yaygın olarak kullanılan ve ettirgen fiiller türeten bir ektir. Ekin sadece yuvarlak şekli vardır: *ay-tur* (022/3, 026/6), *kêy-dürüp* (031/3), *yê-dürdiler* (031/4), *yê-dür* (064/5), *ol-turur* (064/9, 101/10), *ol-turar* (064/12, 066/2), *ol-turgen* (066/5), *ol-turgenlerge* (066/7), *ol-turup* (105/6), *ol-turupdur* (107/6), *ol-turdı* (108/1), *kêl-türüp* (022/9), *kêl-türse* (060/5), *kêl-türür-sén* (073/3), *kêl-türmak* (074/12, 075/1, 3), *kêl-türüp* (090/11), *yê-dürgil* (102/9), *soy-durdı* (103/7), *kêy-dürdiler* (110/1), *sın-durğanığa* (113/9).

{-GUz-}:

Geçişli fiiller türeten bir ektir: *yêt-küzür* (065/8), *kör-güzür* (101/2, 104/8), *kir-güzdiler* (107/3).

{-GUr-}:

Geçişli fiiller türeten bir ektir: *yêt-kürgey* (056/8), *yêt-kürmesem* (111/7), *ot-çurup* (105/2).

{-l-}:

Edilgenlik ekidir: *yık-ılur* (090/7), *aç-ılğay* (126/9).

{-mA-}:

Olumsuz fiiller yapan bir ektir: *kör-medim* (019/7), *çüri-meğay* (021/2), *kir-megey* (027/8, 042/3), *bol-mağay* (027/8), *kı-l-mağay* (027/10), *kör-megey* (028/1), *öt-megey* (028/4), *bol-mağlar* (029/2), *bol-mağ* (029/3), *kı-l-mağlar* (029/5), *bol-mağaylar* (044/6), *bil-mese* (054/3, 064/4), *işit-mese* (054/3), *oçu-masa* (064/1), *yür-medi* (073/1), *kı-l-madılar* (079/2), *kı-l-mağanımızdın* (085/10), *bêr-mesün* (099/8, 100/5), *tap-masın* (106/6), *bol-madı* (109/6), *umut-mağıl* (111/1), *kêl-medi* (108/10, 109/5).

{-(U)n-}:

Dönüşlülük ve edilgenlik ekidir: *ol-ungendür* (044/05), *kı-l-ınur* (097/6), *sığ-ınıp* (098/9, 100/1), *yasa-nıp* (105/01), *süy-ünçi* (110/2, 117/4).

{-sa-}:

İstek ifade eden bir ektir: *bol-sa* (013/8, 015/6, 017/5, 021/1), *kı1-sa* (019/2, 8), *oçu-sa* (020/5, 8, 022/6), *tut-sa* (020/6, 067/4), *bol-sar* (022/7), *đoy-sa* (024/7), *bar-sa* (028/3), *bar-salar* (042/2), *sor-salar* (054/8, 055/5, 8, 9, 11), *ursa* (059/8), *tap-sa* (065/7), *đık-sa* (086/4), *tur-sa* (119/4).

{-t-}:

İşlek bir ettirgenlik ekidir: *oçu-tup* (054/3, 057/7), *yasa-tıp* (106/10).

{-y - < -d-}:

Pekiştirme ekidir: *đo-ydılar* (04/7), *đo-ysa* (024/7, 028/6, 093/10), *đo-ymaganımızdın* (085/8), *đo-yup* (089/4, 099/4), *đo-ymas* (104/2), *đo-y* (105/5), *đo-ydı* (105/7).

1.3.2. Çekim Ekleri

Bu çekimler, kelime kök veya gövdelerine teklil-çokluk, iyelik ve hal ekleri getirilerek yapılır ve her hangi bir ek aldığında değışmez. İncelediğimiz metinde geçen isim çekimi ekleri şunlardır:

1.3.2.1. Çokluk Eki

İncelediğimiz metinde çokluk eki olarak sadece {+lAr} kullanılmıştır: *đoydı+lar* (004/7), *turdı+lar* (006/1), *đıktı+lar* (006/7, 030/5, 107/2), *tépretti+ler* (007/2), *ağız+larındın* (011/3), *dédi+ler* (012/6, 015/2, 015/5), *aydı+lar* (012/4, 013/6, 013/9, 014/1, 4, 015/8, 016/1, 4, 017/3, 6, 8, 10, 018/10, 019/5, 095/2, 3, 100/5), *kıldı+lar* (013/2, 015/1, 018/7, 031/1, 4, 032/9, 055/4, 5, 062/8, 063/1, 3, 063/7, 074/1, 079/2,6,7), *körmes+ler* (014/2), *kéldi+ler* (014/10, 016/10, 022/7, 024/9), *bérđi+ler* (017/1), *bardı+lar* (018/7), *đuıtı+lar* (019/4), *yağşı+larnı* (021/9), *đılıng+lar* (023/4), *öz+leriing* (023/4), *tutuing+lar* (023/5), *đum+larca* (027/4), *bolmaing+lar* (029/2), *đılmaing+lar* (029/5), *érđi+ler* (029/9), *boldı+lar* (030/1,3,9, 031/5, 062/10, 063/2), *yattı+lar* (030/6), *yetti+ler* (030/8), *yedürđi+ler* (031/4), *yürđi+ler* (031/6), *körđi+ler* (031/7), *tüş+leride* (031/7), *oygandı+lar* (032/6), *tüş+leri* (032/7), *bérđi+ler* (032/10, 055/3), *kı1ur+lar* (041/2, 053/6, 054/2, 058/12, 069/7, 078/12, 084/10, 085/1, 094/11), *yürse+ler* (041/9), *barsa+lar* (042/2), *bolmağay+lar* (044/6), *içürse+ler* (044/9), *ötüpdür+ler* (053/8), *sorsa+lar* (054/8,12, 055/5,8, 056/4, 060/8, 061/7,9,12, 061/2, 062/5, 063/5,8, 065/1,11), *dér+ler* (056/3, 063/5,7,8,10), *đalgay+lar* (058/3, 066/12), *aytıpdur+lar* (059/2, 062/3, 085/2), *söz+lerni* (058/8), *biz+lerni* (058/9), *đılıpdur+lar*

(059/5, 098/5), *biz+ler* (058/11), *étküçi+ler* (064/8), *ornılarıda* (064/9,11), *bilgey+ler* (064/12), *olturgen+lerge* (066/7), *érdi+ler* (070/4, 072/3), *sékiz+leri* (070/4), *dur+lar* (070/6), *oğur+lar* (078/6, 082/6, 083/8), *oğlan+larıdın* (079/1), *kılmadı+lar* (079/12), *boluñg+lar* (085/6 087/10), *kılsa+lar* (086/6), *an+lar* (086/7), *soñg+larıda* (087/6), *an+largá* (087/7), *kılgay+lar* (087/8), *durur+lar* (090/2), *urdu+lar* (091/2), *ursa+lar* (093/11), *alur+lar* (093/12), *bala+lar* (093/12), *āş+ları* (098/11), *kız+lar* (099/7, 104/10), *bardı+lar* (107/1), *yazdı+lar* (107/4), *tarttı+lar* (107/5), *yaşurdu+lar* (109/3), *yürüpdur+lar* (117/5), *tutğay+lar* (119/2).

Bu ek alıntı kelimelerde de kullanılmaktadır: *deryā+larıdın* (006/5), *ā'zā+larıdın* (007/4), *peygamber+ler* (007/5), *ādem+lerni* (014/1), *ümme+leriñg* (022/8), *bende+lerim* (022/8), *şıfat+larını* (023/1), *şehid+lerni* (023/8), *belā+larıdın* (049/5), *çārbādar+lar* (056/6, 057/6), *çārvādar+lar* (057/1, 059/3), *evliyā+lar* (058/1), *ervāh+larığa* (075/8), *evlād+ları* (079/3), *du'ā+larını* (079/8), *birāder+ler* (080/5), *ba'zı+ları* (084/12), *zamān+larıda* (085/3), *mübārek+lerdın* (086/4), *dehķān+lar* (086/11), *harīdār+lar* (093/10), *kışşa+larını* (097/3, 099/9), *civān+lar* (105/1), *hūr+lar* (106/9), *ta'āmlar* (107/5), *ādem+ler* (109/8), *pādişāh-zāde+ler* (117/7).

1.3.2.2. İyelik Ekleri

İyelik çekimi, sahip olunan nesne veya vasıf isminin sonuna eklenen, sahibin şahsını ve sayısını gösteren iyelik ekleri ile ifade edilir. Metinde iyelik eklerinin kişilere göre çekimleri şöyledir:

I. Teklik Kişi: {+um/ +üm}

ķan+ım (116/1), *öz+üm* (059/4).

II. Teklik Kişi: {+iñg}

aş+iñg (116/5).

III. Teklik Kişi: {+s(I)}

ana+sını (021/6), *yaķa+sıdın* (059/7), *ana+sı* (100/8, 103/5, 105/2, 107/6, 108/2, 109/2), *ana+sığa* (103/4, 107/8), *ana+sıdur* (107/7), *ana+sıdın* (107/10), *köz+i* (027/6), *oğl+ı* (114/5).

I. Çokluk Kişi: {+ImIz}

Ünlülerden sonra +mIz kullanılır. Ünsüzlerden sonra araya bir yardımcı ses girer: *ata+mız* (059/2), *peygamber+imiz* (061/2), *baba+mız* (072/5, 084/10).

II. Çokluk Kişi İyelik: {+(i)ñgiz}

yüz+inġizni (103/10).

III. Çokluk Kişi: {+lArI}

baş+larını (004/6), köz+leridin (007/9, 008/2), kulağ+larıdın (008/6, 9), burun+larıdın (009/2), yüz+leridin (009/6), kol+larıdın (009/8, 010/7), ağız+larıdın (011/3), tüş+leride (031/7), oğlan+larıdın (079/1).

1.3.2.3. Aitlik Eki

{+ki}:

Ait olan, bulunan anlamı veren bu ek, ince şekilde tespit edilmiştir: *evvel+ki (08/2), ba'zını+ki (020/3,4), yüzide+ki (024/4), ayağında+ki (108/3).*

1.3.2.4. Durum Ekleri

1.3.2.4.1. Yalın Durum

İsimin başka bir kelimeye bağlı olmadığını gösteren yalın haldir. Metinde pek çok yalın halli kelime örneği vardır: *tofrağ (012/9), ot (018/3), yol (030/5), tève (032/9), kèçe (056/6).*

1.3.2.4.2. İlgî Durumu Eki

İlgî hali, bir isimin başka bir isimle olan ilgisi olduğunu gösteren hal ekidir.

Kelimeler sonunda ünlü ya da ünsüz geldiğinde ilgî hal eki {+n(I)ġ} olarak görülür: *üstād+nġ (067/2), nağşibend+nġ (098/8), kim+nġ (108/7), hemeleri+nġ (118/2), ana+nġ (119/1).*

Bu ekin zamirlerden sonra gelen {+inġ} şekli de rastlanmaktadır: *sén+inġ (102/8, 111/6).*

Klasik Dönem Çağatay Türkçesinde kullanılan ilgî eki genellikle {+nġ}’dir. Son dönemde {-nġ} ilgî ekinin yerine {+nI} ilgî ekinin yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.

Çağatay Türk lehçelerinden Özbek Türkçesi (konuşma dilinde ve ağızlarda), Yeni Uygur Türkçesi, Karaçay-Balkar Türkçesi ve Kumuk Türkçesinde de {+nI} ilgî hali eki kullanılmaktadır (Räsänen, 1957: 56-58). Azerbaycan Türkçesi ve onun çeşitli ağızlarında, İran Türk ağızlarıyla, Türkiye Türkçesinin Muğla, Rize ve Kars ağızlarında {+nI} ilgî hal ekli çekimlerin bulunduğunu kaydetmişler (Pekacar-Erdem Uçar, 2015: 447-448).

Abdurahmanov, Şaabdurahmanov ve Hacıev tarafından ortaya konulan Özbek Tili Grammatikası I Tom Morfologiya adlı çalışmada günümüz Özbek Türkçesinin konuşma dilinde de yaygın olarak kullanılan bu şeklin ilgi hâli ekinin sonundaki damak n'sinin düşmesi sonucunda ortaya çıktığı ifade edilmiştir (Pekaçar-Erdem Uçar, 2015: 445).

Eckmann'a göre Çağatay Türkçesindeki {+nI} şeklindeki ilgi hâli ekinin bağımsız bir ek olduğunu sezdirenen ifadeler kullanmıştır. Eckmann ekin{+nIn} şeklindeki ekten kısaltılmış olacağını düşünmüş olmalıdır ki, bu eke kısaltılmış ilgi hâli eki adı vermiş, {+nI} ilgi hâli ekinin belirtme hâli eki {+nI} ile şekilce aynılık taşıdığı için karıştığını, hatta bu karışmanın iyelik eklerinden sonra gelen {+(I)n} belirtme hâli ekine de etki ederek bu ekin de ilgi hâli işlevinde kullanılmasına sebep olduğunu belirtmektedir (Eckmann,1988: 57-58).

Çağatay Türkçesinde görülen {+nI} ilgi hâli eki Köktürk, Maniheist ve Budist çevre metinleriyle Divanü Lugati't-Türk'te sıklıkla karşımıza çıkan {+nIg} şeklindeki ilgi hâli ekinin sonundaki /g/ sesinin düşmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Bu düşme Karahanlı Türkçesinin son dönemlerine doğru meydana gelmiş olmalıdır ki, ek sonunda görülen {g} sesini koruyan hem Harezmi hem de Çağatay Türkçesinde {+nI} şeklinde ortaya çıkmıştır.

Abdurahmanov, Şaabdurahmanov ve Hacıev tarafından ortaya konulan günümüz Özbek Türkçesinin konuşma dilinde de yaygın olarak kullanılan {+nI} ilgi hâli ekinin {+nIn} ekinin sonundaki damak n'sinin düşmesi sonucunda ortaya çıktığı yönündeki düşünce eksiktir. Çünkü Özbek Türkçesinde damak n'sinin korunduğu ilgi hâli eki hala yaşamaktadır. Ayrıca damak n'sinin hemen düşmesi değil, önce nöbetleşerek sonra da kalıcı olarak {g} sesine döndükten sonra düşmüş olduğu düşünülmelidir. Yani Özbek, Yeni Uygur, Kumuk, Karaçay-Balkar Türkçelerinde gördüğümüz {+nI} ilgi hâli eki de; {+nIn} > {+nIg}, > {+nI} şeklinde gelişen ilgi hâli ekidir (Nalbant, 2018: 21-28).

Son Dönem Çağatay metinlerine sıkça görülen {+nI} ilgi hâli eki Çağatay Türkçesi döneminin eseri olan “Mecmū‘ a-i Resā ‘il-i ‘ Acibe” eserinde de yaygın olarak tespit edilmektedir: *ey mē+ni nūrım (005/01), ey mē+ni ḥabībim ve ey mē+ni berguzīdem (005/02), sé+ni dōst muḥabbetiṅdīn (011/10), mē+ni ḥudālīgīm sé+ni peyğamberligiṅni (012/1), ata ve anası+nı günāhını (021/6), yaḥşılar+nı қаtārıda bolğay (021/09), éki cihān+nı belāsıdın (023/3), a+nı günāhını tilegey (023/07), şehīdler+nı ve āzād kılın (023/08), yéti mertebe ḥacc kılğın+nı şevābını bérgey*

(023/09), *a+ni murādını hüdā bérür* (026/3), *yana bu tüş+ni şükürānesiğa* (032/7), *anı oқumasa du‘ā+ni sevābı āsmān birle yerni ortasında mu‘allāқ turur* (064/1, 2), *iş+ni başığa barganda* (074/4), *hātūn+ni közi çıktı* (091/1), *bibi seşenbe ana+ni kışşalarını* (097/3), *yürmeydurgen bolsa öy+ni tört burçığa tört tabaқ un қoyup* (099/3), *ögey ana+ni қолıda hārlik tartar* (100/7), *özi+ni kızını* (109/4), *öyi+ni tört burçığa* (112/6), *nā-geh izlegüçilerni birini közi tüşti* (114/7, 8).

1.3.2.4.3. Belirtme Durumu Eki

Ünlü veya ünsüz sesle bitiğinde genellikle belirtme durumu {+nI}, {+i} ekiyle kullanılır: *başları+ni* (004/6), *kün+ni* (009/7), *kêçe kündüz+ni* (011/4), *tofraқ+ni* (019/4), *ten+i* (021/2), *êşigi+ni* (032/2,3), *kün+i* (041/9), *қoy+ni* (055/6,8,11), *қuzı+ni* (056/2), *kiyiz+ni* (056/4), *tilegi+ni* (056/9), *sözler+ni* (058/8), *kişi+ni* (059/6, 060/3), *özi+ni* (063/4, 065/8), *oқumaқ+ni* (063/9), *her kim+ni* (066/6), *iş+ni* (074/7), *uruğ+ni* (075/9), *köñglin+i* (075/11), *höküz+ni* (081/12), *aş+ni* (099/5, 113/2), *sıyırtı+ni* (100/11, 103/6), *if+ni* (101/1), *қız+ni* (102/11), *siz+ni* (106/3), *biz+ni* (111/1).

1.3.2.4.4. Yönelme Durumu Eki

Türkçe kelimelerde ek genel olarak kalınlık-incelik uyumuna uymakla beraber bu uyuma aykırı durumlara da rastlanır.

{+GA}:

Kalınlık incelik uyumuna uyan Türkçe kelime örnekleri: *öziñge* (015/9), *aldı+ğa* (016/10), *sarı+ğa* (018/6), *öyi+ge* (027/7, 108/1), *қолı+ğa* (029/1, 075/10), *yol+ğa* (030/4), *yalanğaç+ğa* (032/10), *ot+ğa* (042/5), *қoy+ğa* (057/8), *ana+ğa* (063/3), *ölüm+ge* (063/4), *étküçi+ge* (065/12), *olturgenler+ge* (066/7), *başı+ğa* (074/4), *at+ğa* (084/6), *kişi+ge* (085/10), *anlar+ğa* (087/10), *burçı+ğa* (099/4), *sıyırtın+ğa* (102/9), *iş+ge* (103/5), *yer+ge* (104/6), *anası+ğa* (107/8).

Kalınlık incelik uyumuna uymayan Türkçe kelime örnekleri: *til+ğa* (013/3), *yüzi+ğa* (022/9), *sözi+ğa* (057/7), *tuş+ge* (073/1), *höküz+ğa* (073/2), *öy+ğa* (084/8), *işleri+ğa* (088/6), *kün+ğa* (093/8), *kişi+ğa* (099/8), *siyırtı+ge* (103/3), *toy+ge* (104/10, 105/1, 107/1), *birbiri+ğa* (115/2), *boynı+ge* (115/5), *peygamber+ğa* (010/5), *islām+ğa* (014/9), *nāmesi+ğa* (020/9), *bende+ğa* (021/9), *ümmetleri+ğa* (024/8), *ceñg+ğa* (028/2), *nekiri+ğa* (028/8), *‘ömürinğiz+ğa* (029/4), *қurbānlıқ+ge* (062/10), *emri+ğa* (085/8), *ervāhları+ge* (089/6), *ğar+ge* (101/6), *rāhat+ge* (110/9), *murādı+ge* (111/6), *yādı+ge*

(112/5), *âhir+ge* (012/2), *fehmi+ge* (012/3), *şimâl+ğa* (013/1), *muḥammed+ge* (025/2), *bendem+ge* (025/3), *sūdā-gerler+ge* (057/11), *risāle+ge* (058/6), *peygamber+ge* (060/12), *kıble+ge* (063/9), *tekbîr+ge* (065/8), *ilâhî+ge* (074/3), *şerîf+ge* (086/5), *‘âlem+ge* (086/6), *ḥudāvendi+ge* (086/8), *biçâreler+ge* (088/2), *ekâbir+ge* (107/1), *bibi+ge* (107/10), *şehir+ge* (108/6, 114/13), *kefş+ge* (108/7), *tennûr+ge* (109/3), *mertebe+ge* (110/8), *devlet+ge* (110/10), *ḥudâ+ğa* (024/2).

Zamirlerin bazı türleri bu şekilde de görülmektedir: *saṅğa* (012/7, 019/9), *aṅğa* (018/7, 029/8, 054/4, 101/1, 109/4), *muṅğa* (024/7), *maṅğa* (115/7).

1.3.2.4.5. Bulunma Durumu Eki

Çağatay Türkçesinde ve metinde kullanılan bulunma hali eki {+dA}’dır: *deryâ+da* (005/10), *an+da* (016/6, 10, 029/9, 116/2), *sén+de* (019/6), *meclis+de* (020/7), *gür+da* (021/2), *aram+da* (022/3), *yer+de* (030/6), *tüşleri+de* (031/7), *aldı+da* (041/6), *öy+de* (042/3), *ortası+da* (064/2), *ornıları+da* (064/9), *ornı+da* (066/2), *başları+da* (087/3), *soṅğları+da* (087/6), *künler+de* (090/7), *kolı+da* (100/7), *toy+da* (107/9), *yol+da* (108/4), *ben+de* (119/6).

Metinde ünsüz uyumuna aykırı şekilde tonsuz ünsüzden sonra {+dA} şeklinde örnek rastlanmıştır: *êşik+de* (107/6).

1.3.2.4.6. Ayrılma Durumu Eki

Çağatay Türkçesinde ayrılma hali eki ünlülerden ve tonlu ünlülerden sonra {+dIn}’dır. Metinde de bu özellik devam etmektedir: *yıl+dın* (006/2), *an+dın* (007/5, 008/9, 009/7, 010/4), *közleri+dın* (007/9, 08/2), *kulakları+dın* (008/6, 9), *yüzleri+dın* (009/6), *kolları+dın* (009/8, 010/7), *baş+dın* (016/5), *sén+dın* (019/8), *bolmağ+dın* (021/7), *köprügi+dın* (028/9), *işi+dın* (029/3), *êşig+dın* (032/4), *uyku+dın* (032/5), *kim+dın* (054/9), *yağası+dın* (059/7), *kişi+dın* (064/4), *ana+dın* (065/10), *oğlanları+dın* (079/1), *kılmağanımız+dın* (085/10), *kılmağanı+dın* (085/12), *söz+dın* (091/3), *nêmerse+dın* (092/3), *közsizler+dın* (092/3), *kün+dın* (093/8), *birleri+dın* (093/11), *câylar+dın* (093/13), *öy+dın* (099/2), *arçası+dın* (103/4), *anası+dın* (107/10), *un+dın* (112/8), *êşik+dın* (112/10), *ât+dın* (115/4), *kolı+dın* (119/1).

1.3.2.4.7. Araç (Vasita) Durumu Eki

Araç vasita hali eki metinde “birle” edatları ile oluşturulmuştur: *birle+n* (022/2, 030/6, 065/1,3,4,5,6), *birle* (022/3, 023/5, 024/6, 026/4, 031/10, 041/3,8).

Araç (Vasita) ekine çekim eki fonksiyonunun dışında kalıplaşmış olarak da rastlanmaktadır: *üçün* (019/6, 048/1,6).

1.3.2.4.8. Eşitlik Durumu Eki

Eşitlik, Çağataycada sık kullanılan bir hal değildir. Hem nitelik hem nicelik bakımından hâl, zaman vs. eşitlikleri ifade eder (Eckmann, 2003: 76).

Eşitlik eki kelimelere daima {+çA} şeklinde gelir, bu ekin {+cA} şekli yoktur. Metinde de durum böyledir: *mun+ça* (116/6), *kêligün+çe* (105/4).

Bunun dışında kalıplaşmış olarak da görülen eşitlik durumu rastlanmaktadır: *bar+ça* (016/1, 086/10, 088/12, 104/10, 118/1), *nê+çe* (065/12).

1.3.2.4.9. Yön Gösterme Durumu Eki

{+geri}:

il+geri (054/4, 107/10).

{+ra}:

sonġ+ra (057/4, 073/11).

Ayrıca “-e doğru” anlamındaki *sarı* edatı da yön göstermekte kullanılmaktadır: *tofrağ sarığa bardılar* (018/6).

1.3.2.4.10. Sınırlama Hâli Eki

Anadolu ağızlarında, Çağdas Türk Lehçelerinde, özellikle Özbek ve Yeni Uygur Türkçelerinde kullanılmakta olan {+ğaça} eki Çağatay Türkçesi eserlerinde görülür.

Metinde karşılaştığımız örnek şunlardır: *kıyâmet+ğaça* (026/4), *sâ' detleri+ğaça* (070/1), *âhir+ğaça* (073/5), *kêç+ğaça* (105/4).

1.3.3. Sıfatlar

Sıfatlar vasıf ve belirtme isimleridir. Nesnelerin çeşit çeşit vasıfları, çeşit çeşit belirteleri vardır. İşte sıfatlar bu vasıfların ve belirtelerin isimleridir. Demek ki sıfatlar nesnelere vasıflandırma ve belirtme suretiyle karşılayan kelimelerdir. Nesnelerin

kendilerinin adları asıl isimlerdir. Sıfatlar ise nesnelere kendilerinin değil vasıflarının adıdır (Ergin, 1993: 232).

Sıfatlar Türkçede genel anlamıyla niteleme ve belirtme sıfatları olarak ikiye ayrılır. Çalıştığımız metinde sıfatların hemen hemen her çeşidiyle karşılaşılmaktadır:

1.3.3.1. Niteleme Sıfatları

İsimlerin önüne gelerek onların, renklerini, durumlarını, biçimlerini bildiren sıfatlardır. Metinde tespit ettiğimiz örneklerden bazıları şunlardır: *yarım pîr (062/4)*, *yahşî cāylardın (093/13)*, *yahşî niyet (076/1)*.

1.3.3.2. Belirtme Sıfatları

Belirtme sıfatları nesnelere belirten sıfatlardır. Bu sıfatlar nesnelere bünyesinde olan bir vasfı göstermez, nesneyi şu veya bu şekilde belirtirler (Ergin, 1993: 235).

Belirtme sıfatları dörde ayrılır.

1.3.3.2.1. İşaret Sıfatları

İşaret sıfatları nesnelere yerlerini işaret etmek suretiyle belirten kelimelerdir (Ergin, 1993: 235). İncelediğimiz metinde dört adet işaret sıfatına rastlanmıştır.

ol:

ol bendeni (020/8), *ol bendemge (025/3)*, *ol vaktde (059/1)*, *ol kişini (059/6)*, *ol âdem (065/8)*, *ol tahâret (066/1)*, *ol zaman (072/ 074/2)*, *ol ne fermânlıkdın (073/3)*, *ol dünyâ-i (087/12)*, *ol hâtûnnı (091/1)*, *ol âdemni (093/7)*, *ol kız (100/11)*, *ol şehri ekâbiri (104/9)*, *ol küni (110/5)*, *ol undın (112/7)*, *ol kün (113/7)*, *ol bende (119/5)*.

şol:

şol zamân (090/6), *şol keşge (108/7)*, *şol âdam (110/11)*, *şol söz (112/1)*.

uşbu:

uşbu mecmû'a-i resâ'il-i (03/1), *uşbu âyetni (080/3)*, *uşbu du'ânı (090/11, 095/2,3)*, *uşbu ism-i â'zâm du 'âsını (092/1)*, *uşbu risâlede (097/1)*.

bul:

bul müselmân (016/8).

bu:

bu kelimeni (018/3), *bu nûr-nâmeni (020/5)*, *bu risâleni (023/4)*, *bu dünyâ-yı bî-vefâğa mağrûr bolmañg (029/2)*, *bu tüşni (032/7)*, *bu mağlûkat-nâmeni (041/2)*, *bu*

du‘ānı (041/8), bu besmele-i şerîfni vefkını (044/3), bu sözlerni (058/8), bu pîr (062/3), bu dünyādın (063/6), bu tarîkat-nāmeni (064/3), bul kişidin (064/4), bu cümledin (070/4), bu āyet (072/9), bu şalāvat-ı şerîfni (076/4), bu tesbîhni oğur (084/8), bu buğdāyını dānesi (084/11), bu şalāten tūncinānı (093/4), bu qarınça du‘āsını (093/7), bu aşnı (099/11), bu pahtanı (100/10), bu sığırını (100/11), bu işge (103/5), bu mertebege (110/8), bu kışşanı (111/3).

1.3.3.2.2. Sayı Sıfatları

1.3.3.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları

on sêkiz miñg ‘ālem (004/4), yêti deryā yarattım (005/4), on miñg (005/10), yêtmış miñg yıldın soñg (006/1), yüz yigirmi tört miñg kaçre su (007/3), üç yüz on üç kaçre su (007/6), üç yüz on üç peygamber-i mürsel (007/7), êki kaçre su (008/1), sêkiz kaçre su (009/1), bês kaçre su (009/7).

1.3.3.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları

Eserde evvel kelimesi de sıra sayı sıfatı olarak kullanılmıştır: *evvel (004/4, 005/04).*

Sıra sayı eki olarak, Çağatayca’da fazla kullanılmayan {+nçi} eki görülür: *êkinçi (070/8), üçünçi (070/8), tørtünçi (070/9), bêsünçi (070/9), altınçi (071/5), yêtinçi, sêkizinçi (071/6), tokuzunçi (071/7), onunçi (071/7), on birinçi (071/8), on êkinçi (071/9), on tørtünçi (071/10), on bêsünçi (071/11), on altınçi, on yetinçi (071/12), on sêkizinçi (072/1), birinçi (072/7).*

1.3.3.2.3. Soru Sıfatları

ķaysı:

ķaysı êşiginı (032/3), ķaysı āyetni (055/6, 8, 10), ķaysı cevāb (062/3), tekbîr-i şafā ķaysıdur (062/6), ķaysı āyetni (055/6,8).

nê:

nê iş (013/7, 015/4), nê murādım (013/8), nê ‘aybım (013/10), nê fermānlıkdın (073/3).

nême:

nême ‘aybıñg (015/9), nême iş (019/1), nê allāhu te‘ālā emr kılsa (019/2), nême birlen pāk boladur (065/1), nême birlen pāk bolur (065/2).

nêçe:

nêçe nêmerse vâcib boldı (065/12), nêçe meddetdin (112/3).

nêçük:

nêçük hâceti bolsa (098/10), nêçük aş (116/5).

қаңа:

her қаңа гүнâhı bolsa (021/1).

1.3.3.2.4. Belirsizlik Sıfatları

Barça:

barça mü'minlerğa (086/10), barça mü'minni (088/12), barça kızlar (104/10), barça nêmerseni (016/1).

cümle:

cümle âdemlerni (014/1), cümle belâlardın (049/5).

her:

her deryâda (05/10), her iş (017/7), her âdem (020/1), her bende (020/4), her meclisde (020/7), her ümmet-i (041/7), her öyde (042/3), her kişi (059/5), her zamân (062/12), her loğmayı (064/5), her kâsib (065/6), her nêmerse (067/1), her küni (093/4).

hîç:

hîç perde (022/3), hîç belâ (028/4), hîç kimge (108/10).

köp:

köp 'azâb (101/1), köp meşekkatlar (104/8), köp ikramlar (110/4).

bir:

bir yerde (030/6), bir âdem (059/6), bir nêmerse (065/6), bir hâtûn (090/4), bir kün (090/7), bir yetim kız (100/7), bir küni (101/3), bir kör hâtunnı kızı (109/1), bir zamân (115/7).

özge:

özge kişi (063/9).

1.3.4. Zamirler

Ergin'in (1993) tespitine göre; zamirler nesnelere temsil veya işaret suretiyle karşılayan kelimelerdir. Nesnelere dildeki gerçek karşılıkları olmayan, fakat gerekince onları ifade edebilen kelimelerdir.

Zamirler; kişi zamirleri, işaret zamirleri, dönüşlülük zamirleri, soru zamirleri, belirsizlik zamirleri olarak incelenmektedir.

1.3.4.1. Kişi Zamirleri

Kişi zamirlerinin hal eklerine göre çekimlenmiş hali aşağıdaki tabloda verilmiştir:

KİŞİ ZAMİRLERİ						
	Yalın durumu	İlgi durumu	Yönelme durumu	Belirtme durumu	Bulunma durumu	Ayrılma durumu
mên	<i>mên</i> (012/7)	<i>mêni</i> (012/1, 013/10, 022/8)	<i>maŋga</i> (115/7)	<i>mêni</i> (102/7)	-	-
sên	<i>sên</i> (012/5)	<i>sêni</i> (011/10, 022/8) <i>sêniŋ</i> (102/8)	<i>saŋga</i> (012/7)	<i>sêni</i> (014/2)	<i>sênde</i> (019/6)	<i>sêndin</i> (019/8)
o	<i>ol</i> (020/8, 025/3, 026/7, 027/4)	<i>anı</i> (023/7)	<i>aŋga</i> (018/7, 029/8, 054/4, 109/4)	<i>Anı</i> (019/2, 064/1)	<i>anda</i> (029/9)	<i>andın</i> (007/5, 009/7)
biz	<i>bizler</i> (058/11)	-	-	<i>bizni</i> (111/1) <i>bizlerni</i> (058/9)	-	-
siz	-	-	-	<i>sizni</i> (106/3)	-	-
onlar	-	-	<i>alarga</i> (088/3) <i>olar</i> (027/5)	<i>alarnı</i> (025/4)	-	-

1.3.4.2. İşaret Zamirleri

Varlıkları işaret yoluyla gösteren işaret zamirleri metinde “bu, bular, ol, alar, uşbu, şol” şeklinde bulunmaktadır. İşaret zamirlerinin hal eklerine göre çekimlenmiş hali aşağıdaki tablodaki verilmiştir:

İŞARET ZAMİRLERİ						
	Yalın durumu	İlgi durumu	Yönelme durumu	Belirtme durumu	Bulunma durumu	Ayrılma durumu
bu	<i>bul</i> (016/8)	-	-	-	-	
	<i>bu</i> (018/3, 020/5, 022/9)					
mu	<i>munı</i> (105/4)					
o	<i>ol</i> (020/8, 025/3, 026/7, 027/4)	<i>anı</i> (023/7)	<i>anğa</i> (018/7, 029/8, 054/4, 109/4) <i>alarga</i> (088/3)	<i>anı</i> (019/2, 064/1) <i>alarnı</i> (025/4)	<i>anda</i> (029/9)	<i>andın</i> (007/5, 009/7)
bular	<i>bular</i> (072/2, 087/9,11)	-	-	-	-	-
uşbu	<i>uşbu</i> (003/1, 080/3, 090/11, 092/1, 097/1, 0121/1)	-	-	-	-	-
oşal	<i>oşal</i> (099/9)	-	-	-	-	-
şol	<i>şol</i> (090/6, 108/7, 110/1, 112/1)					

1.3.4.3. Belirsizlik Zamirleri

Varlıkları belirsizlik bir şekilde temsil eden zamir türüdür. Metindeki belirsizlik zamirleri şu şekilde sıralanabilir:

barça

barça (086/10, 118/1), barçanı (104/10).

ba'zı

ba'zını (020/2), ba'zınıki (020/3,4).

cümle

cümle (014/1, 049/5), cümledin (070/4).

her

her kim (020/5), her nêmerse (067/1).

hîç

hîç kimerse (014/2), hîç kimge (108/10).

nême

nêmerse (012/1, 065/12), nême (065/1,3), nêmege (075/6).

biri

biri (054/12), birini (114/8), bir biri (105/4).

kimerse

kimerse (014/2).

1.3.4.4. Dönüşlülük Zamiri

Dönüşlülük zamirleri kişi zamirlerine göre daha kuvvetli bir anlatım sergilemektedir. Metinde “öz” dönüşlülük zamirinin hal ekleri ile çekimlenmiş örnekleri aşağıdaki verilmiştir:

DÖNÜŞLÜLÜK ZAMİRLERİ						
	Yalın durumu	İlgi durumu	Yönelme durumu	Belirtme durumu	Bulunma durumu	Ayrılma durumu
öz	<i>öz (013/9, 015/7, 017/6, 041/4)</i>	<i>özini (109/4)</i>	<i>özîngge (015/9)</i>	<i>özi (020/6, 041/3, 8) özini (063/4, 065/8), özin (112/2)</i>	-	-

1.3.4.5. Soru Zamirleri

SORU ZAMİRLERİ						
	Yalnız durumu	İlgi durumu	Yönelme durumu	Bulunma durumu	Ayrılma durumu	Eşitlik
kim	<i>kim</i> (005/1) <i>kimerse</i> (014/2)	<i>kimniḡ</i> (108/7)	<i>kimge</i> (108/10)	-	<i>kimdin</i> (054/9)	-
nē	<i>nēçe nēmerse</i> (065/12)	-	<i>nēmege</i> (075/6)	-	-	<i>nēçük</i> (104/1)

1.3.5. Zarflar

1.3.5.1. Durum Zarfları

Durum ve tavır bildiren zarflardır. Metinde geçen durum zarfı örnekleri şunlardır: *andaḡ rivāyet kıılurlar* (053/6), *andaḡ pāk bolḡay* (065/10).

1.3.5.2. Miktar Zarfları

Azlık çokluğu, miktar ve dereceyi bildiren zarflardır. Örnekleri şunlardır: *köp* (014/6, 116/10), *bisyar bolur* (093/10), *ziyāde bolur* (093/8).

1.3.5.3. Yer-Yön Zarfları

Yer ve yön ifade eden zarflardır. Sayaları pek fazla değildir. Metinde geçen yer-yön zarfları şunlardır: *anda* (016/6,10, 029/9), *andaḡ* (023/2, 053/6), *ilgeri* (054/4, 107/10).

1.3.5.4. Zaman Zarfları

Zaman zarfları, zaman fonksiyonunda kullanılmış isimlerdir. Metinde geçen zaman zarfı örnekleri şunlardır: *evvel* (04/2, 05/4), *evvelki* (08/2), *burun* (04/5), *soḡgra* (057/4), *taḡla* (057/5), *on dört künlük* (057/10), *kēçe kündüz* (056/6, 110/7), *bir kün* (090/7), *kündin küḡa* (093/8).

1.3.6. Edatlar

Edatlar, yalnız başlarına anlamları olmayan, ad ve ad soylu kelime ve kelime gruplarından sonra gelerek anlam bakımından bunlarla sıkı sıkıya bağlı bulunan, gramer bakımından onlara hakim olan ve eklendikleri kelimeler ile cümlenin öteki kelimeler arasında çeşitli anlam ilişkileri kuran görevli sözlerdir.

1.3.6.1. Çekim Edatları

İncelediğimiz metinde geçen çekim edatları şunlardır:

Benzerlik bildiren çekim edatları: *dék* (028/10, 057/10, 084/12, 087/3, 111/6).

Yer ve zaman bildiren çekim edatları: *burun* (04/5), *kéyin* (014/6, 016/9, 018/6, 076/7, 9, 077/4, 108/4, 112/1), *evvelki* (08/2), *evvel* (019/5, 021/4), *evveldin* (053/6), *soṅgra* (057/4, 073/11), *soṅg* (06/2, 063/11).

Yön, mesafe ifade eden çekim edatları: *oṅ* (07/9, 08/6, 087/5), *sarığa* (018/6), *aramda* (022/3), *soṅglarıda* (087/6), *ilgeri* (054/4, 107/10), *tarafiğa* (089/4, 093/10), *tarafdın* (093/11).

Birliktelik ve vasıta bildiren çekim edatları: *berāber* (066/6), *birle* (066/6, 11, 067/4, 072/8, 073/6, 8, 11, 075/5, 7, 12, 079/3, 086/2, 7, 087/1, 088/7, 089/1, 091/2, 092/2, 093/12, 099/6, 8, 100/1, 2, 101/3, 9), *bir birleridin* (093/11), *birlen* (022/2, 030/6, 065/1).

Sebeup, amaç ifade eden çekim edatları: *üçün* (019/6, 048/1, 6, 049/5, 102/8).

1.3.6.2. Bağlama Edatları

kim (005/1, 006/3, 011/8, 019/5, 10, 023/2, 025/1, 029/6, 041/2, 053/6, 054/2, 059/2, 069/4,7, 078/12, 084/10, 085/1,2, 087/1, 090/2, 093/7, 094/12), *yana* (006/7, 008/5, 8, 009/1, 3, 010/6, 011/2, 015/8, 017/8, 019/8, 021/8, 5,7, 022/1), *taḳı* (065/8), *ammā* (108/2, 111/1), *çun* (104/2), *meger* (014/3, 016/3, 095/3), *eger* (027/8, 054/8,12, 055/5,79,11, 056/2,3,6, 057/1,6, 059/2,7, 060/5,6,7, 061/3,6,12, 062/2,5, 063/5), *ki* (019/6, 023/1, 058/4,9, 065/10, 067/1, 073/1, 086/3, 087/10, 095/1,2, 098/5,6, 101/7, 104/4, 105/10, 106/5, 107/5,7, 109/9, 113/2,114/3, 115/1,6, 128/2), *ve* (03/2, 04/5, 05/1,2), *ve likin* (049/13, 095/4), *ve yā* (020/5), *hem* (016/8, 10, 030/5, 060/7, 062/4, 087/11), *bes ki* (063/12).

1.3.6.3. Kuvvetlendirme Edatları

Elbette (029/5, 044/6), hem (030/5), de (020/4), yana (068/6, 068/7, 070/7, 097/4).

1.3.6.4. Ünlem Edatları

Metinimizde geçen ünlemler çeşitleri bakımından çok fazla değildir. “*ya*” ve “*ey*” ünlemi sık tekrarlanan ünlemdir: *yā (012/7, 020/5, 026/1, 060/2, 095/2), ey (05/1, 2, 3, 06/6, 3, 4, 8).*

1.3.6.5. Duygulanma Edatları

vāh (058/9).

1.3.7. Fiil Çekimi

Fiiller hareketleri karşılayan kelimelerdir. Hareket kelimesini burada tabii, geniş mânâsı ile alıyor ve nesnelere zaman ve mekân içindeki her türlü yapma, olma ve durmaları için kullanıyoruz. Çekimli fiil şekle, zamana, şahsa bağlanmış bir hareketi karşılayan kelimedir (Ergin, 1993: 266).

Fiil çekiminin Türkçede Basit ve Birleşik Çekim olarak iki türü rastlanır.

1.3.7.1. Basit Çekim

Basit Çekimi Bildirme Kipleri olarak da bilinen Haber Kipleri ve Tasarlama Kipleri olarak da bilinen Dilek Kipleri olmak üzere iki kategoriye sahiptir.

1.3.7.1.1. Bildirme Kipleri

Türkçede fiiller beş farklı zamanda çekimlenir: görülen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman, geniş zaman, şimdiki zaman ve gelecek zaman. İncelediğimiz metinde geçen bildirme (haber) kipleri şunlardır.

1.3.7.1.1.1. Görülen Geçmiş Zaman

Görülen geçmiş zaman {-DI} ekleriyle yapılmaktadır. Olumsuzu ise {-mA} ekiyle yapılmaktadır. Örnekleri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Kişiler	Örnekler	Olumsuzu {-mA}
1. Teklik Kişi	<i>yarattım (05/4, 012/1), öttim (032/1), kıldım (032/2), açtım (032/3), keldim (106/4), boldım (116/7)</i>	<i>körmedim (019/7)</i>
2. Teklik Kişi	<i>kıldıñ (113/3), yéttiñ (012/3, 110/9), keldiñ (106/1)</i>	-
3. Teklik Kişi	<i>yétti (05/1, 06/3), aydı (05/1, 06/3,8), tamdı (07/4, 08/2,9, 09/6), boldı (07/5), kıldı (08/1,3,5, 09/7), yarattı (09/10, 010/2, 11/4), kıaldı (010/6, 062/7), aydı (011/8, 013/4/5,7, 014/3), keldi (011/7), dedı (012/4), kuçtılar (019/4), yiberdi (024/3), çıktı (073/4, 091/1), sundı (074/3), kirdi (101/5), kördi (101/7), yıgladı (103/9, 104/3, 116/8), kömdi (104/7), çağırdı (104/10), koydı (105/7, 112/7), ketti (105/5, 106/3, 113/6,8), bildi (107/7), tapşurdı (107/10), olturdı (108/1), saldı (114/1), tüşti (114/8), sordı (116/4)</i>	<i>yürmedi (073/1), bolmadı (109/6), kélmedi (108/10)</i>
1.Çokluk Kişi	<i>kıılır érdük (058/12), kııldık (091/4, 095/4)</i>	-
2.Çokluk Kişi	-	-
3.Çokluk Kişi	<i>koydılar (04/7), turdılar (06/1), çıktılar (06/7, 030/5, 107/2), tépretiler (07/2), aydılar (012/4, 013/6, 9, 014/1, 015/3,6,8, 016/1,4, 017/3, 095/2, 100/5), dediler (012/6, 015/2,5), kııldılar (013/2, 015/1, 022/7 031/1,4, 062/8, 079/2,6), keldiler (014/10), bérdiler (017/1), yéttiler (030/8), boldılar (030/1,3,9, 031/5), yattılar (030/6), yedürdiler (031/4), yürdiler (031/6), kördiler(031/7), bérdiler (032/10), érdiler (070/4,5), urdılar (091/1), sordılar (102/2), yiberdiler (104/6), kettiler (105/1), bardılar (107/1), yazdılar (107/4), tarttılar (107/5), işittiler (109/2), yaşurdılar (109/3), kéydürdiler (110/1)</i>	<i>kılmadılar (079/2)</i>

1.3.7.1.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman

Bu ek, fiilin gerçekleştirdiği hareketin öğrenilen geçmiş zamanda meydana geldiğini bildirir. Çağatay Türkçesinde üç türlü ekle öğrenilen geçmiş zaman yapılabilmektedir. En çok kullanılan öğrenilen geçmiş zaman eki genel Türkçenin eki olan {-mİş}'tir. Ekin ünlüsü daima düzdür. Metinlerde bu ekin diğer zamanlara göre kullanımı daha azdır. {-p} zarf fiil ekiyle bu ekin {-tur} yardımcı fiilinin geniş zamanı olan /turur/ ile birlikte oluşturdukları bir öğrenilen geçmiş zaman çekimidir. Kimi zaman{tur-}yardımcı fiili düşer ve sadece {-(ı)p,-(i)p,-(u)p,-(ü)p} ekleri ile öğrenilen geçmiş zaman anlamı sağlanır.

Metinde iki tip öğrenilen geçmiş zaman eki bulunmaktadır. Örnekleri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Kişiler	{-p DÜr/, /-p turur}	{-(u)p,-(ü)p}
1. Teklik Kişi	<i>kılpdur-mén (115/8)</i>	-
2. Teklik Kişi	-	-
3. Teklik Kişi	<i>kêlipdür (023/1), ötüpdür (053/9), sığınıp turursa (098/9), sığınıp tursa (100/1), yığlap turur (101/4), olturupdur (107/6, 109/10), turupdur (117/10), tüşüpdur (114/4), oralıp yatıpdur (115/3)</i>	<i>yığlap olturup êrdi (105/6)</i> <i>körüp (029/10)</i>
1.Çokluk Kişi	-	-
2.Çokluk Kişi	-	-
3.Çokluk Kişi	<i>kılıp ötüpdürler (053/8), ayıpdurlar (062/3), kılpdurlar (070/6, 098/5), dép-dürler (100/6), yürüpdurlar (117/5)</i>	-

{-mİş} :

Çağatay Türkçesinde en çok kullanılan öğrenilen geçmiş zaman eki {-mİş} olmasına rağmen metinde bu ek oldukça sınırlıdır. Ekin ünlüsü daima düzdür: *demişler (087/1)*, *bar êrmiş (109/1)*.

1.3.7.1.1.3. Geniş Zaman

Geniş zaman çekimi {- (X)r} ekleriyle yapılmaktadır. Olumsuz geniş zaman eki {-mAz}'dır, ancak z > s sedasızlaşması ile ek {-mAs} şeklinde kullanılır. Örnekleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Kişiler	-r -	-er/-ar	-ur / -ür	Olumsuz -mAs
1. Teklik Kişi	-	<i>kirer-mén (059/5)</i> <i>körer-mén (104/1)</i>	<i>bêrür-mén (027/3), kıalur-mén (013/9, 017/5, 019/6)</i>	<i>bêrmesem (100/5)</i>
2. Teklik Kişi	-	<i>körer-sén (014/1)</i>	<i>bolur-sén (016/3), bilürmü-sén (013/9), bilür-sén (012/5), keltürür-sén (073/3) kıalur-sén (073/5, 113/5)</i>	<i>tapmasın (106/6)</i>
3. Teklik Kişi	<i>oçur (055/6,9)</i>	<i>bêrer (021/5)</i>	<i>yiberür (019/9), bêrür (019/9), ayur (026/6), bolur (042/4), yığlaşur</i>	<i>kılalması (015/8, 017/7)</i>

		<i>tapar</i> (065/9),	(058/9), <i>olturur</i> (064/9), <i>yıkılır</i> (090/7), <i>tabşurur</i> (100/9), <i>bilür</i> (095/4), <i>körgüzür</i> (101/2)	<i>êrmes</i> (020/2) <i>basmas</i> (054/4) <i>kılmas</i> (059/1) <i>bolmas</i> (064/5) <i>bilmes</i> (095/3) <i>koymas</i> (104/2)
1.Çokluk Kişi	-	-	-	-
2.Çokluk Kişi	-	-	-	-
3.Çokluk Kişi	<i>oğurlar</i> (078/6, 082/6)		<i>kılurlar</i> (041/2, 069/7), <i>alurlar</i> (093/12), <i>yürürler</i> (114/7)	<i>körmesler</i> (014/2)

1.3.7.1.1.4. Şimdiki Zaman

Çağataycada şimdiki zaman {-A/-y + dur} şeklinde yapılır: *bola-dur* (065/2, 4), *kêle-dür* (114/10).

Şimdiki zamanın olumsuzu {-may/-mey} eki ile yapılmaktadır. Metnimizde şu örneklerle karşılaşılmaktadır: *yigir-mey* (101/1), *kel-mey* (114/6).

1.3.7.1.1.5. Gelecek Zaman

Gelecek zaman ekleri hem şekil, hem zaman ifade eden eklerdir. Şekil olarak bildirme, zaman olarak da gelecek zaman ifade ederler. Yani bu ekler hareketin gelecek zamanda olacağını bildirirler. Çağatay Türkçesinde gelecek zaman {-GAy} eki ile yapılır.

Eserde yer alan gelecek zaman ekleriyle kullanıldıkları durumlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

{-GAy}	
1. Teklik Kişi	-
2. Teklik Kişi	<i>kılğay-sên</i> (089/2)
3. Teklik Kişi	<i>bolğay</i> (020/7, 021/2,3,9,10, 022/7,10, 023/3,6, 041/6), <i>yazılğay</i> (020/10), <i>kılğay</i> (021/7, 023/10, 057/9), <i>bêrğay</i> (022/1, 028/9), <i>tilegey</i> (023/7), <i>tapgey</i> (024/5), <i>bêrgey</i> (023/9, 027/10), <i>ötğay</i> (028/10), <i>yêtgey</i> (029/1), <i>sağlağay</i> (041/5), <i>kömğay</i> (041/7), <i>étkey</i> (044/5), <i>yêtkürgey</i> (056/8, 098/11), <i>dêgey</i> (058/6,7), <i>bilğay</i> (066/3,6), <i>yêgey</i> (066/9), <i>oğugey</i> (076/8, 077/3), <i>açılğay</i> (126/9), <i>kêlgey</i> (115/10)
1.Çokluk Kişi	-
2.Çokluk Kişi	-
3.Çokluk Kişi	<i>kağaylar</i> (058/3, 066/12), <i>bilgeyler</i> (064/12), <i>tutğaylar</i> (119/2), <i>kötergeyler</i>

	(089/6)
--	---------

Gelecek zamanın olumsuz şekli, {-mA} olumsuzluk ekiyle oluşmaktadır:

{-mA} olumsuzluk ek	
1. Teklik Kişi	-
2. Teklik Kişi	-
3. Teklik Kişi	<i>çürimeğay (021/2), bolmağay (022/4, 027/8), kırmegey (027/8, 042/4), kılmağay (027/10), körmegey (028/1, 5, 049/3), ötmegey (028/4)</i>
1.Çokluk Kişi	-
2.Çokluk Kişi	-
3.Çokluk Kişi	<i>bolmağaylar (044/6)</i>

1.3.7.1.2. Tasarlama (Dilek) Kipleri

Tasarlama kiplerinde zaman ifadesi yoktur. Bu kipleri yapan şekil ekleri yalnız birtakım şekiller ifade ederler. Bu şekiller de tasarlamanın şart, istek, gereklilik veya emir şeklinde ortaya çıktığını gösterir (Ergin,1993: 274). Metinde geçen tasarlama kipleri şunlardır.

1.3.7.1.2.1. Emir Kipi

Emir kipi 1. Tekil Kişi için {-Ay(In)} ekiyle çekimlenen bu kip, 2. Tekil Kişide {-GIL}, 3. Tekil Kişide ise {-sUn} ekiyle çekimlenmektedir. Eserde emir 1. ve 2. Çokluk kişi çekimi bulunmamaktadır. 2. Çokluk kişi {-(I)ng}, {-(I)nglar}, {-(I)ngIz} ekleriyle yapılmaktadır.

Çalıştığımız metinde geçen emir kipinin örnekleri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

ÖRNEKLER	
1. Teklik Kişi	<i>kılayın (012/3), alayın (108/9)</i>
2. Teklik Kişi	<i>téprengil (07/1), dégil (018/1), yıglamagil (104/5), kömgil (104/6), bargil (106/7)</i>
3. Teklik Kişi	<i>bérsün (024/8), kirsün (032/4), alsun (099/2), kılsun (099/6,10), yésün (099/8), bolsun (116/2)</i>
3. Teklik Kişi Olumsuz	<i>bérmesün (099/8), işitmesün (099/11, 111/8)</i>
1.Çokluk Kişi	-
2.Çokluk Kişi	<i>tutuñlar (023/5), boluñlar (085/6, 087/10), bériñler (115/7)</i>
Olumsuz	<i>bolmañlar (029/2), bolmañg (029/3), kılmañlar (029/5)</i>
3.Çokluk Kişi	-

1.3.7.1.2.2. Şart Kipi

Bugünkü şart eki {-sA} Eski Türkçe döneminde {-sAr} şeklindedir. Bu dönemde kişi zamirlerine bağlanmadan kullanılması ekin zarf-fiil şeklinde kullanıldığını gösterir. {-sAr} eki Eski Uygur Türkçesi metinlerinden itibaren kişi eklerine bağlanmaya başlanmış ve şart çekimi oluşmuştur. Eski Uygur Türkçesinin son dönemlerinde {-sAr} ekinin sonundaki {-r} sesi düşerek {-sA} şeklinde kullanılmaya başlanmıştır. {-sAr} ekinin sonundaki {-r} sesinin düşmesi Eski Türkçenin son dönemlerinde başlamış, Orta Türkçe döneminde tamamlanmıştır. Çağatay Türkçesinde şart kipi {-sA} ile yapılmaktadır. Metinimizde bir örnekte {-sAr} şekli görülmüş, ancak bu örnekte -sar eki zarf-fiil görevindedir: bolsarda (022/07).

Üzerinde çalıştığımız metinde şart kipi {-sa/-se} ekiyle çekimlenmektedir. Şart kipinin olumsuzu {-ma /-me} ekiyle yapılmaktadır. Eserde II. Tekil ve II. Tekil çokluk kişide şart çekimine rastlanmamıştır. Bu örneklerde yargı tamamlanmadığı için ve şart kipinin kipliği tartışmalı olduğu için kimi zaman bu ek zarf-fiil eki olarak kabul edilmektedir.

ÖRNEKLER		
1. Teklik Kişi	<i>körsem (093/9)</i>	<i>yëtkürmesem (111/7)</i>
2. Teklik Kişi	-	-
3. Teklik Kişi	<i>bolsa (013/8, 015/6, 017/5), kılsa (019/2, 8, 057/8), oğusa (020/5, 8, 022/6), tutsa (020/6, 067/4), işitse (020/8), sürtse (022/10), yëtse (023/5), kıoysa (024/7), barsa (028/3), ursa (059/8), sorsa (060/5), keltürse (060/5), tapsa (065/7), këlse (075/12), bërse (086/1), çıkısa (086/4), ëylese (093/4), körse (093/8), turursa (098/10), tursa (118/9)</i>	<i>oğumasa (064/1), ëtmese (044/3), bilmese (054/3, 057/2), işitmese (054/3, 057/2)</i>
1.Çokluk Kişi	<i>sağlasak (058/10), kılsağ (058/11)</i>	-
2.Çokluk Kişi	-	-
3.Çokluk Kişi	<i>yürseler (041/9), barsalar (042/2), içürseler (044/4), sorsalar (054/8, 12, 055/5, 8, 11), kılsalar (086/6), ursalar (093/11), körseler (117/9)</i>	-

1.3.7.1.2.3. Gereklilik Kipi

Çağatay Türkçesinde gereklilik kipi kerek ile yapılmaktadır. Kerek kelimesi bildirme ile (kerekdür, kerek durur/turur) geldiği gibi {-mAk} + kerek, {-sA} + kerek vb. yapılarla da görülmektedir.

Gereklilik Kipi metinde {-mAK} + kerek yapısıyla gerçekleştirilmiştir. Bir örnekte de {-sa}+ kerek yapısını görmekteyiz: *demek kerek (055/7)*, *oğumağ kerek (064/3, 066/5)*, *kılsa kerek (019/8)*.

1.3.7.1.2.4. İstek Kipi

Çağatay Türkçesinde istek kipinin çekiminde gelecek zaman eklerinden faydalanılır. Ayrıca {-mAkçI} eki de istek işleviyle kullanılır. Unutulmamalı ki emir ekleri genel Türkçede yalnız emir ifade etmezler, aynı zamanda istek işleviyle de kullanılırlar. Metinde {-mAkçI} ekinin kullanılmadığı tespit edilmiştir. Çağatay Türkçesinde {-GA,-GAy} gelecek zaman eki istek işleviyle de kullanılır. Çalıştığımız metinde {-GAy} ekinin istek kipi işlevinde sıkça kullanıldığı görülmüştür.

Metinde geçen {-GAy} + Kişi zamiri eklerine göre çekimlenmiş hali aşağıdaki tabloda verilmiştir:

ÖRNEKLER	
1. Teklik Kişi	-
2. Teklik Kişi	-
3. Teklik Kişi	<i>hamlni važ'etkey (044/5)</i> <i>maşşüdiğa yétkey (098/11)</i>
1.Çokluk Kişi	-
2.Çokluk Kişi	-
3.Çokluk Kişi	<i>elbette bu tariqat-nāmeni bilgeyler (064/12)</i> <i>bibi ananîḡ kolıdın tutğaylar (119/2)</i>

İstek kipinin olumsuz şekli, {-mA} olumsuzluk ekiyle yapılmaktadır: *nāmerdge muhtāç kıлмаğay (027/10)*, *teni gūrda çürimeğay (021/2)*, *dünyā ve āhiretde hergiz yamanlıḡ körmegey (028/1)*.

1.3.7.2. Birleşik Çekim

1.3.7.2.1. Hikâye Birleşik Çekimi

Hikaye birleşik zamanı genel Türk alanında da olduğu gibi asıl zaman ekinde sonra gelenler *ér-* veya bunun yeni şekli olan *é-* fiiline getirilen {-DI} eki ve kişi ekleri ile yapılır (Özkan Nalbant, 2018: 40).

1.3.7.2.1.1. Öğrenilen Geçmiş Zamanın Hikâyesi

Çağatay Türkçesinde öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi /-mİş érdi/, /-p érdi/, /-p turur érdi/, /-ğan érdi/ şeklinde kullanılmaktadır. İncelediğimiz metinde, öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi {-p} + érdi, {-p} + turur érdi şekilleri rastlanılmaktadır. Eserde bu şeklin yanında {-ğan} + érdi yapısıyla da öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesinin oluşturulduğu görülmüştür: *kı1-ı1p érdi (104/9)*, *yıgla-p oltur-up érdi (105/6)*, *pişir-üp érdi (112/10)*, *yıgla-p turur érdi (101/4)*, *bol-ğan érdi (073/8)*.

1.3.7.2.1.2. Geniş Zamanın Hikâyesi

Geniş zaman ekinin üzerine gelen /ér-/ yardımcı fiilin görülen geçmiş zaman çekimiyle yapılır.

{-Ar/ -(y)Ur} + érdi + kişi eki: *kı1-ur érdiler (029/9)*, *bol-ur érdi (085/4, 090/6)*, *yıkıl-ur érdi (090/7)*, *ilt-er érdi (103/4)*, *kör-er érdim (104/1)*, *körgüz-ür érdi (104/8)*.

1.3.7.2.1.3. Şart Kipinin Hikâyesi

{-sA} şart ekinin üzerine gelen ér- yardımcı fiilin görülen geçmiş zaman çekimiyle yapılır. Metinde bu şart kipinin bir örneğine rastlanılmıştır: *ihlâşımız bolsa érdi (058/10)*.

1.3.7.2.2. Şart Birleşik Çekimi

1.3.7.2.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı

Görülen geçmiş zamanın şartında çekimli fiil tabanından sonra ér- fiilinin şartı getirilerek oluşur: *tépretiler érse (007/02)*, *dédiler érse (012/06)*, *kıldılar érse (013/02)*, *dédi érse (013/4)*, *yéttiler érse (030/08)*, *yürdiler érse (031/06)*, *oygandı1ar érse (032/06)*, *kirdi érse (101/10)*, *soydurdu érse (103/07)*, *kıldı érse (116/9)*.

Ayrıca, görülen geçmiş zamanın şartı ér- ~ é- yardımcı fiili düşürülerek oluşturulduğu birleşik çekimler görülmektedir: *işitise [< işiti érse] (025/3)*.

1.3.7.3. Ek Fiiller

Çağatay Türkçesinde ek fiiller ér- ~ é- ve tur- 'dur. Her iki ek fiil Türkçe'nin esas yardımcı fiilleridir. Çalıştığımız metinde, esas yardımcı fiil olarak Eski Türkçe devresinden beri kullanılan ér- ve tur- fiillerini görmekteyiz.

1.3.7.3.1. ér-/è- Fiiliyle Yapılan Ek Füller

İncelemeye esas olan metnimizde *ér-* fiili ile yapılan şekillere sıklıkla rastlanılmıştır.

Görülen Geçmiş Zaman: *bar érđi (029/8, 090/5), bolsa érđi (058/10), du‘ā érđiler (070/4), eşref érđiler (070/5), bu érđi (073/1), bolğan érđi (073/8), dānesi ħurma dēk érđi (084/12), bed-nāzar érđi (090/5), bisyār érđi (091/4), köp érđi (095/4), vaqtı érđi (113/7), aş érđi (116/6).*

Şart: *tépretiler érse (07/2), dēdiler érse (012/6), tofraĥ érse (012/9), dēdi érse (013/4), kıllur-mēn érse (019/3), yētiler érse (030/8), yürdiler érse (031/7), oyġandılar érse (032/6), kirdi érse (101/10), soydurdı érse (103/7), kıldı érse (116/9).*

Zarf-fiil: *tüşleri éken (032/7), bar éken (100/7), tartar éken (100/8), tabşurur éken (100/9).*

Geniş Zamanın olumsuz çekiminde *ér-* yerine *è-* şekli kullanılmıştır: *derviş nidā kılgay ki peygamber evliyā ve derviş émes (058/5); bular nebī hem émes veliyu‘allāh hem émes (087/11).*

Bir örnekte /t/ sesinin düşmediği görülmüştür: *‘ānasırdın ħālī érmes (020/20).*

1.3.7.3.2. turur/ durur/ dur Fiiliyle Yapılan Ek Füller

Metinde “turur” en çok kullanılan şekildir: *bī-miĥdār turur (024/4), bisyār turur (024/7), bu turur (033/1, 042/7, 045/1, 092/7, 094/1, 095/4, 098/4, 100/6, 123/1, 126/7), ħarām turur (054/5, 056/9), rażi turur (061/1), pīr turur (062/4), mu‘allāĥ turur (064/2).*

Hece düşmesi sonucunda {dUr ~ tUr}<turur şeklinde kullanıldığı da görülmektedir: *ĥudāy te‘ālā aytur (022/3), ‘aybım bardur (015/10), başdın ayaġı ‘aybdur (016/5), her iş ĥudādındur (017/7), bī-‘ayb allāhu te‘ālādur (018/2), ĥaberde kēlipdür (023/1), tecribe olungendür (044/5), ĥarāmdur (057/3), işni kıllmaĥ lāzımdur (074/7), endişe kılgan budur (088/10), ĥāşiyeti köpdur (093/5), eşikte oturupdur (107/6), anasıdur (107/7), ġulgule tüşüpdur (114/4), kēledür (114/10), yatıpdur (115/3), zāmiĥe turupdur (117/10).*

1.3.7.4. Fiilimsiler

1.3.7.4.1. İsim-Fiiller

Üzerinde çalıştığımız eserde tespit edilen tek isim-fiil eki {-mAK’dır}: *bolmaĥdın (021/7, 042/5), küymek (042/5), bolmaĥ (048/6, 049/5), dēmek (055/7),*

aytmak (060/6 063/3), b rmek (062/5), kılmak (063/2), okumak (063/4), bolmak  c n (048/3), bolmak (074/8, 9, 10), k lt rmak (075/3), almaklık (075/10), yutmak (075/11), utmak (075/12), sa mak (077/8), y tmek (086/8), bolma dın (021/7, 042/5), b rmekd n (041/4, 092/7), okuma nı (063/9), kılmaknı (063/10), aytmaknı (063/11), kaytarma da (081/12), su arma da (082/7), k termak (089/4), k tmekd n (092/5).

1.3.7.4.2. Sıfat-Fiiller

İncelemeye esas olan metnimizde kullanılan sıfat-fiil ekleri Şunlardır:

{-GAn} geniş zamanı ifade eden sıfat-fiili: *kıl-ġannı (023/9),  -ken (032/7, 107/7, 8, 9), fi aklar-ġanda (055/8), kır -ġanda (055/11), bol-ġanda (058/2), kıl-ġan (060/2, 4), tap-ġan (065/11), otur-gen (066/5),  t-ken (070/7), bol-ġan (073/8), yazıl-ġan (086/5), buyur-gen (088/6), k r-gen (032/6, 93/9), sındur-ġanıġa (113/9).*

Olumsuz Şekli, {-mA} olumsuzluk ekiyle yapılmaktadır: *kılmaġanımdın (085/10), kılmaġanıdın (085/12).*

{-Ar, / -(y)Ur} geniş zamanı karşılayan sıfat-fiili: *b r- r (026/4), ayt-ur (026/6), b r- r-m n (027/3), i - rseler (044/4),  ık- rurda (055/10), kıl-ur (057/5), otur- r (066/2), bol-ur (064/8), otur-ur (064/9), oku-r (076/12) yıkıl-ur (090/7), al-urur (093/12), bil- r (095/4), k r-er (104/1).*

{-GU ı/-u ı} sıfat-fiil g revinde kullanılan {-ku ı} ekinin ve ‘‘k’’ sesinin d Őmesiyle olmuş iki Şekli de metinde kullanılmıştır: * t-k  i (065/9), al-u ı (065/10), başla-ġu ı (087/5).*

{-dUk} ge miŐ zamanı ifade eden sıfat-fiil ekidir: * r-d k (058/12).*

{-mas} sıfat-fiili (olumsuz geniş zaman): *bas-mas (054/4), kıl-mas (059/1), bol-maslık (076/2), aylan-masdın (076/3), koy-mas (104/2).*

{-miş} ge miŐ zamanı karşılayan sıfat-fiil ekidir: *d -mişler (087/1),  r-miş (109/1).*

1.3.7.4.3. Zarf-Fiiller

İncelediġimiz metinde g r len zarf-fiil ekleri Şunlardır:

{-geli} zarf-fiili: *k rgeli (106/4).*

{-gen} zarf-fiili: * ıkargende (074/7), bargende (076/3),  rgende (082/8), savırgende (083/10).*

{-g( )n e} zarf-fiili: *k lig n e (105/4).*

{-ken} eki sadece *ér- ~ é-* yardımcı fiiliyle kullanılan zarf-fiil ekidir: *tüşleri éken (032/7)*, *bar éken (100/7)*, *h̄ârlik tartar éken (100/8)*, *bir sıgır tabşurur éken (100/9)*, *‘azâb ‘uqûbetler körgüzür éken (101/2)*.

{-mey} olumsuzluk ifadesi taşıyan zarf-fiil ekidir: *yürmey durgen (099/3)*, *yigirmey (101/1)*, *kelmey (114/6)*.

{-p ~-(I/U)p} zarf-fiil eki metinde en çok kullanılan şekildir: *ötüp (021/6)*, *kêltürüp (022/9)*, *yétip (024/9)*, *oğutup (025/3, 054/3)*, *kılıp (028/6)*, *kirip (029/8)*, *körüp (029/10)*, *alıp (030/3)*, *bilip (030/4)*, *yürüp (030/6, 7)*, *kéydürüp (031/3)*, *yatıp (031/7)*, *bolup (031/8, 057/4)*, *tutup (041/8)*, *yazıp (044/4)*, *ézip (044/4)*, *oğup (057/2)*, *alıp (057/7)*, *işitip (057/7)*, *urup (058/9)*, *kêlip (065/8)*, *tüşüp (079/4, 108/4)*, *koyp (089/4)*, *sıgınıp (100/1)*, *bêrip (100/3)*, *yigirip (100/10)*, *bağıp (100/11)*, *çıkıp (101/4)*, *kaçıp barıp (101/5)*, *köterip (102/10)*, *körüp (103/2)*, *yédürüp (103/3)*, *otğurup (105/2)*, *acıratıp (105/4)*, *koşup (105/3)*, *yığlap oturup (105/6)*, *uzatıp (106/8)*, *yasatıp (106/10)*, *salıp (107/7)*, *‘illêtip (108/5)*, *yiberip (110/6)*, *pişirüp (112/10)*, *körüp (113/2)*, *töküp (113/5)*, *kêltürüp (114/2)*, *açıp (117/8)*.

{-sA} zarf-fiil: *têpretiler êrse (007/2)*, *dêdiler êrse (012/6)*, *kıldılar êrse (013/2)*, *yêtiler êrse (030/8)*, *yürdiler êrse (031/6)*, *oyğandılar êrse (032/6)*, *kirdi êrse (101/10)*, *kıldı êrse (116/9)*.

1.3.7.5. Yapısına Göre Fiiller

Yapı bakımından fiiller; basit fiiller, türemiş fiiller ve birleşik fiiller olmak üzere üç grupta incelenir.

1.3.7.5.1. Basit Fiiller

Yapım eki almamış fiillerdir. Fiil köklerine gelen çekim ekleri, fiillerin anlamını değiştirmedigi için basit fiiller çekim eki alabilir. Yapım eki almadıklarından bunlar daima kök durumunda bulunur: *bilür-sên (012/5)*, *bilürmü-sên (013/9)*, *kêldi (011/7)*, *bêrdiler (017/1)*, *kêldiler (022/7)*, *kılınglar (023/4)*, *bêrür-mên (027/3)*, *yattılar (030/6)*.

1.3.7.5.2. Türemiş Fiiller

Bir ya da birden fazla yapım eki almış fiillerdir. Türemiş fiiller, aynı zamanda fiil gövdesidir. Türemiş fiiller, isimden fiil yapım ekleri ve fiilden fiil yapım ekleri aracılığıyla yapılır.

Metinimizde geçen örenekler şöyledir: *yıg+lap (101/4)*, *yıg+ladı (103/9, 104/3, 116/8)*, *yıg+lomagıl (104/5)*, *yıg+laşur (058/9)*, *iç-ürseler (044/4)*, *çık-arurda (055/10)*, *kıyt-armağda (081/12)*, *kıyt-arda (084/8)*, *yaş-urdılar (109/3)*, *kıyt-ar (113/8)*, *ay-tur (022/3, 026/6)*, *kéy-dürip (031/3)*, *kél-türip (022/9)*, *kél-türse (060/5)*, *kél-türür-sén (073/3)*, *kél-türmak (074/12, 075/1, 3)*, *kél-türüp (090/11)*, *yé-dürgil (102/9)*, *soy-durdı (103/7)*, *yét-küzür (065/8)*, *kör-güzür (101/2, 104/8)*, *kir-güzdiler (107/3)*, *yık-ılur (090/7)*, *aç-ılğay (126/9)*.

1.3.7.5.3. Birleşik Fiiller

Genel Türkçede olduğu gibi Çağatay Türkçesinde de birleşik fiiller iki biçimde oluşmaktadır. Birincisi asıl fiil+zarf fiil eki+yardımcı fiil yapısında iki fiilden oluşan birleşik fiillerdir. İkincisi ise isim+yardımcı fiilden oluşan fiillerdir.

1.3.7.5.3.1. İki Fiilden Oluşan Birleşik Fiiller

Asıl fiille yardımcı fiil birbirine daima bir zarf-fiil ekiyle bağlanmaktadır. Birleşik fiillerin oluşumu yardımcı fiiller sayesinde gerçekleşir. Yardımcı fiiller ise Türkçede işlevlerine göre yeterlilik, süreklilik, tezlik, yaklaşma fiilleri olarak sınıflandırılır.

1.3.7.5.3.1.1. Süreklilik

Çağatay Türkçesinde de {-p} zarf-fiil eki almış bir esas fiilin *tur-*, *başla-* yardımcı fiiliyle birleşmesinden yapılmaktadır: *yıglap turur (101/4)*, *kılıp tursa (118/9)*.

1.3.7.5.3.1.2. Yeterlilik

Çağatay Türkçesinde yeterlik yapısı *al-* fiiliyle yapılır. Olumsuz çekimleri kullanılmaktadır. Olumsuz çekimlerde zarf-fiil eki {-a} ile *al-* fiilinin ünlüsü birleşmektedir: *kılalmas < kıla almas (015/8, 017/7)*, *tapalmadı < tapa almadı (103/6)*.

1.3.7.5.3.1.3. Tezlik

Genel Türkçede olduğu gibi Çağatay Türkçesinde de {-p} zarf-fiil eki almış bir esas fiilin *bér-* yardımcı fiiliyle birleşmesinden oluşmaktadır. Metinde bir örnekte *ber-* şekli görülmüştür: *çıkarıp bérdiler (054/5)*, *kılıp bérdi (110/7)*.

1.3.7.5.3.2. Yardımcı Fiillerle Yapılan Birleşik Fiiller

İncelemeye esas olan metnimizde *kıl-* yardımcı fiilinin sıkça kullanıldığı rastlanmıştır: *meşhūr kılayın (012/3)*, *beyān kılay (012/8)*, *selām kıldılar (013/2)*, *raḥmet kılgay (021/7)*, *cehd kılınğlar (023/4)*, *rivāyet kılırlar (024/1)*, *muḥtāç kıлмаğay (027/10)*, *ḳurbānlıḳ kıldılar (031/1)*, *‘amel kılsa (057/8)*, *‘aṭā kılgay (057/9)*, *naẓar kılur (058/1)*, *nidā kılgay (058/4)*, *pişmān kılırlar (058/12)*.

ét-: *vaz‘ étmese (044/3)*, *vaz‘ étkey (044/5)*.

éyle-: *tekrār éylese (093/4)*, *raḥm éylep (102/6)*.

tap-: *şerāfet tapğay (023/2)*, *şevābını tapgey (024/5)*, *murādını tapar (100/4)*.

ur-: *dem ursalar (093/11)*, *dem urdılar (091/1)*.

yè-: *ḥelāl yeğey (066/9)*.

bèr-: *selām bèrdiler (017/1)*, *ḥaber bèrür (019/9)*, *şevābını bèrer (021/5)*, *ḥudā bèrür (026/4)*, *cevāb bèrgay (028/9)*, *ta‘līm bèrdiler (055/3)*, *rızā bèrdi (063/5)*, *ruḥşat bèrdiler (110/10)*, *söz bèrdi (112/1)*, *ḥaḳḳları bèrdiler (118/7)*.

bol-: *peydā boldı (07/5)*, *emān bolğay (020/7)*, *‘afv bolğay (021/2)*, *ḥoşnūd boldılar (030/1)*, *revāne boldılar (030/3)*, *şādmān boldılar (030/9)*, *mükerrem bolğay (041/6)*, *bî-pervā bolmağaylar (044/6)*, *fārż boldı (055/3)*, *vācib boldı (055/4)*, *sünnet boldı (055/4)*, *müsteḥabb boldı (055/5)*, *nāzil boldı (056/6)*, *kāfir bolur (060/5)*, *rızā boldılar (062/11)*, *pāk bolur (065/3)*, *ḥoş-ḥāl bolğay (066/8)*, *rehber ü reh-nümā bolur (088/9)*, *pāre bolur (090/6)*, *emin bolğay (093/5)*, *mübeddel boldı (110/10)*, *ārmān boldı (115/9)*.

Klasik Çağatayca'nın oluşumuna kadar süren geçiş devresinde Klasik Öncesi Devirde yazılmış olan eserlerde ve hatta Klasik Çağatayca'da *bol-* fiilinin yanında az da olsa *ol-* fiilinin de kullanıldığı görülür.

Çağatayca Türkçesine ait olan çalıştığımız metnimizde *ol-* fiili tek bir örnekte görülmektedir: *ol-un-gen-dür (044/05)*.

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

2.1. Transkripsiyon

- 003/01 uşbu mecmū⁴ a-i⁴ resā⁵ 'il-i⁵ acībe
 003/02 ve nāfi⁶ a-i⁶ ġarībetü'l⁶-müsem mā be-
 003/03 nūr-nāme
 003/04 ez-itmām-ı⁷ aḥḳarü'l-en⁸ ām⁸ muḥammed⁹ abid
 003/05 bin muḥammed ḳābil āhund-ī nemengānī⁹
- 004/01 bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm
 004/02 evvelü mā-ḫalaḳa allāhu te'ālā¹⁰ nūru'l-ḫaḫret-i¹¹
 004/03 şallallāhü¹² aleyhi ve's-sellemniḡ allāhu
 004/04 te'ālā on sēkiz miḡ¹³ ālem
 004/05 ve ādemdin burun nūru'l-ḫaḫret-i
 004/06 şallallāhü¹⁴ aleyhi ve's-sellem başlarını secde-
 004/07 ġa¹² ḳoydılar fermān-ı rabbü'l-izzet-
- 005/01 din yētti ve aydı kim ey mēni nūrım
 005/02 ve ey mēni ḫabībim ve ey mēni ber-guzīdem
 005/03 ve ey mēni bende-i ḫaşşım kimni dōst¹³
 005/04 muḫabbetiḡdin yēti deryā yarattım evvel
 005/05 deryā-yı¹⁵ ilm dūvvüm deryā-yı ḫilm sevvüm
 005/06 deryā-yı¹⁶ aḳl çehārum deryā-yı ḫikmet
 005/07 pencüm deryā-yı faḳr şeşüm deryā-yı ma¹⁷ rifet
 005/08 heftüm deryā-yı maḡfıret nūru'l-ḫaḫret-i
 005/09 şallallāhü¹⁸ aleyhi ve's-sellem bā-fermān-ı ḫaḫret-i

⁴ NN mecmū⁴ a-i: ZN nüshasında bu kelime yoktur.

⁵ NN nāfi⁵ a-i: ZN nüshasında bu kelime yoktur.

⁶ NN ġarībetü'l: ZN ġarāyb yani (003/02).

⁷ NN ez-itmām-ı: ZN ba-itmām-ı (003/04).

⁸ NN aḥḳarü'l-en⁸ ām: ZN nüshasında bu kelime yok.

⁹ NN muḥammed⁹ abid bin muḥammed ḳābil āhund-ī nemengānī: ZN Mollā Muḥammed Zaferbek Muḥammed Oġlı (003/04).

¹⁰ Hadis.

¹¹ NN nūru'l-ḫaḫret-i: ZN el-ḫaḫret-i (004/02).

¹² NN secdeġa: ZN secdege (004/05).

¹³ NN kimni dōst: ZN sēni dōst (004/08).

005/10 vâcibü'l-vücûd her deryâda on

006/01 miñg yıldın turdılar ve yêtmiş miñg

006/02 yıldın soñg allâhu te'âlâdın fermân

006/03 yetti ve aydı kim ey mēni nūrım ey

006/04 mēni ḥabībim ey mēni ber-guzīdem ey

006/05 mēni bende-i ḥaşşım ey dōstım deryâ-

006/06 lardın çık nūr-ı ân ḥazret deryâdın

006/07 çıktılar ve yana ḥudây heştdeh¹⁴

006/08 hezâr 'âlem fermân birle aydı ey

006/09 mēni nūrım ey mēni ḥabībim ey

006/10 mēni ber-guzīdem ey mēni bende-i ḥaşşım

007/01 mübârek vücûdınġnı tēpretgil dēdi

007/02 nūrü'l-ḥazret tēpretiler ērse birlik

007/03 yüz yigirme dört miñg kaçre su

007/04 mübârek a'zâlarındın tamdı

007/05 ve cemî' -i peygamberler andın peydâ boldı

007/06 üç yüz on üç kaçre su mübârek

007/07 başlarındın tamdı üç yüz on

007/08 üç peygamber-i mürsel peydâ boldı

007/09 ēki kaçre su mübârek oñg köz-

007/10 leridin tamdı levḥ-i kalemni peydâ

008/01 kıldı ēki kaçre su mübârek çep

008/02 közleridin tamdı evvelki

008/03 kaçredin 'arşnı peydâ kıldı

008/04 bir kaçresidin kürsini

008/05 peydâ kıldı yana ēki kaçre

008/06 su mübârek oñg kulaqlarındın

008/07 tamdı cebrâ'îl mîkâ'îl ferişte peydâ

---

¹⁴ Metinde olarak verilmiştir. Biz tamiryoluna gittik.

008/08 boldı yana êki atıre su mubarek
 008/09 ep ulaklardn tamdı andn
 008/10 israfil azr il ferishte peyd boldı

009/01 ve yana sekiz atıre su mubarek
 009/02 burunlardn tamdı sekiz
 009/03 behishte peyd boldı yana yeti atıre
 009/04 su mubarek ahrlardn tamdı
 009/05 yeti dzah peyd boldı êki atıre
 009/06 su mubarek yuzleridn tamdı
 009/07 andn ay kunni peyd ıldı bes
 009/08 atıre su mubarek ollardn
 009/09 tamdı evvel sidretl-muntehn
 009/10 dvvm draht- tuban yaratt sevvm

010/01 havz- kevserni eharum beytl-muaddes-
 010/02 ni pencm as-y ademni yaratt
 010/03 adem aleyhis-selamdn is¹⁵
 010/04 nebiyyullhga ald andn mus
 010/05 peygamberga andn cemi-i meayhlerga¹⁶
 010/06 ald yana bes atıre su¹⁷ mubarek
 010/07ep ollardn tamdı evvel
 010/08 bad- arar peyd boldı ve dvvm bad-
 010/09 refref peyd boldı sevvm ra d-
 010/10 ber peyd boldı eharum hatem-i suleymn

011/01 peygamber peyd boldı pencm ur- israfil
 011/02 peygamber peyd boldı yana êki atıre
 011/03 su mubarek aızlardn tamdı
 011/04 andn kee kundzni yaratt yana
 011/05 hazret-i ha subhaneh ve te al¹⁸ bi-kam

¹⁵ “is” demden sonra gonderilen peygamberdir. “it” adıyla da bilinir.

¹⁶ NN meayhlerga: ZN meayhlerge (008/01).

¹⁷ NN atıre su: ZN su (008/02).

011/06 ve bî-zebân ve bî-leb ve bî-dendân
 011/07 ve kı̇adır-i yezdândın nidâ keldi
 011/08 aydı kim ey mēni nūrım ey mēni ḥabībim
 011/09 ey mēni ber-guzīdem ey mēni bende-i ḥaṣṣım
 011/10 sēni dōst muḥabbetiṅdin tōrt

012/01 nēmerse yarattım mēni ḥudālīgım sēni
 012/02 peygamberligiṅni evvel ü āḥirge¹⁹ meṣḥūr
 012/03 kılayın dēp fehmiḡe²⁰ yētdiṅ mü
 012/04 dēdi nūr-ı ān ḥazret aydılar āḥādā
 012/05 ṣamedā pākā perverdigārā sēn bilür-sēn
 012/06 dēdiler ērse ḥudāy-ı te‘ ālādın
 012/07 nidâ keldi yâ muḥammed mēn saṅga beyân
 012/08 kılay evvel ot dūvvüm ṣimāl
 012/09 sevvüm su çehārum tofraḡ ērse
 012/10 nūr-ı ān ḥazret der-ḥāl fermān-ı ilāhī

013/01 birle evvel ṣimālğa barıp selām
 013/02 kıldılar ērse ṣimāl fermān-ı ilāhī
 013/03 birle tilğa kirip ve ‘aleykümü’s-selām
 013/04 dēdi ērse nūr-ı ān ḥazret aydı
 013/05 ey ṣimāl sēn kim-sēn ṣimāl aydı
 013/06 bende-i raḥmān nūr-ı ān ḥazret aydılar sēn
 013/07 dūnyāda nē iş kıılır-sēn ṣimāl aydı
 013/08 her nē murādım bolsa kıılır-mēn nūrü’l-ḥazret
 013/09 aydılar sēn öz ‘aybıṅnı bilür mü-sēn
 013/10 ṣimāl aydı mēni nē ‘aybım bar nūrü’l-ḥazret

014/01 aydılar sēn cümle ādemlerni körer-
 014/02 sēn sēni hiç kimerse körmesler
 014/03 ṣimāl aydı ey nūrü’l ḥazret meger

¹⁸ NN ḥazret-i ḥaḡḡ sübhānehü ve te‘ ālā: ZN ḥazret-i ḥaḡḡ sübhānehü (008/08).

¹⁹ NN evvel ü āḥirge: ZN evvel ü āḥirğa (009/01).

²⁰ NN fehmiḡe: ZN fehmiğa (009/02).

014/04 sèn bî-‘ ayb nūr-ı ân Һazret aydılar²¹
 014/05 ey şimāl estagfiru’llāh dēgil bendeni
 014/06 köp bî-‘ ayb allāhu te‘ ālā²² andın kēyin
 014/07 şimāl eşhedü en lā ilāhe illā’llāh ve eşhedü
 014/08 enne muḥammeden ‘ abduhu ve resūluhu dēp dīn-i
 014/09 islāmğa müşerref boldı andın kēyin
 014/10 nūr-ı ân Һazret sunı aldığa kēldi-

015/01ler ve selām kıldılar ol hem-ḫāl
 015/02 tili birle ve ‘ aleykümü’s-selām dēdiler
 015/03 Һazret aydılar ey su sèn kim-sèn
 015/04 su aydı bende-i ḫudā ve dünyāda nē iş
 015/05 kıılır-sèn dēdiler aydı her nē murādım
 015/06 bolsa kıılır-mèn nūr-ı ân Һazret aydılar
 015/07 ey su estagfiru’llāh dēgil bende öz
 015/08 murādıça iş kıılalmas yana aydılar
 015/09 ey su sèn öziñge²³ baḫ nēme ‘ aybıñg
 015/10 bar su aydı mēni nēme ‘ aybım bardur

016/01 nūr-ı ân Һazret aydılar barça nēmerseni
 016/02 pāk kıılır-sèn ve öziñg nā-pāk
 016/03 bolur-sèn su aydı meger sèn bî-
 016/04‘ ayb nūr-ı ân Һazret aydılar estagfiru’llāh
 016/05 dēgil bendeni başdın ayağı ‘ aybdur
 016/06 bî-‘ ayb allāhu te‘ ālā anda su eşhedü
 016/07 en lā ilāhe illā’llāh ve eşhedü enne
 016/08 muḥammeden ‘ abduhu ve resūluhu dēp bul hem
 016/09 müselmān boldı andın kēyin nūr-ı muḥammed
 016/10 otnı aldığa kēldiler anda hem selām

017/01 bērdiler ol hem tilğa kirip ‘ aleykümü’s-

²¹ NN aydılar: ZN nüshasında bu kelime yoktur (010/06).

²² NN allāhu te‘ ālā: ZN allāhu te‘ ālādur (010/08).

²³ NN öziñge: ZN öziñğa (011/06).

017/02 selām dēdi nūrū'l-ḥazret
 017/03 aydılar ey ot sēn dūnyāda
 017/04 nē iş kıılır-sēn ot aydı her nē
 017/05 murādım bolsa kıılır-mēn nūrū'l-ḥazret
 017/06 aydılar bende öz murādıça iş
 017/07 kıılalması her iş ḥudāvendındur²⁴
 017/08 yana aydılar ey ot sēn 'aybıñgı
 017/09 bilür mü-sēn aydı mēni nē 'aybım bar
 017/10 nūr-ı ān ḥazret aydılar estağfiru'llāh

018/01 dēgil bendeni başdın ayağı
 018/02 'ayb bī-'ayb allāhu te'ālādur²⁵
 018/03 ērse ot bu kelimeni²⁶ aytıp müslim²⁷
 018/04 ve müselmān boldı eşhedü en lā ilāhe
 018/05 illā'llāh ve eşhedü enne muḥammeden 'abduhu
 018/06 ve resūluhu andın kēyin tofrağ sarığa
 018/07 bardılar aṅga hem selām kııldı-
 018/08 lar tofrağ hem ḥāl tili birle
 018/09 ve aleykümü's-selām dēdi nūrū'l-ḥazret
 018/10 aydılar ey tofrağ sēn

019/01 dūnyāda nēme iş kıılır-sēn tofrağ
 019/02 aydı her nē allāhu te'ālā emr kıılsa anı
 019/03 kıılır-mēn ērse nūrū'l-ḥazret
 019/04 der-ḥāl tofrağnı kuçtılar ve aydı-
 019/05 lar kim evvel āḥir sēni iḥtiyār
 019/06 kıılır-mēn nē üçün ki sēnde kibr ü
 019/07 tekebbürlik körmedim ḥazret-i ādemni
 019/08 sēndin 'āferide kıılsa kerek²⁸ ve yana

²⁴ NN ḥudāvendındur: ZN ḥudādındur (012/09).

²⁵ NN allāhu te'ālādur: ZN perverdīgārdur (013/01).

²⁶ NN kelimeni: ZN kelimeniñg (0130/02).

²⁷ NN müslim: ZN nüshasında bu kelime yoktur.

²⁸ Nūr-Nāme eserinde geçen bu satırlar Kısasu'l-Enbiya eserinde de geçmektedir: "Su'āl: ādemni toprağdın yaratmağğa ḥikmet ne irdi? Cevāb ol turur: Mevlā (8) 'ac ādem yaratır men ḥiṭāb kııldı irse

019/09 saṅga yiberür ħudāy te‘ ālā ħaber bërür

019/10 kim ħavlehü te‘ ālā ve hüve bi-küllī

020/01 şey’in ‘ aleyhim her ādem tört

020/02 ‘ anāşırdın ħālī ěrmes ba‘ zını

020/03 ṭab‘ ı ot ba‘ zınıki şimāl ba‘ zınıki

020/04 su ve ba‘ zınıki tofraċ²⁹ her bende de bar³⁰

020/05 her kim bu nūr-nāmeni³¹ oċusa veyā

020/06 özi birle tutsa ěki cihānnı belāsı-

020/07 dın amān bolċay ve her meclisde

020/08 oċusa meclis ehli işitse ol

020/09 bendeni nāmesiċa bisyār şevāb

020/10 yazılċay maĥşer küni nāmesi oṅ-

021/01 dın kēlċay her ċanċa günāhı bolsa

021/02‘ afv bolċay teni ċurda ċürimeċay³²

021/03 imānı şeyṭān şerridin amān bolċay

021/04 ve yana evvel bendeċa³³ tevrāt incıl

021/05 zebūr ve furċānnı şevābını bërer ve yana

021/06 ata ve anasını günāhını ötüp raĥmet

021/07 ċılċay ve yana münāfiċ bolmaċdın

021/08 ve sühān-ċinlikdin ve āĥiret belāsıdın

021/09 ve zelzeledin amān bolċay yaĥşı-

021/10 larnı³⁴ ċaṭārıda bolċay ve ċāzī-

022/01 larnı şevābını bërgey ve yana her kim

ċamuċ neċler baş köterüp ādemni bizdin yaratċıl tip (9) tama‘ ċıldılar. Taċ aydı men ċ[u]v[va]tlıċ men. Diċiz aydı men heybetliċ men. Āltun aydı men ‘ aziz men. Kök aydı (10) men ediz men. ċamuċ neċler baş köterip özlerin öċe küwendiler. Ol ĥālda yer tevāzıċ ċılıp aydı: (11) Men ċamuċdın zā‘ ifraċ men, āzaċ āstında men, mende küweñü nerse yoċ tip tevāzıċ ċıldı (12) irse ĥiṭāb keldi: Men ādemni topraċdın yaratur men tip, ādemni topraċdın yarattı” (Aysu, Ata (1997). *Rabċûzî Kısasu’l-Enbiyâ (Peygamber Kısaları) I Giriş-Metin-Tıpkıbasım*, Türk Dil kurumu yayınları, Ankara, s. 10).

²⁹ NN tofraċ: ZN tofraċdur (014/06).

³⁰ NN her bende de bar: ZN nüshasında bu kelime yoktur (014/06).

³¹ NN nūr-nāmeni: ZN nūr nāmeniṅ (014/07).

³² NN ċürimeċay: ZN ċürimeċey (015/01).

³³ NN bendeċa: ZN bendege (015/06).

³⁴ NN yaĥşılarnı: ZN yaĥşılarnıṅ (015/07).

022/02 ihlâş birlen³⁵ işitse hüdâ-yı te'âlâ
 022/03 aytur anı birle mēni aramda hîç perde
 022/04 bolmağay³⁶ ve üç yüz on üç peygamber-i
 022/05 mürselni şevâbını bergey ve yana cum' a kēçesi
 022/06 yâ dü-şenbe kēçesi oğusa her nē talebi
 022/07 bolsarda bolğay yana nidâ kēldi ki
 022/08 yâ muḥammed sēni ümmetleriñg mēni bendelerim
 022/09 bu nūr-nāmeni şefi' kēltürüp³⁷ yüziğâ
 022/10 sürtse ḥāceti revâ bolğay ḥaberde

023/01 kēlipdür ki peygamber 'aleyhi's-selāmnı şıfat-
 023/02 larını oğusa andağ şerāfet tapğay kim³⁸
 023/03 ēki cihānnı³⁹ belāsıdın amān bolğay
 023/04 cehd kılıñğlar ve bu risāleni özleriñg
 023/05 birle tutuñğlar me-bādâ ecel yētse cān
 023/06 açığı āsān bolğay raḥmet ferişte-
 023/07 ler anı⁴⁰ günāhını tilegey ve her kim oğusa
 023/08 şehidlerni ve āzād kılını⁴¹ yēti mertebe ḥacc
 023/09 kılgannı şevâbını bergey ve yēti puştını
 023/10 hüdâ raḥmet kılgay ve yana rivāyet

024/01 kılırlar ḥāzret-i 'alī kerema'llāhu veche
 024/02 peygamber hüdāğâ⁴² hüdâ-yı te'âlâ ḥāzret-i
 024/03 cebrâ'îlni yiberdi bu nūr-nāmeni şevâbı
 024/04 bî-miğdâr turur cemî' -i yeryüzideki
 024/05 pul mālını şadağa kılgannı şevâbını tapgey
 024/06 ve her kim ṭahāret birle oğusa 'aqlını
 024/07 muñğa koysa fazīlet bisyār turur tamām

³⁵ NN birlen: ZN birle (015/09).

³⁶ NN bolmağay: ZN bolmagey (015/10).

³⁷ NN kēltürüp: ZN kēltürüp (016/03).

³⁸ NN tapğay kim: ZN nüshasında bu kelime yoktur.

³⁹ NN cihānnı: ZN cihānnıñg (016/06).

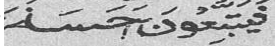
⁴⁰ NN feriştelere anı: ZN feriştelere (016/10).

⁴¹ NN āzād kılını: ZN āzād-ı kılınıñg Z (016/12).

⁴² NN hüdāğâ: ZN hüdāğâ (017/03).

024/08 ümmetleriğa bərsün həzret-i cebrā'îl
 024/09 āhiyyen ve şerāhiyyen dēp yētip kēldiler
 024/10 yā muḥammed ḥudāyīnḡ selām ve ferīşteler

025/01 durūd bilā-nihāyet⁴³ aydı kim dōstum
 025/02 muḥammedge ḥaber bēr her kim oḡusa ve yā
 025/03 oḡutup iştise ol bendemge şāliḡ-
 025/04 larnı şevābını⁴⁴ bērgeni-mēn ve alarnı şānıda
 025/05 āyet kēldi ḡavlehü te'ālā
 025/06
 025/07 ⁴⁵ ve yana
 025/08 alarnı şānıda āyet dige⁴⁶ kēldi
 025/09 ḡavlehü te'ālā
 025/10 ⁴⁷ cebrā'îl

026/01' aleyhi's-selām aydı yā resūlu'llāh bu nūr-
 026/02 nāmeni ḡ'āh türk ḡ'āh tācık ḡ'āh
 026/03 ' arab ḡ'āh ' acem bolsa hem anı murādını
 026/04 ḡudā bērūr her kim ḡahāret birle oḡusa
 026/05 tōrt ferīšte-i muḡarreb günāhını tilep
 026/06 ḡıyāmetḡaça anı ḡaḡḡıda istiḡfār aytur
 026/07 ve ḡudāy-ı te'ālā ol bendege yaḡyā ve 'isā
 026/08 ve hārūn ve ya'ḡūb ve işḡāḡ ve ibrahīm
 026/09 ve ismā'îl ve nūḡ ve idrīs ve şīs
 026/10 ve dāvūd ve eyyūb ve süleymān ve circīs

027/01 ve ḡızır ve ilyās ve şu' ayb ve ān-ḡazret
 027/02 ve bāḡī cemī' -i peyḡamberler şalavātu'llāh

⁴³ NN bilā-nihāyet: ZN nihāyet yiberdiler (017/12).

⁴⁴ NN sāḡi' larnı şevābını: ZN ḡacclarını şevābını (018/01).

⁴⁵ Bakara Suresi 38. Ayet.

⁴⁶ NN dige: ZN nüshasında bu kelime yoktur (018/05).

⁴⁷ Zümer Suresi 18. Ayet.

- 027/03   aleyhim ecma  inni  ev bını b r r-m n
 027/04 ol bendeni g n hı bey b ndaki  um-
 027/05 larca bolsa hem   afv bol ay olar
 027/06 h lde k zi r  en bol ay ve bu
 027/07 n r-n meni h   iyyetidin  yige⁴⁸ o rı
 027/08 kirmegey ve  arz-d r bolma ay⁴⁹ ve eger
 027/09  arz-d r bolsa h d y  te   la nec t
 027/10 b rgey ve n -merdge muht c  ılma ay⁵⁰
- 028/01 d ny  ve  h retde hergiz yamanlı ⁵¹ k rmegey
 028/02 ve her kim bu ris leni hem-r h  ılıp ceng a
 028/03 barsa o   ılı  miltı  n ze teber g rz
 028/04 h ncer hergiz  tmegey hi  bel  ve ra met
 028/05 k rmegey ve her kim olar va tda
 028/06 bu n r-n meni g ri e⁵² hem-r h  ılıp  oysa
 028/07 ol  mmetim g r   az bıdın am n
 028/08 bol ay su   l m nker nekiri a  s n
 028/09 cev b b r ay⁵³  ırat k fr gidin
 028/10 ya ıl d k  t ay n me-i a  m li
- 029/01 o    olı a y tgey ey  mmetlerim
 029/02 bu d ny -yı b -vef a ⁵⁴ ma r r bolma  -
 029/03 lar  h ret i idın b - aber bolma  
 029/04 be  k nl k    mri  iz a⁵⁵ i  tim d
 029/05  ılma  lar elbette na l  ılıp-
 029/06 durlar kim im m mu ammed  az li
 029/07 ra metu ll hi   aleyhni t rt y z kit b-
 029/08 h neleri bar  rdi ve a  a kirip

⁴⁸ NN  yige: ZN  yig  (019/08).

⁴⁹ NN bolma ay: ZN bolmagey (019/08).

⁵⁰ NN  ılma ay: ZN  ılmagey (019/10).

⁵¹ NN yamanlı : ZN yamanlı  (019/11).

⁵² NN g ri e: ZN g ri a (020/03).

⁵³ NN  s n cev b b r ay: ZN  s nlik bile cev b b rgey (020/04).

⁵⁴ NN b -vef a : ZN b -vef e (020/07).

⁵⁵ NN  mri  iz a: ZN  mri   zge (020/09).

029/09 kitāb-ı muṭāla‘a kıılır érđiler anda
029/10 bu nūr nāmeni kórüp hūb müṭāla‘a

030/01 kıılıp bisyār hoşnūd boldılar ve bu
030/02 risāleni sulṭān maḥmūd ğaznevī-
030/03 ğa alıp revāne boldılar bu nūr-nāme-
030/04 ni bilip on künlük yolğa pişvāz
030/05 çıktılar imām hem on künlük yol
030/06 yürüp bir yerde yattılar érte birlen⁵⁶
030/07 yürüp sulṭān maḥmūd hızmeteriğa
030/08 yéttiler érse sulṭān maḥmūd bu nūr-nāmeni
030/09 kórüp be-ğāyet şādmān boldılar ve
030/10 nāmeni şükrānesiğa miñĝ kıoy

031/01 ve miñĝ téve kıurbānlık kııldılar
031/02 cemi‘-i ‘ ulemā ve meşāyih ve faķirlerini
031/03 çarlap hil‘ at kéydürüp⁵⁷ ser-efrāz
031/04 kııldılar ve ni‘met bisyār yédürdiler
031/05 der-hāl öz kıālem-revleriğa revāne boldılar
031/06 şehir-be-şehir vilāyet-be-vilāyet yürdiler
031/07 érse bir yerde yatıp tüş kördiler tüş-
031/08 leride kıyāmet kıā‘im bolup peyğamber hūdā
031/09 yüz yigirme tört miñĝ nuķta nübüvvet
031/10 peyğamberler birle kéldiler sulṭān

032/01 maḥmūdnu ğünāhnı öttim ve āhıretini
032/02 ābād kııldım behişt eşiğini yüziğa
032/03 açtım kıaysı eşiğini hūdā hılasa oşal
032/04 eşiğdin kıirsün nūr-nāmeni hāşşiyyeti
032/05 der-hāl sulṭān uyķudın şıçrap
032/06 oyğandılar érse bu körgen hemesi

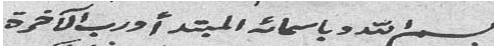
⁵⁶ NN birlen: ZN birle (021/07).

⁵⁷ NN kéydürüp: ZN kéydürüp (022/01).

- 032/07 tüşleri êken yana bu tüşni
 032/08 şukrânesiġa toġuz yüz ġoy bêş
 032/09 yüz tève ġurbânliġ ġıldılar ve on
 032/10 miġ yalangaġġa toġon bêrdiler

033/01 ġadeġ-nâme du' âsı bu turur⁵⁸

033/02 bi'smillâġi'r-raġmâni'r-raġim

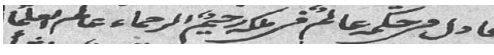
033/03

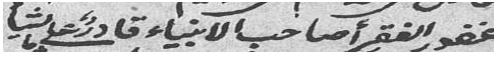
033/04

033/05

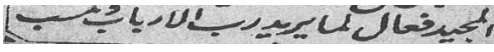
033/06

033/07

033/08

033/09

033/10

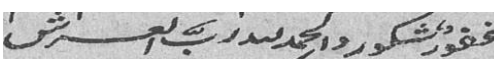
033/11

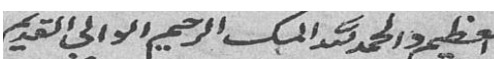
034/01

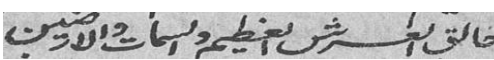
034/02

034/03

034/04

034/05

034/06

034/07

034/07

034/08

034/09

⁵⁸ NN bu turur: ZN budur (033/01).

- 034/10 اعط يا مانع البلاء يا شافي اليقيم ويغفر الذنوب
- 034/11 ديتوب النادمين ليتتر المذنبين ويؤمن
- 035/01 التي تقين ومحب الصابرين لا اله الا انت
- 035/02 اكبير المعبود غافر الخطايا يا شكور يا حلیم يا كثر نعمت
- 035/03 يا حلیم عالم ما في الصدور منبت الزرع والاشجار
- 035/04 والحبوب غني عن الخلق قائم الارزاق عليم
- 035/06 الغيوب انت الذي ليس كشئ شي وهو
- 035/07 السميع العليم وانت على كل شي سيد
- 035/08 يا شانه انت تعلم سر اادعيتنا وما تخفي ضميرنا
- 035/09 والقلوب انت قلت انت اصدق
- 035/10 الثقلين ادعوني استجب لكم انت قلت
- 035/11 لا تعظوا من رحمت الله حفظي من آفات
- 035/12 الدنيا والزمان والفسية ولا تفضخ فرعون
- 035/13 الله الله الكبر الله الكبر الله الكبر لا اله الا الله
- 036/01 رحمانا رحيمنا لا اله الا الله غفورا شكورا لا اله الا الله
- 036/02 حقا حقا لا اله الا الله ربنا لا اله الا الله ما عجا
- 036/03 لا اله الا الله لعبد ادور قال اله الا الله ايمان
- 036/04 وتحقيقا لا اله الا الله محمد رسول الله
- 036/05 صل الله عليه وسلم حقا اعيد نفسي شعر وديني
- 036/06 وديناي واهلي ووالي وولدي وذريتي من شعرا
- 036/07 كل ذي شبر يؤذي اعيد نفسي جميع ما زفني
- 036/08 من نعمت الله واحبانه وخوانه من المؤمنين
- 036/09 والمؤمنات بالله العلي العظيم نقل كتابه نقله
- 036/10 عن جبل حجة لا اله الا الله وعزة الله و
- 036/11 قدرة الله وقوة الله وعظمت الله وبلغ

- 036/12 **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَنَحْنُ نَسْتَعِينُكَ يَا اللَّهُ وَنَسْتَعِينُكَ يَا اللَّهُ وَنَسْتَعِينُكَ يَا اللَّهُ**
- 037/01 **اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِرَحْمَتِكَ اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِرَحْمَتِكَ**
- 037/02 **وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ غَضَبِكَ مِنْ غَضَبِكَ مِنْ غَضَبِكَ مِنْ غَضَبِكَ**
- 037/03 **وَسَخَطِكَ مِنْ سَخَطِكَ مِنْ سَخَطِكَ مِنْ سَخَطِكَ**
- 037/04 **مِنْ رُدِّ اَلنَّعْمَةِ وَمَوْجِبَاتِ الْمَلَكَةِ الْعَصِيَّةِ**
- 037/05 **فَرَالدنيا والآخرة اعوذ بك يا الله العظيم**
- 037/06 **الاهل واهمال والولد وعند معا بن نبتة ملك**
- 037/07 **الموت عليه السلام ذاعوذ بك يا الله العظيم**
- 037/08 **من شر كل ذي شر ما يخاف واخذرون**
- 037/09 **ما يخاف من العسرة والعجم شر الجن**
- 037/10 **والانس والشيطن من شر ابليس وجوز**
- 037/11 **ومن شر الشيطان واتبعهم من شر ما ينزل**
- 037/12 **من السماء وما يعرج فيها ومن شر ما يلج الفيل**
- 038/01 **والنهار وما يخرج منها ومن كل اية انتخذ**
- 038/02 **بناصيتها ان ربى على صراط مستقيم اللهم**
- 038/03 **انما احببت من كل شئ خلقته وحترس بك**
- 038/04 **منهم واعوذ بك يا الله العظيم من العرق والحرق**
- 038/05 **والهمدم والحمد والحجارة والزلال والنصيحة**
- 038/06 **والفتنة والصواعق والجنون والبرص**
- 038/07 **وكل سبيج انواع البلاء يا الله الدنيا والآخرة**
- 038/08 **واعوذ بك يا الله العظيم من غضب الله ومن شر**
- 038/09 **ما استفات به الملكة المقربون والانبيا**
- 038/10 **والمرسلين والنبى محمد عبدك رسولك**
- 038/11 **ونبيك وسئلك الخير كله لا اله الا انت**
- 038/12 **وحده لا شريك لك وان محمد عبدك**

- 039/01 | ورسو لك لا اله الا الله وحده لا شريك له الهياً
- 039/02 | |واحداً صيداً فرداً وترأ لم يتخذ صاحبه ولا ولداً
- 039/03 | اللهم انك سئلك باسمك الذي لا اله الا
- 039/04 | الله هو الرحمن الرحيم الذي له الملك السموات والارض
- 039/05 | وهو على كل شئ قدير وحشيت الاصوات
- 039/06 | ووجللت القلوب تا عاني من كرتة وياضاً
- 039/07 | اني كل شدة ويا موني من كل وحشة ويا الهى
- 039/08 | والله ابا ابراهيم واسماعيل وهاق وبقوعاً
- 039/09 | والاسباط وعيسى موسى وبارون ويا شيخ
- 039/10 | بكل نجوم الله ربنا لا شريك له وصلى الله على سيدنا
- 039/11 | محمد وآله جميعين الطيبين الطاهرين
- 039/12 | اللهم استجب باسمك لمظيم وجرمت
- 040/01 | |عجاوذك الصالحين برحمتك يا ارحم
- 040/02 | الراحمين وسلم قليماً دعياً كثيراً حبناً
- 040/03 | ونعم اوكيل نعم المولا ونعم النصير غفرتك
- 040/04 | ربنا واركب المصير ولا حول ولا قوة الا بالله
- 040/05 | اعلى اعظم برحمتك يا ارحم
- 040/06 | الراحمين
- 040/07 | تمت
- 040/08 ⁵⁹ | 3

041/01 bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

041/02 rivāyet kılurlar kim her kim bu maḥlūḳāt-

041/03 nāmeni oḳusa ve yā özi birle tutsa ḳatıḡ

041/04 cān bērmekdin ḥaḳḳ te'ālā öz penāhıda

⁵⁹ Kadeh Duası.

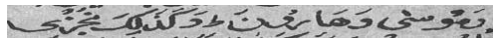
- 041/05 amān saklağay⁶⁰ ve yana eki cihānda ḥalāyıklar
 041/06 aldıda ‘azīz ve mükerrerem bolğay ve hiç ‘illet
 041/07 kömeğay⁶¹ her ümmet-i muḥammed ‘aleyhi’s-selām
 041/08 bu du‘ānı özi birle tutup ḥalāyığa⁶²
 041/09 āşikār kılıp yürseler kıyāmet küni

- 042/01 şefā‘ atdin bā-naşib bolğay ve seferge
 042/02 barurda hem-rāh kılıp barsalar ziyān
 042/03 ve zaḥmet körmegey ve her öyde bu du‘ā bolsa
 042/04 oğrı kirmegey ve merg-i müfācātdın amān bolur
 042/05 otğā küymek ve suğa ğarq bolmağdın ḥaqq
 042/06 te‘ālā emīn kıılır su’āl-i münker nekir
 042/07 āsān bolur bu turur bi’smillāhi’r-raḥmāni’r-raḥīm

042/08

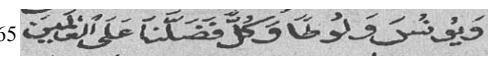
042/09

042/10

042/11

042/12 ⁶³

043/01 ⁶⁴

043/02 ⁶⁵

- 043/03 ve şallallāhu ‘alā ḥayri ḥaleka muḥammedin ve alā ve eşḥābihi
 043/04 ecma‘in
 043/05 bi-raḥmetike yā erḥame’r-
 043/06 raḥīmīn

044/01 bi’smillāhi’r-raḥmāni’r-raḥīm

⁶⁰ NN saklağay: ZN saklagey (041/05).

⁶¹ NN kömeğay: ZN körmegey (041/07).

⁶² NN ḥalāyığa: ZN ḥalāyığe (041/08).

⁶³ Enam suresi: 84. Ayet.

⁶⁴ Enam suresi: 85. Ayet.

⁶⁵ Enam suresi: 86. Ayet.

044/02 vefk-i⁶⁶ besmele-i şerîf bir hâtûn haml-i

044/03 vaz' êtmese bu besmele-i şerîfni vefkîni⁶⁷

044/04 yazıp ézip içürseler bi-izni' llâhi

044/05 hamlni vaz' êtkey tecrübe olungendur

044/06 elbette bi-pervâ bolmağaylar

044/07 du' âsı ol şafhada-

044/08 dur⁶⁸

045/01 vefk-ı şerîf bu turur

045/02 selâmun min-rabbi selâmun raḥîm

045/03 min-rabbi raḥîm selâmun ḳavlen

045/04 ḳavlen selâm raḥîm min-rabbi

045/05 raḥîm min-rabbi ḳavlen selâmun⁶⁹

045/06 lâ ilâhe illâ'llâh muḥammedün resûlu'llâh⁷⁰

045/07⁷¹

046/01 allâh celle celâlühü muḥammed 'aleyhi's-selâm

046/02 inne min selâmîn

046/03 râne bi'smillâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm illâ

046/04 te' âlâ 'alî ve etûni müslimîn

046/05 şadeḳe'llâhu el-'azîm belliğa rasule-

046/06 'n-nebiyü'l-kerîm

046/07 ebû bekr raẓiyyu'llâhu 'anh oşmân raẓiyyu'llâhu 'anh

047/01 oşmân raẓiyyu'llâhu 'anh 'alî raẓiyyu'llâhu 'anh

047/02

047/03

047/04⁷²

⁶⁶ Bir kimsenin isteğine uygun olarak âyet, duâ ve harflerle belli şekillerde yazılmış muska.

⁶⁷ NN vefkîni: ZN vükufini (044/03).

⁶⁸ NN du' âsı ol şafhadadır: ZN nüshasında bu kelime yoktur.

⁶⁹ Bu Ayet Yasın Suresinin içinde, 58. Ayetidir.

⁷⁰ Kelime-i tevhid zikri.

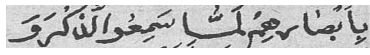
⁷¹ Fetih suresi: 1. Ayet.

⁷² Kalem suresi: 4. Ayet.

047/05 ḥasan rażiyyu'llāhu ʿanh hüseyñ rażiyyu'llāhu ʿanh

048/01 duʿā-yı nazar-ı nefis ve sevḳ-i dem içkü için

048/02

048/03

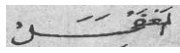
048/04

048/05 āmin

048/06 düşmen şerridin amān bolmaḳ için

048/07 bedūḥ 145122

048/08 108156000000

048/09

048/10 lā ilāhe illā'llāh melikü'l-ḥaḳḳul-mübīn⁷⁵

049/01 bu duʿā-yı her kimde bolsa cinn perīdin amān bolur

049/02 100251224071815340

049/03 356254227221228830

049/04 511569721656

049/05 cümle belālardın amān bolmaḳ için

049/06 cebrā'īl

049/07 ʿazrā'īl

049/08 mikā'īl

049/09 661

049/10 273

049/11 116

049/12 isrāfīl

049/13 şevāb köp ve likin muhtaşar

050/01 büzürg in duʿā-rā der-ḥāne bāşed rüy-i zemīn

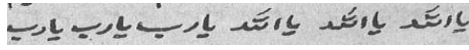
050/02 faḳr-ı nā-murādī her gizin pend-i sāhib-devlet ve nik-

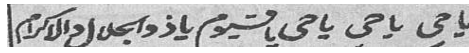
050/03 baḥtkerd in-est bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

⁷³ Kalem suresi:51. Ayet.

⁷⁴ Kalem suresi:52. Ayet.

⁷⁵ Zikir Duası.

050/04

050/05

050/06

050/07 ⁷⁶

050/08 du‘ ā-yı ez-berāy-i perzend şoden bi’smillāhi’r-

050/09 raḥmāni’r-raḥīm su su su su su su allāh

050/10 allāh allāh allāh allāh allāh allāh allāh allāh

050/11 allāh ḥay ḥay ḥay ḥu ḥu ḥu ḥu ḥu ḥu ḥu ḥu

050/12 ḥu ḥu ve şallallāhu ‘alā ḥayri ḥaleka muḥammedin

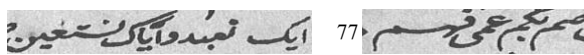
051/01 ve ‘aleyhi ve aşḥābihi ecma‘ in bi-raḥmetike yā erḥame’r-rāḥimīn

051/02 du‘ ā-yı bend-i zebān-ı ve duşmen ve ādemiyān

051/03 ve bürhān-ı kaşd-ı duşmen dārend ne-tevāned ‘ilāc-

051/04 kerdin der anda dīn du‘ ā be-duşmen gālib āyet

051/05

051/06

051/07

051/08 ⁷⁸ ehay ehay bā evveli eḥādiş-i

051/09 bi-raḥmetike yā erḥame’r-rāḥimīn

052/01 du‘ ā-yı yāş yığlağ balāğa bu şeklni yazıp

052/02 bēşige asıp qoysun sallup her

052/03 rıl rıd ruk le ha duru ‘e e e e e e e da her

052/04 e her l leli lehm le le le le le he he he

052/05 he he he he he he he çiçek çıkan

052/06 belāğa bu şeklni yazıp içirsün d d d d

052/07 h e ‘ a ‘ h h du‘ ā-yı ziyāndaş

052/08 zaḥmetlik kişi yazıp tağgaylar

052/09 ve e miḥrullāh e e hır le le e ‘ e mise e yumum ge le le

⁷⁶ Karınca Duası (Bereket Duası).

⁷⁷ Fatih Suresi 5. Ayet.

⁷⁸ Bakara Suresi 171. Ayet.

052/10 sim bi-raḥmetike yā erḥame'r-
052/11 rāḥīmīn

053/01 risāle-i çārvādārlik

053/02 bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

053/03 el-ḥamdüli'lāhi rabbü'l-ālemin⁷⁹ ve'l-ākıbetu lil-muttekin⁸⁰

053/04 veşşalātü vesselāmü 'alā resūlinā muḥammedin ve ālihi

053/05 ve eşḫābihī ecma'ın āmmā ba' de ḥazret-i imām ca' fer-i

053/06 şādık r.a. andağ rivāyet kılurlar kim evvel-

053/07 din āḥirğaça yüz miñg kişi çārvādār-

053/08 çılık kılp ötüpdürler hemeleri

053/9 şāḥib-i tekbir ötüpdür evvel 'abdu'r-raḥmān

054/01 düvvüm 'abdü'l-ḳahhār sevvüm 'abdü'l-cabbār çehārum

054/02 'abdü'l-aziz rivāyet kılurlar kim çārbādār-

054/03 lar risāleni ve pīrni bilmese veyā oḳutup işitmese

054/04 işi ilgeri basmas çārbādārlik⁸¹ aṅga

054/05 ḥarām turur evvel 'abdü'l-aziz-i maşrıķi düvvüm 'abdu'r-raḥmān-ı

054/06 şimālī sevvüm 'abdü'l-kerim-i mağribī çehārum 'abdü'l-celil-i

054/07 cenübī pencüm nūre'd-din-i semerḳandī

054/08 şeşüm ḥāce aḥmed-i türkistāni eger sorsalar

054/09 çārbādārlik kimdin ḳaldı cevāb

054/10 ḥazret-i cebrā'ildin⁸² behiştin sēkiz

054/11 ḳoy çıkarıp bērdiler yēti savlık ērdi

054/12 biri ḳoçḳar ḥazret-i ādemğa⁸³ bērdiler eger sorsalar

055/01 çārbādārlik farz mu vācib mu sūnnet mü

055/02 müsteḥabb mu cevāb ḥudāy-ı te'ālā buyurdu farz

055/03 boldı ḥazret-i cebrā'il ta'lim bērdiler vācib

055/04 boldı ḥazret-i ādem ḳıldılar sūnnet boldı nē

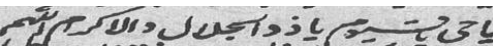

⁷⁹ Kısa dualar.

⁸⁰ Ve'l-ākıbetu lil-muttekin: Kasas Süresi 83. Ayet.

⁸¹ NN çārbādārlik: ZN çārvādārlik (054/04).

⁸² NN cebrā'ildin: ZN cebrā'il (054/10).

⁸³ NN ādemğa: ZN ādemge (054/12).

- 055/05 şaḥābe kıldılar müsteḥabb boldı eger sorsalar
 055/06 ḳoynı ḳaytarurda ḳaysı āyetni oḳur cevāb
 055/07 bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm demek kerek eger
 055/08 sorsalar ḳoynı fıcaḳlaḡanda⁸⁴ ḳaysı āyetni
 055/09 oḳur cevāb⁸⁵ eger sorsalar ḳoḳḳar
 055/10 ḳıḳarurda ḳaysı āyetni oḳur cevāb
 055/11⁸⁶ eger sorsalar ḳoynı ḳırḳḡanda
 055/12 ḳaysı āyetni oḳur cevāb
 056/01⁸⁷
 056/02 eger sorsalar ḳuzını ḳoşḳanda ḳaysı āyetni
 056/03 oḳur cevāb⁸⁸ dērler eger
 056/04 sorsalar kiyizni basḳanda ḳaysı āyetni oḳur
 056/05 cevāb lā ḥavle ve lā ḳuvvete illā bi'llāhi'l-ḳaliyyi'l-ḳaẓim⁸⁹
 056/06 dēr eger ḳārbādārlar bu du'ā nāzil⁹⁰ boldı kēḳe
 056/07 күндүз үч mertebedin oḳusa allāhu te'ālā
 056/08 rızḳını kēng ve mālını ḥelāldın yētkürgey
 056/09 allāh te'ālā tilegini bērür du'ā bu turur⁹¹
 056/10
 056/11
 056/12
 057/01⁹² eger ḳārvādārlar
 057/02 bu risāleni bilnese ve yā oḳup⁹³ işitmese her nē
 057/03 tapḳan⁹⁴ mālı tonguz gūştidin ḥarāmdur

⁸⁴ NN fıcaḳlaḡanda: ZN fıcaḳlarda (055/08).

⁸⁵ Necm Suresi 15. Ayet.

⁸⁶ Araf Suresi: 10. Ayet.

⁸⁷ Saff Suresi: 13. Ayet.

⁸⁸ Nebe Suresi: 39. Ayet.

⁸⁹ Zikir duası.

⁹⁰ NN nāzil boldı: ZN nüshasında yoktur.

⁹¹ NN bu turur: ZN budur (056/09).

⁹² Karınca Duası (Bereket Duası).

⁹³ NN oḳup: ZN oḳutup (057/02).

057/04 soᅅgra gūrida ilan çayan bolup   azāb
 057/05 kılur taᅅgla kıyāmet küni yüzi kara bolğay
 057/06 eger çārbādārlar bu risāleni bilmese ve satıp
 057/07 alıp oğutup işitip ve söziğā
 057/08   āmel kılsa bir koyğā miᅅᅅ koy   atā
 057/09 kılğay ve iş kılsa bereke bereke⁹⁵ kıyāmet
 057/10 küni on tört künlük ay dēk bolur
 057/11 ᅅudā te  ālā sūdā-gerlerge bereket bērgey
 057/12 ve yana gāvş-ı gıyāş ve ᅅızr ve ilyās ve yezdān

058/01 gāyb⁹⁶ u çin ten ve tamāmī-i evliyālar nağar kılur
 058/02 rüz-ı kıyāmet küni bolğanda   araşāt
 058/03 ᅅalkı ta  accub kalgaylar bu kaysı peyğamber ve kaysı evliyā ve
 058/04 derviş nidā kēlgay ki peyğamber evliyā ve derviş
 058/05 ēmes ᅅābībim muᅅammedni ümmeti ve mēni   aziz
 058/06 mūkerrem bendemdür dēgey risālege   āmel kılıp
 058/07 özi birle tutgen dēgey   araşāt
 058/08 ᅅalkı allāhu te  ālādın bu sözlerni işitip feryād
 058/09 urup yıglaşur ki vāᅅ bizlerni hem iᅅlāşı-
 058/10 mız bolsa ērdi bu risāleni alıp sağlasak
 058/11   āmel kılsağ bizler hem mundağ şevāb ᅅāşıl
 058/12 kılur ērdük dēp peşimān kılurlar

059/01 ammā ol vağtda peşimānlik kār kılımas
 059/02 ᅅāzret-i ādem atamız aytıpdurlar kim eger
 059/03 çārvādārlar bu risālege   āmel kılıp   ömrude
 059/04 bir mertebe oğutup işitse elbette özüm birle behiştkē
 059/05 alıp kirer-mēn dēp va  de kılıpdurlar her
 059/06 kişi bu risālega⁹⁷   āmel kılsa ol kişini bir ādem ᅅāğāret
 059/07 kılsa dirre lāzım bolur eger yağasıdın tutup

⁹⁴ NN tapğan: ZN tapğan (057/03).

⁹⁵ NN bereke bereke: ZN bereke   atā kılğay (057/09).

⁹⁶ NN gāyb: ZN nüshasında yoktur.

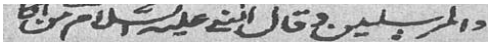
⁹⁷ NN risālega: ZN risālege (059/06).

059/08 ursa özi kâfir ve hâtûnı talâk bolur muvâfiq

059/09

059/10

059/11

059/12

060/01

060/02 yâ resûlu'llâh 'aleyhi hem kim bu risâleğa⁹⁸ 'âmel qılğan

060/03 kişini ḥ'âr[u]zâr qılsa ve cemî' -i üstâdlar⁹⁹

060/04 pîrlerni haqâret qılğan dëk bolur her kim

060/05 şekk keltürse kâfir bolur eger sorsa¹⁰⁰ tekbîr

060/06 aytmaq farz mu ve vâcib mu yâ sünnet mü cevâb

060/07 hem farz¹⁰¹ hem vâcib hem sünnet eger

060/08 sorsalar dört pîr-i şeri' at qaysıdur

060/09 cevâb evvel âdem şafiyyu'llâh düvvüm nûh nebiyyu'llâh

060/10 sevvüm ibrahim halilu'llâh çehârum cenâb-ı muhammed

060/11 mustafâ şallâllahu 'aleyhi ve's-sellem dünyâda dört

060/12 kitâb bar evvel tevrât müsâ peygamberge düvvüm

061/01 incil 'isâ peygamberge¹⁰² sevvüm zebûr dâvûd peygamberge

061/02 çehârum furqân peygamberimiz muhammed 'aleyhi's-selâmge

061/03 eger sorsalar dört pîr-i tarîkat qaysıdur

061/04 cevâb evvel hazret-i ebû bekr şiddîk razıyallâhu

061/05 'anh düvvüm hazret-i 'ömer sevvüm hazret-i

061/06 oşmân razı çehârum hazret-i 'alî râzî turur eger

061/07 sorsalar dört tekbîr qaysıdur cevâb

061/08 allâhu ekber allâhu ekber lâilâhe illallâh ve allâhu ekber

061/09 allâhu ekber ve li-llâhi'l-ham diger sorsalar dört pîr-i

061/10 ma' rifet qaysı¹⁰³ evvel mevlânâ-yi rûmî düvvüm

⁹⁸ NN risâleğa: ZN risâleğe (060/02).

⁹⁹ NN üstâdlar: ZN üstâd (060/03).

¹⁰⁰ NN sorsa: ZN sorsalar (060/05).

¹⁰¹ NN hem farz: ZN hem farz hem ziyâde farz (060/07).

¹⁰² NN 'isâ peygamberge: ZN 'isâ 'aleyhi's-selâmge (061/01).

061/11 mollâ şemsu'd-dîn-i tebrîzî sevvüm h̄'āce h̄āfız-ı

061/12 şîrâzî çehârum şeyh' atţâr-ı velî eger sorsalar

062/01 tört müşfik kıaysı cevâb evvel ata düvvüm ana sevvüm

062/02 üstâz çehârum üstâz-ı pîr eger sorsalar

062/03 bir pîr kıaysı cevâb şîş¹⁰⁴ nebiyyu'llâh ve aytıpdurlar

062/04 ğuşşa hem yarım pîr turur yigirme altı yarım pîrni mundağ

062/05 cevâb bîrmek¹⁰⁵ der-kâr eger sorsalar tekbîr-i fenâ

062/06 kıaysı ve tekbîr-i rızâ ve tekbîr-i şafâ kıaysıdur cevâb hâzret-i

062/07 âdemdin tekbîr-i fenâ hâzret-i nûhğa kıaldı

062/08 nûh peygamber ümmetleriğa du' â kıldılar huda

062/09 te' âlâ fenâ bîrdi tekbîr-i rızâ hâzret-i ibrahîm-

062/10 ğa¹⁰⁶ keldi hâzret-i ismâ'îlni kıurbânlıkge¹⁰⁷

062/11 rızâ boldılar tekbîr-i şafâ cenâb-ı hâzret-i

062/12 peygamberimizge¹⁰⁸ keldi peygamber 'aleyhi's-selâm her zamân

063/01 şahâbelerğa du' â kıldılar günâhdın pāk

063/02 boldılar rivâyetde tekbîr-i beķâ namâz kıılmaķ tekbîr-i

063/03 şafâ üstâz ata anağa¹⁰⁹ du' â kıldılar¹¹⁰

063/04 tekbîr-i rızâ kıoyğa keldi kıoy özini ölümge¹¹¹

063/05 rızâ bîrdi anı tekbîr-i rızâ dîrler eger sorsalar

063/06 tekbîr-i melek kıaysı¹¹² cevâb peygamber 'aleyhi's-selâm bu

063/07 dünyâdın naķl kıldılar ferzendleri anı

063/08 tekbîr-i melek dîrler eger sorsalar tekbîr-i mevķûf

063/09 kıaysı¹¹³ cevâb özge kışı tekbîr aytmaķ fâtiħa

063/10 ve ihlâş oķumaķnı hıţbe-i tekbîr dîr ve kııblege

¹⁰³ NN kıaysı: ZN kıaysıdur (061/10).

¹⁰⁴ Aynı peygamber hem Şîş hem de Şit adı ile anılmaktadır. Metinde Şis olarak geçmektedir.

¹⁰⁵ NN bîrmek: ZN bîrmaķ (062/05).

¹⁰⁶ NN hâzret-i ibrahîmğa: ZN hâzret-i ibrahîmge (062/09).

¹⁰⁷ NN kıurbânlıkge: ZN kıurbânlığığa (062/10).

¹⁰⁸ NN peygamberimizge: ZN peygamberimizğa (062/12).

¹⁰⁹ NN anağa: ZN anage (063/03).

¹¹⁰ NN kıldılar: ZN kıılmaķ (063/03).

¹¹¹ NN ölümge: ZN ölümğa (063/04).

¹¹² NN kıaysı: ZN kıaysıdur (063/06).

¹¹³ NN kıaysı: ZN kıaysıdur (063/09).

063/11 qarap du' ā kıılmaķnı tekbir-i kııble dەرler ve

063/12 du' ādın soᅡg durūd aytmaķnı bes ki

064/01 tekbir dەر anı oķumasa du' ānı ŗevābı āsmān

064/02 birle yerni ortasında mu' allaq turur kıyāmetgāça

064/03 oķumaķ kerek her kiŗi bu ŗarıkāt-nāmeni

064/04 bilmese üstādnı rūhı bul kiŗidin

064/05 rāzi bolmas her loķmayı ki yedür harāmdur

064/06 kıyāmet küni ŗefā' atdın bī-naŗıb

064/07 bolur pır üstādlarını aldıda ŗermende

064/08 bolur tekbir etküçiler evvel ādem 'aleyhi's-selāmı

064/09 ornılarıda olturur dūvvüm nūh 'aleyhi's-selāmı

064/10 sevvüm ibrahim 'aleyhi's-selāmı çehārum peyğamber-

064/11 imiz muħammed 'aleyhi's-selāmı ornılarıda

064/12 olturar elbette bu ŗarıkāt nāmeni¹¹⁴ bilgeyler

065/01 eger sorsalar ğusl-ı ŗerī' at neme birlen¹¹⁵ pāk

065/02 boladur ve ğusl-ı ŗarıkāt ve ğusl-ı haķıķāt

065/03 neme birlen pāk bolur cevāb ğusl-ı ŗerī' at

065/04 tekbir birlen pāk boladur ğusl-ı ŗarıkāt

065/05 su birlen pāk bolur ğusl-ı haķıķāt ādāb

065/06 birlen pāk bolur her kāsib bir nemerse¹¹⁶

065/07 tapsa der-ħāl üstādnı aldığa alıp

065/08 kelim özi tekbirge yetküzür taķı ol

065/09 ādem dört peyğambeni ŗevābını tapar tekbir etküçü

065/10 ve aluçu günāhıdın andağ pāk bolğay ki andın

065/11 yeᅡgi tevellüd tapğan dek bolur eger sorsalar

065/12 tekbir etküçige neçe nemerse vācib boldı

066/01 cevāb on nemerse ol ŗahāret birle

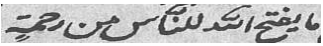
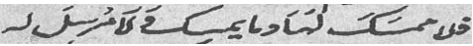

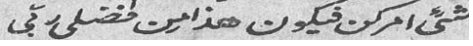
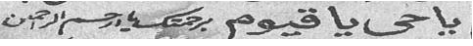
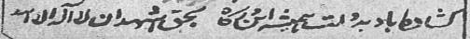
066/02 peyğambeni ornıda olturar dūvvüm fātiħa

¹¹⁴ NN nāmeni: ZN nāmeniᅡg (064/12).

¹¹⁵ NN birlen: ZN birle (065/01).

¹¹⁶ NN nemerse: ZN nemersenı (065/06).

- 066/03 ve ihlâş ve durūdnu bilğay sevvüm pîr
 066/04 üstâdnı hâkķıda du‘ â kıılır çehârum
 066/05 olturgen zamân fâtiħa oķumaķ kerek
 066/06 pencüm her kimni özi birle berâber bilğay¹¹⁷
 066/07 şeşüm meclisde olturgenlerge
 066/08 pend naşihât kılgay heftüm hoş-ħâl bolğay
 066/09 heştüm rızķ-ı helâl yegey nühüm
 066/10 ħarâmdın perhiz kılgay dehüm peygamberimiz
 066/11 resûlu’llâhni şeri‘ atlarını birle ‘âmel
 066/12 kılgaylar her kim bu tariķat-nâmeni bilmese

- 067/01 her nêmerse ki yêdür ħarâm bolğay kıyâmet
 067/02 küni pîr üstâdnıñ aldıda yüzü ħara
 067/03 bolur her kim sūdâgerçilik kılsa bu du‘ ânı özi
 067/04 birle tutsa sūdâ-sâtıg revân bolğay üstâd-ı
 067/05 pîr rûhı ol kişidin râzi bolğay inş-
 067/06 â’llâhu te‘ âlâ du‘ â bu turur¹¹⁸ hem sūdâ güşâd bi’smillâhi’r-
 067/07 raħmâni’r-raħim
 067/08
 067/09
 067/10
 067/11
 067/12

- 068/01 risâle-i dihķân
 068/02 du‘ â-yı tefâşât-ı bed-nazar
 068/03 du‘ â-yı ism-i a‘ zam
 068/04 ve şalâten tuncinâ ve du‘ â-yı ħarınça
 068/05 du‘ â-yı bâzû-bend
 068/06 ve yana bibi şeşenbe ananı risâleler

¹¹⁷ NN bilğay: ZN kılgay (066/06).

¹¹⁸ NN bu turur: ZN budur (067/06).

068/07 ve yana risāle-i durūd-gerlik

069/01 bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

069/02 el-ḥamdüli'lāhi rabbü'l-ālemin¹¹⁹ ve'l-ākibetü lil-müttaḳin¹²⁰

069/03 ve's-şalātü ve's-selāmu 'alā resūlinā muḥammedin ve ālihi ve

069/04 eşḫābihī ecma'īn āgāh ve dānā bolğıl kim ol

069/05 sultān evliyā ve derviş enbiyā 'ārif

069/06 ü 'āşık ya'nī ḥazret-i imām ca'fer-i şadık ve

069/07 reh-nümā-yı muvāfiḳ rivāyet kıllurlar kim ḥazret-i

069/08 ādem 'aleyhi's-selāmdın tā cenāb-ı ḥazret-i

069/09 muḥammed muştafā şallāllahu 'aleyhi ve's-sellemni zamān-ı

070/01 sa'ādetleriğaçā yēti miñg yēti yüz yētmiş yēti

070/02 diḥḳān ötüpdürler hemeleri 'aḳil

070/03 ve dānā kiş ü kārı muvāfiḳ risāle ve şāhib-ı

070/04 du'ā ērdiler ve bu cümledin on sēkizleri

070/05 diḥḳān-ı eşref ērdiler ve yana üç yüz on

070/06 üç peygamber-i mürsel hem diḥḳānçilik kıllıpdurlar

070/07 ve yana diḥḳānçilikde ötken her mürşid-i kāmil-

070/08 ler evvel 'abdu'r-raḥmān ēkinçi 'abdü'l-ḳahhār üçünçi

070/09 'abdü'l-cabbār tōrtünçi 'abdü'l-'aziz bēşinçi 'abd-

070/10 u'r-raḥmān ḥazret-i ādem şafiyu'llāh ēkinçi 'abdü'l-ḳahhār-i

070/11 ḥazret-i nūḥ nebiyyu'llāh üçünçi 'abdü'l-cabbār-i ḥazret-i

070/12 ḥalilu'llāh tōrtünçi 'abdü'l-'aziz-i cenābī ḥazret-i

071/01 muḥammed muştafā şallāllahu 'aleyhi ve's-sellem ammā mezkūr on

071/02 sēkiz diḥḳān-ı eşrefni nām-ı şerīfleri evvel 'abdü'l-

071/03 celil-i maşriḳī ēkinçi 'abdu'r-raḥmān-i şimālī üçünçi 'abdü'l-

071/4 kerīm-i mağribī tōrtünçi 'abdü'l-'aziz-i cenübī bēşinçi nūre'd-

071/05 dīn-i semerḳandī altınçi zeynü'd-dīn-i serahşī

071/06 yētünçi fāzilu'd-dīn-i gülābī sēkizinçi yār muḥammed-i hürmüzī

¹¹⁹ Kısa dualar.

¹²⁰ Ve'l-ākibetü lil-müttaḳin: Kasas Süresi 83. Ayet.

- 071/07 tokuzınçı ni‘ metu’llāh-ı k̄ündūzī onunçı
 071/08 ‘abdullāh-ı kāşgarī on birinçi ‘abīdu’d-dīn-i buḡārī
 071/09 on êkinçi ‘abdullāh-ı ḡaşarī on üçünçi
 071/10 ‘abdullāh-ı hemedānī on törtünçi muḡammed-i taşkendī
 071/11 on bêşinçi şulṡān ḡāce aḡmed-i türkistānī
 071/12 on altınçı şemsu’d-dīn-i tebrīzī on yêtinçi ‘alī
- 072/01 muḡammed-i ḡorāsānī on sêkizinçi ‘abdü’l-vāḡid-i
 072/02 baḡdādī bular hemeleri şāḡib-neseb ve şāḡib-
 072/03 du‘ā êrdiler vaḡtāki ḡazret-i ḡudāvend cihān
 072/04 hōküzni ve heme esbāb-i diḡḡānçilikni behişt-i
 072/05 ‘anber-siriştin alıp barıp cenāb-ı babamız
 072/06 ḡazret-i ādemḡa¹²¹ ta‘līm bêrgil dēp fermān
 072/07 cebrā’ılge kēldi birinçi vaḡt fermān-ı
 072/08 ilāḡī birle ḡazret-i cebrā’ıl ta‘līm bêrdiler ol zamān
 072/09 bu āyet nāzil boldı e‘uzu billāhi mine’ş-şeyṡānī’r-
 072/10 racīm
 072/11 ¹²² ve yana ḡazret-i ādem
 072/12 ‘aleyhi’s-selām hōküzni her çend haydadılar hergiz
- 073/01 tuşge yürmedi sırrı bu êrdi ki şeyṡān
 073/02 ‘aleyhi’l-la‘ne kēlip hōküzḡa dēdi nē dēp
 073/03 fermān-ı ādemni be-cā kēltürür-sēn ol nē fermān-
 073/04 likdin cennetdin çıḡtı sēn hem evvel dūnyādın
 073/05 āḡirḡaça miḡnet ü meşāḡḡatḡa ḡalur-sēn dēdi
 073/06 şānī‘ ḡudāvend-i ekber fermānı birle dıraḡt-ı tūbā ki
 073/07 cennet ya‘nī behişt-i ‘anber-sirişt anı
 073/08 sāyesi birle zīnetlik bolḡan êrdi
 073/09 anı şāḡidın göveren yıḡaç alıp cebrā’ıl
 073/10 ‘aleyhi’s-selām ḡazret-i ādem ‘aleyhi’s-selāmge bêrdi-
 073/11 ler andın soḡḡra hōküz nāle birle şeyṡānı

¹²¹ NN ādemḡa: ZN ādemge (072/06).

¹²² Al-i İmran Suresi (3) 33. Ayet.

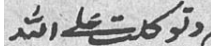
073/12 sözünü beyân kıldı Һazret-i âdem ‘aleyhi’s-selâm

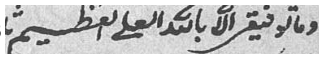
074/01 şeytânı vesvâsı döp ta‘ bir kıldılar

074/02 höküz ol zamân istiğfâr aytıp fermân-ı

074/03 ilâhîge boyun sundı mes’ele-yi diğeri dihkân

074/04 işni başığa bargenda bu âyetni oğur

074/05 bi’smillâhi’r-raħmâni’r-raħîm

074/06 ¹²³ şâni‘ koş

074/07 çıkargende yêti işni kılamak lâzımdur evvel

074/08 niyyetde pāk bolmaq êkinçi oşal niyyet-i

074/09 şadıq ve râst bolmaq üçünçi diyânet-

074/10 lik bolmaq tørtünçi tekbir aytmaq ya‘ nî allâhu

074/11 ekber allâhu ekber demaq beşinçi aħkâmı be-câ

074/12 keltürmaq ya‘ nî namâz ve rûze ve cemî‘ -i ferâyizni

075/01 be-câ keltürmaq altınçı dâ’imâ tahâret birle bolmaq

075/02 ve tesbîh ve tehlîl aytmaq yêtinçi ħudâ te‘ âlânı her ne

075/03 emrini be-câ keltürmaq andın uruğ saçarda

075/04 sêkiz nêmerse lâzımdur evvel i‘ tiğâdnı râst

075/05 kılamak ya‘ nî ħudânı bir bilip Һazret-i muħammed

075/06 mustafa peygamberimiz¹²⁴ nemege ħaber bêrdiler elbette

075/07 râst döp dil birle taşdıq kılgay

075/08 êkinçi pirlerni ervâhlarığa tilâvet ħur’ân

075/09 şevâbını bahşış kılar üçünçi uruğı

075/10 oñğ ħolığa almaqlık tørtünçi her nice

075/11 ħazâbı kelse yutmaq beşinçi köñğlini kênğ

075/12 tutmaq altınçı dâ’imâ tahâret birle bolmaq

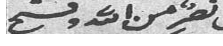

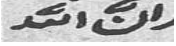

076/01 yêtinçi yağşı niyyet kılamak sêkizinçi ħudâ te‘ âlânı

076/02 yâdıdn ħâfil bolmaslıg¹²⁵ şâni‘ dihkân işni

¹²³ Hud Suresi 88. Ayet.

¹²⁴ NN mustafa peygamberimiz: ZN muħammed peygamberimiz (075/06).

¹²⁵ NN bolmaslıg: ZN bolmaslıq (076/02).

- 076/03 başığa bargende êkinni eṭrāfida aylanmas-
- 076/04 dın bu şalavāt-ı şerīfni oḡur allāhümme şalli ‘alā
- 076/05 muḡammedin ve ‘alā āli muḡammedin kemā şalleyte ‘alā
- 076/06 ibrahīme ve ‘alā āli ibrahīm inneke ḡamīdun mecīd¹²⁶
- 076/07 andın kèyin ḡoş ḡoşarda bu āyetni
- 076/08 oḡugey
- 076/09 ¹²⁷ kèyin boyunturuḡ
- 076/10 salurda bu āyetni oḡur
- 076/11 ¹²⁸ andın kèyin
- 076/12 tırkeş salurda bu āyetni oḡur
- 077/01
- 077/02 ¹²⁹ andın kèyin tışeni āmācḡa¹³⁰ salurda
- 077/03 bu āyetni oḡugey
- 077/04 ¹³¹ andın kèyin buḡday
- 077/05 saḡarda bu āyetni oḡur
- 077/06
- 077/07 ¹³² eger cevārī
- 077/08 saḡmaḡ bolsa bu āyetni oḡur
- 077/09 ¹³³ eger arfa saḡar
- 077/10 bolsa bu āyetni oḡur
- 077/11 ¹³⁴ ve eger şālī saḡarda
- 077/12 bu āyetni oḡur

¹²⁶ Allahumme Salli duası.

¹²⁷ Hadid Suresi 3. Ayet.

¹²⁸ Mülk Suresi 12. Ayet.

¹²⁹ Ali İmran Suresi 18. Ayet.

¹³⁰ NN âmācḡa: ZN âmācge (077/02).

¹³¹ Saf Suresi 13. Ayet.

¹³² Yasın Suresi 81. Ayet.

¹³³ Zariyat Suresi 58. Ayet.

¹³⁴ Ala Suresi 18 ve 19. Ayetler.

- 078/01 ¹³⁵ **الصَّالِحَاتِ وَالذَّكَرِ خَيْرٌ مِنَ الْبَرِيَّةِ** ve eger
- 078/02 zıgır saçar bolsa bu âyetni oqur **سَوْدًا**
- 078/03 ¹³⁶ **الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ** eger küncit saçar
- 078/04 bolsa bu âyetni oqur **إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا**
- 078/05 **لَهُلَّ الْكِتَابُ وَالْمِثْقَالُ مِنَ الْمُنْكَرِ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ**
- 078/06 ¹³⁷ **الْبَيْتَةِ** tarıq saçarda bu âyetni oqurlar ¹³⁸
- 078/07 **وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ وَوَجَدَكَ عَائِلًا**
- 078/08 ¹³⁹ **فَاحْسَنَ** konaq saçarda bu âyetni oqur
- 078/09 **وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ كَرِيمًا فَرَضِيَ الْمُبِجِدُ**
- 078/10 **تَطْرُدُونَ** mâş saçarda bu âyetini oqur
- 078/11 **وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ كَرِيمًا فَرَضِيَ الْمُبِجِدُ**
- 078/12 ¹⁴⁰ **تَبِيًّا فَادْرَا** rivâyet kıılurlar kim hâzret-i

- 079/01 âdem‘ aleyhi’s-selâm oğlanlarıdın hâkķ allâh
- 079/02 taleb kııldılar hergiz kabûl kıılmadılar âdem
- 079/03 ‘ aleyhi’s-selâm evlâdları fermân-ı ilâhî birle
- 079/04 ot tüşüp hemesi hâkister boldu hâzret-i
- 079/05 âdem ‘ aleyhi’s-selâmni ferzendileri cenâb hâzret-i
- 079/06 âdem‘ aleyhi’s-selâmge tevbe ve tazarru‘ kııldılar
- 079/07 hâzret-i âdem ‘ aleyhi’s-selâm du‘ â kııldılar du‘ â-
- 079/08 larını şerâfetidin oşal hâkister ya‘ nî küldin
- 079/09 hüdâvend-i kerim mâşnı peydâ kııldı mâş hâzret-i
- 079/10 âdem‘ aleyhi’s-selâm mu‘ cizeleridür kavun
- 079/11 tikerde bu âyetni oqur **قُلْ يُبَيِّنُهَا اللَّهُ**
- 079/12 **أَنْشَاهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ**

¹³⁵ Beyyine Suresi 7. Ayet.

¹³⁶ Haşr suresi 22. Ayet.

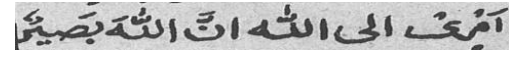
¹³⁷ Beyyine Suresi 1. Ayet.

¹³⁸ NN oqurlar: ZN oqur (078/06).

¹³⁹ Duha Suresi 7. ve 8. Ayetler.

¹⁴⁰ Duha Suresi 5. ve 6. Ayetler.

080/01 ¹⁴¹ 080/01

080/02 080/02

080/03 ¹⁴² ve tarbüz êkerde uşbu

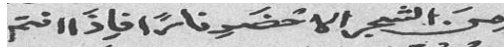
080/04 080/04 âyetni oğur

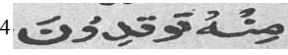
080/05 080/05

080/06 ¹⁴³ aşşabâ êkerde bu âyetni

080/07 080/07 oğur

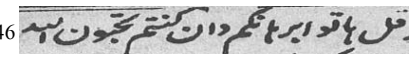
080/08 080/08

080/09 080/09

080/10 ¹⁴⁴ ve sebzi êkerde

080/11 bu âyetni oğur subbūhun ıuddusun rabbü'

080/12 l-melâ'iketi ve'r-rūh¹⁴⁵ şelgam êkerde bu âyetni

081/01 081/01 oğur ¹⁴⁶

081/02 ¹⁴⁷ ve turub êkerde

081/03 bu âyetni oğur

081/04

081/05 ¹⁴⁸ fiyâz êkerde bu âyetni oğur

081/06

081/07

081/08 ¹⁴⁹ 081/08 ıolğa

¹⁴¹ Hadid Suresi 3. Ayet.

¹⁴² Mümin Suresi 44. Ayet.

¹⁴³ Adiyat Suresi 9.10.11. Ayetler.

¹⁴⁴ Yasin Suresi 79.80. Ayetler.

¹⁴⁵ Her hangi bir dileğiniz için yatsı namazından sonra okunan tesirli bir dua.

¹⁴⁶ Bakara Suresi 111. Ayet.

¹⁴⁷ Al-İmran Suresi 31. Ayet.

¹⁴⁸ Büruc Suresi 8. 9. Ayetler.

¹⁴⁹ Kehf Suresi 110. Ayet.

- 081/09 kören alurda bu âyetni oqur **اِنَّ اِلٰهَكَ**
- 081/10 **وَمَا تَكُنْ لِيْصَلُوْنَ عَلَیْهِ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ**
- 081/11 **اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَیْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا**¹⁵⁰ ve yana
- 081/12 höküzni qaytarmaqda bu âyetni oqur **اِنَّ اِلٰهَكَ**
- 082/01 **مَعَ الصّٰبِرِيْنَ**¹⁵¹ ve tāk salurda bu âyetni
- 082/02 oqur **اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ كَانَتْ**
- 082/03 **لَهُمْ جَنّٰتُ الْفِرْدَوْسِ**¹⁵² ve mâle basarda bu âyetni
- 082/04 oqur **وَنُفَعْنَ فِي الضُّرُوْرِ ذٰلِكَ اَلْيَوْمَ**
- 082/05 **الْوَعْدِ**¹⁵³ ve tāk açarda bu âyetni
- 082/06 oqurlar **وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجْحِ وَالْاَرْضِ**
- 082/07 **ذَاتِ الصَّدْعِ** ve su suğarmaqda bu âyetni
- 082/08 oqur **فَلَوْلَا الْقِيٰمَةُ**¹⁵⁴ ve örgende bu âyetni
- 082/09 oqur **سُبْحٰنَ اِلٰهِكَ وَبِحَمْدِكَ وَلَا اِلٰهَ**
- 082/10 **اِلَّا اَنْتَ وَاَنْتَ اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِكَ**
- 082/11 **اَلْبَيْتِ الْعَظِيْمِ**¹⁵⁵ ve deste salurda bu âyetni
- 082/12 oqur **وَالْقُرْاٰنِ نَزَّلْنَاهُ مِنْ نَزْلٍ حَتّٰى عَادَ الْغَوْثُ**
- 083/01 **جَوْنِ الْقَدِيْمِ**¹⁵⁶ ve ‘azm basarda bu âyetni
- 083/02 oqur **سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا**
- 083/03 **يُصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَی الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ**
- 083/04 **لِلَّهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ**¹⁵⁷ ve bāğ açarda bu âyetni
- 083/05 oqur **وَإِن يَكْفُرُ الَّذِيْنَ كَفَرُوا لَنِزْلِقُوْكَ**

¹⁵⁰ Ahzab Suresi 56. Ayet.

¹⁵¹ Bakara Suresi 153. Ayet.

¹⁵² Kehf Suresi 107. Ayet.

¹⁵³ Kaf Suresi 20. Ayet.

¹⁵⁴ Zuhruf Suresi 53. Ayet.

¹⁵⁵ Tesbih duası (tesbihat).

¹⁵⁶ Yasin Suresi 39. Ayet.

¹⁵⁷ Saffat Suresi 180, 181, 182. Ayetler.

- 083/06 **بإصابتهم لما سمعوا الذكر ويقولون إنه**
- 083/07 ¹⁵⁸ **المجنون** ve ħarman biçerde bu du‘ānı oqur-
- 083/08 lar **آمنت بأنك دلائكته وكتبه ورسله**
- 083/09 **واليوم الآخر القدر شيره وشره من بعد**
- 083/10 ¹⁵⁹ **تعالى والبعث بعد الموت** ve savırgende
- 083/11 bu āyetni oqur **هو أنك اخالق البارئ**
- 083/12 **له الاسماء الحسنى يبلغ لمانه السموات**
- 084/01 ¹⁶⁰ **والارسل وهو العزيز الحكيم** ve çāçğa oltur
- 084/02 gende bu āyetni oqur **والقد كذب الذين**
- 084/03 ¹⁶¹ **من قبلهم كيف كان نكير** ve kâfğa
- 084/04 salurda bu āyetni oqur **وللذين كفروا**
- 084/05 ¹⁶² **يزبهم عذاب جهنم وبئس المصير** ve kâfñı
- 084/06 atğa salurda bu āyetni oqur **إن الدين**
- 084/07 ¹⁶³ **آمنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غير ممنون**
- 084/08 alıp öyğa kıyartarda bu tesbîhni oqur
- 084/09 ¹⁶⁴ **ذمى الملك الملوك** andağ rivāyet
- 084/10 kılurlar kim babamız ħazret-i ādem ‘aleyhi’s-selām-
- 084/11 nı zamān-ı sa‘ādetleride bu buğdayını
- 084/12 dānesi ħurmā dek erdi belki ba‘zıları
- 085/01 rivāyet kılurlar kim mer‘ānı toħmı dek
- 085/02 erdi dep ve yana aytıpdurlar kim
- 085/03 ħazret-i nūħ nebiyyu’llāh zamānlarıda bir tām
- 085/04 ornidān üç tēve buğday ħāşıl bolur

¹⁵⁸ Kalem Suresi 51. Ayet.

¹⁵⁹ Amentü Duası.

¹⁶⁰ Haşr Suresi 24. Ayet.

¹⁶¹ Mülk Suresi 18. Ayet.

¹⁶² Mülk Suresi 6. Ayet.

¹⁶³ Tin Suresi 6. Ayet.

¹⁶⁴ Sübhane zil mülki vel meleküt.

- 085/05 érdi ey dihkân birâderler âgâh ü dâñâ
 085/06 bolunġlar bu bî-bereketligimiz ĥazret-i
 085/07 ĥudâvend celle sulţâneni fermânıdın bar-keş¹⁶⁵
 085/08 kıılıp her nè emriġa boyun koyumegenimiz-
 085/09 din ve yana ĥâşıl bolġan ĥarmandin ‘ öşr
 085/10 ü ĥarâcnı edâ kıılmaġanımdın her kişige¹⁶⁶
 085/11 lâzım ü lâ-büddür ĥudâvend-i kerim merĥamet
 085/12 kıılmaġanıdın evvel ‘ öşr ü ĥarâcnı edâ kıılsa
- 086/01 ve ĥaĥķ allâh bërse ve bês namâznı bā-cemā‘ at edâ
 086/02 kıılsa ve mollâ ‘ âlimlerni cān ve dilleri birle
 086/03 dōst tutup her emr-i nehy ki dihkân-ı
 086/04 mübâreklerdin çıķsa be-cān-ı dil ĥabûl
 086/05 kıılsa bu risâle-i şerifge yazılġan emr-
 086/06 lergâ‘ âmel kıılsalar ve niyyet-i ĥalk ‘ âlemge andın
 086/07 behre alıp anlar du‘ âları birle dergâh-ı
 086/08 ĥudâvendiġa yêtmeġ ve gerdeniġa lâzım bolġan
 086/09 nafaķa-yı farznı edâ kıılġay bolsa ĥuşuşan
 086/10 ehl-i islâm ve bir barĥa mü ’minlerġa¹⁶⁷ ĥayr u seĥâvet
 086/11 endişesi bolsa evvel dihkânı dihkânlar
 086/12 eşref dërler mertebesi ‘ ulemâ ü fużalâ ve seyyidler
- 087/01 birle berâber bolġay dëmişler kim tañġla
 087/02 rûz-ı kıyâmet bir cem‘ an zahir bolur yüzleri
 087/03 mâh-ı tâbân dëġ ve başlarıda sâyebân-ı şâĥî
 087/04 ve cenâb-ı ĥazret-i muĥammed muştafâ şallâllâhu
 087/05 ‘ aleyhi ve ’s-sellem yol başlaġuġı ve reh-nümâ ve öñġ
 087/06 soñġlarıda cennet meyveleri muheyyâ’ ve ġılmân-ı
 087/07 cennetler anlarġa¹⁶⁸ râġib ve ĥür-i firdevsî
 087/08 vaşllarıġa tâlîb ehl-i maĥşer nidâ kıılġaylar

¹⁶⁵ NN bar-keş: ZN ser-keşlik (085/07).

¹⁶⁶ NN kişige: ZN kişige (085/10).

¹⁶⁷ NN mü ’minlerġa: ZN mü ’minlerge (086/10).

¹⁶⁸ NN anlarġa: ZN anlarge (087/07).

087/09 āyā bular nebīyu'llāh mu yā veliyyu'llāh mu hātif-
 087/10 din nidā kılğay ki āgāh ü dānā boluñğlar
 087/11 bular nebī hem êmes veliyyu'llāh hem êmes
 087/12 belki ümmet-i muḥammed 'aleyhi's-selām ol dünyā-yi

088/01 fānide zirā' at kılıp' öşr ü ḥarācını
 088/02 faḫīr bī-çārelerge tamāmı berge bu sebebdin
 088/03 bu dünyā-yi bāḫīde cennetü'l-a'lā alarğa müyesser
 088/04 bolup ḥūr u ḡilmān ḫālib ü rāḡib
 088/05 bolğan ol dünyā-yi fānide 'ālim ü mollalarını
 088/06 yolda dōst tutup buyurgen işleriğa
 088/07 cān [ü] dil birle boyun sungen bu vādī-i
 088/08 ser-geşte ve ḥayrānlikde muḥammed 'aleyhi's-selām
 088/09 reh-ber ü reh-nümā bolur ve ol dünyā-yi fānide ḥayr ü
 088/10 seḫāvet endişe kılğan budur āḫiretde
 088/11 başığa¹⁶⁹ sāye-bān ve yüzün mäh-ı tábān
 088/12 nümāyān kılğan¹⁷⁰ ilāhī barça mü'minni¹⁷¹ öz

089/01 faẓl u keremiñg birle didārīñgdın kerāmet
 089/02 kılğay-sen āmīn ve şallallāhu 'ālā ḥayri ḫālaḫa
 089/03 muḥammedin ve alihi ve aşḫābihi ecma'ın bu risāle-i şerīf¹⁷²
 089/04 ḥarman kötermaḫda kıble ḫarafığa ḫoyup pīrān
 089/05 mā-teḫaddemge ḫur'ān oḫup şevābını
 089/06 ervāḫlarıge¹⁷³ baḫşış kılıp kötergeyler¹⁷⁴
 089/07 temmetü'l-kitābu
 089/08 bi-'avnī'-l melikü'l-
 089/09 vehhāb-
 089/10 ī

¹⁶⁹ NN başığa: ZN nüshasında yoktur.

¹⁷⁰ NN yüzün mäh-ı tábān nümāyān kılğan: ZN on tört keçelik ay dek bolğay (088/11).

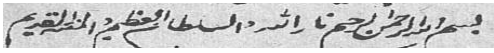
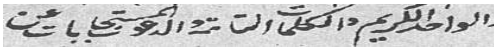

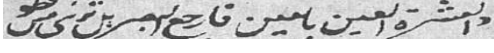
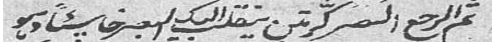
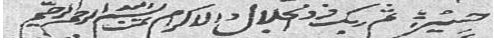
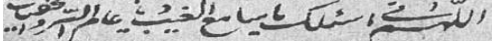

¹⁷¹ NN mü'minni: ZN mü'minlerni (088/12).

¹⁷² NN risāle-i şerīf: ZN risāle-i şerīfni (089/03).

¹⁷³ NN ervāḫlarıge: ZN ervāḫlarığa (089/06).

¹⁷⁴ NN kötergeyler: ZN kötergey (089/06).

- 090/01 bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm
 090/02 naql kılıpdururlar kim ān ḥazret-i şallallahü ' aleyhi
 090/03 ve's-sellemni zamān-ı sa' ādetleride tefāşāt
 090/04 nāmlik bir ḥātūn bar érdi ammā ḥaddin
 090/05 ziyāde bed-nazar érdi eger taqqa¹⁷⁵ nazar kılsa pāre
 090/06 pāre bolur érdi ve eger şirğa nazar kılsa şol
 090/07 zamān yıkılır érdi künlerde bir kün imām
 090/08 ḥasan ve imām ḥüseynge nazar kıldı der-ḥāl
 090/09 titrep lerz turdı ān ḥazretni köngül-
 090/10 leri melül boldı der-ḥāl ḥazret-i cebrā' il
 090/11 uşbu du' ānı keltürüp ān ḥazretge¹⁷⁶
 090/12 bérdirler ān ḥazret mezkūr du' ānı oqup dem

- 091/01 urdılar der-ḥāl ol ḥātūnnı közi çıktı
 091/02 ve her kim bu du' ānı oqusa veyā özi birle tutsa yaman
 091/03 közden ve yaman tildin ve yaman sözdin allāhu
 091/04 te' ālā öz penāhıda saqlar ḥaşşiyeti bisyār érdi muḥtaşar kıldık
 091/05
 091/06
 091/07
 091/08
 091/09
 091/10
 091/11
 091/12

- 092/01 du' ā-i ism-i a' zam bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm her kim uşbu
 092/02 ism-i a' zam du' āsını oqusa ve yā özi birle tutsa on
 092/03 nēmersedin emīn bolur evvel közsizlerdin ékinçi
 092/04 dertlikdin üçünçi ḥavārıkdın törtünçi imānsız

¹⁷⁵ NN taqqa: ZN taqqa (090/05).

¹⁷⁶ NN ān ḥazretge: ZN ān ḥazretge (090/11).

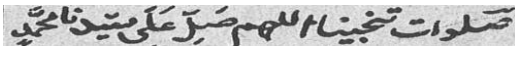
092/05 kêtmekdin bêşinçi ağır hastalıkđın altınçı bīmārlıkđın

092/06 yétinçi dīvānelikdin sêkizinçi târlıkđın tokuzinçi

092/07 ba' zı haddin onunçı katıg cān bêrmekdin du' ā bu turur

092/08

092/09

092/10

092/11

092/12

092/13

093/01

093/02 lā ḥavle ve lā ḳuvvete

093/03 illā billāhi'l-'aliyyu'l-'aẓim yā ḥayy yā ḳayyūm meded ḳılmas tamām¹⁷⁸

093/04 her bende-i mü'min bu şalāten tūncināni her küni tekrār eylese cemī'-i

093/05 āfetlerdin emīn bolğay ve ḥacet-revā bolğay ḥāşşiyyeti köpdur

093/06 du' āsı ḳarınça bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

093/07 rivāyet ḳılurlar kim her kim bu ḳarınça du' āsını oğusa her kim ol

093/08 ādemni körse 'izzet[ü] ḥurmet ḳılur kündin künga mertebesı ziyāde bolur

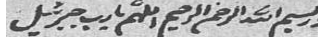
093/09 ve bir körgen ādem yana bir körsem dēp ārzü ḳılur ve yana her kim dükkānı¹⁷⁹

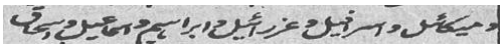
093/10 tōrt ṯarafıga birde nē ḳoysa¹⁸⁰ ḥarīdārlar bisyār bolur her kim yana māl-

093/11 large oğup dem ursalar her ṯarafđın ḥarīdārlar kēlip bir birleridin

093/12 talaşıp behā-yı ḳıymetge alurlar eger ḳız balalar özi birle tutsa

093/13 tiz fursatda baḥtı açılıp ḥudā te' ālāni yaḥşı cāylardın 'aṯā

094/01 ḳılur ḥāşşiyyeti köpdur du' ā bu turur

094/02

094/03

094/04

¹⁷⁷ Salāt-ı Münciye Duası (Salaten Tüncina).

¹⁷⁸ NN ḳılmas tamām: ZN ḳıl (093/03).

¹⁷⁹ NN dükkānı: ZN dükkānlarıda (093/09).

¹⁸⁰ tōrt ṯarafıga birde nē ḳoysa: ZN dükkānlarıda ḳoysa (093/10).

094/05

094/06

094/07

094/08

094/09

094/10 ¹⁸¹
bi'smillāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

094/11 isnād-ı du' ā-ı bāzū-bend budur rivāyet kılırlar

094/12 kim ān ḥāzret-i şallallāhü 'aleyhi ve's-sellemdin her kişi kim bu du' ānı oğusa

094/13 veyā' ömride bir mertebe oğup işitse ḥudā te' ālā cemī-i günāhını

095/01 'afv kılgay her ḥāceti ki bolsa revā kılgay resūl 'aleyhi's-selām

095/02 aydılar ki yā birāder cebrā'ıl uşbu du' ānı ḥāşşiyeti nemedür cebrā'ıl

095/03 'aleyhi's-selām aydılar yā muḥammed uşbu du' ānı ḥāşşiyetini hiç kim bilmes
meğer

095/04 allāhu te' ālā bilür ḥāşşiyeti köp érdi ve likin muḥtaşar kıldık ve du' ā bu turur

095/05

095/06

095/07

095/08

095/09

095/10

095/11

095/12

095/13

096/01 ümmü's-şübyān 10998819

096/02 muḥammed

mikā'î 1661279

..... 91272319

¹⁸¹ Bereket Duası (Karıncı duası).

isrāfil..... 9011

cebrā`il

‘azrā`il

097/01 uşbu risālede ¹⁸²

097/02 bibi seşenbe

097/03 ananı kışşalarını ¹⁸³

097/04 ve yana du‘ā-yi cūd ve sevdā

097/05 güşād du‘ālarını

097/06 beyān kılınur

098/01 bi’smillāhi’r-raḥmāni’r-raḥīm

098/02 el-ḥamdüli’lāhi rabbü’l-‘ālemin ¹⁸⁴ ve’l-‘āķibetu lil-mutteķin ¹⁸⁵

098/03 veşşalātü vesselāmü ‘alā rasūlinā muḥammedin ve ālihi ve aşḫābihi

098/04 ecma‘in kitāb-ı bibi seşenbe bu turur

098/05 andağ rivāyet kılıpdurlar ¹⁸⁶ ki buḥāra-yı şerifde

098/06 bu naķl-i mestūr ve mu‘teberdür ki ferzend-i taleb ü dünyā-yı

098/07 taleb ü āķiret-i taleb ve her murād-ı ḥācet-mend bolsa

098/08 ḥāzret-i bahāu’d-dīn-i naķşibendniñ ḥāla bibi-

098/09 lerini ḥāķlarıda aş-ı ḥudāyı kılıp sığınıp

098/10 tursa her neçük ḥāceti bolsa revā bolur bī-şek

098/11 maķşūdīga yétkey inşā’llāhu te‘ālā aşları

099/01 bu тариқа bolur yüredurgen ḥātūn bolsa

099/02 yéti öydin un tilep alsun eger

099/03 yürmeydurgen bolsa öyni tört

099/04 burçığa tört ṭabaķ un koyup

099/05 andın alıp bir қазан umaç aşnı

099/06 süt birle kılsun üç ‘āded çapatını

099/07 bir külçe kılıp bive ḥātūn ve yetim kızlar

¹⁸² NN uşbu risālede: ZN risāle-i dürüdgerlik (097/01).

¹⁸³ NN kışşalarını: ZN kışşalarınıñ (097/03).

¹⁸⁴ Kısa dualar.

¹⁸⁵ Ve’l-‘āķibetu lil-mutteķin: Kasas Süresi 83. Ayet.

¹⁸⁶ NN kılıpdurlar: ZN kılurlar (117/04).

099/08 birle¹⁸⁷ yèsün êrkek kişığa bêrmesün

099/09 oşal meclisde Һazret-i bibini kışşa-

099/10 larıdın beyān kılsun her kim Һuruğ

099/11 işitmesün¹⁸⁸ her kim bu aşnı kılıp

100/01 ihlāş birle sığınıp tursa ve her kim

100/02 i' tiğād birle kışşalarını beyān kılıp

100/03 niyāzın bêrip işitse hemesi murādını

100/04 tapar inşā'llāhu te'ālā Һazret-i bibi seşenbe

100/05 aydılar murādını tilep bêrsem zāmındır-

100/06 mēn dēp-durlar riğ'aları bu turur

100/07 bir yetim kız bar êken ögey ananı Һolıda

100/08 Һ'ārlik tartar êken anası her künde

100/09 Һolığa bir pahta¹⁸⁹ bir sığır tabşurur êken

100/10 şahrāge çıkıp bu pahtanı yigirip

100/11 ve bu sığırını bakıp kēl dēp ol kız

101/01 tā kēçgaça ifni yigirmey kēlse aᅇga köp

101/02 'azāb 'uğūbetler körgüzür êken

101/03 bir küni pahta birle sığırını alıp

101/04 şahrāga¹⁹⁰ çıkıp yığlap turur êrdi

101/05 siyır¹⁹¹ kaçıp barıp bir gārge kirdi

101/06 arkasıdın bul hem barıp gārge

101/07 kirdi kördi ki bir bibi-yi mūy-ı sefid yüzi

101/08 tã' at nūrıdın muşaffā ve bātını tecellī-

101/09 sidin mücellā öz 'ibādeti birle meşgūl

101/10 olturur kız selām bêrip kirdi êrse

102/01 bibi 'aleyk¹⁹² kızını nevāziş kıldılar

¹⁸⁷ NN birle: ZN bile (118/04).

¹⁸⁸ NN her kim Һuruğ işitmesün: ZN nüshasında yoktur.

¹⁸⁹ NN bir pahta: ZN bir sevām pahta (119/01).

¹⁹⁰ NN şahrāga: ZN şahrāge (119/05).

¹⁹¹ NN siyır: ZN sığır (119/06).

¹⁹² NN 'aleyk: ZN 'aleyk alıp (119/10).

102/02 ve aḥvālını sordılar kız me'yūs ü muẓtar-
 102/03 lik birle¹⁹³ anasını ḥālını aydı ve müşkil
 102/04 işlerini ve 'azāb 'uḳūbetlerini
 102/05 bir bir beyān kıldı el-kıṣṣa ḥazret-i
 102/06 bibi seşenbe kızını ḥālīga raḥm eylep dēdiler
 102/07 ey balam emdi künde kēlip mēni
 102/08 körgil mēn sēniṅg için du'ā kılay
 102/09 barıp paḥtamı siyırige¹⁹⁴ yēdürgil
 102/10 arḳasındın ifni köterip algıl dēp

103/01 mihr-bānlık kıldılar kız ḥoş-ḥāl bolup
 103/02 künde kēlip ḥazret-i bibini körip
 103/03 du'ā alıp paḥtasını siyırige¹⁹⁵ yēdürüp
 103/04 arḳasındın if kılıp anasığa ilter
 103/05 érdi anası bu işge ḥayrān ḳalıp
 103/06 'ilācın tapalmadı el-kıṣṣa bir kün siyırını¹⁹⁶
 103/07 soydurdı érse kız ḡamgīn bolup
 103/08 ḥazret-i bibi seşenbeni aldılarığa
 103/09 barıp yıḡladı siyırını behānesi¹⁹⁷ ḥid-
 103/10 metiṅgizğa kēlip mübārek yüziṅgizni

104/01 körer érdim emdi nēçük körer-mēn
 104/02 düşmen anam ḳoymas dēp zār zār çun
 104/03 ebr-i nev-bahār yıḡladı ḥazret-i bibi köp
 104/04 'ināyetler kılıp tesseli bērdiler ki
 104/05 ey ferzend yıḡlamagil siyırını¹⁹⁸ üstüḥ'ān -
 104/06 larını yerge kömgil¹⁹⁹ dēp yiberdiler kız
 104/07 barıp yerge kömdi kızını her künde

¹⁹³ NN me'yūs ü muẓtarlık birle: ZN me'yūslik (119/12).

¹⁹⁴ NN siyırige: ZN sıgırınğa (120/05).

¹⁹⁵ NN siyırige: ZN sıgırınğa (120/08).

¹⁹⁶ NN siyırını: ZN sıgırını (120/11).

¹⁹⁷ NN siyırını behānesi: ZN sıgırını behānesi bile (121/01).

¹⁹⁸ NN sıırını: ZN sıgırını (121/06).

¹⁹⁹ NN kömgil: ZN kömgıl (121/06).

- 104/08 köp meşakkatlar körgüzür érdi
 104/09 bir kün ol şehri ekābiri toy kılp
 104/10 érdi barçanı toyge²⁰⁰ çağırdı barça kızlar
- 105/01 ve civānlar yasanıp toyge²⁰¹ kēttiler
 105/02 kızını anası öyige otqurup²⁰² aldığa
 105/03 bir ğırbāl cevārī birle tarıknı koşup
 105/04 bērdi tā mēn kēligünçe²⁰³ munı bir biri²⁰⁴ acıratıp
 105/05 koy dēp öz kızını alıp toyge²⁰⁵ kētti
 105/06 kız yığlap olturup érdi bir mākiyān
 105/07 tavuğ bar érdi kēlip acıratıp koydı
 105/08 kız hōş vaqt bolup vaqtıni ğanīmet
 105/09 tapıp der-hāl hazret-i bibini²⁰⁶ hızmeteriğa
 105/10 kēldi hazret-i bibi sordular ki ey
- 106/01 balam nēçük kılp kēldiġ kız aydı
 106/02 şehri ekābiri toy kıldı heme kız ve civān
 106/03 toyge²⁰⁷ kētti anam hem kētti mēn sizni
 106/04 körgeli kēldim dēdi hazret-i bibi
 106/05 aydılar ki ey balam sēni hem hātırıġ
 106/06 melāl tapmasın toyge²⁰⁸ barurge ārzūġ
 106/07 bolsa bargil dēp du‘ā kıldılar
 106/08 behiştge kol uzatıp bir boqca hulle
 106/09 ve bir kutı telā ve niçe hūrlar hızmeter-kār
 106/10 bolup kēldiler kızını yasatıp
- 107/01 toyge²⁰⁹ alıp bardılar ekābirge haber

---

²⁰⁰ NN toyge: ZN toyğa (121/09).

²⁰¹ NN toyge: ZN toyğa (121/10).

²⁰² NN öyige otqurup: ZN öyige otqurup (121/11).

²⁰³ NN kēligünçe: 121. 12 ZN kēligünça (121/12).

²⁰⁴ NN bir biri: ZN bir bir (122/01).

²⁰⁵ NN toyge: ZN toyğa (122/02).

²⁰⁶ NN hazret-i bibini: ZN hazret-i bibi Seşenbeni (122/05).

²⁰⁷ NN toyge: ZN toyğa (122/08).

²⁰⁸ NN toyge: ZN toyğa (122/10).

107/02 bērdiler aldığa piş-bāz çıktılar pādişāh-
 107/03 nı kızını kēldi dēp ḥarām sarāyige²¹⁰ kir-
 107/04 güzdiler aldığa destūr-ḥān yazdılar
 107/05 ve türlük ta‘āmlar tarttılar kız kördi ki
 107/06 anası eşikte oturupdur nazar
 107/07 salıp bildi ki anasıdur alıdaki
 107/08 ta‘āmlarını anasığa yiberdi özi
 107/09 toydın çıkıp ser ü pālarnı ḥazret-i
 107/10 bibige tapşurdu anasıdın ilgeri

108/01 öyge²¹¹ kēlip olturdu andın kēyin
 108/02 ta‘āmlarını anası alıp kēldi ammā
 108/03 kız kēlürde bir ayağıdaki
 108/04 telā keşş yolda tüşüp kaldı
 108/05 bir ādem tapıp ol ekābirge ‘illetip
 108/06 bērdi ekābir şehрге ḥaber bērdi
 108/07 her kimniḡ²¹² ayağı şol keşş-
 108/08 ge lāyık kēlse mēn anı ‘izzet birle
 108/09 alayın dēp taḥkik kıldılar
 108/10 hīç kimge toğrı kēlmedi el-ķışşa

109/01 bir kör ḥātūnnı kızını bar ērmiş
 109/02 dēp işittiler kişi yiberdi anası
 109/03 işitip kızını tennürge yaşurdılar
 109/04 özini kızını yasatıp²¹³ aḡa lāyık
 109/05 kēlmedi kızını ayağını yondı
 109/06 bolmadı mākiyān tavuğ be-tākat
 109/07 bolup tennürge²¹⁴ işāret kıldı kēlgen²¹⁵

²⁰⁹ NN toyge: ZN toyğa (123/01).

²¹⁰ NN sarāyige: ZN sarāyığa (123/03).

²¹¹ NN öyge: ZN öyğa (123/09).

²¹² NN kimniḡ: ZN kimni (124/01).

²¹³ NN yasatıp: ZN yasatıp ērdi (124/06).

²¹⁴ NN tennürge: ZN tennürğa (124/07).

²¹⁵ NN kelgen: ZN kelğan (124/08).

109/08 âdemler hayrân bolup barıp tennürnı

109/09 kördiler ki bir hür perî kız

109/10 tennürda olturupdur keşni

110/01 kâydürdiler râst keldi şol

110/02 âdem hōş vaqt bolup ekâbirge²¹⁶ süyünçi

110/03 dēp ketti ekâbir hōş vaqt bolup

110/04 köp ikrâmlar birle ol kızını

110/05 toy kılıp almaq bolup ol küni

110/06 kişi yiberip nikâh kıldı kırk

110/07 kēçe kündüz toy kılıp bērdi hazret-i

110/08 bibi vaşiyet kıldılar sēn bu mertebeye

110/09 yētting miḡneting rāhatge²¹⁷ ve

110/10 meşakḡating devletge mübeddel boldı

111/01 ammā uluḡlık kılıp bizni unutmaḡıl²¹⁸

111/02 ēmdi sēn mēni ḡaḡkımda aş

111/03 kılıp ve yana bu kışşanı

111/04 beyân kılgıl her kişi iḡlâş

111/05 birle işitip i' tiḡād kılsa

111/06 sēning dēk anı hem murādıge

111/07 yētkürmesem zāmındür-mēn dēdi-

111/08 ler ammā ḡuruḡ işitmesün ḡuruḡ

111/09 işitse ḡuruḡ ḡalur dēp

111/10 ruḡşat bērdiler ḡayıp²¹⁹

112/01 keldi andaḡ ki şol söz bērdi

112/02 özin ārâste kıldı ekâbir

112/03 öy kılıp bērdi nēçe

112/04 mededdin kēyin hazret-i bibini²²⁰

²¹⁶ NN ekâbirge: ZN ekâbirğa (124/11).

²¹⁷ NN rāhatge: ZN rāhatğa (125/04).

²¹⁸ NN unutmaḡıl: ZN unutmagıl (125/06).

²¹⁹ NN 111/05-112/01 satırları: ZN nüshasında yoktur.

- 112/05 vaşiyetleri yādige²²¹ tüşüp
 112/06 öyini tört burçığa
 112/07 tört ıabaı un ıoydı ol
 112/08 undın alıp bir ıazan
 112/09 umaı yėti ıapatı bir külıe
 112/10 pişirüp erdi eşikdin
- 113/01 ekābir kirip kēldi
 113/02 aşnı körüp kehdi aydı ki
 113/03 mēni devletimge haıāret kıldıng
 113/04 bu nē lāzımdur henüz faıırlık
 113/05 ıılur-sēn dēp tōküp ııķıp
 113/06 kētti ol zamān²²² ıabun fālizni
 113/07 vaıti erdi ol kün fāliz
 113/08 serıga kētti kēı bolup ıaytar
 113/09 boldı ııznnı kōngūlini sındurıanıga²²³
 113/10 peşimān bolup üç ‘āded
- 114/01 za‘ imıeni alıp hūrcınge saldı
 114/02 kēltürüp ııznnı kōngūlini
 114/03 alay dēp kōrdi ki şeherge
 114/04 ğulğul tüşüpdür pādışāhnı
 114/05 üç ‘āded oğlı ııķıp²²⁴ üç kündin
 114/06 bēri kēlmey²²⁵ izlep
 114/07 yürürler nā-geh izlegüıilerni
 114/08 birini kōzi tüşti
 114/09 hūrcındın ıan aııp
 114/10 kēledür hūrcınnı aııp

²²⁰ NN 112/01-112/04 satırları: ZN nüshasında yoktur.

²²¹ NN yādige: ZN yādıga (125/08).

²²² NN ol zamān: ZN ol vaıt (126/02).

²²³ NN sındurıanıga: ZN sındurgenıga (126/04).

²²⁴ NN üç ‘āded oğlı ııķıp: ZN üç ‘āded oğlı ııķıp yoıalıpdur (126/07).

²²⁵ NN bēri kēlmey: ZN beri (126/07).

115/01 kördiler ki üç şeh-zâdeni
 115/02 kâkülleri birbiriğa
 115/03 oralıp yatıpdur ol
 115/04 zamân ekâbirni âtdın yıķıp
 115/05 boynıge ğullar salıp
 115/06 sudrediler ekâbir tevellâ kıldı ki
 115/07 maŋğa bir zamân fırsat bëriŋg-
 115/08 ler bir günâh kılıpdur-mên
 115/09 ârmân boldı tâ mên andın tevbe
 115/10 kılıp öyge²²⁶ barıp këlgey

116/01 bir qaşuķ qanım pâdişâhdın
 116/02 taşdıķ bolsun dëdi anda
 116/03 ruşsat bêrdiler ekâbir öyge²²⁷
 116/04 këlip kızdın sordı ki
 116/05 ol aşınĝ neçük aş
 116/06 êrdi aşnı töküp munça
 116/07 belâĝa²²⁸ giriftâr boldım dëp
 116/08 yıĝladı kıız vâķı' âtlarını
 116/09 beyân kıldı êrse ekâbir
 116/10 tevbe kıldı köp niyâzlar

117/01 hâzret-i bibi seşenbe haķķ-
 117/02 larıda bêrdi ol aşnı
 117/03 hem kıldı qayıp cellâdnı
 117/04 aldıĝa bardı²²⁹ hâķ süyünçi
 117/05 dëp yürüpdurlar
 117/06 ekâbir işitip hõş vaķt
 117/07 boldı pâdişâh-zâde -
 117/08 ler hürçinnı açıp

---

²²⁶ NN öyge: ZN öyĝa (127/02).

²²⁷ NN öyge: ZN öyĝa (127/03).

²²⁸ NN belâĝa: ZN belâĝe (127/04).

²²⁹ NN bardı: ZN këlđi (127/07).

117/09 körseler üç ʿāded

117/10 zaʿīmçe turupdur

118/01 bu işge barça taḥsīn ve taʿaccub

118/02 ǧaldılar hemeleri-

118/03 niḡ²³⁰ bir iḡlāşı

118/04 miḡ iḡlāş bolup

118/05 köp nizār niyāz ḡazret-i

118/06 bibi seşenbe ananı

118/07 ḡaḡḡları bērdiler

118/08 her kim her maḡşada

118/09 aş ḡılıp tursa

118/10 ḡazret-i bibi seşenbe

119/01 bibi ananıḡ²³¹ ḡolıdın

119/02 tutḡaylar her kişi

119/03 ḡazret-i bibi seşenbeni

119/04 ḡışşalarını yād ḡılsa

119/05 ḡudāy teʿālā ol

119/06 bende her murādı ve her

119/07 niyyeti bolsa revā ḡılıḡay

119/08 bu dünyāda murādını

119/09 tapar ve āḡiretde

119/10 ʿizzetlik bolḡay

120/01 inşāʿllāhu

120/02 teʿālā

120/03 bi-raḡmetike yā erḡameʿr-rāḡīmīn

120/04 temmet biʿl-ḡayr-

120/05 bi

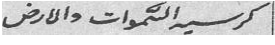
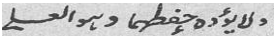

---

²³⁰ NN hemeleriniḡ: ZN hemelerini (127/11).

²³¹ NN ananıḡ: ZN ana (128/01).

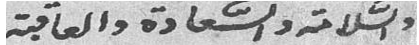

- 121/01 uşbu du‘ā ez-berā-ı hācet
 121/02 ve def‘ çūd
 121/03 bi’smillāhi’r-rahmāni’r-rahīm
 121/04 zelāzīr bend felāzīr bend
 121/05 süleymān bend incil
 121/06 bend tevrāt bend
 121/07 zebūr bend furqān
 121/08 bend muḥammed bend
 121/09 ‘isā bend mūsā bend
 121/10 eḫrīmen bend ya‘ kûb

- 122/01 bend-i yūsuf bend-i ādem
 122/02 bend-i nūḫ bend- şīş
 122/03 bend-i cebrā’īl bend-i
 122/04 mikā’īl bend-i isrāfīl
 122/05 bend-i ‘azrā’īl bend-i
 122/06 mürsel bend-i gufrān bend-
 122/07 ḫur’ān bend-i
 122/08
 122/09
 122/10 ²³²

- 123/01 cümle perilerini bende bu turur
 123/02 lâ-ilāhe illā’l-lāh ez-zemīn tā āsmān
 123/03 lâ-ilāhe illā’l-lāh ez- āsmān tā zemīn
 123/04 lâ-ilāhe illā’l-lāh ez-ārş tā kürsī
 123/05 lâ-ilāhe illā’l-lāh ez-kürsī tā ‘arş
 123/06 lâ-ilāhe illā’l-lāh ez-levḫ tā ḫalem
 123/07 lâ-ilāhe illā’l-lāh ez-ḫalem tā levḫ
 123/08 lâ-ilāhe illā’l-lāh ez-ḫābe ḫavseyni tā ednā
 123/09 bestem be-ḫaḫḫ-ı zebūr-i dāvūd bestem

²³² Bkz.: Kur’an-ı Kerim Bakara Suresi 255. Ayet.

- 124/01 be-ḥaḳḳ-ı furḳān-ı ḥazret-i muḥammed
 124/02 muṣṭafā ṣallāllahü ‘aleyhi
 124/03 ve’s-sellem bestem bestem bestem be-ḥaḳḳ-ı
 124/04 zebān-ı dehān ve sī dendān ve heft
 124/05 a‘ zā çehār ‘ anāşır
 124/06 ve cümle-i bedān ve ḥaşmān dihed dīvān
- 125/01 ve periyān bestem be-ḥaḳḳ-ı lā-ilāhe illā’l-lāh
 125/02 muḥammed resūlu’llāh bend bend bend
 125/03 du‘ ā-yı ins ü cinn
 125/04 allāhume es’elūke yā allāh yā raḥmān
 125/05 yā raḥīm yā melik yā ḳuddūs
 125/06 yā selām yā mü’min yā muheymin
 125/07 yā ‘ aziz yā cebbār yā mütekebbir
- 126/01 yā ḥālik yā bāri’ yā muşavvir
 126/02 yā ğaffār yā ḳahhār yā vehhāb
 126/03 yā rezzāḳ yā fettāḥ yā ‘ ālim
 126/04 mā-şā’e’llāhu kāne ve mā lem yeşe’
 126/05 lem yekün ve şalli ‘alā ḥayri ḥaleḳa muḥammedin
 126/06 ve ‘ alī ve aşḫābihi ecma‘ ĩn
 126/07 isnād du‘ ā baḥt güşāden bu turur
 126/08 her kimerse bu du‘ ānı özi
 126/08 birle tutsa baḥt-ı devlet
 126/09 eşigi açılğay miḥnet
- 127/01 ve felāket eşigi beste bolur
 127/02 inşā’llāhu te‘ ālā
 127/03 bi’smillāhi’r-raḥmāni’r-raḥīm
 127/04
 127/05
 127/06

127/07

127/08

127/09

128/01 du‘ ā-yı sevdā güşād

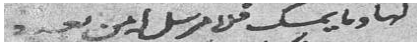
128/02 ھاızret-i ‘ alī kerema’llāhu ve cihāne aydılar ki

128/03 kim bu du‘ ānı özi birle tutsa sevdāsı

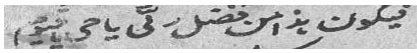
128/04 güşād bolur inşā’llāhu te‘ ālā

128/05 bi’smillāhi’r-raħmāni’r-raħīm

128/06

128/07

128/08

128/09

128/10 bi-raħmetike yā erħame’r-rāħīmīn²³³

128/11 1328²³⁴

²³³ NN 121-128 sayfalarındaki kısımlar: ZN nüshasında yoktur.

²³⁴ NN nüshasında 1328: ZN nüshasında sene 1324.

2.2. Türkiye Türkçesine Aktarma

003/01 İşte bu acayip risaleler kitabı

003/02 ve görülmemiş faydalar

003/03 Nur-name

003/04 (eserini) tamamlayan insanların en aşağısı Muhammed Abid

003/05 Oğlu Muhammed Kabil hoca Nemenganî.

004/01 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

004/02 Allah u Teâlâ her şeyden önce

004/03 (yani) on sekiz bin âlemden ve Âdem'den önce

004/04 hazreti (s.a.v.)'in (Hz.Muhammed'in) nurunu yarattı.

004/05 Hazreti (s.a.v.) başlarını secdeye koydular.

004/06 Kudret ve şeref sahibinin fermanı ulaştı.

005/01 Ve söyledi ki ey benim nurum

005/02 ve ey benim sevgili dostum ve ey benim seçilmişim

005/03 ve ey benim has kulum dost (Hz. Muhammed)

005/04 sevgisinden (dolayı) yedi deryayı yarattım. İlk

005/05 olarak ilim deryasını, ikinci hilm deryasını, üçüncü

005/06 akıl deryasını, dördüncü hikmet deryasını,

005/07 beşinci yoksulluk deryasını, altıncı marifet deryasını,

005/08 yedinci mağfîret deryasını (yarattım).

005/09 Nuru olan hazreti (s.a.v.)

005/10 vacibü'l-vücut'un (Allah) fermanı ile her deryada on

006/01 bin yıl durdular ve yetmiş bin

006/02 yıldan sonra Allah u Teâlâ'dan emir

006/03 geldi ve dedi ki ey benim nurum, ey

006/04 benim sevgili dostum, ey benim seçilmişim, ey

006/05 benim has kulum ve dostum derya-

006/06 lardan çık. O hazretin nuru deryadan

006/07 çıktılar ve yine bâkî ve ebedî olan Allah on sekiz

006/08 bin âlemin sahibi ferman eyledi: -Ey

006/09 benim nurum, ey benim sevgili dostum, ey
006/10 benim seçilmişim, ey benim has kulum,

007/01 mübarek vücudunu hareket ettir - dedi.
007/02 Hazretin nuru hareket ettiğinde birden
007/03 yüz yirmi dört bin damla su
007/04 mübarek azalarından damladı
007/05 ve bütün peygamberler ondan ortaya çıktı.
007/06 Üç yüz on üç damla su mübarek
007/07 başlarından damladı. Üç yüz on
007/08 üç gönderilmiş peygamber ortaya çıktı.
007/09 İki damla su mübarek sağ göz -
007/10 lerinden damladı levha kalemi ortaya

008/01 çıktı. İki damla su mübarek sol
008/02 gözlerinden damladı, evvelki
008/03 damladan arş²³⁵ ortaya çıktı.
008/04 Bir damlasından kürsi²³⁶
008/05 ortaya çıktı yine iki damla
008/06 su mübarek sağ kulaklarından
008/07 damladı Cebrail, Mikail ortaya
008/08 çıktı yine iki damla su mübarek
008/09 sol kulaklarından damladı ondan
008/10 İsrail, Azrail ortaya çıktı.

009/01 Ve yine sekiz damla su mübarek
009/02 burunlarından damladı sekiz
009/03 cennet ortaya çıktı yine yedi damla
009/04 su mübarek üzüntülerinden damladı
009/05 yedi cehennem ortaya çıktı. İki damla
009/06 su mübarek yüzlerinden damladı

²³⁵ Allahu Teâlâ'nın yarattığı en büyük varlık. Göğün en yüksek katı veya taht, oturulan yer anlamındadır.

²³⁶ Göklere, yeri koruyup gözetme kudreti anlamına gelir.

- 009/07 ondan ay, güneş ortaya çıktı. Beş
 009/08 damla su mübarek kollarından
 009/09 damladı önce sidretü'l-münteha'yı²³⁷,
 009/10 ikinci (olarak) Tuba ağacını yarattı, üçüncü
- 010/01 kevser havuzunu, dördüncü beytül mukaddes'i,
 010/02 beşinci Âdem'in esasını yarattı.
 010/03 Âdem (a.s.)'dan Şis²³⁸
 010/04 peygambere kaldı ondan Musa
 010/05 peygambere ondan bütün şeyhlere
 010/06 kaldı. Tekrar beş damla su mübarek
 010/07 sol kollarından damladı. İlk
 010/08 soğuk rüzgar çıktı ve ikinci yumuşak
 010/09 rüzgar ortaya çıktı, üçüncü gürleyen
 010/10 şimşek ortaya çıktı, dördüncü Süleyman peygamberin yüzüğü
- 011/01 ortaya çıktı, beşinci İsrail'in sur borusu
 011/02 ortaya çıktı yine iki damla
 011/03 su mübarek ağızlarından damladı
 011/04 ondan gece, gündüzü yarattı. Yine
 011/05 Hak hazreti Allah u Teâlâ'dan arzusuz
 011/06 ve dilsiz, dudaksız ve dişsiz (olan)
 011/07 ve kudret sahibi olan Allah'tan nida geldi.
 011/08 Dedi ki: Ey benim nurum, ey benim sevgili dostum,
 011/09 ey benim seçilmişim, benim has kulum,
 011/10 senin dost sevginden dört
- 012/01 şey yarattım. Benim tanlığımı ve senin
 012/02 peygamberliğini (herşeyden) önce ve (herşeyden) sonra
 012/03 herkes bilsin deyip o bilince ulaştın mı?-
 012/04 dedi. O hazretin nuru dediler ki: Ey önde gelen,

---

²³⁷ Kiraz ağacı.

²³⁸ “Şiş” Adem'den sonra gönderilen peygamberdir. “Şit” adıyla da bilinir.

012/05 ey her şeyi duyan, ey her şeyden temiz, ey Allah sen bilirsin -

012/06 dediğinde Allah u Teâlâ'dan

012/07 nida geldi. Ya Muhammed, ben sana beyan

012/08 edeyim: Evvel ateş, ikinci yel,

012/09 üçüncü su, dördüncü toprak (vardı).

012/10 O hazretin nuru derhal ilahî fermanı

013/01 ile önce yele varıp selam

013/02 verince, yel ilahî fermanı

013/03 ile dile gelip ve aleykümü's-selam

013/04 deyince, o hazretin nuru dedi ki:

013/05 Ey yel, sen kimsin? Yel dedi:

013/06 "Rahmanın kulu". O hazretin nuru sordular: Sen

013/07 dünyada ne iş yaparsın? Yel söyledi:

013/08 Her ne isteğim olursa yaparım. Hazretin nuru

013/09 dediler (ki): Kendi kusurunu bilir misin?

013/10 Yel dedi: Benim ne kusurum var (ki)? Hazretin nuru

014/01 dediler: Sen bütün insanları görürsün,

014/02 seni hiç kimse göremez.

014/03 Yel dedi: Ey hazretin nuru, ancak

014/04 sen ayıpsızsın. O hazretin nuru dediler:

014/05 Ey yel, estağfirullah de.

014/06 Kusursuz (olan) Allah u Teala'(dır). Ondan sonra

014/07 yel: "Eşhedü en la ilahe illa'llah ve eşhedü

014/08 enne Muhammeden abdühü ve resuluhu"²³⁹ - deyip

014/09 islam dini ile müşerref oldu. Ondan sonra

014/10 o hazretin nuru suyun önüne geldiler

015/01 ve selam verdiler. O da hal

015/02 dili ile ve aleykümü's-selam dedi.

---

²³⁹ Kelime-i Şehadet. Anlamı: Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve yine şahitlik ederim ki Muhammed O'nun kulu ve resulüdür.

- 015/03 Hazret şöyle dedi: Ey, su sen kimsin?
 015/04 Su dedi: “Hudanın kuluyum”. Dünyada ne iş
 015/05 yaparsın (diye) sordular. Her ne isteğim
 015/06 olursa yaparım. O hazretin nuru dediler ki:
 015/07 Ey su, estağfirullah de. Kul kendi
 015/08 muradınca iş yapamaz. Yine dediler ki:
 015/09 Ey su, sen kendine bak ne kusurun
 015/10 var? Su dedi: Benim ne kusurum vardır?
- 016/01 O hazretin nuru dediler: Her şeyi
 016/02 temiz yaparsın ve kendin kirli
 016/03 olursun. Su dedi: Ancak sen ayıpsız-
 016/04 sın. O hazretin nuru dediler: Estağfirullah
 016/05 de. Kul (olan) baştan ayağı ayıptır (kusurludur).
 016/06 Ayıpsız Allah u Teâlâ’dır. O anda su: “Eşhedü
 016/07 en la ilahe illa’llah ve eşhedü enne
 016/08 Muhammeden abdühü ve resuluhu” - deyip o da
 016/09 müslüman oldu. Ondan sonra Muhammed’in nuru
 016/10 ateşin önüne geldiler. Ona da selam
- 017/01 verdiler ve (ateş) dile gelip aleykümü’s-
 017/02 selam dedi. Hazretin nuru
 017/03 sordular: Ey ateş, sen dünyada
 017/04 ne iş yaparsın? Ateş dedi: Her ne
 017/05 muradım olursa yaparım. Hazretin nuru
 017/06 dediler: Kul kendi muradınca iş
 017/07 yapamaz. Her iş Allahın’dır.
 017/08 Yine sordular: Ey ateş, sen kusurunu
 017/09 bilir misin?- dedi. Benim ne kusurum var?
 017/10 O hazretin nuru dediler: Estağfirullah de.
- 018/01 Kul baştan ayağı
 018/02 ayıptır. Ayıpsız Allah u Teâlâ’dır.

018/03 Ateş şu kelimeyi söyledi
 018/04 ve müslüman oldu. Eşhedü en la ilahe
 018/05 illa'llah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü
 018/06 ve resuluhu. Ondan sonra toprağa doğru
 018/07 vardılar ona da selam verdiler.
 018/08 Toprak da hal dili ile
 018/09 ve aleykümü's-selam dedi. Hazretin nuru
 018/10 sordular: Ey toprak, sen

019/01 dünyada ne iş yaparsın? Toprak
 019/02 dedi: Allah u Teâlâ her ne emir verirse onu
 019/03 yaparım. Hazretin nuru
 019/04 derhal toprağı kucakladı ve dediler
 019/05 ki: Evvelden ahire kadar seni tercih
 019/06 ederim, şunun için ki, sende kibir
 019/07 ve büyüklenme görmedim. Hazreti Âdem'i
 019/08 senden yarattı ve yine
 019/09 sana gönderir. Allah u Teâlâ haber verir
 019/10 ki O'nun sözü haktır ve O her

020/01 şeyi bilendir. Her âdemoğlunda dört
 020/02 unsurun hepsi aynı miktarda olmaz. Bazısında
 020/03 tabî ki ateş, bazısında yel, bazısında
 020/04 su bazısında da toprak (unsuru ağır basar). Her kul için bu böyledir.
 020/05 Her kim bu Nur-name'yi okursa veya
 020/06 kendi yanında tutarsa iki cihanın belasından
 020/07 kurtulacak ve her mecliste
 020/08 okusa, herkeze işitse, o
 020/09 kulunun kitabına çok sevap
 020/10 yazılır. Mahşer günü²⁴⁰ kitabı sağdan

021/01 verilir, her ne kadar günahı varsa

---

²⁴⁰ Ölülerin tekrar dirilip toplanacağı zaman, kıyamet.

021/02 af olunur, vücudu kabirde çürümez,
 021/03 imanı şeytan şerrinden korunur,
 021/04 ve yine öncelikle kuluna Tevrat, İncil,
 021/05 Zebur ve Furkan'ın sevabını verir ve yine
 021/06 ata ve anasının günahını bağışlar
 021/07 ve yine iki yüzlü olmaktan
 021/08 ve söz kovuculuktan ve ahiret belasından
 021/09 ve depremden korurur, iyilerinin
 021/10 safında olur ve gaza

022/01 edenlerin sevabını verir ve yine her kim
 022/02 ihlâs ile işitse Allah u Teâlâ
 022/03 der (ki): Onunla benim aramda hiç perde
 022/04 olmaz ve gönderilmiş üç yüz on üç peygamberin
 022/05 sevabını verir ve tekrar cuma gecesi
 022/06 ya da pazartesi gecesi okursa her istediği
 022/07 olur. Yine bir ses işitildi:
 022/08 Ya Muhammed, senin ümmetlerin benim kullarım,
 022/09 bu Nur-name'ye şefa'at ederek yüzüne
 022/10 sürse ihtiyacı yerine gelecek. Haberde öyle

023/01 gelir ki, peygamber (a.s.)'ın vasıflarını
 023/02 okusa bu şekilde şereflik bulacak ki
 023/03 iki cihanın felaketinden korunur.
 023/04 Fedakârlık yapın ve bu risaleyi
 023/05 yanınızda bulundurun. Ola ki ecel gelse can
 023/06 acısı kolay olacak. Rahmet melekleri
 023/07 onun günahının (af edilmesini) dileyecek ve her kim bunu okursa
 023/08 şehitlerin ve köle azad edenlerin yedi kere hacca
 023/09 gidenin sevabı verilir ve yedi ahlaksızlığı
 023/10 Allah tarafından bağışlanır ve yine rivayet

- 024/01 edilir: Hz. Ali kerremallahu veche²⁴¹
 024/02 peygambere Allah u Teâlâ Hz.
 024/03 Cebrail’i gönderdi. Bu Nur-name’nin sevabı
 024/04 sayısızdır bütün yeryüzündeki
 024/05 parasını, malını sadaka verenin sevabı gibidir
 024/06 ve her kim gönülden dua etse akılını
 024/07 buna verse fazileti fazladır. Bütün
 024/08 cemaatlere (böylesini) versin. Hz. Cebrail
 024/09 ahiyyen ve şerahiyyen²⁴² deyip geldiler.
 024/10 Ya Muhammed Hüda’nın selamıyla melekler,
- 025/01 belayı bitirecek dua söyledi ki, dostum
 025/02 Muhammed’e haber ver. Her kim (bu duayı) okusa veya
 025/03 okutup işitse o kula yükseklerle çıkmalarının
 025/04 sevabını veririm ve onların şanına göre (uygun)
 025/05 ayet geldi. *O’nun sözü haktır.*
 025/06 *Bundan sonra size Benden bir hidayet (rehberi) geldiğinde, kim Benim*
 025/07 *hidayetime uyarsa, artık onlara korku yoktur ve onlar mahzun*
*olmayacaklardır*²⁴³ ve yine
 025/08 onların şanına göre (uygun) diğer ayet geldi.
 025/09 *O’nun sözü haktır. Onlar ki, sözü dinler*
 025/10 *ve en güzeline uyarlar*²⁴⁴. Cebrail
- 026/01 (a.s.) söyledi: Ya resullullah, bu Nur-
 026/02 name’yi (okuyan) ister Türk, ister Tacik,
 026/03 ister Arap, ister İranlı olsun onların muradını
 026/04 Allah verir. Her kim gönül temizliği ile okusa
 026/05 dört aziz melek günahının (bağışlanmasını) dileyip,
 026/06 kıyamete kadar onun hakkında af diler
 026/07 ve Allah u Teâlâ o kuluna Yahya ve İsa

²⁴¹ “Allah yüzünü ak etsin” anlamında Hz. Ali için söylenen bir ifadedir.

²⁴² Allah’ın esmalarından kabul edilen iki kelimedir.

²⁴³ Bakara Suresi 38. Ayet.

²⁴⁴ Zümer Suresi. 18. Ayet.

026/08 ve Harun ve Yakup ve İshak ve İbrahim

026/09 ve İsmail ve Nuh ve İdris ve Şis

026/10 ve Davut ve Eyyüp ve Süleyman ve Circis

027/01 ve Hızır ve İlyas ve Şuayb ve o anda huzurdakiler ve

027/02 gelmiş geçmiş bütün peygamberlerin

027/03 salâvatının tüm sevabını verir.

027/04 O kulunun günahı, çöl kumları gibi

027/05 olursa da af olacak.

027/06 O halde gözü aydın olacak ve bu

027/07 Nur-name'nin faydası sayesinde evine hırsız

027/08 girmeyecek ve borçlu olmayacak ve eğer

027/09 borçlu ise yüce Allah kurtuluş

027/10 verecek ve namerde muhtaç etmeyecek

028/01 ve dünya ve ahirette hiçbir vakit kötülük görmeyecek

028/02 ve her kim bu risaleyi yol arkadaşı edip savaşa

028/03 gitse ok, kılıç, tüfek, mızrak, balta, gürz,

028/04 hançer asla ona geçmeyecek (zarar vermeyecek) hiç felaket ve rahmet

028/05 görmeyecek ve her kim öleceği zamanda

028/06 bu Nur-name'yi mezarına koysa

028/07 o ümmetim kabir azabından emin olacak.

028/08 Sorgu melekleri olan Münker ve Nekir'e kolay

028/09 cevap verecek. Sırat köprüsünden

028/10 sanki yokmuş gibi geçecek. Amel defteri

029/01 sağ kolundan verilecek. Ey ümmetim,

029/02 bu vefasız dünyaya karşı mağrur olmayın,

029/03 öbür dünyadan habersiz olmayın.

029/04 Beş günlük hayatınıza itimat

029/05 kılmayın. Elbette nakledecekler

029/06 ki, İmam Muhammed Gazalî

029/07 rahmetullahi aleyh'in dört yüz adet kütüphaneleri

029/08 vardı ve ona gelip
 029/09 kitap incelerdi. O zaman
 029/10 bu Nur-name'yi görüp ve inceleyip

030/01 çok memnun oldular ve bu
 030/02 risaleyi Sultan Mahmut Gaznevî'ye
 030/03 vermek için yola düştüler. Bu Nur-name'yi
 030/04 öğrenip on günlük yola doğru
 030/05 çıktılar. İmam hem on günlük yol
 030/06 yürüyüp bir yerde yattılar. Ertesi günü
 030/07 yürüyüp Sultan Mahmut'un huzuruna
 030/08 ulaştığında Sultan Mahmut bu Nur-name'yi
 030/09 görüp pek çok sevindiler ve
 030/10 name'nin teşekkür alâmeti için bin koyun

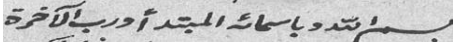
031/01 ve bin deve kurban ettiler.
 031/02 Bütün âlim şeyhler ve fakirleri
 031/03 çağırıp elbise giydirip başlarını yükselttiler
 031/04 ve çok nimet yedirdiler.
 031/05 O anda kendi hükmü altında bulunan ülkelere yola düştüler.
 031/06 Şehirden şehre, vilayetten vilayete yürüdüler ve
 031/07 bir yerde uyurken uykusunda rüya gördü.
 031/08 Rüyasında kıyamet (günü) ayakta durdu, Allah
 031/09 yüz yirmi dört bin nebilik işareti ile
 031/10 peygamberlerle birlikte geldiler. Sultan

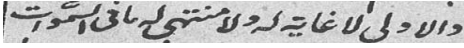
032/01 Mahmut'un günahını af ettim ve öbür dünyada onu
 032/02 abad kıldım, cennet kapısını yüzüne
 032/03 açtım, hangi kapıyı Allah'in izni ile arzu etti (ise) o
 032/04 kapıdan girsin. Nur-name'nin etkisi ile
 032/05 o anda sultan uykudan sıçrayıp
 032/06 uyandı. Bu gördüklerinin tümü
 032/07 rüyaymış yine bu rüyanın

032/08 şükürü için doküz yüz koyun, beş
 032/09 yüz deve kurban ettiler ve on
 032/10 bin fakir insana elbise verdiler.

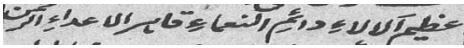
033/01 Kadeh name duası budur.

033/02 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

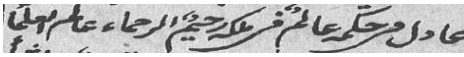
033/03

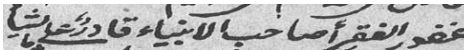
033/04

033/05

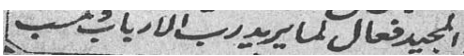
033/06

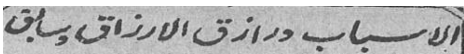
033/07

033/08

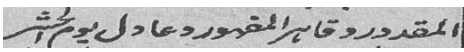
033/09

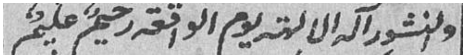
033/10

033/11

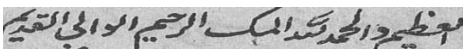
034/01

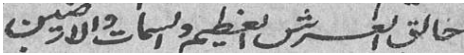
034/02

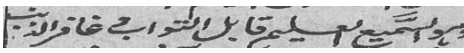
034/03

034/04

034/05

034/06

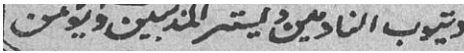
034/07

034/07

034/08

034/09

034/10

034/11

035/01

- 035/02 **اوكبير المعبود غافر الخطايا يا شكور يا حليم يا كثير نعمات**
- 035/03 **ياعليم عالم ما في الصدور منبت الزرع والاشجار**
- 035/04 **والجبوب غني عن الخلق قايماً الارزاق مخلد**
- 035/06 **الغيوب انت الذي ليس كشكشي وهو**
- 035/07 **السميع اعليم وانت على كل شئ وبتير**
- 035/08 **ياشاهد انت تعلم سراً او علمتة فما سمع لضهد**
- 035/09 **والقلوب انت قلت انت اصدق**
- 035/10 **التقالمين ادخوني استجب لكم وانت قلت**
- 035/11 **اوانقنطوا من رحمت الله حنطلي من آفات**
- 035/12 **الدنيا والزمان والفضيحة ولا تفضنخ فرمود**
- 035/13 **الله الله الكبر الله الكبر الله الكبر لا اله الا الله**
- 036/01 **رحمنا رحيماً لا اله الا الله غفوراً شكوراً لا اله الا الله**
- 036/02 **حقاً حقاً لا اله الا الله رباً رباً لا اله الا الله اماماً**
- 036/03 **لا اله الا الله معبداً وراقلاً لا اله الا الله ايماناً**
- 036/04 **وحقياً لا اله الا الله محمد رسول الله**
- 036/05 **صلى الله عليه وسلم حقاً اعيد نفسي وشعروذي**
- 036/06 **ودنياي واهلي ومالي وولدي وذريتي من شعرا**
- 036/07 **كل ذي شئير يؤذي اعيد نفسي بسميع ما رقتنا**
- 036/08 **من نعمت الله واحبانه وخوانه من المؤمنين**
- 036/09 **والمؤمنات بالله العلي العظيم نقل كتابه نقله**
- 036/10 **عنه فوجله لا اله الا الله وغرة الله و**
- 036/11 **قدرة الله وقوة الله وعظمة الله وسلطان**
- 036/12 **الله وسعت الله ومن الله وحكم الله وغفر**
- 037/01 **الله وانسبياً الله وملكه الله ورسول**

- 037/02 دعوى ذبا لله من غضب الله وعقاب الله
- 037/03 ومخطا لله فكما لله ذم من كتابه قد سبق
- 037/04 من رذائل النعمة وموجبات الملكة لفصيحة
- 037/05 في الدنيا والآخرة دعوة ذبا لله لعظيم في
- 037/06 الابل واحمال والولد وعند معاينة ملك
- 037/07 السموت عليه الاستلام ذبا لله لعظيم
- 037/08 من شر كل ذي شر ما اتقاه واخذرون من
- 037/09 ما اتقاه من العسر والعجم شر الجن
- 037/10 والانس وشياطين من شر ابليس وجنود
- 037/11 من شر الشياطين واتا عجم من شر ما ينزل
- 037/12 من السماء ما يعرج فيها من شر ما يلج في اليل
- 038/01 والنهار وما يخرج منها من كل اتيانتم خذ
- 038/02 بنا صيتها ان ربي على صراط مستقيم اللهم
- 038/03 اذ اجتبت من كل شئ خلقته واحترس بك
- 038/04 منهم دعوى ذبا لله لعظيم من الفرق والخرق
- 038/05 والمهدم والحمد والحجارة والزلال والفصيحة
- 038/06 والفتنة والصواعق والجنون والبرص
- 038/07 ولجميع انواع البلاء في الدنيا والآخرة
- 038/08 دعوى ذبا لله لعظيم من غضب الله ومن شر
- 038/09 ما استفاش به الملكة المقربون والانبياء
- 038/10 والمرسلين والنبى محمد اجدك رسولك
- 038/11 ونبيك اسئلك الخير كله لا اله الا انت
- 038/12 وحدك لا شريك لك وان محمد اجدك

- 039/01 **وَرَبُّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ**
- 039/02 **وَإِذَا حُذِرْتُمْ مِنْ أَهْلِ بَيْتِكُمْ وَأَنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ فَاصْبِرُوا**
- 039/03 **اللَّهُمَّ اذْهَبْ عَنْكَ بِاسْمِكَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا**
- 039/04 **اللَّهُ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الَّذِي لَكَ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ**
- 039/05 **وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ**
- 039/06 **وَاجْتَلَبَتِ الْقُلُوبُ تَأْعَانِي مِنْ كُرْبَتِهِ وَيَا قَاهُ**
- 039/07 **إِنِّي كُلُّ شَيْءٍ دُونَكَ يَا مُنْسِي فِرْعَوْنَ وَيَا أَلْمِي**
- 039/08 **وَالْآبَاءَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ**
- 039/09 **وَالْحَبَّاطَةَ دَعْيَى مُوسَى وَهَارُونَ وَيَا شَيْخَ**
- 039/10 **كُلِّ نَبْوٍ اللَّهُ رَبُّ لَا شَرِيكَ لَهُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ**
- 039/11 **مُحَمَّدًا وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ**
- 039/12 **اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ بِاسْمِكَ الْمُنِظِمِ وَجَمْعَتِ**
- 040/01 **عِبَادُكَ الصَّالِحِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ**
- 040/02 **الرَّحِيمِينَ سَلَّمَ قَلِيلاً دَعَا كَثِيراً حَسْبُنَا اللَّهُ**
- 040/03 **وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نَعْمَ الْمَوْلَى وَنَعْمَ النَّصِيرُ غَفِرْنَا**
- 040/04 **رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ**
- 040/05 **اللَّهُمَّ اذْهَبْ عَنْكَ بِاسْمِكَ يَا أَرْحَمَ**
- 040/06 **الرَّحِيمِينَ**
- 040/07 **تَمَّتْ**
- 040/08 ²⁴⁵ **ر**

041/01 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

041/02 Rivayet ederler ki, her kim bu Mahlûkat-

041/03 name'yi okursa veya kendi yanında tutsa acımasızca

041/04 can vermekten Hak Teâlâ onu

041/05 emin bir şekilde koruyacak ve yine iki dünyada yaratılmışlar

²⁴⁵ Kadeh Duası.

041/06 önünde kıymetli ve aziz olacak ve hiç hastalık

041/07 görmeyecek. Muhammed (a.s.) ümmeti

041/08 bu duayı kendi yanında tutup insanlara

041/09 anlatıp yürüseler, kıyamet günü

042/01 şefaatinde nasibi olur ve sefere

042/02 çıktığında yol arkadaşı olarak gitseler ziyan

042/03 ve zahmet görmez ve hangi evde bu dua olursa

042/04 hırsız girmez ve ani ölümden korur,

042/05 ateşte yanmak ve suda boğulmaktan Hak

042/06 Teâlâ korur, Münker ve Nekir'in

042/07 sorgusu kolay olur. (Dua) budur: Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

042/08 *Ve ona İshak'ı ve Yakub'u armağan ettik,*

042/09 *hepsini hidayete eriştirdik; bundan önce de Nuh'u ve onun soyundan*

042/10 *Davud'u, Süleyman'ı, Eyyub'u, Yusuf'u,*

042/11 *Musa'yı ve Harun'u doğru yola sevk etmiştik ve biz, iyilik edenleri böylece*

042/12 *mükâfatlandırırız²⁴⁶. Zekeriya'yı, Yahya'yı, İsa'yı ve İlyas'ı da (hidayete eriştirdik).*

043/01 *Onların hepsi salihlerdendir²⁴⁷. İsmail'i, Elyasa'yı,*

043/02 *Yunus'u ve Lut'u da (hidayete eriştirdik). Onların hepsini âlemlere üstün kılıverdik²⁴⁸.*

043/03 *Salât ve Selam Efendimiz Hz Muhammed (s.a.v.)'e onun Al ve Ashabının*

043/04 *cümlesine olsun.*

043/05 *Merhametinle ey merhametlilerin en*

043/06 *merhametlisi.*

044/01 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

044/02 Besmele-i Şerif'in vefki²⁴⁹ bir kadın hamile

044/03 kalmadığı zaman bu Besmele-i Şerif'in vefkini

²⁴⁶ En'am Suresi. 84. Ayet.

²⁴⁷ En'am Suresi. 85. Ayet.

²⁴⁸ En'am Suresi. 86. Ayet.

²⁴⁹ Bir kimsenin isteğine uygun olarak ayet, dua ve harflerle belli şekillerde yazılmış muska.

044/04 yazıp, ezip içirseler Allah'ın izni ile

044/05 gebeliği gerçekleşir, tecrübe olunmuştur.

044/06 Elbette korkmayın.

044/07 Duası o sayfada-

044/08 dır.

045/01 Şerif'in vefki budur:

045/02 *Selamun min rabbü selamun rahim*

045/03 *min rabbü rahim selamun kavlen*

045/04 *kavlen selam rahim min rabbü*

045/05 *rahim min rabbü kavlen selamun*²⁵⁰.

45/06 *Allah'tan başka hiç bir ilah yoktur, Muhammed, Allah'ın elçisi.*

45/07 *Şüphesiz biz senin için, apaçık bir zaferin önünü açtık*²⁵¹.

046/01 Allah Celle Celalühü Muhammed (a.s.)

046/01 allah celle celalühü muhammed aleyhi's-selam

046/02 inne min selamin

046/03 rane bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim illa

046/04 teala ali ve etuni müslimin

046/05 sadeke'llahu el-azim belliga rasule-

046/06 n-nebiyü'l-kerim

046/07 Ebu Bekr razıyyu'llahu anh Osman razıyyu'llahu anh

047/01 Osman razıyyu'llahu anh, razıyyu'llahu anh.

047/02 *(Ey Resulüm!) Gerçekten Sen,*

047/03 *pek büyük bir ahlaka*

047/04 *sahipsin elbette*²⁵².

047/05 Hasan razıyyu'llahu anh, Hüseyin razıyyu'llahu anh.

048/01 Nazar, nefis ve sevk-i dem içkisi için dua.

²⁵⁰ Bu Ayet Yasın Suresinin içinde, 58. Ayetidir. Çok merhametli olan Rab'den (onlara) sözlü "Selâm" (vardır).

²⁵¹ Fetih suresi: 1. Ayet.

²⁵² Kalem suresi: 4. Ayet.

048/02 *O inkar edenler, Zikri (Kur'an'ı) işittikleri zaman, Seni neredeyse gözleriyle devirecekler gibi (haset ve hıyanetle bakıp)*

048/03 *nazar ediyorlardı. (Senin için) "O, kesinlikle delirmiş bir insandır (cinnlerin ve karanlık güçlerin adamıdır)"*

048/04 *diyorlardı*²⁵³. *Oysa O (Kur'an),*

048/05 *âlemler için, ancak bir öğüttür*²⁵⁴. *Âmin.*

048/06 *Düşmanların kötülüğünden güvende olmak için*

048/07 *beduh*²⁵⁵ 145122

048/08 108156000000

048/09

048/10 *Apaçık gerçeğin sahibi Allah'tan başka ilah yoktur*²⁵⁶.

049/01 *Bu dua her kimde olursa cin ve periden korkmaz.*

049/02 100251224071815340

049/03 356254227221228830

049/04 511569721656

049/05 *Tüm felaketlerden güvenli olmak için*

049/06 *Cebrail*

049/07 *Azrail*

049/08 *Mikail*

049/09 661

049/10 273

049/11 116

049/12 *İsrafil.*

049/13 *Sevabı çok velakin (duayı) kısalttık.*

050/01

050/02

²⁵³ Kalem Suresi. 51. Ayet.

²⁵⁴ Kalem Suresi. 52. Ayet.

²⁵⁵ Eskiden mektup zarfları üstüne yazıldığı gibi zarfları kapatan mühürlere de kazılan ve anlamı bilinmeyen bir kelime (Bazen içindeki harflerin ebced hesabına göre karşılığı olan 2468 rakamı da bu kelime yerine kullanılmıştır).

²⁵⁶ Zikir duası.

050/03

050/04 *Ey Allahım, Ey Allahım, Ey Allahım, Ey rabbim, Ey rabbim, Ey rabbim*

050/05 *Ey diri ve Kaim olan, Ey Celal ve İkrâm sahibi.*

050/06 *Ey büyük (azim ile azam) olan sahibi, senden Beni helal ve hoş bir rızık ile rızıklandırmanı*

050/07 *istiyorum, senin rahmetinle ey merhametlilerin en merhametlisi²⁵⁷.*

050/08 Çocuk olsun diye okunacak dua; Bi'smillahi'r-

050/09 rahmani'r-rahim. *Su su su su su su allah*

050/10 *allah allah allah allah allah allah allah allah*

050/11 *allah hay hay hay hu hu hu hu hu hu hu hu*

050/12 *hu hu ve Salât mahlûkatın en hayırlısı olan Muhammed'in ümmeti olsun.*

051/01 *Ve onun Al ve Ashabının cümlesine olsun. Merhametinle ey merhametlilerin en merhametlisi.*

051/02 Dil bağlama, düşmanı ve âdemoğullarını (bağlama) duası

051/03 yani kast edilen düşmanı tutmak ve engellemek için yapılan ilaç.

051/04 Bu dinde dua düşmana galip gelir.

051/05

051/06 *Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz²⁵⁸. Çünkü onlar manen sağır, dilsiz ve kördürler. Bu sebepten dolayı da*

051/07 *düşünmezler ve onlar sağır, dilsiz ve kördürler. Bu sebepten dolayı da*

051/08 *düşünmezler²⁵⁹. Önceki hadisler ile ehay ehay.*

051/09 *Rahmetinle Ey Merhametlilerin en Merhametlisi.*

052/01 Bu duayı genç ve çok ağlayan çocuğun beşiğine bu şekilde

052/02 yazarak asıp koysun. Her salladığında

052/03 *rı l rı d ruk le ha duru e e e e e e da her*

052/04 *e her l leli lehm le le le le le he he he*

052/05 *he he he he he he he he. Çiçek çıkaran (böyle bir)*

²⁵⁷ Karınca Duası (Bereket Duası).

²⁵⁸ Fatiha Suresi 5. Ayet.

²⁵⁹ Bakara Suresi 171. Ayet.

052/06 belaya (karşı) bu şekilde yazıp içirsin. D d d d

052/07 h e a h h. Duayı ziyandaş

052/08 sıkıntılı kişiye yazıp taksınlar.

052/09 Ve e mihrullah e e hır le le e e mise e yumum ge le le

052/10 sim. *Merhametinle Ey Merhametlilerin*

052/11 *en Merhametlisi.*

053/01 Hayvancılık risalesi

053/02 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

053/03 "*Hamd âlemlerin Rabbi Allah'ü Teâlâ'ya mahsustur*", "*o mutlu son takva sahiplerinindir*"²⁶⁰.

053/04 "*Salât ve Selam Efendimiz Hz Muhammed (s.a.v.)'e onun Al ve*

053/05 *Ashabının cümlesine olsun*". Amma İmam Cafer-î

053/06 Sadık (r.a.) hazretlerinden sonra böylece anlatırlar ki: Evvelden

053/07 ahire kadar yüz bin kişi hayvancılıkla

053/08 geçinmişler. Hepsi

053/09 sahiplerine dua etmişler. Önce Abdu'r Rahman,

054/01 ikici Abdü'l Kahhar, üçüncü Abdü'l Cabbar, dördüncü

054/02 Abdü'l Aziz. Rivayet ederler ki hayvancılıkla uğraşanlar

054/03 (bu) risaleyi ve pirini bilmese veya okuyup işitmese

054/04 işi ilerlemez, hayvancılık ona

054/05 haramdır. İlk Abdü'l Aziz-i Maşrikî, ikinci Abdu'r Rahman-i

054/06 Şimalî, üçüncü Abdü'l Kerim-i Magribî, dördüncü Abdü'l Celil-i

054/07 Cenubî, beşinci Nured-din-i Semerkandî,

054/08 altıncı Muallim Ahmed-i Türkistanî. Eğer sorsalar:

054/09 Hayvancılık kimden kaldı? Cevap:

054/10 Hazreti Cebrail'den. Cennetten sekiz

054/11 koyun çıkarıp verdiler. Yedisi sağlamlı durumdaydı.

054/12 Biri koç olanı Hazreti Âdem'e verdiler. Eğer sorsalar:

055/01 Hayvancılık farz mı? vacip mi? sünnet mi?

---

²⁶⁰ Kasas Süresi 83. Ayeti: "O mutlu son takva sahiplerinindir".

055/ 02 sevap mı? Cevap: Allah buyurdu farz

055/03 oldu. Hz. Cebrail ders verdi ve (hayvancılık) vacib oldu.

055/04 Hz. Âdem'in sünneti oldu ve

055/ 05 sahabeler (hayvancılık) yaptılar sevap oldu. Eğer sorsalar:

055/06 Koyunu geri döndürmekte hangi ayeti okunur? Cevap:

055/07 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim - demek gerek. Eğer

055/ 08 sorsalar: Koyunu bıçaklandığında hangi ayeti

055/09 okur? Cevap: *"Ki Cenneti'l-Me'va onun yanındadır"*²⁶¹. Eğer sorsalar: Koç

055/ 10 çıkarırken hangi ayeti okunur? Cevap: *"Size orada çeşitli geçim imkânları verdik.*

055/11 *Ne de az şükrediyorsunuz"*²⁶². Eğer sorsalar: Koyunu kırktığında

055/12 hangi ayeti okunur? Cevap: *"Seveceğiniz bir başka (nimet) daha var:*

056/01 *Allah'tan "yardım ve zafer (nusret ve yakın bir fetih). Mü'minleri müjdele"*²⁶³.

056/02 Eğer sorsalar: Kuzu koştuğunda hangi ayeti

056/03 okunur? Cevap: *"İşte bu, (gelmesi) Hakk (ve muhakkak olan) gündür"*²⁶⁴

derler. Eğer

056/04 sorsalar: Keçeyi bastığında hangi ayeti okunur?

056/05 Cevap: *"Güç ve kuvvet, sadece Yüce ve Büyük olan Allah'ın yardımıyla elde edilir"* - der.

056/06 Hayvan sahibi olanlara bu dua indi. Gece

056/07 gündüz üç kere okusa Allah u Teâlâ

056/08 rızkını çok ve mal-mülkünü helal edecek.

056/09 Allah u Teâlâ dilediğini verir. Dua budur:

056/10 *"Ey Allah, Ey Allah, Ey Rabbim, Ey Rabbim, Ey Rabbim,*

056/11 *Ey diri ve Kaim olan, Ey celal ve ikram sahibi!*

056/12 *Ey büyük (azim) olan arşın sahibi, senden beni helal ve hoş bir rızk ile rızıklandırmanı istiyorum,*

²⁶¹ Necm Suresi 15. Ayet.

²⁶² Araf Suresi 10. Ayet.

²⁶³ Saff Suresi 13. Ayet.

²⁶⁴ Nebe Suresi 39. Ayet.

057/01 *senin rahmetinle ey merhametlilerin en merhametlisi*"²⁶⁵. Eğer hayvan sahibi olanlar

057/02 bu risaleyi bilmese veya okuyup işitmese her

057/03 kazandığı malı ve mülkü domuz eti gibi haram olur.

057/04 Sonra kabirde yılan, çıyan gelip azap

057/05 verir. Yarın kıyamet günün yüzü kara olur.

057/06 Eğer hayvan sahibi olanlar bu risaleyi bilmese ve satıp,

057/07 alıp, okutup, işitip onun sözü üzerine

057/08 amel kılsa, bir koyuna bin koyun bağışlanır

057/09 ve iş yaparsa bereketlene bereketlene kıyamet

057/10 günü on dört günlük ay gibi olur.

057/11 Huda Teâlâ tüccarlara bolluk verecek

057/12 ve yine yardım edici ve Hızır ve İlyas ve Yezdan

058/01 toprak olmuş hem de yaşayanlar ve sonra gelen evliyalar görürler ki

058/02 kıyamet günü olduğunda mahşer yeri

058/03 halkı şaşırıp kalacaklar. Bunların hangisi peygamber ve hangisi veliler, hangisi

058/04 derviş? Sonra nida gelecek ki peygamber veliler ve dervişler

058/05 değil, habibim Muhammed'in ümmeti benim

058/06 aziz kulumdur diyecek. Risaleye göre, amel edip

058/07 kendi yanında tutun diyecek. Mahşer yeri

058/08 Allah u Teâlâ'dan bu sözleri işitip yüksek sesle

058/09 bağırarak ağlaşırlar ki: Vah, bizim de ihlâsımız

058/10 olsaydı bu risaleyi alıp saklayıp,

058/11 ameller etseydik, bizler de böyle bir sevabı elde

058/12 ederdik - deyip pişman olurlar.

059/01 Ama o zaman pişmanlık fayda etmez.

059/02 Hz. Âdem atamız der ki: Eğer

059/03 hayvan sahibi olanlar risaleye amel edip yaşamları boyunca

059/04 bir kere okutturup işitse elbette kendi yanımda cennete

059/05 alıp girerim deyip söz verirler. Her

---

²⁶⁵ Karınca Duası (Bereket Duası).

059/06 kişi bu risaleye amel etse o kişiye de bir kişi hakaret etse

059/07 kırbaç lazım olur. Eğer yakasından tutup

059/08 vursa kendisi kâfir ve kadını talak (boşanmış) olur.

059/09 **حدیث قال انبى عليه السلام الكتاب**

059/10 **حبيب الله ونبى قال النبى عليه السلام من**

059/11 **اكل كديده كان يوم القياة مرعدا لانبيا**

059/12 **دا المرسلين ج قال انبى عليه السلام من**

060/01 **كديده كان عاصرا طحا البرق الى طبق صدق**

060/02 Ya rasulullahu aleyh, hem bu risaleyi amel eden

060/03 kişiyi aşağılasa bütün üstat ve

060/04 pirlerine hakaret etmiş gibi olur. Her kim

060/05 şüphelense kâfir olur. Eğer sorsa: Tekbir

060/06 söylemek farz mı? Vacip ya da sünnet mi?

060/07 Hem de farz hem de vacip ve sünnettir. Eğer

060/08 sorsalar: Dört şeriat (dini hükümler) kurucusu hangileridir?

060/09 Cevap: Önce Âdem safıyu'llah, ikinci Nuh nebiyu'llah,

060/10 üçüncü İbrahim halilu'llah, dördüncü Cenab-ı Muhammed

060/11 Mustafa (s.a.v.). Dünyada dört

060/12 kitap var. Önce Tevrat Musa peygambere, ikinci

061/01 İncil İsa peygambere, üçüncü Zebur Davud peygambere,

061/02 dördüncü Furkan peygamberimiz Muhammed (a.s.)'a ait.

061/03 Eğer sorsalar: Dört tarikat kurucusu hangileridir?

061/04 Cevap: İlk Hz. Ebu Bekr Sıddık (r.a.),

061/05 ondan sonra ikinci Hz. Ömer, üçüncü Hz.

061/06 Osman razi, dördüncü Hz. Ali razi'dir. Eğer

061/07 sorsalar: Dört tekbir hangisidir? Cevap:

061/08 Allahu ekber, Allahu ekber la-ilahe illa'l-lah ve Allahu ekber,

061/09 Allahu ekber ve li-llahi'l-hamd. Eğer sorsalar: Dört

061/10 marifet kurucusu kimdir? İlk Mevlana-yı Rumî, ikinci

061/11 Molla Şemsed-din-i Tebrizî, üçüncü Muallim Hafız-ı

061/12 Şirazî, dördüncü Şeyh Attar-ı Velî . Eğer sorsalar:

- 062/01 Dört müşfik (şefkat) hangisi. Cevap: İlk ata, ikinci ana, üçüncü
- 062/02 üstat, dördüncü üstat kurucusu. Eğer sorsalar:
- 062/03 Bilinen ilk tarikat kurucu kimdir? Cevap: Şis nebiyu'llah. Ve demişler ki:
- 062/04 Gam yiyen yarım pirdir 26 yarım piri bunun gibi
- 062/05 cevap vermesi bellidir. Eğer sorsalar: Fena tekbiri
- 062/06 hangisi ve rıza (razı olma) tekbiri ve safa (huzur, rahat) tekbiri hangisidir?
Cevap: Hz. Adem'den
- 062/07 fena tekbiri Hz. Nuh'a kaldı.
- 062/08 Nuh peygamber de ümmetlerine dua ettiler. Allah
- 062/09 Teâlâ fena (kötülük) verdi. Rıza tekbiri Hz. İbrahim'e
- 062/10 geldi. Hz. İsmail'in kurbanlığına
- 062/11 razı oldular. Safa tekbir Cenab-ı hazretleri
- 062/12 peygamberimize geldi. Peygamber (a.s.) her zaman
- 063/01 sahabilere dua ettiler, (onlar da) günahlarından temizlendiler.
- 063/02 Rivayete göre, beka tekbiri namaz kılmak,
- 063/03 safa tekbiri, üstada, ata-anaya dua ettiler.
- 063/04 Rıza tekbiri koyun (için) geldi, koyun (bu şekilde) ölümüne
- 063/05 razı oldu. Ona rıza tekbiri derler. Eğer sorsalar:
- 063/06 Melek tekbiri hangisi? Cevap: Peygamber (a.s.) bu
- 063/07 dünyadan anlattılar. Çocuklar ona
- 063/08 melek tekbiri derler. Eğer sorsalar: Mevkuf tekbiri
- 063/09 hangisidir? Cevap: Başka kişinin için tekbir söylemesi, Fatıha
- 063/10 ve ihlâs okunması ile olan tekbire hutbe tekbiri derler ve kıbleye
- 063/11 bakarak dua etmeye de kible tekbiri derler ve
- 063/12 duadan sonra selam söylemesine de
- 064/01 tekbir derler. Onu (tekbirler) okumasa duanın sevabı gökyüzü
- 064/02 ile yerin ortasında boşlukta kalır. Kıyamete kadar
- 064/03 okumak gerekir. Her kim bu Tarikat-name'yi
- 064/04 bilmeseyse üstadının ruhu bu kişiden
- 064/05 razı olmaz ve yediği her lokma haramdır.

064/06 Kıyamet günü bağışlanmasını dilemek de faydasız

064/07 olur. Pirlar üstadlarının önünde mahcup

064/08 olurlar. Tekbir edenlerin ilki Âdem (a.s.)'ın

064/09 yerinde oturur, ikincisi Nuh (a.s.)'ın

064/10 üçüncüsü İbrahim (a.s.)'ın, dördüncüsü peygamberimiz

064/11 Muhammed (a.s.)'ın yerlerinde

064/12 otururlar. Elbette bu Tarikat-name'yi bilecekler.

065/01 Eğer sorsalar: Şeriat abdesti ne ile temizlenir

065/02 ve tarikat abdesti ve hakikat abdesti

065/03 ne ile temizlenir? Cevap: Şeriat abdesti

065/04 tekbir ile temizlenir, tarikat abdesti

065/05 su ile temizlenir, hakikat abdesti ahlâk kuralları

065/06 ile temizlenir. Her geçimini sağlamak için çalışan kişi bir şey

065/07 bulup hemen üstadının önüne getirirse

065/08 ve kendi de tekbir etse

065/9 o kişi dört peygamberin sevabını alacak. Tekbiri eden

065/10 ve (tekbiri) alan günahından bu şekilde temizlenecek, (ve bu şekilde) anasından

065/11 yeni doğmuş gibi günahsız olur. Eğer sorsalar:

065/12 Tekbir edenin yapması gereken şeyler nedir?

066/01 Cevap: On şey gereklidir. O temiz bir şekilde

066/02 peygamberin yerinde oturur, ikinci (olarak) Fatihayı,

066/03 İhlâsı ve selamı bilecek, üçüncü (olarak) pir

066/04 üstadına dua edecek, dördüncü (olarak)

066/04 oturduğun zaman Fatiha okuması gerekir,

066/05 beşinci (olarak) herkezi kendisi ile bir bilecek,

066/06 altıncı (olarak) mecliste oturduğunda

066/07 öğüt, nasihat edecek, yedinci (olarak) hoş halde olacak,

066/08 sekizinci (olarak) helal nimet yiyecek, dokuzuncu (olarak)

066/09 haramdan uzak duracak, onuncu (olarak) peygamberimiz

066/10 rasullullah'ın şeriatları ile amel

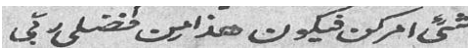
066/11 edecekler. Her kim bu Tarikat-name'yi bilirse

067/01 her ne yedi ise haram olur. Kıyamet
 067/02 günü pir üstadının önünde yüzü kara
 067/03 olur. Her kim tüccarlık yaparsa bu duayı kendi
 067/04 yanında tutsa (ona) ticaret yolu açılacak, üstad
 067/05 pirinin ruhu o kişiden razı olacak inşallahu
 067/06 teala. Dua budur ve (bu dua aynı zamanda) alışverişin açılması içindir;
 Bi'smillahi'r-

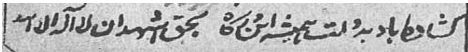
067/07 rahmani'r-rahim

067/08

067/09

067/10

067/11

067/12

068/01 Çiftçi Risalesi.

068/02 Tefaşat Bed-nazar duası.

068/03 İsm-i Azam duası.

068/04 ve Salaten Tuncina ve Karınca (Bereket) duası.

068/05 Pazubend²⁶⁶ duası

068/06 ve yine Şeşenbe Hanım Ananın risaleleri

068/07 ve yine Durud-gerlik²⁶⁷ risalesi.

069/01 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

069/02 “Hamd âlemlerin Rabbi Allah’u Teâlâ’ya mahsustur”, “o mutlu son takva sahiplerinindir”.

069/03 “Salât ve Selam Efendimiz Hz Muhammed (s.a.v.)’e onun Al ve

069/04 Ashabının cümlesine olsun”. Haberdar olup bilin ki;

069/05 o sultan, evliya, derviş, enbiya, arif ve âşıklar

069/06 yani İmam Cafer-i Sadık hazretleri ve

²⁶⁶ Kuvvet vermesi için yahut süs olarak takılan, içinde muska veya yazılı bir sure bulunan kol bağı, kolçak.

²⁶⁷ Ekin biçicilik. Ekin biçme.

069/07 uygun olan yol göstericiler rivayet ederler ki;

069/08 Hz. Âdem (a.s.)'dan Cenab-ı Hazret-i

069/09 Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) saadetli zamanlarına ulaşana kadar

070/01 yedi bin yedi yüz yetmiş yedi

070/02 çiftçi gelip geçmiştir. Hepsi de akıllı,

070/03 bilgili, ekme biçmeye uygun risale ve dua sahibiydiler.

070/04 Bu kişilerden on sekiz kadarı

070/05 şerefli çiftçilerdi ve yine

070/06 gönderilmiş üç yüz on üç peygamber çiftçilikle uğraşmışlardır.

070/07 Ve geçmişte çiftçilik yapan mürşid-i kamillerden ilki

070/08 Abdü'r Rahman, ikincisi Abdü'l Kahhar, üçüncüsü

070/09 Abdü'l Cebbar, dördüncüsü Abdü'l Aziz, beşincisi Abdü'r Rahman.

070/10 Âdem-i safiyyu'llah, ikinci Abdü'l Kahhar-ı

070/11 Nuh nebiyyu'llah hazretleri, üçüncü Abdü'l Cabbar-i

070/12 İbrahim hazretleri, dördüncü Abdü'l Aziz-i Cenabî hazretleri

071/01 Muhammed Mustafa. Söz edilen on

071/02 sekiz şerefli çiftçinin şerefli isimlerinin ilki

071/03 Abdü'l Celil-i Maşrıkî, ikincisi Abdü'l Rahman-i Şimalî, üçüncüsü Abdü'l Kerim

071/04 Magribî, dördüncüsü Abdü'l Aziz-i Cenubî, beşincisi Nured-din-i

071/05 Semerkandî, altıncı Zeyned-din-i Serahsî,

071/06 yedinci Fazılud-din-i Gulabî, sekizinci Yar Muhammed-i Hürmizî,

071/07 dokuzuncu Nimetu'llah-ı Kunduzî, onuncu

071/08 Abdullah-ı Kaşgarî, on birinci Abidud-din-i Buharî,

071/09 on ikinci Abdullah-ı Hasarî, on üçüncü

071/10 Abdullah-ı Hemedanî, on dördüncü Muhammed-i Taşkendî,

071/11 on beşinci Sultan Efendi Ahmed-i Türkistanî,

071/12 on altıncı Şemsud-din-i Tebrizî, on yedinci Ali

072/01 Muhammed-i Horasanî, on sekizinci Abdü'l Vahid-i

072/02 Bagdadî. Bunların tümü soylu ve dua sahibi kişilerdi.

072/03 O vakit ki: Her şeyin sahibi olan Allah hazretleri dünya

072/04 öküzünü ve bütün çiftçiliğin kurallarını amber kokulu cennetten

072/05 alıp peygamber babamız

072/06 Hz. Âdem'e öğret diye

072/07 Cebrail'e (bu şekilde) ferman gönderdi.

072/08 İlk önce Hz. Cebrail öğretti. O zaman

072/09 bu ayet indi: *Auzu billahi mine's-şeytani'r-*

072/10 racim²⁶⁸

072/11 ve yine Âdem (a.s.) hazretleri

072/12 öküzü her ne kadar sürmeye çalıştılsa da asla

073/01 karşı tarafa yürümedi. Sırrı şu idi: lanetlenmiş şeytan

073/02 gelip öküze dedi ki: -Ne için

073/03 insanoğlunun isteklerine uyuyorsun? O hangi ferman üzerine

073/04 cennetten çıkarıldı. Sen bu dünyanın başlangıcından

073/05 sonuna kadar eziyet ve sıkıntı içinde kalacaksın- dedi.

073/06 Büyüklük sahibi her şeyi yaratan Tanrı'nın fermanı üzerine Tuba ağacı ki, mis kokulu cennet onun gölgesi ile süslenmişti,

073/07 anber kokulu cennet onun

073/08 gölgesi ile süslenirdi.

073/09 Cebrail (a.s.), (Tuba ağacının) budağından bir parça yeşillenmiş ağaç alıp

073/10 Hz. Âdem (a.s.)'a verdi.

073/11 Ondan sonra da öküz inleme ile şeytanın

073/12 söylediklerini anlattı. Hz. Âdem (a.s.) da

074/01 bu şeytanın vesvesesidir diye yorumladı.

074/02 Öküz o anda Allah'dan af dileyip Allah'ın fermanına

074/03 boyun eğdi. Bu olaydan dolayı çiftçi

074/04 işinin başına geçtiğinde bu ayeti okur:

074/05 “Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim” ve

074/06 çiftçi öküzü çift sürmeye

074/07 çıkardığında yedi işi yapması gerekir. Önce

---

²⁶⁸ Kur'an-ı Kerim Al-imran Suresi 33. Ayet. Anlamı: Kovulmuş olan şeytan şerrinden sana sığınırım.

074/08 temiz niyetli olmak, ikincisi niyetine sadık ve
 074/09 dürüst olmak, üçüncüsü dinin hükümlerine
 074/10 uymak, dördüncüsü tekbir söylemek, yani Allahu
 074/11 ekber, Allahu ekber demek, beşincisi kurallara uymak,
 074/12 yani namaz ve oruç ve tüm yerine getirilmesi gereken şeylere uymak,

075/01 altıncısı her zaman temiz olmak,
 075/02 ve tespih ve tehlil söylemek, yedincisi Allah u Teâlâ'nın her
 075/03 emrine uymak. Ondan sonra tohum saçarken
 075/04 sekiz şey gerekir. Önce doğru bir itikada sahip olmak
 075/05 yani Allah'ı bir bilip Muhammed Hz. Mustafa peygamberimiz
 075/06 ne haber verdiler ise şüphesiz
 075/07 uygun olur deyip, doğrudur deyip, dili ile kabul etmek,
 075/08 ikincisi pirlerin ruhlarına kuran okuyup,
 075/09 sevabını bağışlamak, üçüncüsü tohumu
 075/10 sağ eline almak, dördüncüsü her ne
 075/11 gazab gelirse gelsin katlanmak ve yutmak, beşincisi gönlünü geniş
 075/12 tutmak, altıncısı her zaman temiz olmak,

076/01 yedincisi iyi niyet etmek, sekizincisi Allah u Teâlâ'yı
 076/02 hatırandan çıkarmamak. Çiftçilik yapan işinin
 076/03 başına geldiğinde ekin etrafını dolaşmadan önce
 076/04 bu Salâvat-ı şerifi okur: *Allah'ım!*
 076/05 *Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed'in ümmetine rahmet eyle; şerefini yücelt.*
 076/06 *İbrahim'e ve İbrahim'in ümmetine rahmet ettiğin gibi. Şüphesiz övülmeye lâyık*
*yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin*²⁶⁹.
 076/07 Ondan sonra çift sürdüğünde bu ayeti
 076/08 okur: *O, Evvel'dir (Allah, her şeyden öncedir), Ahir'dir (Kendisinden başka*
hiçbir şeyin kalmayacağı son gerçektir), Zahir'dir (varlığı açık ve kesindir), Bâtın'dır,
 076/09 *O, her şeyi (bütün ayrıntıları ile) Bilendir*²⁷⁰. Ondan sonra boyunduruğu
 076/10 yerleştirdiğinde bu ayeti okur: *Gerçek şu ki,*

²⁶⁹ Allahumme Salli duası.

²⁷⁰ Hadid Suresi 3. Ayet.

076/11 Rablerinden gayb ile (O'nu görmedikleri halde) içleri titreyerek-korkanlara gelince; onlar için (günahlarından) mağfiret (bağışlanma) ve büyük bir ecir vardır²⁷¹.

Ondan sonra

076/12 boyunduruğu (halka) taktığında bu ayeti okur: *Allah*

077/01 melekler, hak ve adaleti gözeten ilim sahipleri, O Allah'tan başka gerçek ilâh olmadığına şahittir. O'ndan başka gerçek ilâh yoktur²⁷².

077/02 Ondan sonra kazmayı vurduğunda

077/03 bu ayeti okur: *Allah'tan yardım, zafer ve*

077/04 yakın zamanda bir fetih gerçekleşecektir²⁷³. Ondan sonra buğday

077/05 saçarken bu ayeti okur: *Gökleri ve yeri yaratan Allah, onların benzerini*

077/06 yaratmaya Kâdir değil midir? Elbette. Çünkü O her şeyi

077/07 Yaratan ve Bilendir²⁷⁴. Mısır darısını

077/08 serptiğinde bu ayeti okur: *Şüphe yok ki Allah'tır*

077/09 rızık veren kuvvet sahibi ve kuvvetine aciz gelmesi mümkün olmayan²⁷⁵. Arpa serpilirken

077/10 bu ayeti okur: *Şüphesiz bu (hüküm), önceki sahifelerde de vardır;*

077/11 İbrahim'in ve Musa'nın sahifelerinde (de yazılıdır)²⁷⁶. Kabuklu pirinç serpilirken

077/12 bu ayeti okur: *İman edip salih amellerde bulunanlar ise;*

078/01 işte onlar da, yaratılmışların en hayırlılarıdır.²⁷⁷

078/02 Zığır²⁷⁸ serpilirken bu ayeti okur: *O Allah ki,*

078/03 O'ndan başka İlah yoktur. Gaybı da, müşahede edilebileni de Bilen'dir. O Rahman'dır, Rahim'dir²⁷⁹. Susam serpilecek

078/04 olursa bu ayeti okur: *Vaz geçemezlerdi*

078/05 kâfirlikten kitap ehlinden kâfir olanlar ve şirk koşanlar, kendilerine

²⁷¹ Mülk Suresi 12. Ayet.

²⁷² Al-i İmran Suresi 18. Ayet.

²⁷³ Saff Suresi 13. Ayet.

²⁷⁴ Yasın Suresi 81. Ayet.

²⁷⁵ Zariyat Suresi 58. Ayet.

²⁷⁶ A'la Suresi 18 ve 19. Ayetler.

²⁷⁷ Beyyine Suresi 7. Ayet.

²⁷⁸ Susamgillerden yağlı bir bitkidir.

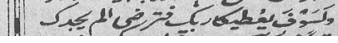
²⁷⁹ Haşr Suresi 22. Ayet.

078/06 *apaçık kesin bir delil gelmedikçe*²⁸⁰. Darı serpilirken bu ayeti okurlar:

078/07 *Şaşkın ve bunalmış bir durumda iken hidayet (ve inayet) buyurmadı mı?*

078/08 *Seni fakir (ve çaresiz bir garip halinde) bulup da zengin (ve yetkin) kılmadı mı?*²⁸¹ Kepek serpilirken bu ayet okunur:

078/09

078/10 . Börülce serpilirken bu ayet okunur:

078/11 *Ve elbette yakında Rabbin, öyle şeyler verecek ki sana, sonucu razı olacaksın. O, Seni yetim (ve yalnız) bulup da*

078/12 *barındırmadı mı?*²⁸² Rivayet ederler ki

079/01 Hz. Hak Allah adem (a.s.) oğullarından

079/02 bir şey istedi. (ademoğulları ise) hiçbir şekilde (bu isteği) kabul etmediler.

079/03 (Bunun üzerine) illahi ferman ile ademoğullarının üzerine

079/04 ateş düştü. Hepsi kül oldu.

079/05 Hz. Âdem (a.s.)'ın çocukları Hz.Cenab

079/06 Âdem (a.s.)'a tövbe edip yalvardılar.

079/07 (Bunun üzerine) Âdem (a.s.) hazretleri dua etti. (Onun) duasının

079/08 şerefinden o kül yani o külün ateşinden

079/09 kerem sahibi olan Allah maşı²⁸³ yarattı. Maş

079/10 Âdem (a.s.)'ın mucizelerindendir. Kavun

079/11 dikilirken bu ayet okunur: *O, Evvel'dir,*

079/12 *Ahir'dir, Zahir'dir, Bâtin'dir. O, her şeyi (bütün ayrıntıları ile)*

080/01 *Bilendir*²⁸⁴. *Benim size söylemekte olduğum şeyleri yakında hatırlayacağınız (günler gelecektir) .*

080/02 *Artık ben (her) işimi Allah'a bırakıyorum. O kullarını çok iyi Görendir (ve her halimizi Bilendir)*²⁸⁵.

080/03 *Ve karpuz ekildiğinde işte bu*

080/04 ayet okunur: *Fakat bilmez mi ki kabirlerdeki, dışarı çıkınca.*

²⁸⁰ Beyyine Suresi 1. Ayet.

²⁸¹ Duha Suresi 7 ve 8. Ayet.

²⁸² Duha Suresi 5 ve 6. Ayet.

²⁸³ Bir çeşit börülce türü.

²⁸⁴ Hadid Suresi 3. Ayet.

²⁸⁵ Mü'min Suresi 44. Ayet.

080/05 *Ve gönüllerdekiler, meydana vurulup bilinince. Şüphe yok ki Rabbin,*
 080/06 *o gün, onların her şeyini bilir elbette*²⁸⁶. Kabak ekilirken bu ayet
 080/07 okunur. *De ki: “Onları, ilk defa yaratıp-inşa eden (Allah tekrar) diriltecektir.*
 080/08 *O, her yaratmayı Bilendir”*²⁸⁷. *Ki O, size*
 080/09 *yeşil bir ağaçtan bir ateş kılandır; siz de*
 080/10 *ondan yakıyorsunuz*²⁸⁸. Ve havuç ekilirken
 080/11 bu ayet okunur: *Münezzehsin, Mukaddessin,*
 080/12 *meleklerin ve Ruh’un Rabbisin*²⁸⁹. Şalgam ekilirken bu ayet

081/01 okunur. *De ki: Eğer doğru sözlüyseniz, kesin kanıtınızı (bürhânınızı) getirin*²⁹⁰.
 081/02 *Allah’ı seviyorsanız bana uyun da Allah da sizi sevsin*²⁹¹. Turp ekilirken
 081/03 bu ayet okunur: *Onlardan sırf yüce ve övgüye layık olan*
 081/04 *Allah’a iman etmelerinden dolayı öç alıyorlardı. O (Allah) ki; göklerin*
 081/05 *ve yerin mülkü O’nundur*²⁹². Soğan ekilirken bu ayet okunur:
 081/06 *De ki: “Şüphesiz Ben, ancak sizin benzeriniz olan bir beşerim; sadece bana*
sizin ilahınızın tek bir ilah
 081/07 *olduğu vahyedilmektedir. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, artık salih bir*
amel işlesin
 081/08 *ve Rabbine ibadette hiç kimseyi ortak etmesin*²⁹³. Eline
 081/09 kören aldığında bu ayet okunur: *Şüphesiz, Allah ve O’nun*
 081/10 *melekleri Peygambere*
 081/11 *salât edip, Ey iman edenler, siz de O’na salât edin ve tam bir teslimiyetle O’na*
*salâtü selam verin*²⁹⁴. Ve yine
 081/12 öküzü geri döndürüldüğünde bu ayet okunur: *Şüphesiz ki Allah, -*

082/01 *sabredenlerledir*²⁹⁵. Ve üzüm asmasını yaparken bu ayet
 082/02 okunur: *İman edip salih amellerde bulunanlara gelince...*

²⁸⁶ Adiyat Suresi 9.10.11. Ayetler.

²⁸⁷ Yasın Suresi 79. Ayet.

²⁸⁸ Yasın Suresi 80. Ayet.

²⁸⁹ Her hangi bir dileğiniz için yatsı namazından sonra okunan tesirli bir dua.

²⁹⁰ Bakara Suresi 111. Ayet.

²⁹¹ Al-i İmran Suresi 31. Ayet.

²⁹² Büruc Suresi 8 ve 9. Ayetler.

²⁹³ Kehf Suresi 110. Ayet.

²⁹⁴ Ahzab Suresi 56. Ayet.

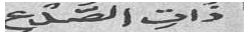
²⁹⁵ Bakara Suresi 153. Ayet.

082/03 *Firdevs cennetleri onlar için bir “konaklama” yeridir*²⁹⁶. Ve eşya basarken bu ayet

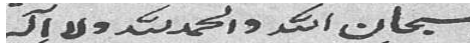
082/04 okunur: *Ve üfürülür sur’a, işte bu*

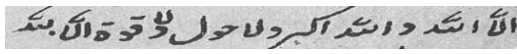
082/05 *gündür azap günü*²⁹⁷. Ve üzüm asması açıldığında bu ayeti

082/06 okurlar:

082/07 ve (ekilenler) sulanırken bu ayet

082/08 okunur: *Onun üzerine altından bilezikler atılmalı*²⁹⁸. Ve (ekinler) büyüdüğünde bu ayet

082/09 okunur:

082/10

082/11²⁹⁹ . Ve deste salındığında bu ayet

082/11 okunur: *Ay’a gelince, Biz onun için de birtakım uğrak yerleri takdir ettik; sonunda o,*

083/01 *eski bir hurma dalı gibi döndü (dönmektedir)*³⁰⁰. Ve niyetlendiğinde bu ayet

083/02 okunur: *Üstünlük ve Güç (izzet) sahibi olan Senin Rabbin,*

083/03 *onların nitelendirdiklerinden Yücedir. Gönderilmiş (bütün peygamber) ’lere selam olsun.*

083/04 *Ve âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamd olsun*³⁰¹. Bağ toplanırken bu ayet

083/05 okunur: *O inkâr edenler, Zikri (Kur’an’ı) işittikleri zaman, Seni neredeyse gözleriyle devirecekler gibi*

083/06 *nazar ediyorlardı. (Senin için) “O, kesinlikle delirmiş bir insandır” diyorlardı*³⁰².

083/07 *Ve harman biçilirken bu duayı okurlar:*

083/08 *Ben Allâh-ü Te’âlâ’ya, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine,*

083/09 *âhiret gününe, kadere; hayır ve şerrin Allâh u*

083/10 *Te’âlâ’nın yaratmasıyla olduğuna inandım. Öldükten sonra dirilmek de haktır*³⁰³. Ve (ekinler) saçılırken

²⁹⁶ Kehf Suresi 107. Ayet.

²⁹⁷ Kaf Suresi 20. Ayet.

²⁹⁸ Zuhuf Suresi 53. Ayet.

²⁹⁹ Tesbih duası (tesbihat).

³⁰⁰ Yasin suresi 39. Ayet.

³⁰¹ Saffat Suresi 180., 181., 182. Ayetler.

³⁰² Kalem Suresi 51. Ayet.

083/11 bu ayet okunur: *O Allah ki, Hâlık'tır, Bârî'dir, Musavvir'dir.*

083/12 *En güzel isimler O'na aittir. Göklerde ve yerde*

084/01 *olanların tümü O'nu tesbih etmektedir. (O'nun şanını yüceltmektedir.) O, Azîz'dir, Hakîm'dir. (O mutlak Üstündür, tam Hüküm ve Hikmet sahibidir³⁰⁴. Ve eleğe oturtulduğunda*

084/02 bu ayet okunur: *Andolsun, kendilerinden*

084/03 *öncekiler de yalanlamıştı. Fakat Beni inkâr (etmelerine karşılık verdiğim azap) nasılmış?³⁰⁵ Ve kap içine*

084/04 konulduğunda bu ayet okunur: *(Ahirette ise) Rablerini inkâr edenler için*

084/05 *cehennem azabı vardır. Orası ne kötü bir varış durağıdır³⁰⁶. Ve kap*

084/06 atın üstüne konulduğunda bu ayet okunur:

084/07 *Ancak iman edip salih amellerde bulunanlar başka; onlar için kesintisi-tükenmesi olmayan bir ecir vardır³⁰⁷.*

084/08 Eve döndüğünde bu tesbih okunur:

084/09 *Mülk ve melekût'un (maddi ve manevi bütün âlemlerin) sahibini tesbih ederiz. Şu şekilde anlatılır ki:*

084/10 Babamız Hz. Âdem (a.s.)'ın

084/11 saadetli devrinde bu buğdayın

084/12 tohumu hurma gibiydi. Bir kısmı

085/01 anlatırlar ki: Meranın tohumu gibiydi.

085/02 Ve yine anlatırlar ki:

085/03 Hz. Nuh peygamber zamanlarında bir damlık araziden

085/04 üç deveye yetecek kadar buğday elde edilirdi.

085/05 Ey çiftçi kardeşler, bilin ki.

085/06 Bu bereketsizliğimiz

085/07 hazreti hükümdar Celle Sultane'nin fermanından uzaklaşıp

085/08 hiç bir emrine boyun eğmememizden (dolayı).

085/09 Ve yine ortaya çıkan harmandan öşür ve

³⁰³ Amentü Duası.

³⁰⁴ Haşr Suresi 24. Ayet.

³⁰⁵ Mülk Suresi 18. Ayet.

³⁰⁶ Mülk Suresi 6. Ayet.

³⁰⁷ Tın Suresi 6 Ayet.

085/10 ve haraç vergisini ödemediğimizden. (Ki bu) her kişinin
 085/11 yapması gereken şeydir. Ululuk ve cömertlik sahibi olan Allah'ın merhamet
 etmemesinden (korkan kişi)
 085/12 önce öşür ve haraç vergisini ödemelidir.

086/01 Ve Hak Allah verse ve beş vakit namazını cemaat ile birlikte kılsa
 086/02 ve molla âlimlerini can ve gönülleri ile
 086/03 dost tutup, tüm yasaklanmış şeylerden mübarek çiftçiler
 086/04 kurtulsalar, canı gönülden kabul
 086/05 etseler, şerefli risalede yazılan emirlere
 086/06 göre amel etseler ve bu âlemde yaratılmış olanlar ondan
 086/07 bir pay alıp, onlar da duaları ile Allah'ın huzuruna
 086/08 ulaşılar ve boyunlarının borcu olan
 086/09 nafaka farzını ödeseler ve özellikle
 086/10 islam ehlinin bir kısmı (olan) müminlerde iyilik ve cömertlik
 086/11 düşüncesi olsa, (bunların içinde) ilk önce çiftçilerin
 086/12 çiftçisine şerefli denen merteye (verilecek), (ve onlar) âlimler, faziletli ve
 seyitlerle

087/01 birlikte olacaktır demişlerdir.
 087/02 Kıyâmet gününün sabahı herkez toplandığında (şerefli çiftçilerin) yüzleri
 087/03 parlayan ay gibidir ve başlarında (onları) koruyup gözetken büyük bir gölgelik
 vardır.
 087/04 Cenab-ı Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.)
 087/05 yolu başlatan ve yol gösterici (olarak) önlerinde ve
 087/06 arkalarında cennet meyveleri hazır (bir şekilde), cennet gılmanlarına
 087/07 ve Firdevs cennetindeki hurilere
 087/08 kavuşmaya istekli olan kalabalık ahaliye seslenecekler ki:
 087/09 Acaba bunlar nebiyyu'llah ya da veliyu'llah³⁰⁸ mu? Gaybdan gelen bir ses
 087/10 seslenecek ki: Biliniz ki.
 087/11 Bunlar peygamberler, peygamber olmayan evliyalar ve evliya olmayan
 087/12 ancak Muhammed (a.s.) ümmeti (olan) ve fani dünyada

---

³⁰⁸ "Allah'a yakın olma mertebesine erişmiş kimse" anlamına gelmektedir.

088/01 ziraatla uğraşıp öşür ve haraç vergisini
 088/02 fakir ve zavallılara verenlerdir. Bunun için
 088/03 bu ölümsüz dünya olan cennet katlarının en yükseği onlara nasip
 088/04 olup huri ve gılmana talip ve ragip
 088/05 olmuşlardır. Bu ölümlü dünyada, âlim ve mollaları
 088/06 dost tutup onların buyurdukları işlere
 088/07 can-ı gönül ile boyun eğen bu
 088/08 başı dönmüşlük ve hayranlıkla Muhammed (a.s.)'ın
 088/09 gösterdiği yolda olurlar. Ve o fani dünyada iyilik ve
 088/10 cömertlik hakkında endişe duyanlar da onlardır. Öbür dünyada
 088/11 başları gölgelikte (olur) ve yüzleri de ay gibi parlak
 88/12 görünür. Allah bütün müslümanları kendi

089/01 iyilik ve cömertliği ile didarından keramet
 089/02 kılsın âmin ve *Salât mahlûkatın en hayırlısı olan*
 089/03 *Muhammedin ümmeti olsun ve onun Al ve Ashabının cümlesine olsun. Bu Şerif risalesi*
 089/04 harman kaldırılırken kabe tarafına (güney yönüne) koyulup
 089/05 geçmişte kalan tarikat kurucuları için kuran okunup, sevabı da
 089/06 ruhlara bağışlansın.
 089/07 Kitap tamam oldu.
 089/08 Bağışlayan ve yardım edenlerin
 089/09 sultanı (Tanrı).

090/01 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim
 090/02 Rivayet ederler ki o hazreti (s.a.v.)
 090/03 zamanında Tefaşat³⁰⁹
 090/04 adlı bir kadın vardı. Haddinden
 090/05 ziyade kötü bakışlıydı. Eğer dağa bakarsa parça
 090/06 parça olurdu ve eğer aslana bakarsa o
 090/07 anda yıkılırdı. Günlerden bir gün İmam

---

³⁰⁹ Açıkça kötü bakan.

090/08 Hasan ve İmam Hüseyin'e nazar etti. O anda (onlar)

090/09 titreyip sallandılar. O hazretleri (Hz. Muhammed)

090/10 üzüldüler. O anda Hz. Cebrail

090/11 işte bu duayı verdiler.

090/12 O hazret (Hz.Muhammed) duayı okuyup üflediler.

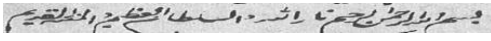
091/01 O anda o kadının gözü çıktı. Her kim

091/02 bu duayı okursa veya kendi yanında tutarsa kötü

091/03 gözden ve kötü dilden Allah u Teâlâ

091/04 koruyacak ve onun (duanın) koruması çok etkilidir. (Duanın) kısaltılmış şekli.

091/05 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

091/05

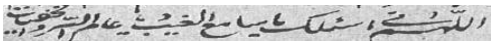
091/06

091/07

091/08

091/09

091/10

091/11

091/12

092/01 İsm-i azam duası. Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim. Her kim

092/02 İsm-i azam duasını okursa veya kendi yanında tutarsa on şeyden

092/03 güvende (tehlikeden uzak) olacaktır. İlk (olarak) gözsüzlerden (hasetle bakanlardan),

092/04 ikinci dertlerden, üçüncü olağanüstü hallerden, dördüncü imansızlıktan

092/05 beşinci ağır hastalıktan, altıncı akıl hastalığından,

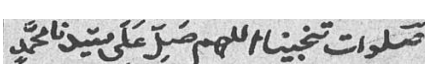
092/06 yedinci delilikten, sekizinci karanlıktan, dokuzuncu

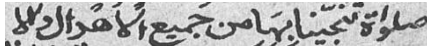
092/07 haddini aşmaktan, onuncu zor can vermekten. Dua budur:

092/08

092/08

092/09

092/10

092/11

092/12

092/13

093/01

093/02 ³¹⁰ la havle ve la kuvvete

093/03 illa billahi 'l aliyu 'l azim³¹¹ ya hayyu ya kayyum³¹².

093/04 Her mümin kulu bu Salaten Tüncina duasını her gün tekrarlırsa tüm

093/05 felaketlerden korur ve rızkını artırır. Karınca duasının etkisi çoktur.

093/06 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

093/07 Rivayet ederler kim bu Karınca duasını okursa bu

093/08 (duayı okuyan) kişiye saygı ve hürmet gösterirler, (ve o kişinin) günden güne de derecesi artar

093/09 ve bu gördüğü kişiyi tekrar görsem deyip istek duyarlar ve her kim dükkânının

093/10 dört tarafına birden koysa müşterileri çok olur. Her kim yine mal-mülklerine

093/11 okuyup üfleseler her yerden müşteriler gelip bir birleriyle

093/12 dalaşıp kıymetinden pahalıya alırlar. Eğer kız çocuğu kendi yanında tutarsa

093/13 yakın zamanda kısmeti açılıp Allah u Teâlâ iyi yerlerden nasip verir.

094/01 Etkisi çoktur. Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim. Ey Cebrail'in,

094/02 Mikail'in, İsrafil'in, Azrail'in, İbrahim'in, İsmail'in, İshak

094/03 ve Yakub'un rabbi Allahım, ey bereketleri indiren, Tevrat, İncil,

094/04 Zebur ve Kur'anı indiren rabbim. Güç ve kudret yalnızca büyük ve yüce olan Allaha aittir.

094/05 Apaçık Hak ve yegâne Melik olan Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. Sözünde sadık ve Emin olan Hz Muhammed Allah'ın Elçisidir.

094/06 Ey rabbim, Ey Rabbim, Ey diri ve Kaim olan,

³¹⁰ Salât-ı Münciye Duası (Salaten Tüncina).

³¹¹ Anlamı: "Rahman (Esirgeyen), Rahim (Bağışlayan) Allah'ın adıyla. Çok yüce ve çok büyük Allah'ın himayesine sığınmaktan ve O'nun yüce kudretinden yardım dilemekten başka bir amacım yoktur. O'ndan başka kuvvet ve kudret sahibi yoktur. O'na dayandım O'na güvendim".

³¹² Ya hayyu esması Allah u Teâlâ'nın El Hayy isminden gelmektedir. El Hayy ismi şerifi hayat veren sonsuz hayat kaynağı, can veren anlamına gelmektedir. El Kayyum ismi şerifin anlamı ise gökleri ve yerleri ayakta tutan, varlığı daimi anlamına gelmektedir.

094/07 *Ey celal ve ikram sahibi! Ey büyük (azim) olan arşın sahibi, senden beni helal ve hoş bir*

094/08 *rızık ile rızıklandırmanı istiyorum, senin rahmetinle ey merhametlilerin en merhametlisi!*

094/09 *Yemliha, Mekselina, Mislina, Mernuş, Şazenuş, Debernuş,*

094/10 *Kefeştetayyuş, Kıtımır³¹³. Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim*

094/11 Pazubend³¹⁴ duasının isnadı budur. O hazreti (s.a.v.)'dan anlatırlar ki

094/12 her kim bu duayı okursa

094/13 veya ömründe bir mertebe okuyup işitse Allah u Teâlâ tüm günahını

095/01 bağışlar. Her istediği gerçekleşir. Peygamber (a.s.)

095/02 dedi ki: Ey kardeş Cebrail, bu duanın faydası nedir? Cebrail (a.s.)

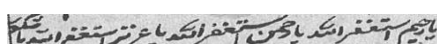
095/03 dediler: Ya Muhammed, işte bu duanın faydasını hiç kimse bilmiyor, ancak

095/04 Allah u Teâlâ bilir. Faydası çoktur. Duanın özeti budur:

095/05

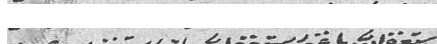
095/06

095/07

095/08

095/09

095/10

095/11

095/12

095/13

096/01 Ümmü Sıbyan³¹⁵ 10998819

096/02 Muhammed

Mikail 661279

..... 91272319

İsrafil 9011

³¹³ Karınca Duası (Bereket Duası).

³¹⁴ “Kuvvet vermesi için yahut süs olarak takılan, içinde muska veya yazılı bir sure bulunan kol bağı, kolçak” anlamındadır.

³¹⁵ Ümmü Sıbyan (Ümmü Sübyan) dişi bir şeytanın ismidir.

Cebrail

Azrail

097/01 İşte bu risale

097/02 Bibi³¹⁶ Şeşenbe

097/03 ananın kısa hikâyelerini,

097/04 cömertlik ve isteklerin

097/05 açılması için olan dualarını

097/06 dile getirir.

098/01 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

098/02 *"Hamd âlemlerin Rabbi Allah u Teâlâ'ya mahsustur" "o mutlu son takva sahiplerinindir" .*

098/03 *"Salât ve Selam Efendimiz Hz Muhammed (s.a.v.)'e onun Al ve*

098/04 *Ashabının cümlesine olsun" . Bibi Şeşenbe kitabı budur ve*

098/05 şöyle anlatırlar ki: Kutsal Buhara'da (geçer)

098/06 bu gizli ve güvenilir bir rivayettir. Çocuk isteyen, dünya malını

098/07 isteyen, sonsuzluk alemini isteyen ve bütün bu arzuların yerine gelmesini isteyen

098/08 Bahaüd-din-i Nakşibend hazretlerinin hala Bibilerine

098/09 Allah rızası için yemekler yapıp ona sınırlarsa

098/10 inşallah (onların) her dileği gerçekleşecek ve şüphesiz

098/11 amacına ulaşacaktır. Yemekleri de

099/01 bu şekilde kabul olunur. Yürüyebilen kadın

099/02 yedi evden un dileyip alsın. Eğer

099/03 yürüyemeyen (kadın) olursa evinin dört

099/04 kenarına dört tabak un koysun.

099/05 Ondan sonra bir tencere umaç³¹⁷ yemeğini

099/06 sütle yapsın. Üç tane çapatını³¹⁸

099/07 bir külçe³¹⁹ halinde yapıp dul kadın ve yetim kızlarla birlikte

---

³¹⁶ Aziz hatun, Hanım.

³¹⁷ Hamurdan yapılan bir yemek. Una su katılarak yapılan bir tür çorba.

³¹⁸ Ölçeğin sekizde biri. Ölçü.

099/08 yesin. Erkeklerle verilmesin.

099/09 O kimse toplantıda Bibi hazretlerinin kısa hikâyelerini

099/10 anlatsın. Kimse boş söz olarak

099/11 işitmesin (anlasın). Her kim bu yemeği yapıp

100/01 ihlas ile sığınıp dursa ve her kim

100/02 itikat ile kıssalarını söyleyip

100/03 niyazını verip işitse inşallah muradına

100/04 ulaşır. Bibi Seşenbe hazretleri

100/05 dediler ki: İsteklerinin gerçekleşmesine kefil olurum.

100/06 Hikaye şöyledir:

100/07 Bir yetim kız varmış. Üvey anne ona

100/08 eziyet edermiş. Annesi her gün

100/09 eline pamuk ve sığır emanet edermiş.

100/10 Kır yerine çıkıp bu pamuğu eğirip,

100/11 sığına bakıp gel dermiş. O kız

101/01 geç vakte kadar kalıp ipi eğiremeden gelse ona çok

101/02 işkence, eziyet çektirmiş.

101/03 Bir gün pamuk ve sığırını alıp

101/04 kır yerine çıkmış. Ağlarken

101/05 sığına kaçıp bir mağaraya girmiş.

101/06 Peşinden o da mağaraya

101/07 girince karşısında yüzü beyaz tüye benzeyen Bibiyi (görmüş).

101/08 İbadet nurundan temiz ve iç yüzünün görünür olmasından dolayı

101/09 ıslıl ıslıl, kendi ibadeti ile meşgul (biri oturuyormuş).

101/10 Kız selam verip girdiği zaman

102/01 Bibi de selam olsun (diye) kıza iltifatlar etmiş.

102/02 Ve durumunu sormuş. Kız ümitsizliğini, çaresizliğini,

102/03 annesinin yaptıklarını,

102/04 işkence ve eziyetlerini

---

³¹⁹ Çörek, ekmek, bir tür yuvarlak ufak ekmek.

102/05 bir bir anlatmış. Sözün kısası

102/06 Hanım Seşenbe hazretleri kızın durumuna acıyıp dediler ki:

102/07 Ey evladım, her gün tam bu vakitte gelip beni

102/08 gör, ben senin için dua edeyim.

102/09 Pamuğunu sığına yedir

102/10 sonra ip olarak al dedi.

103/01 Kız memnun olup

103/02 her gün gelip Bibi hazretlerinin

103/03 duasını alıp, pamuğunu sığına yedirip

103/04 sonra ip yapıp annesine gönderirdi.

103/05 Annesi bu işe şaşırıp

103/06 çaresini bulamadı. Sözün kısası bir gün sığına

103/07 kestirdi. Kız kaygılanıp

103/08 Bibi Seşenbe hazretlerinin yanına

103/09 gelip ağladı. Sığına'nın bahanesiyle hizmetinize

103/10 gelip mübarek yüzünüzü

104/01 görürdüm. Şimdi nasıl göreceğim.

104/02 Düşmanlık eden annem koymaz deyip tıpkı

104/03 ilkbahar bulutu gibi ağladı. Bibi hazretleri

104/04 lütfedip onu avuttular:

104/05 Ey evlat, ağlama. Sığına'nın kemiklerini

104/06 yere göm deyip gönderdiler. Kız

104/07 gidip yere gömdü. (Üvey annesi) kızına her gün

104/08 çok zorluk çektiriyordu.

104/09 Bir gün o şehrin Ekâbiri düğün yapıp

104/10 herkesi düğüne çağırdı. Bütün kızlar

105/01 ve gençler hazırlanıp düğüne gittiler.

105/02 Kızın annesi (üvey kızını) evde oturtturup önüne

105/03 bir kalbur mısır darısının yanına (başka) darı karıştırıp

105/04 verdi. Ben gelene kadar bunu bir birinden ayırıp

105/05 koy dedi. Kendi kızını alıp düğüne gitti.

105/06 Kız ağlarken bir Makıyan³²⁰

105/07 tavuğu gelip (darıyı) ayırıp verdi.

105/08 Kız mutlu oldu ve zamanı fırsat

105/09 bilip hemen Bibi hazretlerinin yanına

105/10 geldi. Bibi hazretleri sordular ki: Ey

106/01 evladım, ne için geldin? Kız dedi:

106/02 şehrin Ekâbiri düğün yaptı. Tüm kız ve gençler

106/03 düğüne gitti. Annem de gitti. Ben sizi

106/04 görmeye geldim. Bibi hazretleri:

106/05 Ey evladım, senin de aklında

106/06 kalmasın, düğüne gitmek istiyorsan

106/07 var git diye dua ettiler.

106/08 Cennete el uzatınca bir bohça elbise,

106/09 bir kutu altın, birkaç cennet kızı hizmet için

106/10 geldiler. Kızı süsleyip,

107/01 düğüne götürdüler. Ekâbir'e haber

107/02 verdiler. Padişahın kızı geldi deyip

107/03 karşıladılar. Kutsal saraya girdirdiler.

107/04 Ön tarafa geçmesine müsaade ettiler

107/05 ve her türlü yemekler sundular. Kız gördü ki,

107/06 annesi kapı tarafında oturuyor. Baktı ve

107/07 annesi olduğunu gördü ve önündeki

107/08 yemekleri annesine gönderdi. Kendisi

107/09 düğünden çıkıp üstü başındaki (giysilerini) Bibi hazretlerine

107/10 geri getirdi. Annesinden önce

108/01 eve geldi. Ondan sonra

108/02 yemekleri annesi eve getirdi. Ama

108/03 kız gelirken bir ayağındaki

---

³²⁰ Bir tavuk türü.

108/04 altın ayakkabısını yolda düşürmüştü.
 108/05 Bir adam bulup Ekâbir'e gönderdi.
 108/06 Ekâbir şehre haber verdi.
 108/07 Her kimin ayağı bu ayakkabıya
 108/08 uyarsa, ben onu saygı ile (kendime)
 108/09 alıyım dedi. Soruşturmaya başladılar.
 108/10 Hiç kimseye (ayakkabı) uymadı. Sözün kıyası:

109/01 Bir kör kadının kızı varmış deyip
 109/02 haber aldılar. Adam gönderdiler. Annesi bunu
 109/03 işitiğinde (üvey) kızını tandır fırınına gizledi.
 109/04 Kendi kızını hazırladı. Ona (ayakkabı) denk
 109/05 gelmedi.
 109/06 Makıyan tavuk tandır fırınına işaret etti.
 109/07 Gelen adamlar
 109/08 şaşırarak tandır fırınına
 109/09 baktılar ki, cennetten çıkmış gibi olan çok güzel bir kız
 109/10 tandır fırında oturuyordu. Ayakkabıyı

110/01 giydirdiler ve denk geldi.
 110/02 Adamlar mutlu olup Ekâbir'e müjde verelim
 110/03 deyip gittiler. Ekâbir de mutlu olup
 110/04 çok ikramlar verdiler. Kızı
 110/05 düğün yaparak o gün aldılar.
 110/06 Nikâh kıydılar. Kırk
 110/07 gün kırk gece düğün yaptılar. Bibi hazretleri
 110/08 nasihat ettiler. Sen bu dereceye
 110/09 kadar geldin, sıkıntın huzura ve
 110/10 zorluğun devlete dönüştü.

111/01 Ama büyüklük edip bizi unutma.
 111/02 Bundan sonra benim adıma yemek
 111/03 yapıp bu hikâyeyi (herkese)

111/04 anlat. Her kim ihlâs ile
 111/05 işitip inanırsa
 111/06 senin gibi onun da muradına
 111/07 kavuşmasına kefil olurum dediler.
 111/08 Ama yeter ki boş söz
 111/09 işitmeyeyim.
 111/10 Ruhsat verip gittiler.

112/01 Böylece söz verip geri döndü.
 112/02 Süslendi. Ekâbir ona
 112/03 ev yapıp verdi. (Ekabir'in)
 112/04 yardımlarından sonra Bibi hazretlerinin
 112/05 dediklerini hatırlayıp
 112/06 evinin dört kenarına
 112/07 dört tabak un koydu. O
 112/08 undan bir tencere
 112/09 umaç, yedi çapatı bir külçe
 112/10 pişirirken kapıdan

113/01 Ekâbir girdi.
 113/02 Yemeği gördü ve Kahdi söyledi ki:
 113/03 Benim devletime hakaret ettin.
 113/04 Bu (yemek) ne için gerekli. Bizi fakir olarak
 113/05 gösteriyorsun diyerek (yemeği) döktü, çıktı gitti.
 113/06 O zaman kavun bostan
 113/07 vaktiydi. O gün (Ekabir) bostan
 113/08 başına gitti geç dönecek
 113/09 oldu. Sonra kızın gönlünü kırdığına
 113/10 pişman oldu. Üç tane
 114/01 şehzadeyi sandığa koydu.
 114/02 Kızın gönlünü
 114/03 almayı denedi ama şehirden bir
 114/04 haber geldi. Padişahın

114/05 üç tane oğlu üç günden beri
 114/06 kayıpmış. Onları arıyorlarmış.
 114/07 Birdenbire arayanların
 114/08 birinin dikkatini çekti ki
 114/09 sandıktan kan akıyor.
 114/10 Sandığı açıp

115/01 baktılar ki üç şehzadenin
 115/02 kâkülleri birbirine
 115/03 dolaşıp yumak yumak olup yatıyorlar.
 115/04 O zaman Ekâbir'i attan indirip,
 115/05 boynuna zincir geçirip
 115/06 sürüklediler. Ekâbir yardım istedi ki:
 115/07 Bana bir fırsat verin.
 115/08 Bir günah işledim,
 115/09 pişman oldum. Ben ondan af dilemek için
 115/10 eve gidip geleyim.

116/01 Bir kaşık kanım karşılığında padişah
 116/02 dileğimi kabul etsin dedi. O zaman
 116/03 izin verdiler. Ekâbir eve
 116/04 gelip kıza sordu ki:
 116/05 O yemek ne için yapılmıştı ki
 116/06 yemeğini döküp bunca
 116/07 belaya duçar oldum diyerek
 116/08 ağladı. Kız başından geçen olayları
 116/09 bir bir anlattı. Ekâbir
 116/10 af diledi. Çok yalvardı.

117/01 Bibi Şeşenbe hazretleri haklarını
 117/02 verdi. O yemeğini tekrar
 117/03 yaptı. Geri dönüp can alıcısının
 117/04 önüne geldi. Halk da bu müjdeyle

117/05 yürüdüler.

117/06 Ekâbir mutlu

117/07 oldu. Padişah

117/08 sandığı açıp

117/09 baktı ki üç tane

117/10 şehzade orada duruyorlardı.

118/01 Bu işi hepsi güzel bir şekilde takdir edip, hayran kaldılar.

118/02 Herkesin

118/03 bir ihlâsı

118/04 bin ihlâs olup,

118/05 çok yalvardılar.

118/06 Bibi Seşenbe anne hazretlerinin

118/07 haklı olduğunu kabul ettiler.

118/08 Her kim niyetlenip

118/09 yemek yapıp durursa

118/10 Bibib Seşenbe anne hazretleri

119/01 (onların) elinden

119/02 tutar. Her kim

119/03 Bibi Seşenbe hazretlerinin

119/04 hikâyelerini ansa

119/05 Allah u Teâlâ o

119/06 kulun her istediğini ve her

119/07 niyetini gerçekleştirir.

119/08 Bu dünyada istediği şey

119/09 gerçek olur ve öbür dünyada da

119/10 kıymetli olur.

120/01 Yüce

120/02 Allah'ın izniyle

120/03 *merhametinle ey merhametlilerin en merhametlisi*

120/04 hayırlı bir şekilde tamam

120/05 oldu.

121/01 İşte bu duayı ezberlemek gerek

121/02 ve Defçud.

121/03 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

121/04 Zelazir ve Felazir ve

121/05 Süleyman ve İncil

121/06 ve Tevrat ve

121/07 Zebur ve Furkan

121/08 ve Muhammed ve

121/09 İsa ve Musa ve

121/10 Ehrimen ve Yakup

122/01ve Yusuf ve Âdem

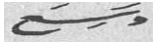
122/02 ve Nuh ve Şit

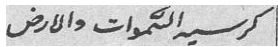
122/03 ve Cebrail ve

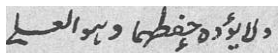
122/04 Mikail ve İsrafil

122/05 ve Azrail ve

122/06 Mürsel ve Gufran ve

122/07 Kuran ve

122/08

122/09

122/10³²¹

123/01 Tüm cinleri bağladım budur:

123/02 la-ilahe illa'l-lah yerden gökyüzüne kadar,

123/03 la-ilahe illa'l-lah gökyüzünden yere kadar

123/04 la-ilahe illa'l-lah arş'tan kürsî'ye kadar

123/05 la ilahe illallah kürsî'den arş'a kadar

123/06 la-ilahe illa'l-lah levha'dan kaleme kadar

123/07 la-ilahe illa'l-lah kalemden levha'ya kadar

---

³²¹ Bkz.: Kur'an-ı Kerim Bakara Suresi 255. Ayet.

123/08 la-ilahe illa'l-lah iki kavis mesâfesinden daha yakına kadar

123/09 bağladım hak olan Davud'un Zebur'u için bağladım

124/01 Hz. Muhammed'in hak olan Furkan'ı için.

124/02 Mustafa (s.a.v.)'a

124/03 bağladım, bağladım, bağladım.

124/04 Ağız dilinin hakkı için ve otuz diş ve yedi

124/05 organ, dört unsur

124/06 ve bütün kötü ve düşman devlerin dünyasını

125/01 ve perilerini bağladım. La-ilahe illa'l-lah

125/02 Muhammeden resulullah hakkı için bağla, bağla, bağla.

125/03 İnsan ve cin duası:

125/04 Allahume es'elüke ey Allah, ey Rahman,

125/05 ey Rahim, ey Melik, ey Kuddus,

125/06 ey Selam, ey Mümin, ey Müheymin,

125/07 ey Aziz, ey Cappar, ey Mütekebbir,

126/01 ey Allah, ey Bari, ey Musavver,

126/02 ey Gaffar, ey Kahhar, ey Vehhab,

126/03 ey Rezak, ey Fettah, ey Âlim

126/04 Allah'ın dilediği her şey dilediği vakitte mutlaka olur,

126/05 dilemedi ise olmaz ve "*Salât ve Selam Efendimiz Hz Muhammed (s.a.v.)'e*

126/06 *onun Al ve Ashabının cümlesine olsun.*

126/07 Baht açan İsnadı duası budur:

126/08 Her kim bu duayı kendi

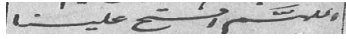
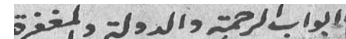

126/08 yanında tutsa şans ve devletin baht

126/09 eşiği açılır. Sıkıntı

127/01 ve büyük dert kapısı kapalı olur.

127/02 Yüce Allah'ın izniyle.

127/03 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

- 127/04
- 127/05
- 127/06
- 127/07
- 127/08
- 127/09

128/01 Sevgiyi arttırma (açma) duası:

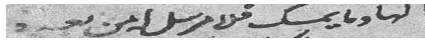
128/02 Hz. Ali Keremu'llahu bütün insanlara söyledi ki:

128/03 Her kim bu duayı kendi yanında tutarsa sevdası

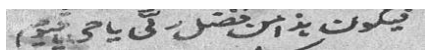
128/04 açılır. Yüce Allah'ın izniyle.

128/05 Bi'smillahi'r-rahmani'r-rahim

128/06

128/07

128/08

128/09

128/10 *Merhametinle ey merhametlilerin en merhametlisi.*

128/11 1328.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİZİN

3.1. Kelimeler Dizini

A

ābād	< Far. Bayındır, mamur, şen. ā. kıldım 032/2
acırat -	Ayırmak; ayrı düşürmek. a.- ıp 105/4, 105/7
‘acīb	<Ar. Tuhaf, acayip, ilginç. mecmū‘ a-i resā’il-i ‘a. 003/1
aç -	Açmak, aralamak, çözmek. a.- arda 082/5, 083/4 a.- ıp 114/10, 117/8 a.- tım 032/3
açığ	Acı, üzüntü, keder. a.+ ı 023/6
açıl -	Açılmak. a.- ğay 126/10 a.- ıp 093/13
ādāb	<Ar. Edepler, terbiyeler; yol yordam, ahlāk kuralları. ā. 065/5
‘āded	< Ar. Sayı, tane. ‘ā. 099/6, 113/10, 114/5, 117/9
ādem	<Ar. Hz. Âdem, ilk insan, insanoğlu, ilk peygamber. ā. 122/1 ā. ‘aleyhi’s-selāmdın 010/3 ā. ‘aleyhi’s-selāmmı 064/8 hazret-i ā. 059/2 ā.+ din 004/5 hazret-i ā.+ din 062/6 hazret-i ā.+ ğa 072/6 hazret-i ā.+ ğa 054/12 hazret-i ā. kıldılar 055/4 ā.+ lerni 014/1 ā.+ ni 093/8 ‘aşā-yı ā.+ ni 010/2 fermān-ı ā.+ ni 073/3 hazret-i ā.+ ni 019/7

	<p>hazret-i ā. ‘aleyhi’s-selām 072/11, 073/12, 079/1, 079/7, 079/10 hazret-i ā. ‘aleyhi’s-selāmdın 069/8 hazret-i ā. ‘aleyhi’s-selāmge 073/10, 079/6 hazret-i ā. ‘aleyhi’s-selāmnı 079/5, 084/10 ā. şafıyyu’llāh 060/9 hazret-i ā. şafıyyu’llāh 070/10</p>
ādem	<p>< Ar. Adam, insan. ā. 020/1 ā. 059/6 ā. 065/9 ā. 108/5 ā. 110/2 ā.+ lar 109/8</p>
‘āferīde	<p>< Far. Yaratık, yaratılmış, mahlûk. ‘ā. kılsa 019/8</p>
āfet	<p><Ar. Felaket, büyük felaket. ā.+ lerdin 093/5</p>
‘afv	<p><Ar. Af, bağışlama. ‘a. 027/5 ‘a. kılğay 095/1</p>
āgāh	<p>< Far. Haberli, bilgili. ā. 069/4, 085/5, 087/10</p>
ağır	<p>Ağır, değerli, çok. Ağır (hacim bakımından). a. 092/5</p>
ağız	<p>Ağız. a.+ larıdın 011/3</p>
āhād	<p>< Ar. Önde gelenler, seçkinler. ā.+ā 012/4</p>
āhir	<p><Ar. Son, en son. ā. 019/5 ā.+ gāça 053/7 ā.+ gāça 073/5 ā.+ ge 012/2</p>
āhiret	<p>< Ar. Öbür dünya, ahiret. ā. 021/8, 029/3, 098/7 ā.+ de 028/1, 088/10, 119/9 ā.+ ini 032/1</p>

āhiyyen ve şerāhiyyen	Allah'ın esmalarından kabul edilen iki kelimedir. ā. 024/9
aḥkām	< Ar. Hükümler, kanunlar. a.+ nı 074/11
aḥḳar	< Ar. En hakir, pek aciz ve değersiz. ez-itmām-ı a.+ü'l en'ām 003/4
āhūnd	< Far. Molla, hoca, efendi. ā.- ī nemengānī 003/5
aḥvāl	< Ar. Haller, durumlar. a.+ ini 102/2
aḳ -	Akmak. a.- ıp 114/9
‘aḳil	<Ar. Akıl. ‘a. 070/2 deryā-yı ‘a. 005/6 ‘a.+ nı 024/6
al -	Almak. a.- ay 114/3 a.- ayın 108/9 a.- ğıl 102/10 a.- ıp 030/3, 057/7, 058/10, 059/5, 065/7, 072/5, 073/9, 084/8, 086/7, 099/5, 101/3, 103/3, 105/5, 107/1, 108/2, 112/8, 114/1 a.- maḳ 110/5 a.- maḳlik 075/10 a.- sun 099/2 a.- uçı 065/10 a.- urda 081/9 a.- urlar 093/12
alar	Onlar. a.+ ğa 088/3 a.+ nı 025/4, 025/8
ald	Ön, Ön taraf. a.+ ıda 041/6, 064/7, 067/2, a.+ıdaki 107/7 a.+ ığa 014/10, 016/10, 065/7, 105/2, 107/2, 107/4, 117/4 a.+ ılarığa 103/8
‘ālem	<Ar. Dünya, âlem. ‘ā. 004/4, 006/8

	‘ā.+ ge 086/6
‘aleyh	<Ar. Onun hakkında, onun üzerine (olsun). ‘a.+ ni 029/7
‘aleyhi	<Ar. Onun hakkında, onun üzerine. ‘a. 060/2
‘aleyhi’l-la‘ne	<Ar. Şeytan’dan bahsedilirken “Lanet onun üzerine (olsun!)” anlamında kullanılan beddua. ‘a. 073/2
‘aleyhi’s-selām	<Ar. Ona selam (olsun!) anlamında peygamberin adı anılırken kullanılan bir söz. ‘a. 026/1, 041/7, 062/12, 063/6 ‘a.+ dın 010/3 ‘a.+ ge 061/2 ‘a.+ mı 023/1 ‘a.+ ni 064/8
‘aleykümü’s-selām	<Ar. “Selamünaleyküm” diyen birine “Selam senin de üzerine” olsun anlamında karşılık olarak söylenen söz. 013/3, 015/2, 017/1, 018/9
‘ālim	<Ar. İlim sahibi olan (kimse), bilici, bilen. ‘ā. 088/5 ‘ā.+ lerni 086/2
allāh	<Ar. Allah. a. 056/9, 079/1, 086/1, 125/4
allāhu ekber	<Ar. Allah tek büyüktür. a. 074/11
allāhu te‘ālā	<Ar. Yüce Allah, krş.: allāha. 004/2, 004/3, 014/6, 016/6, 019/2, 056/7, 091/3, 095/4 a.+ dın 006/2, 058/8 a.+ dur 018/2
allāhume	<Ar. Ya Allah! a. 125/4
altı	Altı (6 sayısı). a. 062/4
altınçı	Altıncı (6). a. 071/5, 071/12, 075/1, 075/12, 092/5

āmāc	< Far. Saban demiri. a.+ ğa 077/2
a ^ʿ māl	<Ar. Ameller, işler. nāme-i ā.+ i 028/10
ʿāmel	< Ar. Amel, iş. ʿ a. kılğan 060/2 ʿ a. kılğaylar 066/11 ʿ a. kılıp 058/6, 059/3 ʿ a. kılsa 057/8, 059/6 ʿ a. kılsağ 058/11 a. kılsalar 086/6
ammā	<Ar. Ama, fakat. a. 059/1, 071/1, 090/4, 108/2, 111/1, 111/8
anlar	Onlar. a. 086/7 a.+ ğa 087/7
ān ḥazret	<Ar. O hazret, o büyük. nūr-ı ā. 006/6, 012/4, 012/10, 013/4, 013/6, 014/4, 014/10, 015/6, 016/1, 016/4, 017/10 ā.- i şallallahu ʿ aleyhi ve's-sellemdin 094/12 ā.- i şallallahu ʿ aleyhi ve's-sellemni 090/2 ā. 027/1 ā. 090/12 ā.+ ge 090/11 ā.+ ni 090/9
aṅga	Ona. a. 018/7, 029/8, 054/4, 101/1, 109/4
ana	Anne. a. 062/1 a.+ ğa 063/3 a.+ m 104/2, 106/3 a.+ nī 068/6 a.+ nı 097/3, 100/7, 118/6 a.+ nıṅ 119/1 a.+ sı 100/8, 103/5, 105/2, 107/6, 108/2, 109/2 a.+ sızın 107/10 a.+ sızur 107/7 a.+ sığa 103/4, 107/8 a.+ sını 021/6, 102/3
ʿanāşır	< Ar. Unsurlar. ʿ ā.+ dın 020/2 ʿ a. 124/5

‘anber sirişt	< Ar. Güzel koku. beşit-i ‘a. 073/7 behişt-i ‘a.+ din 072/5
anda	Orada, orda. a. 016/6, 016/10, 029/9, 116/2
andağ	O şekilde, öyle, oradaki. a. 023/2, 053/6, 065/10, 084/9, 098/5, 112/1
andın	Ondan. a. 007/5, 008/9, 009/7, 010/4, 010/5, 011/4, 014/6, 014/9, 016/9, 018/6, 065/10, 073/11, 075/3, 076/7, 076/9, 076/11, 077/2, 077/4, 086/6, 099/5, 108/1, 115/9
anı	Onu. a. 022/3, 023/7, 026/3, 026/6, 063/5, 063/7, 064/1, 073/7, 073/9, 108/8, 111/6 a. kılmürmën 019/3
ara	Ara, arasında. a.+ mda 022/3
‘arab	<Ar. Arap. ‘a. 026/3
‘arařāt	<Ar. Mahşer yeri. ‘a. 058/2, 058/7
ārāste	<Far. Süslü, süslenmiş, bezenmiş. ā. kıldı 112/2
arfa	Arpa. a. 077/9
‘ārif	<Ar. Bilgili, bilgi sahibi. enbiyā-i ‘ā. 069/5
arqa	Arka, sırt. a.+ sıdın 101/6, 103/4 a.+ sıdın 102/10
ārmān	<Far. Hasret, arzu, özlem, pişmanlık, sıkıntı. ā. 115/9
‘arş	<Ar. Gök, arş, tavan. ‘a.+ mı 008/3

ārzū	<Far. Arzu, istek. ā. kıllur 093/9 ā.+ nġ 106/6
‘aşā	<Ar. Değnek, sopa. ‘ a.- yı ādemni 010/2
āsān	<Far. Kolay. ā. 023/6, 028/8, 042/7
āsmān	<Far. Gök, gökyüzü, sema, felek ā. 064/1, 123/2
aş	Yenilmek üzere pişirilmiş yiyecek, yemek. ā.- ı ħudā-yü kıllıp 098/9 ā.+ ları 098/11 a. 116/5, 118/9 a.+ ınġ 116/5 a. kıllıp 111/3 a.+ nı kıllıp 099/11 a.+ nı 099/5, 113/2, 116/6, 117/2
āşikār	<Far. Açık, belli. ā. kıllıp 041/9
‘āşık	<Ar. Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. ‘ a. 069/6
aşkabā	Tatlı kabak. a. 080/6
at	At. a.+ ġa 084/6 ā.+ dın 115/4
ata	Ata. a. 021/6, 062/1, 063/3 a.+ mız 059/2
‘atā	<Ar. İhsan, bağış. ‘ a. kıllıgay 057/8 ‘ a. kıllur 094/1
ay -	Söylemek, konuşmak. a.- dı 005/1, 006/3, 006/8, 011/8, 013/4, 013/5, 013/7, 013/10, 014/3, 015/4, 015/10, 016/3, 017/4, 017/9, 019/2, 025/1, 026/1, 102/3, 106/1, 113/2 a.- dılar 012/4, 013/6, 013/9, 014/1, 014/4, 015/3, 015/6, 015/8, 016/1, 016/4, 017/3, 017/6, 017/8,

	017/10, 018/10, 019/4, 095/2, 095/3, 100/5, 106/5, 128/2 a.- tur 022/3, 026/6
ay	Ay. a. 009/7, 057/10
āyā	<Far. Şaşırma, sorma, ümit ve istek ifade eder, acaba. ā. 087/9
ayağ	Ayak. a.+ ı 016/5, 018/1, 108/7 a.+ ıdaki 108/3 a.+ ını 109/5
‘ayb	<Ar. Noksan, kusur, eksiklik. ‘a. 018/2, 058/1 ‘a.+ dur 016/5 ‘a.+ ım 013/10, 015/10, 017/9 ‘a.+ ınğ 015/9 ‘a.+ ınğmı 013/9, 017/8
āyet	<Ar. İşâret, belirti, delil, nişan; Kuran’ın herhangi bir cümlesi. ā. 025/5, 025/8, 072/9 ā.+ ini 078/10 ā.+ ni 055/6, 055/8, 055/10, 055/12, 056/2, 056/4, 074/4, 076/7, 076/10, 076/12, 077/3, 077/5, 077/8, 077/10, 077/12, 078/2, 078/4, 078/6, 078/8, 079/11, 080/4, 080/6, 080/11, 080/12, 081/3, 081/5, 081/9, 081/12, 082/1, 082/3, 082/5, 082/7, 082/8, 082/10, 083/1, 083/4, 083/11, 084/2, 084/4, 084/6
aylan -	Çevrilmek, dönmek. a.- masdın 076/3
ayt -	Söylemek, demek. a.- ıp 018/3, 074/2 a.- ıpdurlar 059/2, 062/3, 085/2 a.- mağ 060/6, 063/9, 074/10, 075/2 a.- mağnı 063/12
a‘zā’	<Ar. Organlar. a. 124/5 a.+ larıdın 007/4
‘azāb	<Ar. İşkence, üzüntü, keder. ‘a. 101/2, 102/4

	‘ a.+ ıdın 028/7 ‘ a. kıılır 057/4
āzād	<Far. Kurtulmuş, hür. ā. 023/8
a‘ zam	Ar. Ulu, büyük. du‘ ā-i ism-i a. 068/3, 092/1 ism-i ā. 092/2
‘ azm	<Ar. Niyetli, kararlı, azimli. ‘ a. 083/1
‘ aziz	<Ar. Yüce, kıymetli, değerli, mukaddes, muazzez. ‘ a. 041/6, 058/5
B	
bā- fermān	<Far. Fermanla. b.-ı 005/9
bā-cemā‘ at	<Far. Toplulukla. b. 086/1
bā-naşib	<Far. Kısmet ile. b. 042/1
baba	Baba. b.+ mız 084/10 cenāb-ı b.+ mız 072/5
bād	<Far. Rüzgar. b.- ı refref 010/9 b.- ı şarşar 010/8
bāğ	<Far. Bağ, büyük bahçe. b. 083/4
behā	<Far. Değer, kıymet, fiyat. b.- yı kıymetge 093/12
bağış	<Far. Bağışlama, bağış olarak verilen şey. b. kıılıp 089/6 b. kıılır 075/9
baht	<Far. Tâlih, ikbal, şans. b. 126/7 b.- ı devlet 126/9 b.+ ı 093/13
bağ -	Bakmak.

	b.- ıp 100/11
bāḳī	<Ar. Ebedi, ölümsüz, kalımlı, ebedilik, bakilik. dünyâ-yi b.+ de 088/3 b. 027/2
bala	Çocuk. b.+ lar 093/12 b.+ m 102/7, 106/1, 106/5
bar -	Varmak, gitmek. b.- dı 117/4 b.- dılar 018/7, 107/1 b.- dur 015/10 b.- genda 074/4 b.- gende 076/3 b.- gil 106/7 b.- ıp 013/1, 072/5, 101/5, 101/6, 103/9, 104/7, 109/8, 115/10, 102/9 b.- sa 028/3 b.- salar 042/2 b.- urda 042/2 b.- urge 106/6
bar	Var, Mevcut. b. 013/10, 015/10, 017/9, 020/4, 060/12 b. 085/7, 105/7, 109/1 b. êken 100/7 b. êrdi 029/8, 090/4
barça	Bütün, hep. b. 016/1, 086/10, 104/10, 118/1, 88/12 b.+ nı 104/10
bar-keş	Terk etmek. b. kılp 085/7
bas -	Basmak, çignemek, hücum etmek. b.- arda 082/3, 083/1 b.- kında 056/4 b.- mas 054/4
baş	Baş, kafa, kelle, tefe. b.+ dın 016/5, 018/1 b.+ ığa 074/4, 076/3, 088/11 b.+ lardın 007/7 b.+ larıda 087/3 b.+ larını 004/6
başla -	Başlamak.

	b.- güçü 087/5
bāṭın	<Ar. İçteki, iç yüzdeki, gizli, görünmeyen (şey). b.+1 101/8
baʿ zı	<Ar. Birtakım, bir kısım, bazı. b.+ nı 020/2 b.+ nıki 020/3, 020/4 b. 092/7 b.+ ları 084/12
bāzū-bend	<Far. Kuvvet vermesi için takılan, içinde muska veya yazılı bir süre bulunan kol bağı, kolçak. duʿ ā-i b. 068/5 isnād-ı duʿ ā-yi b. 094/11
be-cān	<Far. Ruhuna kadar. b.- ı dil 086/4
be-ğāyet	<Far. Son derece, pek çok, fazlasıyla. b. 030/9
be-ḥaḳḳ-ı	<Far. Hakkı için. b.- ı furḳān 124/1 b.- ı lāilāhe illallāh 125/1 b.- ı zebān 124/4 b.- ı zebūr-i dāvūd 123/9
bestem	<Far. Bağladım. b. 123/9, 124/3, 125/1
be-tāḳat	<Far. Güç ile. b. 109/6
be-cā	< Far. Yerinde, uygun, doğru. b. 073/3, 074/11, 075/1, 075/3
bed-nazar	< Far. Bakışı kötü olan, kötü gözle bakan. b. 090/5 duʿ ā-i tefāṣāt-ı b. 068/2
bedān	<Ar. Vücut, gövde. cümle-i b. 124/6
bedūḥ	<Ar. Eskiden mektup zarfları üstüne yazıldığı gibi zarfları kapatan mühürlere de kazılan ve anlamı bilinmeyen bir kelime. b. 048/7
behāne	<Far. Bahane, sebep.

	b.+ si 103/9
behişt	<Far. Cennet, uçmak. b. 009/3, 032/2 b.- i ' anber 072/4 b.- i ' anber 073/7 b.+ din 054/10 b.+ ge 106/8 b.+ ke 059/4
behre	<Far. Pay, hisse; Kısmet, nasip. b. 086/7
belā	<Ar. Dert, gam, keder, sıkıntı. b. 028/4 b.+ ğa 116/7 b.+ lardın 049/5 b.+ sıdın 020/6, 021/8, 023/3
belki	<Far. Belki, umulur. b. 084/12, 087/12
bend	<Far. Bağ; Bağlama, bağlanma. b. 121/4, 121/5, 121/6, 121/7, 121/8, 121/9, 121/10, 122/1, 122/2, 122/3, 122/4, 122/5, 122/6, 122/7, 125/2
bende	<Far. Kul, köle, memlûk; Esir, tutsak, bağlı kimse. b. 015/7, 017/6, 020/4, 119/6, 123/1 mèn-i b.- i hâşşım 005/3, 006/5, 006/10, 011/9 b.- i hudā 015/4 b.- i mü'min 093/4 b.- i rahmān 013/6 b.+ ğa 021/4 b.+ ge 026/7 b.+ lerim 022/8 b.+ mdür 058/6 b.+ mge 025/3 b.+ ni 014/5, 016/5, 018/1, 020/9, 027/4
bêr -	Vermek. b. 025/2 b.- di 062/9, 063/5, 105/4, 108/6, 110/7, 112/1, 112/3, 117/2 b.- diler 017/1, 032/10, 054/11, 054/12, 055/3, 072/8, 073/10, 075/6, 090/12, 104/4, 107/2, 111/10, 116/3, 118/7 b.- er 021/5 b.- ğay 028/9 b.- gemèn 025/4

	<p>b.- gen 088/2 b.- gey 022/5, 023/9, 027/10, 057/11 b.- gil 072/6 b.- inġler 115/7 b.- ip 100/3, 101/10 b.- mek 062/5 b.- mekdin 041/4, 092/7 b.- mesün 099/8, b.-mesem 100/5 b.- se 086/1 b.- sün 024/8 b.- ür 019/9, 026/4, 056/9 b.- ürmèn 027/3</p>
ber-guz̄ide	<p><Far. Seçilmiş, seçkin. b.+ m 005/2, 006/4, 006/10, 011/9</p>
berāber	<p><Far. Birlikte. b. 066/6, 087/1</p>
bereke	<p><Ar. Bereket. b. 057/9</p>
bereket	<p><Ar. Allah'tan gelen hayrın bir nesnede görünmesi ve devam etmesi, artıp çoġalması, Tanrı ihsanı, nimet; Bolluk. b. 057/11</p>
bereketlik	<p><Ar. Uġurlu olma, kutluluk, saadet, mübareklik. b.+ imiz 085/6</p>
b̄eri	<p>Beri, öte, bu taraf. b. 114/6</p>
berġ	<p><Ar. Şimşek. ra' d-ı b. 010/10</p>
bes	<p><Far. Çok fazla, yeter, yetişir, elverir, tamam, kâfi, öyle; evet, muhakkak. b. 063/12</p>
besmele	<p><Ar. Başlangıç. vefk-i b.- i şerif 044/2 b.- i şerifni 044/3</p>
beste	<p><Far. Bağlanmış, bağlı; kapalı. b. 127/1</p>
b̄eş	<p>Beş sayısı. b. 009/7, 010/6, 029/4, 032/8, 086/1</p>

bēşinçi	Beşinci. b. 070/9, 071/11, 071/4, 074/11, 075/11, 092/5
beyābān	<Far. Kır, sahra, çöl. b.+ daki 027/4
beyān	<Ar. Anlatma, açıklama, bildirme. b. 097/6, 111/4 b. kılay 012/7 b. kıldı 073/12, 102/5, 116/9 b. kılip 100/2 b. kılsun 099/10
beytü'l-muḳaddes	<Ar. Kutsal ev; İslam dinimizdeki kutsal olan üç mukaddes camiden birinin adı. b.+ ni 010/1
bī- ^ç ayb	<Ar. Ayıpsız. b. 014/4, 014/6, 016/4, 016/6, 018/2
bī-dendān	<Ar. Dişsiz. b. 011/6
bī-ḥaber	<Ar. Habersiz. b. 029/3
bi-izni ^ç llāhi	<Ar. Allah'ın izniyle. b. 044/4
bī-kām	<Ar. Arzusuz. b. 011/5
bī-leb	<Ar. Dudaksız b. 011/6
bī-miḳdār	<Ar. Sayısız, Ölçüsüz. b. turur 024/4
bī-naşīb	<Far. Nasipsiz, kısmetsiz, talihsiz. b. 064/6
bī-pervā	<Ar. Korkusuz, pervasız. b. 044/6
bī-zebān	<Ar. Dilsiz. b. 011/6
bī-vefā	<Far. Vefasız, sözünde durmayan. dünyā-yı b.+ ğa maḡrūr 029/2

bibi	<p><Far. Babanın kız kardeşi, hala, nine; Hanım, hanımefendi şeklindedir. FKL'de Bibi: Aziz hatun, saray hatunu, evin hatunu şeklindedir. b. 101/7, 119/1 b. ʿaleyk 102/1 hazret-i b. 104/3, 105/10, 106/4, 110/8 hazret-i b.+ ge 107/10 b.+ lerini 098/8 hazret-i b.+ ni 099/9, 105/9, 112/4 hazret-i b.+ ni 103/2</p>
biç -	<p>Kesmek, biçmek, ayırmak. b.- erde 083/7</p>
bî-çāre	<p><Far. Çaresiz, aciz, zavallı. b.+ lerge 088/2</p>
bil -	<p>Bilmek. b.- di 107/7 b.- gay 066/3, 066/6 b.- geyler 064/12 b.- ip 030/4, 075/5 b.- mes 095/3 b.- mese 054/3, 057/2, 057/6, 064/4, 066/12 b.- ür 095/4 b.- ürmüsên 013/9, 017/9 b.- ürsên 012/5</p>
bilā-nihāyet	<p><Ar. Sonsuz. b. 025/01</p>
bīmārlik	<p><Far.+Tr Hastalık. b.+ dın 092/5</p>
bir	<p>Bir sayısı. b. 008/4, 030/6, 031/7, 044/2, 057/8, 059/4, 059/6, 065/6, 075/5, 085/3, 086/10, 087/2, 090/4, 090/7, 093/9, 093/11, 094/13, 099/5, 099/7, 100/7, 100/9, 101/3, 101/5, 101/7, 102/5, 103/6, 104/9, 105/3, 105/4, 105/6, 106/8, 106/9, 108/3, 108/5, 109/1, 109/9, 112/8, 112/9, 115/7, 115/8, 116/1, 118/3</p>
birāder	<p><Far. Erkek kardeş; Dost, arkadaş. b. 095/2 b.+ ler 085/5</p>
birbiri	<p>Her biri, bir diğeri. b.+ ga 115/2</p>

bir birleridin	Her biri, bir diğeri. b.+ leridin 093/11
birde	Birinde. b. 093/10
biri	Biri. b. 054/12, 105/4 b.+ ni 114/8
birinçi	Birinci. b. 071/8, 072/7
birle	İle, birlikte. b. 006/8, 013/1, 013/3, 015/2, 018/8, 020/6, 022/3, 023/5, 024/6, 026/4, 031/10, 041/3, 041/8, 058/7, 059/4, 064/2, 066/1, 066/6, 066/11, 067/4, 072/8, 073/6, 073/8, 073/11, 075/1, 075/7, 075/12, 079/3, 086/2, 086/7, 087/1, 088/7, 089/1, 091/2, 092/2, 093/12, 099/6, 099/8, 100/1, 100/2, 101/3, 101/9, 102/3, 105/3, 108/8, 110/4, 111/5, 126/9, 128/3
birlen	İle, birlikte. b. 022/2, 030/6, 065/1, 065/3, 065/4, 065/5, 065/6
birlik	Birlik. b. 007/2
bi'smillâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm	<Ar. Besmele, Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. b. 004/1, 033/2, 041/1, 042/7, 044/1, 053/2, 055/7, 067/7, 069/1, 074/5, 090/1, 091/5, 092/1, 092/8, 093/6, 094/1, 094/10, 095/5, 098/1, 121/3, 127/3, 128/5
bisyâr	<Far. Çok. b. 020/9, 030/1, 031/4, 091/4, 093/10 b. turur 024/7
bî-şek	<Far. Şüphesiz. b. 098/10
bîve	<Far. Dul hatun. b. 099/7
biz	Biz (çokluk birinci kişi zamiri). b.+ ler 058/11 b.+ lerni 058/9

	b.+ ni 111/1
boğca	Boğca, büyük sargı, b. 106/8
bol -	Olmak. b.- adur 065/2, 065/4 b.- dı 007/5, 007/8, 008/8, 008/10, 009/3, 009/5, 010/8, 010/9, 010/10, 011/1, 011/2, 014/9, 016/9, 018/4, 055/3, 055/4, 055/5, 056/6, 065/12, 072/9, 090/10, 110/10, 113/9, 115/9, 117/7 b.- dılar 030/1, 030/3, 030/9, 031/5, 062/11, 063/2 b.- dım 116/7 b.- du 079/4 b.- ğan 073/8, 085/9, 086/8, 088/5 b.- ğanda 058/2 b.- ğay 020/7, 021/2 ^c afv, 021/3, 021/9, 021/10, 022/7, 022/10, 023/3, 023/6, 027/5, 027/6, 028/8, 041/6, 042/1, 057/5, 065/10, 066/8, 067/1, 067/4, 067/5, 087/1, 093/5, 119/10 b.- ğıl 069/4 b.- madı 109/6 b.- mağay 022/4, 027/8 b.- mağaylar 044/6 b.- mağ 048/6, 049/5, 074/8, 074/9, 074/10, 075/1, 075/12 b.- mağdın 021/7, 042/5 b.- maḡ 029/3 b.- maḡlar 029/2 b.- mas 064/5 b.- maslik 076/2 b.- sa kılurmèn 013/8, 015/6, 017/5 b.- sa 021/1, 027/5, 027/9, 042/3, 049/1, 058/10, 077/8, 077/10, 078/2, 078/4, 086/9, 086/11, 095/1, 098/7, 098/10, 099/1, 099/3, 106/7, 119/7 ^c acem b.- sa 026/3 b.- sarda 022/7 b.- sun 116/2 b.- uḡlar 085/6, 087/10 b.- up 031/8, 057/4, 088/4, 103/1, 103/7, 105/8, 106/10, 109/7, 109/8, 110/2, 110/3, 110/5, 113/8, 113/10, 118/4 b.- ur 042/4, 042/7, 049/1, 057/10, 059/7, 059/8, 060/4, 060/5, 064/7, 064/8, 065/3, 065/5, 065/6, 065/11, 067/3, 085/4, 087/2, 088/9, 090/6, 092/3, 093/8, 093/10, 098/10, 099/1, 127/1, 128/4 b.- ursèn 016/3
boyun	Boyun. b. 074/3, 085/8, 088/7

	b.+ ige 115/5
boyunturuk	Hayvanların boynuna takılan halka. b. 076/9
bu	Bu (işaret zamiri). b. 018/3, 020/5, 022/9, 023/4, 024/3, 026/1, 027/6, 028/2, 028/6, 029/2, 029/10, 030/1, 030/3, 030/8, 032/6, 032/7, 033/1, 041/2, 041/8, 042/3, 042/7, 044/3, 045/1, 049/1, 056/6, 056/9, 057/2, 057/6, 058/3, 058/8, 058/10, 059/3, 059/6, 060/2, 062/3, 063/6, 064/3, 064/12, 066/12, 067/3, 067/6, 070/4, 072/9, 073/1, 074/4, 076/4, 076/7, 076/10, 076/12, 077/3, 077/5, 077/8, 077/10, 077/12, 078/2, 078/4, 078/6, 078/8, 078/10, 079/11, 080/6, 080/11, 080/12, 081/3, 081/5, 081/9, 081/12, 082/1, 082/3, 082/5, 082/7, 082/8, 082/10, 083/1, 083/4, 083/7, 083/11, 084/2, 084/4, 084/6, 084/8, 084/11, 085/6, 086/5, 088/2, 088/3, 088/7, 089/3, 091/2, 092/7, 093/4, 093/7, 094/1, 094/12, 095/4, 098/4, 098/6, 099/1, 099/11, 100/6, 100/10, 100/11, 103/5, 110/8, 111/3, 113/4, 118/1, 119/8, 126/7, 123/1, 126/8, 128/3 b.+ dur 088/10, 094/11 b.+ lar 072/2, 087/9, 087/11
buğday	Buğday. b. 077/4, 085/4 b.+ ını 084/11
bul	Bu, şu. b. 016/8, 064/4, 101/6
burç	Burç. b.+ ığa 099/4, 112/6
burun	Önce, evvel. b. 004/5 b.+ larıdın 009/2
buyur -	Buyurmak, emretmek, istemek. b.- du 055/2 b.- gen 088/6
C cân	<Far. Ruh, can, sevgili. c. 023/5, 041/4, 086/2, 088/7, 092/7
cây	<Far. Yer, mekân, mahal, mevki. c.+ lardı 093/13

cehd	<Ar. Çalışma, çabalama, uğraşma. c. kılıñlar 023/4
cellād	<Ar. Cellāt; Cana kıyıcı, can alıcı kimse veya şey. c.+ nı 117/3
cem [‘] an	<Ar. Toptan, hep birlikte, cümleten. c. 087/2
cemī [‘]	<Ar. Bütün, hep, cümle. c.-i 010/5, 024/4, 027/2, 031/2, 060/3, 074/12, 093/4, 094/13 c.+ ler 007/5
ceng	<Far. Silâhlı çatışma, savaş, harp, muharebe, kıtal; Mücadele, kavga, çekişme. c.+ ğa 028/2
cenāb	<Ar. Şeref, onur ve büyüklük - terimi olarak kullanılır, hazret, yüce, ulu. c. 079/5 c.- 1 babamız 072/5 c.- 1 hāzret-i muḥammed muştafa şallāllahu ‘aleyhi ve’s-sellem 087/4 c.- 1 hāzret-i muḥammed muştafa şallāllahu ‘aleyhi ve’s-sellemni 069/8 c.- 1 hāzret-i peygāberimizge 062/11 c.- 1 muḥammed muştafa şallāllahu ‘aleyhi ve’s- sellem 060/11
cennet	<Ar. Cennet, gölgeli ve ağaçlı bahçe. c. 073/7, 087/6 c.+ din 073/4 ġilmān-ı c.+ ler 087/7
cennetü’l-a’lā	<Ar. En yüksek cennet. c. 088/3
cevāb	<Ar. Cevap, yanıt. c. 028/9, 054/9, 055/2, 055/6, 055/9, 055/10, 055/12, 056/3, 056/5, 060/9, 061/4, 061/7, 062/1, 062/3, 062/5, 062/6, 063/6, 063/9, 065/3, 066/1
civān	<Far. Genç. c. 106/2 c.+ lar 105/1
cevārī	Mısır darısı. c. 077/7, 105/3

cihān	<Far. Dünya, yeryüzü, evren. c. 072/3 c.+ da 041/5 c.+ e 128/2 c.+ nı 020/6, 023/3
cin(n)	<Ar. Cin. c. 049/1, 125/3
cūd	<Ar. El açıklığı, cömertlik. du' ā-yi c. 097/4
cum ⁶ a	<Ar. Cuma günü. c. 022/5
cümle	<Ar. Bütün, hep. c. 014/1, 049/5 c.+ d-in 070/4 c.-i bedān 124/6
Ç çāç	< Far. Elek. ç.+ ğa 084/1
çaķır -	Çağırmaq. ç.- dı 104/10
çapa	Ölçeğin sekizde biri. Ölçü. ç.+ tı 112/9 ç.+ tını 099/6
çārbādar	< Far. Hayvan sahibi olanlar. ç.+ lar 054/2, 056/6, 057/6
çārbādārlık	< Far. Hayvancılık. ç. 054/4, 054/9
çarla -	Çağırmaq, bağırmaq, seslenmek, davet ve teklif etmek. ç.- p 031/3
çārvādār	<Far. Hayvan sahibi olanlar. Bkz. çārbādar, çārpādar. ç.+ lar 057/1, 059/3
çārvādārçılık	< Far. Hayvancılık. Bkz. çārbādārlık ç. kılp 053/7

çārvādārlik	< Far. Hayvancılık. risāle-i ç. 053/1
çayan	Çıyan ve akrep. ç. 057/4
çehār	<Far. Dört sayısı. ç. 124/5
çehārüm	<Far. Dördüncü. ç. 005/6, 010/1, 010/10, 012/9, 054/1, 054/6, 060/10, 061/2, 061/6, 061/12, 062/2, 064/10, 066/4
çend	<Far. Ne kadar, her ne kadar, birkaç. ç. 072/12
çep	<Far. Sol. ç. 008/1, 008/9
çık -	Çıkmak. ç. 006/6 ç.- argende 074/7 ç.- arıp 054/11 ç.- arurda 055/10 ç.- ıp 100/10, 101/4, 107/9, 113/5, 114/5 ç.- sa 086/4 ç.- tı 073/4, 091/1 ç.- tılar 006/7, 030/5, 107/2
çın	< Çin. çên Gerçek, doğru, hakiki, düz. ç. 058/1
çun	<Far. Gibi, çünkü. ç. 104/2
çür-	çürümek, yok olmak. ç.- imeğay 021/2
D	
dā'imā	<Ar. Her vakit, her zaman, devamlı olarak, sürekli. d. 075/1, 075/12
dānā	< Far. Âlim, bilgin, bilgili. d. 069/4, 085/5, 087/10, 070/3
dāne	< Far. Tane. d.+ si 084/12
dē -	Demek, söylemek.

	d.- di 007/1, 012/4, 013/4, 017/2, 018/9, 073/2, 073/5, 106/4, 116/2 d.- diler 012/6, 015/2, 015/5, 102/6, 111/7 d.- gey 058/6, 058/7 d.- gil 014/5, 015/7, 016/5, 018/1 d.- maḡ 074/11 d.- mek 055/7 d.- mişler 087/1 d.- p 012/3, 014/8, 016/8, 024/9, 058/12, 059/5, 072/6, 073/2, 074/1, 075/7, 085/2, 093/9, 100/6, 100/11, 102/10, 104/2, 104/6, 105/5, 106/7, 107/3, 108/9, 109/2, 110/3, 111/9, 113/5, 114/3, 116/7, 117/5 d.- r 056/6, 063/10, 064/1 d.- rler 056/3, 063/5, 063/8, 063/11, 086/12
de	dahi anlamında bağlaç. d. 020/4, 084/11
def(f)‘ çūd	<Ar. def, kovma, savma d. 121/2
dehān	<Far. Ağız. d. 124/4
dehüm	<Far. Onuncu. d. 066/10
dèk	Gibi, kadar. d. 028/10, 057/10, 060/4, 065/11, 084/12, 085/1, 087/3, 111/6
dem	<Far. Nefes, soluk. d. 090/12, 093/11 sevḡ-i d. 048/1
dendān	<Far. Diş. d. 124/4
dergāh	<Far. Büyük bir yerin herkes için başvurma yeri olan kapısı, huzuru, eşiği, saray. d.- ı ḡudāvendige 086/8
der-ḡāl	<Far.+A. Hemen, derhal. d. 012/10, 019/4, 031/5, 032/5, 065/7, 090/8, 090/10, 091/1, 105/9
der-kār	<Far. Bilinen, belli, maluma. d. 062/5

dertlik	<Far.+T. Dertli, hastalık. d.+ din 092/4
dervîş	<Far. Yoksul, ihtiyar kişi, Allah için alçakgönüllülüğü ve fukaralığı kabul eden veya bir tarikata bağlı bulunan kimse d. 058/4, d.-i enbiyâ 069/5
deryâ	<Far. Deniz. d. 005/4 d.- y1 ' aql 005/6 d.- y1 ' ilm 005/5 d.- y1 faqr 005/7 d.- y1 hikmet 005/6 d.- y1 hilm 005/5 d.- y1 ma' rifet 005/7 d.- y1 mağfiret 005/8 d.+ da 005/10 d.+ dın 006/6 d.+ lardın 006/5
deste	<Far. Kabza, tutacak, demet. d. 082/10
destûr-hân	<Far. İzin, ruhsat. d. 107/4
devlet	<Ar. Devlet. baht-ı d. 126/9 d.+ ge 110/10 d.+ imge 113/3
dîdâr	<Far. Yüz, çehre, görme, görüşme. d.+ ınğdın 089/1
dîğ̃er	<Far. Diğer, başka. d. 025/8, 061/9 mes'ele-yi d. 074/3
dihed	<Far. Şeytan. d. 124/6
dihkân	<Far. Köylü, çiftçi, koy ağası. d. 070/2, 070/5, 074/3, 076/2, 085/5 d.- ı eşref 070/5 d.- ı eşrefni 071/2 d.- ı mübâreklerdin 086/4 d.+ lar 086/11 d.+ nı 086/11

	risāle-i d. 068/1
dihkānçilik	<Far.+T. Çiftçilik. d.+ de 070/7 d. kılıpdurlar 070/6 esbāb-i d.+ ni 072/4
dil	Dil. d. 075/7, 088/7 be-cān-ı d. 086/4 d.+ leri 086/2
dīn	<Ar. Din; gönül kabulü. d.+ i 014/8
dıraht	<Far. Ağaç. d.- ı tūbānı 009/10 d.- ı tūbā 073/6
dirre	<Far. Kırbaç, kamçı. d. 059/7
dīvān	<Far. Büyük meclis, yüksek meclis. d. 124/6
dīvānelik	<Far.+T. Delilik. d.+ din 092/6
diyānetlik	<Ar. Dindarlık duygusu. d. 074/9
dōst	<Far. Dost, arkadaş. d. 005/3, 011/10, 086/3, 088/6 d.+ ım 006/5 d.+ um 025/1
du' ā	<Ar. Dua. d. 042/3, 056/6, 056/9, 067/6, 092/7, 094/1, 095/4, 103/3, 121/1, 126/7 şāhib-ı d. 072/3, 070/4 d.- i bāzūbend 068/5 d.- i ism-i a' zam 068/3, 092/1 d.- i qarınça 068/4 d.- i tefāşāt-ı bed-nazar 068/2 isnād-ı d.- yi bāzūbend 094/11 d.- yi cūd 097/4 d.- yı ins 125/3 d.- yı nazar 048/1 d.- yı sevdāsı 128/1 d.+ dın 063/12

	d. kılay 102/8 d. kıldılar 062/8, 063/1, 063/3, 079/7, 106/7 d. kılmaknı 063/11 d. kıllur 066/4 d.+ ları 086/7 d.+ larını 079/7, 097/5 d.+ nı 041/8, 064/1, 067/3, 083/7, 090/11, 090/12, 091/2, 094/12, 095/2, 095/3, 126/8, 128/3 d.+ sı 033/1, 044/7, 093/6 d.+ sını 092/2, 093/7 d.+ yı 049/1
dur -	Durmak. d.- lar 029/6, 100/6
durūd	<Far. Dua, selam. d. 063/12 d.+ nı 066/3
durūd-ger	<Far. Ekin. Biçme. Dua, övme sözü, selam. risāle-yi d.+lik 068/7
duşmen	<Far. Düşman. d. 048/6, 104/2
dūvvüm	<Far. İkinci. d. 005/5, 009/10, 010/8, 012/8, 054/1, 054/5, 060/9, 060/12, 061/5, 061/10, 062/1, 064/9, 066/2
dūzaḥ	<Far. Cehennem. d. 009/5
dükkān	<Ar. Dükkān, satış yeri. d.-ın 093/9
dünyā	<Ar. Dünya. d. 028/1, 098/6 d.- yi bākīde 088/3 d.- yı bī-vefāga maḡrūr 029/2 d.- yi fānīde 088/1, 088/5, 088/9 d.+ da 013/7, 015/4, 017/3, 019/1, 060/11, 119/8 d.+ dın 063/7, 073/4
dü-şenbe	<Far. Pazartesi günü. d. 022/6
E	
è -	İmek, olmak, var olmak. è.- ken 032/7, 100/8, 100/9, 101/2 bar è.- ken 100/7

	è.- mes 058/5, 087/11
ebr	<Far. Bulut. e.- i nev-behâr yığladı 104/3
ecel	<Ar. Ömrünün son bulması. e. 023/5
ecma ^ç in	<Ar. Hepsi, cümlesi. e.+ ni 027/3
edâ	<Ar. Yapma, yerine getirme; tarz, üslup. Naz, cilve. e. kılğay 086/9 e. kılıp 085/12 e. kılmağamızdın 085/10 e. kılsa 086/1
ednâ	< Ar. Ya da, daha yakın; En aşağı değersiz. e. 123/8
eger	<Far. Eğer, veya. e. 027/8, 054/8, 054/12, 055/5, 055/7, 055/9, 055/11, 056/2, 056/3, 056/6, 057/1, 057/6, 059/2, 059/7, 060/5, 060/6, 060/7, 061/3, 061/6, 061/12, 062/2, 062/5, 063/5, 063/8, 065/1, 065/11, 077/7, 077/9, 077/11, 078/1, 078/3, 090/5, 090/6, 093/12, 099/2
ehli	<Ar. Bir yerde toplanmış olan kalabalık, halk. e. 020/8, e.-i islâm 086/10, e.-i maşşer 087/8
ék -	Ekme, saçmak, tohum saçmak. è.- erde 080/3, 080/6, 080/10, 080/12, 081/2, 081/5
ekâbir	<Ar. Rütbece büyük olanlar. e. 108/6, 110/3, 113/1, 115/6, 116/3, 116/9, 112/2, 117/6 e.+ ge 107/1, 108/5, 110/2 e.+ i 104/9, 106/2 e.+ ni 115/4
ekber	<Ar. En büyük, ulu Tanrı. hüdâvend-i e. 073/6
éki	İki sayısı. è. 007/9, 008/1, 008/5, 008/8, 009/5, 011/2, 020/6, 023/3, 041/5

ekin	Ekin. è.+ ni 076/3
ekinçi	İkinci. è. 070/8, 070/10, 071/3, 071/9, 074/8, 075/8, 092/3
el-kıssa	<Ar. Kıssa, bu kıssa. e. 102/5, 103/6, 108/10
elbette	<Ar. Mutlak, kesinlikle. e. 029/5, 044/6, 059/4, 064/12, 075/6
amān	<Ar. Emniyet, eminlik, korkusuzluk. e. 020/7, 021/3, 021/9, 023/3, 028/7, 041/5, 042/4, 048/6, 049/1, 049/5
emdi	Şimdi. è. 102/7, 104/1, 111/2
emīn	<Ar. Emin, güvenilir, güvenilen. e. 092/3, 093/5 e. kıılır 042/6
emr	<Ar. Emir, ferman. e. kıılsa 019/2 e.- i nehy 086/3 e.+ iğa 085/8 e.+ ini 075/3 e.+ lerga 086/5
en'ām	<Ar. Hayvanlar, tüm canlılar. e. 003/4
enbiyā	<Ar. Nebiler, Peygamberler. dervīş-i e. 069/5
endişe	<Far. Merak, kaygı. e. 088/10 e.+ si 086/11
ēr -	İmek, olmak. è.- di 054/11, 058/10, 073/1, 073/8, 084/12, 085/2, 085/5, 090/5, 090/6, 090/7, 091/4, 095/4, 101/4, 103/4, 104/8, 104/10, 105/6, 105/7, 112/10, 113/7, 116/5 bar è.- di 029/8, 090/4 è.- diler 029/9, 070/4, 070/5, 072/3 è.- dim 104/1 è.- dük 058/11

	<p>è.- mes 020/2 è.- miş 109/1 è.- se 007/2, 012/6, 012/9, 013/2, 013/4, 018/3, 019/3, 030/8, 031/7, 032/6, 101/10, 103/7, 116/9</p>
érkek	<p>Erkek. è. 099/8</p>
érte	<p>Erken, sabah, yarın; geçen. è. 030/6</p>
ervāh	<p><Ar. Ruhlar, canlar. e.+ larıge 089/6 e.+ larığa 075/8</p>
esbāb	<p><Ar. Sebepler, vasıtalar. e.- i dihkānçilikni 072/4</p>
estağfiru'llāh	<p><Ar. Allah'tan af dilerim. e. 014/5, 015/7, 016/4, 017/10</p>
èşig	<p>Eşik, kapı. è.+ ini 032/2, 032/3 è.+ din 032/4, 112/10 è.+ de 107/6 è.+ i 126/09, 127/1</p>
eşref	<p><Ar. Çok şerefli. e. 086/12 dihkān-ı e. 070/5 dihkān-ı e.+ ni 071/2</p>
èt -	<p>Etmek, yapmak. è.- key 044/5 è.- küçi 065/9 è.- küçige 065/12 è.- küçiler 064/8 è.- mese 044/3</p>
eṭrāf	<p><A. Taraflar, yanlar. e.+ ıda 076/3</p>
evlād	<p><Ar. Çocuklar, evlat, nesil. e.+ ları 079/3</p>
evliyā	<p><Ar. Evliya, veliler. e. 058/3, 058/4, e.+lar 058/01, sultān-ı e. 069/5</p>

evvel	<Ar. Önce, eski, evvel. e. 004/2, 005/4, 009/9, 010/7çep, 012/2, 012/8, 013/1, 019/5, 021/4, 053/9, 054/5, 060/9, 060/12, 061/4, 061/10, 062/1, 064/8, 070/8, 071/2, 073/4, 074/7, 075/4, 085/12, 086/11, 092/3 e.+ din 053/6
evvelki	<Ar. Önceki. e. 008/2
ey	Ey, seslenme edatı. e. 005/1, 005/2, 005/3, 006/3, 006/4, 006/5, 006/9, 006/10, 011/8, 011/9, 013/5, 014/3, 014/5, 015/3, 015/7, 015/9, 017/3, 017/8, 018/10, 029/1, 085/5, 102/7, 104/5, 105/10, 106/5
éyle -	Eylemek, yapmak, etmek. è.- p 102/6 è.- se 093/4
éz -	Ezmek. è.- ip 044/4
ez-ârş	<Far. Arştan. e. 123/4
ez-âsmān	<Far. Gökyüzünden. e. 123/3
ez-ķābe	<Far. Mesafeden. e.- ı ķavseyn 123/8
ez-ķalem	<Far. Kalemnden. e. 123/7
ez-ķürsī	<Far. Kürsiden e. 123/5
ez-levħ	<Far. Levhadan e. 123/6
ez-zemīn	<Far. Yerden. e. 123/2
ez-berāy	<Far. Akılda tutma. e.- ı hācet 121/1
F	
faķīr	<Ar. Yoksul, zavallı, biçare. f. 088/2

	f.+ lerini 031/2
faķirlik	<Ar. Fakirlik. f. ķılursēn 113/5
faķr	<Ar. Fakirlik, yoksulluk. deryā-yı f. 005/7
fāliz	<Ar. Bostan. f.+ni 113/6, f. 113/7
fānī	<Ar. Ölümlü, geçici. dünyā-yı f.+ de 088/1, 088/5, 088/9
farz	<Ar. Allah'ın her Müslüman tarafından yerine getirilmesi gerekli emirleri. f. 055/1, 055/2, 060/6, 060/7 f.+ nı 086/9
fātiħa	<Ar. Fatiha süresi, Kuran'ı Kerim'in birinci süresi. f. 063/9, 066/2, 066/5
fazilet	<Ar. Fazilet, erdem, değer. f. 024/7
fażl	<Ar. Fazlalık, üstünlük, fazilet, erdem. f. 089/1
fehmi	<Ar. Anlama, anlayış. f.+ ige 012/3
felāket	<Ar. Musibet, bela. f. 127/1
fenā	<Ar. Yokluk ve yok olma. f. 062/9 tekbīr-i f. 062/5, 062/7
ferāyiz	<Ar. Yerine getirilmesi gerekenler, vacip olanlar. f.+ ni 074/12
ferište	<Far. Melek. f. 008/7, 008/10 f.- i muķarreb 026/5 f.+ ler 023/6, 024/10
fermān	<Far. Ferman, Buyruk. f. 006/2, 006/8, 072/6 f.- ı ādemni 073/3

	f.- 1 ilāhī 012/10, 013/2, 072/7, 079/3 f.- 1 ilāhīge 074/2 f.- 1 rabbū'l-‘izzetdin 004/7 f.+ 1 073/6 f.+ ıdın 085/7 f.+ likdin 073/3
feryād	<Far. Feryat, bağırma. f. 058/8
ferzend	<Far. Çocuk, oğul. f. 104/5 f.- i taleb 098/6 f.+ ileri 079/5 f.+ leri 063/7
fettāḥ	Allah’ın isimlerinden biri. f. 126/3
fiçaqla -	Bıçaklamak, kesmek. f.- ğanda 055/8
firdevsī	<Ar.+Far. Cennete ait. ḥūrān-ı f. 087/7
fiyāz	Piyaz. f. 081/5
furḡān	<Ar. “Doğruyu yanlıştan, hakkı batıldan ayıran” demek olup Kuran’ın isimlerinden biridir. f. 061/2, 121/7 be-ḥaḡḡ-ı f.-1 ḡazret-i muḡammed muḡtafā ḡallāllahu ‘aleyhi 124/1 f.+ nı 021/5
fuḡḡat	<Ar. Uygun zaman, fırsat. f. 115/7 f.+ da 093/13
fuzalā	<Ar. Faziletli, Fazıllar. f. 086/12
Ġ ġāfil	<Ar. Gaflette olan, dikkatsiz. ġ. 076/2
ġaffār	Allah’ın isimlerinden biri. ġ. 126/2
ġamġin	<Ar.+Far. Gamlı, kederli, tasalı.

	ğ. 103/7
ğan̄imet	<Ar. Kazanç, beklenmeyen kazanç, düşmandan alınan kazanç. ğ. 105/8
ğār	<Ar. Mağara. ğ.+ ğa 101/5 ğ.+ ge 101/6
ğaribetü'l	<Ar. Garip, gurbette bulunan, şaşılacak. nāfi'a-ī ğ. 003/2
ğarķ	<Ar. Suya batma, boğulma, boğma. ğ. 042/5
ğavş	<Ar. Bir işi iyice anlamak için derinliğine incelemek. Yardım edici. Medet verici. ğ.- ı ğıyāş 057/12
ğayb	<Ar. Göz önünde olmayan, gözle görülmeyen, gizli olan şey. ğ. 058/1
ğazab	<Ar Dargınlık, kızgınlık. ğ.+ ı 075/11
ğāzī	<Ar. Gazi. ğ.+ larnı 021/10
gerden	<Far. Boyun. g.+ iğa 086/8
ğıyāş	Yardımcı. Medet. Yardım. ğavş-ı ğ. 057/12
ğılmān	<Ar. Cennette hizmet gören delikanlılar. Köleler, esirler. ğ. 088/4 ğ.- ı cennetler 087/6
ğırbāl	İri delikleri olan elek, kalbur. ğ. 105/3
giriftār	<Far. Tutulmuş, yakalanmış, esir. g. 116/7
göveren	Yeşermek, yeşillenmek. (gök "yeşil"den gök+er-mek > göğermek > gövermek > güvermek)

	g. 073/9
ġufrān	<Ar. Affetme, baġıřlama. ġ. 122/6
ġul	<Ar. Zincir. ġ.+ lar 115/5
ġulġul	<Ar. Gürültü. ġ. 114/4
ġūr	<Far. Mezar. g. 028/7 g.+ da 021/2 g.+ ıda 057/4 g.+ ıge 028/6
ġuřřa	<Ar. Keder, tasa, kaygı, gam. ġ. 062/4
ġusl	<Ar. Boy abdesti. ġ.- ı haġıķat 065/2, 065/5 ġ.- ı şerı'at 065/1, 065/3 ġ.- ı řariķat 065/2, 065/4
ġuřt	<Far. Et. g.+ idin 057/3
ġuřād	<Far. Aġma, aġılma, ġönül aġıklıġı. g. 097/5, 128/1, 128/4
ġünāh	<Far. ġünah. g.+ dın 063/1, 065/10 g.+ ı 021/1, 027/4 g.+ ını 021/6, 023/7, 026/5, 094/13 g. ġılıpdurmēn 115/8 g.+ nı 032/1
ġünāh	<Far. ġünah. g.+ dın 063/1, 065/10 g.+ ı 021/1, 027/4 g.+ ını 021/6, 023/7, 026/5, 094/13 g. ġılıpdurmēn 115/8 g.+ nı 032/1
ġürz	<Far. ġürz, uzun saplı demirden olan topuz. g. 028/3

Ḥ haber	<Ar. Haber. ḥ. 019/9, 025/2, 075/6, 107/1, 108/6 ḥ.+ de 022/10
ḥabīb	<Ar. Dost, sevgili. ḥ.+ im 058/5 mèn-i ḥ.+ im 005/2, 006/4, 006/9, 011/8
ḥāce	<Far. Muallim. Efendi. Muteber. ḥ. aḥmed-i türkistānī 054/8 şultān ḥ. aḥmed-i türkistānī 071/11 ḥ. ḥāfız-ı şirāzī 061/12
ḥāh	<Ar. İster. ḥ. 026/2, 026/3
ḥārlık	<Far.+T. Aşağılık, hakirlik. ḥ. 100/8
ḥār[u]zār	<Far. Hor, hakir, yiyen, yiyici. ḥ. kılsa 060/3
ḥac(c)	< Ar. Hac, Kabe'yi ziyaret farızası. ḥ. kılgannı 023/9
ḥācet	<Ar. İhtiyaç, lüzum; gerekli olan şey; istek, arzu. ḥ. 093/5 ḥ.+ i 022/10, 095/1, 098/10 ez-berāy-ı h. 121/1
ḥācet-mend	< Far. İhtiyaç sahibi, muhtaç. murād-ı ḥ. 098/7
ḥad(d)	<Ar. Sınır, nihayet. ḥ.+in 090/4, 092/7
ḥaḳḳ	< Ar. Hak, Allah. ḥāzret-i ḥ. 011/5 ḥ. te'ālā 041/4, 042/5, ḥ. allāh 079/1, 086/1
ḥaḳḳ	<Ar. Doğruluk, hak. İlgi, alaka. Vacip ve lâzım olan. ḥ.+ ıda 026/6 ḥ.+ ıda 066/4 ḥ.+ larıda 098/9 ḥ.+ ları 118/7 ḥ.+ larıda 117/1 ḥ.+ imda 111/2

ḥaḳāret	<Ar. Hakaret, aṣağılama, küçük görme. ḥ. 113/3 ḥ. ḳılğan 060/4 ḥ. ḳılsa 059/6
ḥaḳīḳat	<Ar. Gerçek, asıl. ğusl-ı ḥ. 065/2, 065/5
ḥākister	<Far. Kül, ateş külü. ḥ. 079/4, 079/8
ḥāl	<Ar. Hal, oluş, duruş, durum, vaziyet. ḥ.+ de 027/6 ḥ.+ ini 102/3 ḥ.+ iğa 102/6
ḥalāyīḳ	<Ar. Hizmetçi. Mahlûklar, yaratıklar, insanlar. ḥ.+ ğa 041/8 ḥ.+ lar 041/5
ḥala-	Beğenmek, seçmek, mizacına uğun bulmak. ḥ.- sa 032/3
ḥāla	<Babanın kız kardeşi. ḥ. 098/9
ḥālī	<Ar. Boş. ḥ. 020/2
ḥalk	<Ar. Halk, ahali. ḥ. 117/4 niyyet-i ḥ. 086/6 ḥ.+ ı 058/3, 058/8
ḥālīḳ	<Ar. Allah'ın isimlerinden biri. Yaratan, yaratıcı, Allah. ḥ. 126/1
ḥaml	<Ar. Gebelik. ḥ.- i vaż' êtmese 044/2 ḥ.+ ni 044/5
ḥancer	<Ar. Hançer. ḥ. 028/4
ḥarāc	<Ar. Haraç, Müslüman olmayan kimselerden alınan vergi. ḥ.+ ını 085/12, 088/1 ḥ.+ nı 085/10

ḥarām	<Ar. Haram, dinde yasak edilmiş şey. ḥ. 067/1, 107/3 ḥ.+ dın 066/10 ḥ.+ dur 057/3, 064/5 ḥ. turur 054/5
ḥarīdār	<Far. Satın alan, alıcı. ḥ.+ lar 093/10, 093/11
ḥarman	<Far. Harman. ḥ. 083/7, 089/4 ḥ.+ din 085/9
ḥāşıl	<Ar. Olmuş, ortaya çıkmış. ḥ. 085/4, 085/9 ḥ. kıllur 058/11
ḥaşmān	<Far. Düşman. ḥ. 124/6
ḥaşş	<Ar. Mahsus, özel. mēn-i bende-i ḥ.+ ım 005/3, 006/5, 006/10, 011/9
ḥāşşiy(y)et	<Ar. Bir şeye has nitelik, o nesnede bulunan meziyet, kuvvet, tesir, hassa. ḥ.+ i 032/4, 091/4, 095/2, 095/4 ḥ.+ idin 027/7 ḥ.+ ini 095/3 ḥ.+ i 093/5, 094/1
ḥastalık	<Far. +T. Hastalık. ḥ.+ dın 092/5
ḥātem	<Ar. En son; üstü mühürlü yüzük. ḥ.- i süleymān 010/10
ḥātır	<Ar. Zihin, fikir, gönül. ḥ.+ inġ 106/5
ḥātif	<Ar. Çağırıcı, Cebrail. h.+ din 087/9
ḥātūn	<Far. Kadın, zevce. ḥ.+ ı 059/8 ḥ. 044/2 ḥ. 090/4, 099/1, 099/7 ḥ.+ nı 091/1, 109/1
ḥavāriķ	<Ar. İnsanda hayranlılık, uyandıran şeyler.

	h.+ dın 092/4
havz	<Ar. Havuz. h.- ı kevşerni 010/1
hayda -	Hay huy etmek, sürüp akın etmek. h.- dılar 072/12
hay(ı)r	<Ar. İyi, faydalı. h. 086/10, 088/9
hayrân	<Ar. Şaşmış, şaşa kalmış, h. 109/8 h. 103/5
hayrânlık	<Ar. Hayranlık, şaşırılmışlık. h.+ de 088/8
hazret	<Ar. Saygı için büyüklere verilen unvan. h. 015/3 h.- i 'ali keremü'llāhu 024/1, 128/2 h.- i 'ali rāzī 061/6 h.- i 'ömer 061/5 h.- i âdem 055/4, 059/2 h.- i âdem 'aleyhi's-selām 072/11, 073/12, 079/1, 079/7, 079/10 h.- i âdem 'aleyhi's-selâmdın 069/7 h.- i âdem 'aleyhi's-selâmge 073/10, 079/6 h.- i âdem 'aleyhi's-selâmnı 079/5, 084/10 h.- i âdem şafıyyu'llāh 070/10 h.- i âdemdin 062/6 h.- i âdemğa 072/6 h.- i âdemğa 054/12 h.- i âdemni 019/7 h.- i bahāu'd-dīn naqşibendniġ 098/8 h.- i bibi 104/3, 105/10, 106/4, 110/8 h.- i bibi seşenbe 100/4, 102/6, 117/1, 118/6, 118/10 h.- i bibi seşenbeni 103/8, 119/3 h.- i bibige 107/10 h.- i bibini 099/9, 105/9, 103/2, 112/4 h.- i cebrā'il 024/8, 055/3, 072/8, 090/10 h.- i cebrā'ildin 054/10 h.- i cebrā'ilni 024/3 h.- i haqq 011/5 h.- i halilu'llah 070/12 h.- i hudāvend 072/3 h.- i hudāvend celle sultāneni 085/7 h.- i imām ca' fer-i şādık 069/6 h.- i ismā'ilni 062/10

	<p>h.- i muḥammed muṣṭafa ṣallāllahu ‘aleyhi ve’s-sellem 071/1,124/2</p> <p>h.- i muḥammed muṣṭafa peygāberimiz 075/5</p> <p>cenāb-ı h.- i muḥammed muṣṭafa ṣallāllahu ‘aleyhi ve’s-sellem 087/4</p> <p>cenāb-ı h.- i muḥammed muṣṭafa ṣallāllahu ‘aleyhi ve’s-sellemni 069/8</p> <p>h.- i nūḥ nebiyyu’llāh 070/11, 085/3</p> <p>h.- i oṣmān rażi 061/5</p> <p>bā-fermān-ı h.- i vācibü’l-vücut 005/9</p> <p>h.- i ebū bekr şiddīk rażıyallāhu ‘anh 061/4</p> <p>h.- i ibrahimğa 062/9</p> <p>h.- i imām ca‘fer 053/5</p> <p>h.- i nūḥğa 062/7</p> <p>cenāb-ı h.- i peygāberimizge 062/11</p>
heft	<p><Far. Yedi.</p> <p>h. 124/4</p>
heftüm	<p><Far. Yedinci.</p> <p>h. 005/8, 066/8</p>
helāl	<p><Ar. Haram olmayan şey.</p> <p>rızık-ı h. 066/9</p> <p>h.+ dın 056/8</p>
hem	<p><Far. Hem, kuvvetlendirme, bağlama edatı.</p> <p>h. 016/8, 016/10, 017/1, 018/7, 026/3, 027/5, 030/5, 058/9, 058/11, 060/2, 060/6, 060/7, 067/6, 070/6, 073/4, 087/11, 101/6, 106/3, 106/5, 111/6, 117/3</p>
hem-rāh	<p><Far. Yoldaş, yol arkadaşı.</p> <p>h. kılp 028/2, 028/6, 042/2</p>
heme	<p><Far. Cümle, hep.</p> <p>h. 072/4, 106/2</p> <p>h.+ leri 053/8, 070/2, 072/2</p> <p>h.+ leriniġ 118/2</p> <p>h.+ si 032/6, 079/4, 100/3</p>
henüz	<p><Far. Henüz, daha yeni.</p> <p>h. 113/4</p>
her	<p><Far. Hep, bütün.</p> <p>h. 005/10, 013/8, 015/5, 017/4, 017/7, 019/2, 020/1, 020/4, 020/5, 020/7, 021/1, 022/1, 022/6, 023/7, 024/6, 025/2, 026/4, 028/2, 028/5, 041/2, 041/7, 042/3, 049/1, 057/2, 059/5, 060/4, 062/12, 064/3, 064/5, 065/6, 066/6, 066/12, 067/1, 067/3,</p>

	070/7, 072/12, 075/2, 075/10, 085/8, 085/10, 086/3, 091/2, 092/1, 093/4, 093/7, 093/9, 093/11, 094/12, 095/1, 098/7, 098/10, 099/10, 099/11, 100/1, 100/8, 104/7, 108/7, 111/4, 118/8, 119/2, 119/6, 126/8
hergiz	<Far. Asla, kesinlikle, hiçbir zaman. h. 028/1, 028/4, 072/12, 079/2
heştdeh	<Far. On sekiz. h. 006/7
heştüm	<Far. Onuncu. h. 066/9
hezār	<Far. Pek, çok, bin. h. 006/8
hīç	<Far. Hiç, önemsiz, yok denecek kadar. h. 014/2, 022/3, 028/4, 041/6, 095/3, 108/10
hidmet	<Ar. Hizmet. h.+ inġizġa 103/10
hikmet	<Ar. Bilgelik, sebep. deryā-yı h. 005/6
hil'at	<Ar. Süslü elbise, kaftan. h. 031/3
hilm	<Ar. Sakin tabiatlılık, durgunluk, yavaşlık. deryā-yı h. 005/5
hızmet	<Far. Hizmet, iş, iş görme. h.+ lerigā 030/7, 105/9
hızmet-kār	<Ar.+Far. Hizmetçi. h. 106/9
hōř	<Far. Hoş, iyi güzel. h. 105/8, 110/2, 110/3, 117/6
hoş-hāl	<Far.+Ar. Mutlu, hali vakti yerinde. h. 066/8, 103/1
hořnūd	<Far. Memnun, razı, hoşnut. h. 030/1
höküz	Öküz. h. 073/11, 074/2

	h.+ ğa 073/2 h.+ ni 072/4, 072/12, 081/12
ḥūb	<Far. Güzel, hoş, iyi. ḥ. 029/10
ḥudā	<Far. Allah. Cenab-ı Hak. ḥ. 023/10, 026/4, 031/8, 032/3, 057/11, ḥ.-nı 075/5 bende-i ḥ. 015/4 āş-ı ḥ.+yı kılıp 098/9 ḥ.- yü te ^ç ālā 022/2, 024/2, 026/7, 027/9, 055/2 ḥ.- yü te ^ç ālādın 012/6 ḥ.+ ğa 024/2 ḥ. te ^ç ālā 062/8, 094/13 ḥ. te ^ç ālānı 075/2, 076/1, 093/13
ḥudālıĝ	<Far. Allah, tanrılık. ḥ.+ ım 012/1
ḥudāy	<Far. Allah, Tanrı, Rab. ḥ. 006/7 ḥ.+ inĝ 024/10 ḥ. te ^ç ālā 019/9, 119/5
ḥudāvend	<Far. Sahip, malik, Allah. ḥ.+ dındur 017/7 ḥ.-i ekber 073/6 ḥazret-i ḥ. 072/3 ḥ.- i kerim 079/9 dergāh-ı ḥ.+ iĝa 086/8 ḥ.- i kerim 085/11 ḥazret-i ḥ. celle sultāne+ni 085/7
ḥulle	<Ar. Cennet elbisesi, güzel giysi. ḥ. 106/8
ḥūr	<Ar. Peri, hur, huri; Güzeller, cennet kızları. ḥ. 088/4, 109/9 ḥ.+ lar 106/9 ḥ.- i firdevsī 087/7
ḥūrcın	Meşinden veya çadır bezi gibi şeylerden yapılmış büyük heybe ve sandık. ḥ.+ dın 114/9 ḥ.+ nı 114/10, 117/8 ḥ.+ ge 114/1
ḥurmā	<Ar. Hurma. ḥ. 084/12

hürmet	<Ar. Hürmet, saygı. ‘ izzet-i h. kılrur 093/8
huşūsen	<Ar. Özellekle, ayrıca. h. 086/9
huṭbe	<Ar. Hutbe, hatibin halka verdiği dini örgüt. h.- i tekbir 063/10
İ	
‘ibādet	<Ar. İbadet. ‘ i.+ i 101/9
iç -	İçmek. i.- kü 048/1 i.- ürseler 044/4
if	İp. yip>ip. i. kılrur 103/4 i.+ ni 101/1, 102/10
iḥlāş	<Ar. Bağlılık, doğruluk, samimi dostluk. i. 022/2, 063/10, 066/3, 100/1, 111/4, 118/4 i.+ ı 118/3 i.+ ımız 058/9
iḥtiyār	<Ar. Seçme, kendi arzusu ile hareket etme; yaşlı. i. kılrurmēn 019/5
ikrām	< Ar. Ağırlemek. Hürmet etmek. Saygı göstermek. i.+ lar 110/4
‘ilāc	<Ar. İlaç, çare. ‘ i.+ m 103/6
ilan	Yılan. i. 057/4
ilgeri	İleri, ön taraf. i. 054/4, 107/10
ilāhī	<Ar. Allah’a mensup. Ey Allah’ım. i. 88/12 fermān-ı i. 012/10, 013/2, 072/7, 079/3 fermān-ı i.+ ge 074/3 i. 057/4

lā-ilāhe illā'l-lāh	<Ar. Allah'tan başka ilah yoktur. i. 123/2, 123/3, 123/4, 123/5, 123/6, 123/7, 123/8
‘illet	<Ar. Hastalık, sebep, gaye. ‘i. 041/6
‘illet -	Göndermek, nakletmek, götürmek. ‘i.- ip 108/5
‘ilm	<Ar. İlim, bilgi. deryā-yı ‘i. 005/5
ilter	İletmek, ulaştırmak, göndermek. i. 103/4
imām	<Ar. İmam, hoca. i. muḥammed ġazālī raḥmetu’llāh ‘aleyhni 029/6 i. 030/5 i. ḥasan 090/8 i. ḥüseyne ḥazret-i i. ca‘ fer-i şādık 053/5
īmān	<Ar. İman, inanç. ī.+ ı 021/3
īmānsız	<Ar. İmansız, inançsız. ī. 092/4
‘ināyet	<Ar. İyilik, bağış, yardım. ‘i.+ ler kılp 104/4
incİL	Hız. İsa'ya nazil olan kutsal kitap. i. 021/4, 061/1, 121/5
ins	<Ar. İnsan. du‘ ā-yı i. ü cinn 125/3
inşā’llāhu te‘ālā	<Ar. Yüce Allah isterse. i. 067/6, 098/11, 100/4, 120/1, 127/2, 128/4
islām	<Ar. İslam; İslamiyet. i. 086/10 i.+ ġa 014/9
ism	<Ar. İsim, ad. i.- i a‘ zam 092/2 du‘ ā-i i.- i a‘ zam 068/3, 092/1
isnād	<Ar. Yükleme, dayanak.

	i. 126/7 i.- ı du ^ç â-yi bāzūbend 094/11
isrāfil	<Ar. Kıyametin kopacağını öttüreceği boru ile bildirecek olan melek. i. 008/10, 049/12, 122/4 şūr-ı i. 011/1
istiğfār	<Ar. Tövbe etme, Allah'tan günahların bağışlanmasını dileme. i. 026/6, 074/2
iş	İş; Davranış, hareket, tavır. i. 017/7 i.+ ge 103/5, 118/1 i.+ i 054/4 i.+ idin 029/3 i. kılalmas 015/8, 017/7 i. kılsa 057/9 i. kıllur-sên 013/7, 015/4, 017/4, 019/1 i.+ lerığa 088/6 i.+ lerini 102/4 i.+ ni 074/4, 074/7, 076/2
işâret	<Ar. Bir şeyi gösterme. i. kıldı 109/7
işit -	İşitmek, duymak. i.- ip i ^ç tğād kılsa 111/5 i.- ip 057/7, 058/8, 109/3, 117/6 i.- ise 025/3 i.- mese 054/3, 057/2 i.- mesün 099/11, 111/8 i.- se 020/8, 022/2, 059/4, 094/13, 100/3, 111/9 i.- tiler 109/2
i ^ç tığād	<Ar. İnanma, bir şeye bağlanma, inanç. i. 100/2 i.+ mı 075/4 i. kılsa 111/5
i ^ç timād	<Ar. İtimat, güvenme. i. kıllmañlar 029/5
izle -	İzlemek, yoklamak, araştırmak. i.- güçilerini 114/7 i.- p 114/6
izzet	<Ar. Değer, yücelik, kuvvet. i. 108/8

	‘i. [ü] ħurmet kıılır 093/8
‘izzetlik	<Ar.+T. İzzetli, değerli, şerefli. ‘i. 119/10
Қ	
қābil	<Ar. Olan, olabilir, mümkün, kabul edici. Tür, türlü, gibi. қ. 003/5
қābūl	<Ar. Alma, kabul etme, razı olma. қ. 079/2 қ. қılsa 086/4
қābun	Kavun. қ. 113/6
қаç -	Каçmak, uzaklaşmak. қ.- іp 101/5
қādeħ	Metinde adı geçen dua. қ.-nāme 033/1
қādir	<Ar. Kudret sahibi olan Allah. Değer, kıymet. қ.- i yezdāndın 011/7
қāf	Kap. қ.+ ħa 084/3 қ.+ nı 084/5
kāfir	<Ar. Küfre giren, Allah’a inanmayan, iyilik bilmeyen; kara. k. 059/8, 060/5
қāhhār	Allah’ın isimlerinden biri. қ. 126/2
қāhr	<Ar. Zorlama, zorla iş gördürme. Galip gelip ezme, perişan etme. Kahır. қ.+ larıdın 009/4
қā‘īm	<Ar. Ayakta olan, ayağa kalkmış durumda olan. қ. 031/8
kākūl	<Far. Perçem. k.+ leri 115/2
қal -	Kalmak, durmak, sürmek, yaşamak. қ.- dı 010/4, 010/6, 054/9, 062/7, 108/4 қ.- dılar 118/2 қ.- ħaylar 058/3

	<p>ķ.- ip 103/5 ķ.- ur 111/9 ķ.- ursèn 073/5</p>
ķalem	<p><Ar. Kalem. ķ. 123/6 levh-i ķ.+ ni 007/10</p>
ķālem-rev	<p><Ar. Bir hükümdarın hükmü altında bulunan ülke, bir devletin hükmünü yürüttüğü yer. ķ.+ leriga 031/5</p>
kāmil	<p><Ar. Bütün, tam, olgun, eksiksiz, kemalde olan, kusursuz. Kemal ve fazilet sahibi. mürşid-i k.+ ler 070/7</p>
ķan	<p>Kan. ķ. 114/9 ķ.+ ım 116/1</p>
ķança	<p>Ne kadar. Kaç. ķ. 021/1</p>
kār	<p>< Far. Kazanç, iş, fayda, yarar. k. ķılmas 059/1</p>
ķara	<p>Kötü, uğursuz, sıkıntılı. ķ. 057/5, 067/2</p>
ķara -	<p>Bakmak, Nazar etmek. ķ.- p 063/11</p>
ķarınça	<p>Karınca duası; Bereket getirmesi, müşterinin bol olması için dükkānlara asılan dua. ķ. 093/6, 093/7 du' ā-i ķ. 068/4</p>
ķarż-dār	<p><Ar. Borç, ödünç. ķ. 027/8, 027/9</p>
kāsib	<p><Ar. Kazanan, kazanç sahibi. k. 065/6</p>
ķaşuķ	<p>Kaşık. ķ. 116/1</p>
ķaţār	<p><Ar. Sürü, dizi, sıra. ķ.+ ıda 021/10</p>
ķatıĝ	<p>Katı, sert, acımasız.</p>

	ķ. 041/3, 092/7
ķatře	<Ar. Damla. ķ. 007/3, 007/6, 007/9, 008/1, 008/5, 008/8, 009/1, 009/3, 009/5, 009/8, 010/6, 011/2 ķ.+ din 008/3 ķ.+ sidin 008/4
ķavseyñ	<Ar. Kavis, yay. ez-ķāb-ı ķ. 123/8
ķavun	ķavun. ķ. 079/10
ķaysı	Hangi, hangisi. ķ. 032/3, 055/6, 055/8, 055/10, 055/12, 056/2, 056/4, 058/3, 061/10, 062/1, 062/3, 062/6, 063/6, 063/9 ķ.+ dur 060/8, 061/3, 061/7, 062/6
ķayt -	Dönmek, dönüp gitmek, çekilmek. ķ.- ar 113/8 ķ.- arda 084/8 ķ.- armaķda 081/12 ķ.- arurda 055/6 ķ.- ıp 111/10, 117/3
ķazan	ķazan, su kazanı. ķ. 099/5, 112/8
ķeç	Belirli zamandan sonra olan. Geç. k. 113/8 k.+ ğaça 101/1
ķeçe	Gece. k. 011/4, 056/7, 110/7 k.+ si 022/5, 022/6
ķeř	<Far. Ayakkabı. k. 108/4 k.+ ge 108/7 k.+ ni 109/10
ķel -	Gelmek. k.- di 011/7, 012/7, 022/7, 025/5, 025/8, 062/10, 062/12, 063/4, 072/7, 105/10, 107/3, 108/2, 110/1, 112/1, 113/1 k.- diler 014/10, 016/10, 024/9, 031/10, 106/10 k.- dim 106/4 k.- diñġ 106/1

	<p>k.- edür 114/10 k.- ğay 058/4 k.- gen 109/7 k.- gey 115/10 k.- igünçe 105/4 k.- ip 065/8, 073/2, 093/11, 102/7, 103/2, 103/10, 105/7, 108/1, 116/4 k.- ipdür 023/1 k.- medi 108/10, 109/5 k.- mey 114/6 k.- se 075/11, 101/1, 108/8 k.- türüp 022/9 k.- türmağ 074/12, 075/1, 075/3 k.- türse 060/5 k.- türüp 090/11, 114/2 k.- türürsên 073/3 k.- ürde 108/3 k. 100/11</p>
kelime	<p><Ar. Kelime; söz; cümle. k.+ ni 018/3</p>
kêng	<p>Geniş. Çok, ziyade, fazlasıyla. k. 056/8, 075/11</p>
kerâmet	<p><Ar. Kerem, başış, keramet. k. kılgaysên 089/2</p>
kêrek	<p>Gerekmek, gerekli olmak. k. 019/8, 055/7, 064/3, 066/5</p>
kerem	<p><Ar. Eli açık, cömert. k.+ inġ 089/1</p>
kerim	<p><Ar. Çok kerem sahibi, cömert; ulu büyük. ğudāvend-i k. 079/9 ğudavend-i k. 085/11</p>
kêt -	<p>Gitmek. k.- mekdin 092/5 k.- ti 105/5, 106/3, 110/3, 113/6, 113/8 k.- tiler 105/1</p>
kevşer	<p><Ar. Cennette bir havuz veya nehir. ğavz-ı k.+ ni 010/1</p>
kêy-	<p>Giydirmek. k.- dürdiler 110/1 k.- dürüp 031/3</p>

kéy(i)n	Sonra, arka, peş. k. 04/6, 014/9, 016/9, 018/6, 076/7, 076/9, 076/11, 077/2, 077/4, 108/1, 112/4
kıble	<Ar. Kıble. k. 089/4 tekbîr-i k. 063/11 k.+ ge 063/10
kıl -	Kılmak, etmek, yapmak. iş k.- almas 015/8, 017/7 beyân k.- ay 012/8 meşhûr k.- ayın 012/3 du'â k.- ay 102/8 k.- dı 117/3 ârâste k.- dı 112/2 beyân k.- dı 073/12, 102/5, 116/9 işâret k.- dı 109/7 nazar k.- dı 090/8 nikâh k.- dı 110/6 peydâ k.- dı 007/10, 008/3, 008/5, 009/7, 079/9 tevbe k.- dı 116/10 tevellâ k.- dı 115/6 toy k.- dı 106/2 k.- dılar 063/7 du'â k.- dılar 062/8, 063/1, 063/3, 079/7, 106/7 hâzret-i âdem k.- dılar 055/4 kurbânlık k.- dılar 031/1, 032/9 mihribânlık k.- dılar 103/1 nevâziş k.- dılar 102/1 şahâbe k.- dılar 055/5 selâm k.- dılar 013/1, 015/1, 018/7 ser-efrâz k.- dılar 031/3 ta'bir k.- dılar 074/1 taḥkîk k.- dılar 108/9 taleb k.- dılar 079/2 tezzarru' k.- dılar 079/6 vaşiyet k.- dılar 110/8 âbâd k.- dım 032/2 hâkâret k.- dıng 113/3 muhtaşar k.- dık 095/4 endişe k.- ğan 088/10, 88/12 nümâyân k.- ğan 88/12 amel k.- ğan 060/2 hâkâret k.- ğan 060/4 hacc k.- ğannı 023/9 şadâka k.- ğannı 024/5 nidâ' k.- ğay 087/10 afv k.- ğay 095/1 aṭâ' k.- ğay 057/8

edā kı.- ğay 086/9
 naşihat kı.- ğay 066/8
 oñgdın kı.- ğay 020/10
 perhız kı.- ğay 066/10
 rahmet kı.- ğay 021/7, 023/10
 revā kı.- ğay 095/1, 119/7
 taşdik kı.- ğay 075/7
 ‘amel kı.- ğaylar 066/11
 nidā ’ kı.- ğaylar 087/8
 kerāmet kı.- ğaysen 089/2
 beyān kı.- ğıl 111/4
 cehd kı.- inĝlar 023/4
 beyān kı.- inur 097/6
 külçe kı.- ip 099/7, 110/5
 toy kı.- ip 110/5, 104/9, 110/7
 öy kı.- ip 112/3
 ‘amel kı.- ip 058/6, 059/3
 ‘ināyetler kı.- ip 104/4
 aş kı.- ip 111/3, 118/9
 āş-ı ĥudā-yü kı.- ip 098/9
 āşikārā kı.- ip 041/9
 aşnı kı.- ip 099/11
 baĥşış kı.- ip 089/6
 beyān kı.- ip 100/2
 çārvādārçılık kı.- ip 053/7
 edā kı.- sa 085/12
 hem-rāh kı.- ip 028/2, 028/6, 042/2
 if kı.- ip 103/4
 keş kı.- ip 085/7
 muţāle‘ a kı.- ip 029/10
 naql kı.- ip 029/5
 tevbe kı.- ip 115/10
 uluĝlık kı.- ip 111/1
 zirā‘ at kı.- ip 088/1
 dihkāncilik kı.- ipdurlar 070/6
 rivāyet kı.- ipdurlar 098/5
 va‘ de kı.- ipdurlar 059/5
 ğünāh kı.- ipdurmēn 115/8
 naql kı.- ipdururlar 090/2
 muĥtaşar kı.- dık 091/4
 rivāyet kı.- ırlar 024/1
 meded kı.- mas 093/3
 kabūl kı.- madılar 079/2
 merĥamet kı.- maĝanıdın 085/11
 edā kı.- maĝanımdın 085/10
 muĥtāç kı.- maĝay 027/10
 işni kı.- maĝ 074/7
 namāz kı.- maĝ 063/2
 niyyet kı.- mak 076/1
 rāst kı.- maĝ 075/4

du'ā kı.- maḳnı 063/11
 i' timād kı.- maḅḅlar 029/5
 kār kı.- mas 059/1
 'āferide kı.- sa 019/8
 'amel kı.- sa 057/8, 059/6
 edā kı.- sa 086/1
 emr kı.- sa 019/2
 ḥaḳāret kı.- sa 059/6
 ḥ'ārzar kı.- sa 060/3
 iş kı.- sa 057/9
 ḳabūl kı.- sa 086/4
 naẓar kı.- sa 090/5, 090/6
 sūdāgerçilik kı.- sa 067/3
 yād kı.- sa 119/4
 'amel kı.- saḳ 058/11
 'amel kı.- salar 086/6
 beyān kı.- sun 099/10
 'aṭā' kı.- ur 094/1
 'azāb kı.- ur 057/4
 'izzet-i ḥurmet kı.- ur 093/8
 ārzū kı.- ur 093/9
 baḥşış kı.- ur 075/9
 du'ā kı.- ur 066/4
 emīn kı.- ur 042/6
 ḥāşil kı.- ur 058/11
 naẓar kı.- ur 058/1
 rivāyet kı.- ur 093/7
 iş kı.- ur-sèn 019/1
 peşimān kı.- urlar 058/12
 rivāyet kı.- urlar 041/2, 053/6, 054/2, 069/7, 078/12,
 084/9, 085/1, 094/11
 anı kı.- urmèn 019/3
 kı.- urmèn 013/8, 015/6, 017/5
 iḥtiyār kı.- urmèn 019/5
 faḳirlik kı.- ursèn 113/5
 iş kı.- ur-sèn 013/7, 015/5, 017/4
 pāk kı.- ur-sèn 016/2

ḳılıç

Kılıç.
 kı. 028/3

ḳırḳ -

Kırkmak, kesmek.
 kı.- ğanda 055/11

ḳırḳ

Kırk sayısı.
 kı. 110/6

ḳışşā

<Ar. Kıssa, hikāye, rivayet.
 kı.+ larıdn 099/9
 kı.+ larını 097/3, 100/2, 119/4

	ķ.+ nı 111/3
ķiyāmet	<Ar. Kiyamet. ķ. 031/8, 041/9, 057/5, 057/9, 064/6, 067/1 rūz-ı ķ. 058/2, 087/2 ķ.+ ğaça 026/6, 064/2
ķiymet	<Ar. Kiymet, değer. bahā-yı ķ.+ ge 093/12
ķız	Kız, kız çocuk. ķ. 093/12, 100/7, 100/11, 101/10, 102/2, 103/1, 103/7, 104/6, 105/6, 105/8, 106/1, 106/2, 107/5, 108/3, 109/9, 116/8 ķ.+ dım 116/4 ķ.+ ı 107/3, 109/1 ķ.+ mı 105/5, 109/4 ķ.+ lar 099/7, 104/10 ķ.+ nı 102/1, 102/6, 104/7, 105/2, 106/10, 109/3, 109/5, 110/4, 113/9, 114/2
ķi	<Far. Ki, bağlama edatı. k. 019/6, 023/1, 058/4, 058/9, 064/5, 065/10, 067/1, 073/1, 086/3, 087/10, 095/1, 095/2, 098/5, 098/6, 101/7, 104/4, 105/10, 106/5, 107/5, 107/7, 109/9, 112/1, 114/3, 115/1, 115/6, 073/6, 116/4, 128/2
ķibr	<Ar. Büyüklük taslama, büyüklük, ululuk. k. 019/6
ķim	Kim. k. 005/1, 005/3, 006/3, 011/8, 019/5, 019/10, 020/5, 022/1, 023/2, 023/7, 024/6, 025/1durūd, 025/2, 026/4, 028/2, 028/5, 029/6, 041/2, 053/6, 054/2, 059/2, 060/2, 060/4, 066/12, 067/3, 069/4, 069/7, 078/12, 084/10, 085/1, 085/2, 087/1, 090/2, 091/2, 092/1, 093/7, 093/9, 094/12, 095/3, 099/10, 099/11, 100/1, 118/8, 128/3 ķ.+ de 049/1 ķ.+ din 054/9 ķ.+ ge 108/10 ķ.+ ni 066/6 ķ.+ niġ 108/7
ķimerse	Kimse. k. 014/2, 126/8
ķimsen	Kimsin.

	k. 013/5, 015/3
kir -	Girmek. k.- di 101/5, 101/7, 101/10 k.- ermèn 059/5 k.- güzdiler 107/3 k.- ip 013/3, 017/1, 029/8, 113/1 k.- megey 027/8, 042/4 k.- sün 032/4
kişi	Kişi. k. 053/7, 059/6, 063/9, 064/3, 094/12, 109/2, 110/6, 111/4, 119/2 k.+ din 064/4, 067/5 k.+ ğa 099/8 k.+ ge 085/10 k.+ ni 059/6, 060/3
kişt ü kār	<Far. Ekinci, çiftçi. k.+ları 070/3
kitāb	<Ar. Kitap, Kuran. k. 060/12 k.- ı bibi seşenbe 098/4 k. muṭāle‘a kıılır 029/9
kitābhāne	<Ar.+Far. Kütüphane. k.+ leri 029/7
kiyiz	Keçe. k.+ ni 056/4
koçkar	Koç, damızlık erkek koyun. k. 054/12, 055/9
kol	Kol, el. k. 106/8 k.+ ğa 081/8 k.+ ıda 100/7 k.+ ıdn 119/1 k.+ ığa 029/1, 075/10, 100/9 k.+ larıdn 009/8, 010/7
konak	Kepek. k. 078/8
koş -	Koşmak, katmak, çift etmek, birleştirmek. k.- arda 076/7 k.- kıanda 056/2 k.- up 105/3

koş	Çift. k. 074/6, 076/7
koş -	Koymak, bırakmak, terk etmek, salmak. k.- dı 105/7, 112/7 k.- dılar 004/7 k.- mas 104/2 k.- sa 024/7, 028/6, 093/10 k.- yumagenimizdin 085/8 k.- up 089/4, 099/4
koy	Koyun. k. 030/10, 032/8, 054/11, 057/8, 063/4, 105/5 k.+ ğa 057/8, 063/4 k.+ nı 055/6, 055/8, 055/11
köm -	Gömmek. k.- di 104/7 k.- ğay 041/7 k.- gil 104/6
köngül	Gönül. k.+ ini 075/11, 113/9, 114/2 k.+ leri 090/9
köp	Çok. k. 014/6, 049/13, 095/4, 101/1, 104/3, 104/8, 110/4, 116/10, 118/5 k.+ dur 093/5, 094/1
kör -	Görmek. k.- di 101/7, 107/5, 114/3 k.- diler 031/7, 109/9, 115/1 k.- er-mên 104/1 k.- ersên 014/2 k.- geli 106/4 k.- gen 032/6 k.- gen âdem 093/9 k.- gil 102/8 k.- güzür 101/2, 104/8 k.- ip 103/2 k.- medim 019/7 k.- megey 028/1, 028/5, 042/3 k.- mesler 014/2 k.- se 093/8 k.- seler 117/9 k.- sem 093/9 k.- üp 029/10, 030/9, 113/2

kör	Kör, gözü görmeyen. k. 109/1
köter -	Götürmek, kaldırmak, taşımak, yükseltmek. k.- geyler 089/6 k.- ip 102/10 k.- maç 089/4
köz	Göz, görme organı. k.+ den 091/3 k.+ i 027/6, 091/1, 114/8 k.+ leridin 007/9, 008/2 k.+ sizlerdin 092/3
kuç -	Kucaklamak, sarılmak. k.- tılar 019/4
kuddūs	<Ar. Allah'ın isimlerinden biri. k. 125/5
ku	Kul, köle, insan, kişi. k.+ nı 023/8
ku	Kulak. k.+ larıdın 008/6, 008/9
ku	Kum. k.+ larca 027/4
ku	<Ar.+T. Kurbanlık. k.+ ge 062/10 k. kıldılar 031/1, 032/9
ku'ān	<Ar. İslam dininin kutsal kitabı. k. 075/8, 081/9, 089/5, 122/7
ku	Kuru, susuz. k. 099/10, 111/8, 111/9
ku	Kutu. k. 106/9
ku	Kuzu. k.+ nı 056/2
kül	Kül, ateş külü. k.+ din 079/8
külçe	Çörek, ekmek, bir tür yuvarlak ufak ekmek. k. 099/7, 112/9

kün	Gün. k. 090/7, 103/6, 104/9, 113/7 k.+ de 100/8, 102/7, 103/2, 104/7 k.+ din 093/8, 114/5 k.+ ğa 093/8 k.+ i 020/10, 041/9, 057/5, 057/10, 058/2, 064/6, 067/2, 093/4, 101/3, 110/5 k.+ larde 090/7 k.+ ni 009/7
künçit	Susam. k. 078/3
kündüz	Gündüz. k. 056/7, 110/7 k.+ ni 011/4
künlük	Günlük. k. 030/4, 030/5, 057/10
künlük	Günlük. k. 029/4
kürsî	<Ar. Arşın alt katı. k.+ ni 008/4, 123/4
küy -	Yanmak. k.- mek 042/5
L	
lâ-büd	<Ar. Lazım, gerek. l.+ dür 085/11
lâ-ilâhe illâhlâh	<Ar. Tanrı'dan başka Tanrı yoktur. l. 123/2, 123/3, 123/4, 123/5, 123/6, 123/7, 123/8 be-ḥaḳḳ-ı l.125/1
lâyık	<Ar. Uygun. l. 108/8, 109/4
lâzım	<Ar. Lazım, gerekli. l. 059/7, 085/11, 086/8 l.+ dur 074/7, 075/4, 113/4
lerz	<Far. Titreme, titreyiş. l. turdı 090/9
levḥ	<Ar. Levha, üzerinde yazı yazılan düz nesne. l. 123/7

l.- i qalemni 007/10

likin	<Far. Fakat, ancak, lakin. l. 049/13, 095/4
loqma	<Ar. Lokma. l.+ yi 064/5
M	
mā-ḥalaqa	<Far. Yarattı. b. 004/2
mā-ṣā'e'llāhu	<Ar. Allah'ın dilediği olur. m. 126/4
mā-teqaddem	< Ar. Geçmiş zaman ya da şey. Geçmişte, önceleri. m.+ ge 089/5
mağfiret	<Ar. Günahların bağışlanması. deryā-yı m. 005/8
mağrūr	<Ar. Gururlu, mağrur. dünyā-yı bī-vefāga m. 029/2
māh	<Far. Ay, ay gibi. m.- ı tābān 087/3, 088/11
maḥlūqāt	<Ar. Yaratılmışlar, canlılar. m.- nāmeni 041/2
maḥşer	<Ar. Maḥşer, kıyamet yeri. m. 020/10, 087/8
mākiyān	<Far. Tavuk. m. 105/6, 109/6
maḥşad	<Ar. İstenen, kast olunan, maksat, amaç. m.+ a 118/8
maḥşūd	<Ar. İstek, hedef, niyet. m.+ iḡa 098/11
māl	<Ar. Mal, mülk, varlık. m.+ ı 057/3 m.+ ını 056/8 m.+ large 093/10 m.+ nı 024/5
māle	<Far. Ekincilerin tarla düzledikleri sürgü, cila fırçası, mala

	m. 082/3
maṅga	Bana. m. 115/7
maʿrifet	<Ar. Bilgi, ilahi sırların bilme, ustalık, beceri. deryā-yı m. 005/7 pîr-i m. 061/10
māş	<Börülce. m. 078/10, 079/9 m.+ m 079/9
meʿyūs	<Ar. Ümitsiz, ümidi kesilmiş. m. 102/2
mebādā	<Far. Sakın, olmaya. m. 023/5
meclis	<Ar. Topluluk, meclis. m. 020/8 m.+ de 020/7, 066/7, 099/9
mecmūʿa	<Ar. Mecmua. m.- i resāʿil-i ʿacibe 003/1
meded	<Ar. Yardım, himmet. m. 093/3 m.+ din 112/4
meger	<Far. Meğer, halbuki, olsa ki. m. 014/3, 016/3, 095/3
melāl	<Ar. Usanç, bıkmaya, dert, üzüntü, sıkıntı. m. 106/6
melek	<Ar. Melek. tekbîr-i m. 063/6, 8
melîk	Allah'ın isimlerinden biri. m. 125/5
melûl	<Ar. Mahzun, usanmış; üzülmüş, üzüntülü. m. 090/10
mèn	Ben. m. 005/1, 005/2, 005/3, 006/3, 006/4, 006/5, 006/9, 006/10, 006/10, 011/8, 011/9, 011/9, 012/1, 012/7, 013/10, 015/10, 017/9, 022/3, 022/8, 058/5, 102/7, 111/2, 113/3, 102/8, 104/1, 105/4, 106/3, 108/8,

	115/9
merg	<Far. Ölüm, ölü. m.- i müfâcâtdın 042/4
merhamet	<Ar. Acıma, esirgeme. m. 085/11
mertebe	<Ar. Derece, rütbe. m. 023/8, 059/4, 094/13 m.+ din 056/7 m.+ ge 110/8 m.+ si 086/12, 093/8
mes'ele	<Ar. Mesele. m.- yi diger 074/3
mestür	<Ar. Örtülmüş, gizlenmiş, örtülü, gizli; yazılmış, gizili. naql-i m. 098/6
meşakkat	<Ar. Zahmet, sıkıntı. m.+ ğa 073/5 m.+ inġ 110/10 m.+ lar 104/8
meşâyih	<Ar. Şeyhler. m.+ lerga 010/5 m. 031/2
meşgûl	<Ar. Meşgul, bir işle uğraşan. m. 101/9
meşhür	<Ar. Şöhretli, tanınmış. m. kılayın 012/2
mevķûf	<Ar. Vakfedilmiş, birine ait kılınmış, tutulmuş. tekbir-i m. 063/8
meyve	<Far. Meyve, yemiş. m.+ leri 087/6
mezķür	<Ar. Zikredilmiş, söz konusu olmuş, anılmış. m. 071/1, 090/12
miltık	Tüfek. m. 028/3
miḥnet	<Ar. Sıkıntı, mihnet. m. 073/5, 126/10

	m.+ inġ 110/9
mıhr-bānlık	<Far. +T. Güler yüzlülük, Őefkatlilik. m. kıldılar 103/1
miġ	Bin sayısı. m. 004/4, 006/1, 007/3, 030/10, 031/1, 031/9, 032/10, 053/7, 057/8, 070/1, 118/4
mollā	<Ar. Büyük bilgin, hoca. m. 086/2 m.+ larını 088/5
mu	Soru edatı. m. 055/1, 055/2, 060/6, 087/9
mu' allak	<Ar. Asılı, asılmış, sürüncemede kalmış. m. turur 064/2
mübārek	<Ar. Mübarek, hayırlı uğurlu, kutlu. m. 007/1, 007/4, 007/6, 007/9, 008/1, 008/6, 008/8, 009/1, 009/4, 009/6, 009/8, 010/6, 011/3, 103/10 dihkān-ı m.+ lerdin 086/4
mu' cize	<Ar. Mucize. m.+ leridür 079/10
muġabbet	<Ar. Sevgi. m.+ inġdin 005/4, 011/10
muheymin	Allah'ın isimlerinden biri. m. 125/6
muheyā'	<Ar. Hazır, hazırlanmış. m. 087/6
muġtāc	<Ar. İhtiyacı olan, muhtaç. m. kıлмаğay 027/10
muġtaşar	<Ar. Muhtasar, kısaltılmış, özet. m. 049/13 m. kılduk 095/4 m. kılırduk 091/4
muġarreb	<Ar. Allah'ı teşbih ve anmakla görevli olup, Allah'a çok yakın olan melekler. Ferişte-i m. 026/5
muni	Bunu. m. 105/4

muṅga	Buna. m. 024/7
münāfīk	<Ar. İki yüzlü. m. 021/7
muṅça	Bunca, bu kadar. m. 116/6
mundağ	Böyle, bu şekilde. m. 058/11, 062/4
murād	<Ar. İstek, dilek; Maksat. m.-ı ḥācetmend 098/7 m.+ ı 119/6 m.+ ıça 015/8, 017/6 m.+ ige 111/6 m.+ ım 013/8, 015/5, 017/5 m.+ ını 026/3, 100/3, 100/5, 119/8
muşaffā	<Ar. Süzölmüş, temizlenmiş. m. 101/8
muşavvir	Allah'ın isimlerinden biri. m. 126/1
musemmā	<Ar. İsimlendirilmiş. m. 003/2
mütāla' a	<Ar. Okuma; Düşünce. kitāb-ı m. kılp 029/10 m. kılr 029/9
mu' teber	<Ar. Geçerli, itibar edilen. m.+ dür 098/6
muvāfīk	<Ar. Uygun. Yerinde. Denk. m. 059/8, 069/7, 070/3
mūy	<Far. Kıl, saç teli. m.- ı sefid 101/7
mużtarlık	<Ar. Çaresizlik. m. 102/2
mü	Soru edatı. m. 012/3, 055/1, 060/6
mübeddel	<Ar. Değişmiş, değiştirilmiş.

	m.110/10
mü'min	<Ar. İnanan, iman etmiş, Müslüman. bende-i m. 093/4 m.+ ni 88/12 m.+ lergâ 086/10
mücellâ	<Ar. Parlatılmış. m. 101/9
müfâcât	< Ar. Ansızın gelme, erişme, aniden olma. merg-i m.+ dın 042/4
mükerrem	<Ar. Muhterem, saygın, şerefli. m. 041/6, 058/6
mü'min	Allah'ın isimlerinden biri. m. 125/6
münker	<Ar. İnsanı ölümünden sonra sorguya çeken iki melekten biri. m. 028/8 su'âl- m. 042/6
mürsel	<Ar. Gönderilmiş, yollanmış. Nebi. Peygamber. m. 122/6 peygâmbere-i m. 007/8, 070/6 m.+ ni 022/5
mürşid	<Ar. Doğru yolu gösteren. m.- i kâmiller 070/7
müslim	<Ar. Müslüman. m. 018/3
müselmân	<Ar. Müslüman. m. 016/9, 018/4
müsteḥabb	<Ar. Sevilen, beğenilen. m. 055/2, 055/5
müşerref	<Ar. Şereflenmiş, şerefli. m. 014/9
müşfik	<Ar. Şefkatli, merhametli. m. 062/1
müşkil	<Ar. Güç, zor.

	m. 102/3
mütekebbir	Allah'ın isimlerinden biri. m. 125/7
müyesser	<Ar. Kolaylıkla olan, kolay gelen, asan olan, nasip. m. 088/3
N	
nafağa	<Ar. Nafaka, geçinmek için gerekli olan gelir. n.+ yı 086/9
nāfi' a	<Ar. Faydalı, yararlı. n.- ī ğarībetü'l 003/2
nā-geh	<Far. Ansızın. n. 114/7
nağl	<Ar. Hikâye, söz, anlatı; taşıma, aktarma. n. 063/7 n.- i mestūr 098/6 n. kılp 029/5 n. kılpdururlar 090/2
nāle	<Far. İnleme, inilti. n. 073/11
nām	<Far. Ad, ün, lakap. n.- ı şerifleri 071/2 n.+lik 090/4
namāz	<Far. Namaz. n. 074/12 n. kılmak 063/2 n.+ nı 086/1
nāme	<Far. Mektup. kadeh-n. 033/1 n.- i ā' mālı 028/10 n.+ ni 030/10 mahlūkāt-n.+ ni 041/3 tarikat-n.+ ni 064/3, 064/12, 066/12 n.+ si 020/10 n.+ siğa 020/9
nā-merd	<Far. Mert olmayan, alçak, korkak. n.+ ge 027/10

nā-pāk	<Far. Temiz olmayan, kirli. n. 016/02
naṣīḥat	<Ar. Öğüt. n. kılgay 066/8
naẓar	<Ar. Bakma, göz atma. n. 107/6 du‘ā-yı n. 048/1 n. kıldı 090/8 n. kılsa 090/5, 090/6 n. kıtur 058/1
nāzil	<Ar. Yukarıdan inen, inici, bir yere konan. n. 056/6, 072/9
nē	Soru edatı. n. 005/3, 013/7, 013/8, 013/10, 015/4, 015/5, 017/4, 019/2, 019/6, 073/2, 073/3, 075/2, 085/7, 085/ 017/9, 022/6, 055/4, 057/2, 093/10, 113/4
nebī	<Ar. Peygamber. n. 087/11
nebīyu ’llāh	<Ar. Peygamber, Tanrı’nın habercisi. n. 087/9
necāt	<Ar. Kurtarmak, kurtuluş. n. 027/9
nēçe	Ne kadar. n. 065/12, 112/3
nēçük	Niçin, nasıl. n. 098/10, 104/1, 106/1, 116/5
nefs	<Ar. Can, ruh, hayat. n. 048/1
nehy	<Ar. Yasak etme. emr-i n. 086/3
nekir	<Ar. Nehir. n. 042/6 n.+ iğa 028/8
nēme	Ne, nesne. n. 015/9, 015/10, 019/1, 065/1, 065/3 n.+ dür 095/2 n.+ ge 075/6

nēmerse	Nesne, şey. n. 012/1, 065/6, 065/12, 066/1, 067/1, 075/4 n.+ din 092/3 n.+ ni 016/1
neseb	<Ar. Nesil, soy. şāhib-i n. 072/2
nevāziş	<Far. Okşama, gönül alma, iltifat n. kıldılar 102/1
nev-bahār	<Far. İlk bahar. ebr-i n.104/3
nice	Ne miktar. n. 075/10
niçe	Nasıl, ne kadar. n. 106/9
nidā	<Ar. Seslenme, nida. n. 022/7, 011/7, 012/7, 058/4, 087/10 n. kılgaylar 087/8
nikāh	<Ar. Nikāh. n. kıldı 110/6
ni' met	<Ar. Nimet, iyilik, yiyecek ve içecek şeyler. n. 031/4
niyāz	<Far. Yalvarma, yakarma, rica. Dua, tazarru.. n. 118/5 n.+ lar 116/10 n.+ın 100/3
niyyet	<Ar. Niyet. n.- i halk 086/6 n.- i şādık 074/8 n.+ de 074/8 n.+ i 119/7 n. kılmak 076/1
nizār	<Far. Zayıf. n. 118/5
nīze	<Far. Mızrak, süngü. n. 028/3
nuқта	<Ar. Nokta.

	n. 031/9
nūr	<Ar. Nur. n.- ı ān ḥazret 006/6, 012/4, 012/10, 013/4, 013/6, 014/4, 014/10, 015/6, 016/1, 016/4, 017/10 n.- ı muḥammed 016/9 n.+ ıdın 101/8 n.+ ım 005/1, 006/3, 006/9, 011/8
nūr-nāme	Nurun mektubu. Saadet verici manalar yazılı kâğıt. n. 003/3 n.+ ni 020/5, 022/9, 024/3, 026/1, 027/7, 028/6, 029/10, 030/3, 030/8, 032/4
nūrü'l-ḥazret	Hazretin nuru. n. 013/8, 013/10, 014/3, 017/2, 017/5, 018/9, 019/3 n.- i şallallāhu ‘aleyhi ve’s-sellem 004/6, 005/9 n.- i şallallāhu ‘aleyhi ve’s-sellemniḡ 004/3 n.- i tēpretiler 007/2
nūr-ı ān ḥazret	O hazretin nuru. n. 006/6, 012/4, 012/10, 013/4, 013/06, 014/4, 014/10, 015/6, 016/1, 016/4, 017/10.
nübüvvet	< Ar. Nebilik. n. 031/9
nühüm	<Far. Dokuzuncu. n. 066/9
nümāyān	<Far. Görünen, meydanda olan. n. 88/12
O	
oğlan	Erkek çocuk. o.+ larıdın 079/1
oğrı	Hırsız. o. 027/7, 042/4
oğul	Erkek çocuk. o.+ ı 114/5
oķ	Ok. o. 028/3
oķu -	Okumak. o.- gey 076/8, 077/3

	o.- maḵ 064/3, 066/5 o.- maḵnı 063/10 o.- masa 064/1 o.- p 057/2, 089/5, 090/12, 093/11, 094/13 o.- r 055/6, 055/9, 055/10, 055/12, 056/3, 056/4, 074/4, 076/4, 076/10, 076/12, 077/5, 077/8, 077/10, 077/12, 078/2, 078/4, 078/8, 078/10, 079/11, 080/4, 080/7, 080/11, 081/1, 081/3, 081/5, 081/9, 081/12, 082/2, 082/4, 082/8, 082/9, 082/11, 083/2, 083/5, 083/11, 084/2, 084/4, 084/6, 084/8 o.- rlar 078/6, 082/6, 083/7 o.- sa 020/5, 020/8, 022/6, 023/2, 023/7, 024/6, 025/2, 026/4, 041/3, 056/7, 091/2, 092/2, 093/7, 094/12
oḵut -	Okutmak. o.- up 025/3, 054/3, 057/7, 059/4
ol	O, işaret sıfatı; o, işaret zamiri. o. 015/1, 017/1, 020/8, 025/3, 026/7, 027/4, 028/7, 044/7, 059/1, 059/6, 065/8, 066/1, 067/5, 069/4, 072/8, 073/3, 074/2, 087/12, 088/5, 088/9, 091/1, 093/7, 100/11, 104/9, 108/5, 110/4, 110/5, 112/7, 113/6, 113/7, 115/3, 116/5, 117/2, 119/5
olar	Onlar. o. 027/5, 028/5
oltur -	Oturmak. o.- ar 064/12, 066/2 o.- dı 108/1 o.- gen 066/5 o.- gende 084/1 o.- genlerge 066/7 o.- up 105/6 o.- updur 107/6, 109/10 o.- ur 064/9, 101/10
olun -	Olmak, var olmak. o.- gendur 044/5
on	On sayısı. o. 004/4, 006/1, 007/6, 007/7, 022/4, 030/4, 030/5, 032/10, 057/10, 066/1, 070/4, 070/5, 071/1, 071/8, 071/9, 071/10, 071/11, 071/12, 072/1, 092/2
oḅḅ	Sağ, sağ taraf. İyi. o. 007/9, 008/6, 029/1, 075/10, o.+ dın ḵılḅay 020/10

onunçı	Onuncu. o. 071/7, 092/7
oral -	Dolaşmak. o.- ip 115/3
orın	Yer, mevki, mekân. o.+ da 066/2 o.+ ıdan 085/4 o.+ larıda 064/9, 064/11
orta	Ortası. o.+ sıda 064/2
oşmān razı	Hz. Osman. hazret-i o. 061/6
oşal	O nesne, o kimse. o. 032/3, 074/8, 079/8, 099/9
ot	Ateş. o. 012/8, 017/3, 017/4, 017/8, 018/3, 020/3, 079/4 o.+ ğa 042/5 o.+ nı 016/10
otķur -	Oturmak. o.- up 105/2
oyġan -	Uyanmak. o.- dılar 032/6
ögey	Üvey. ö. 100/7
Ö ölüm	Ölüm. ö.+ ge 063/4
öñġ	Ön taraf ö. 087/5
‘öm(ü)r	<Ar. Ömür. ‘ö.+ ide 059/3, 094/13 ‘ö.+ inġizġa 029/4
ör -	Yükselmek, çıkmak, yukarı çıkmak. ö.- gende 082/8
‘öşr	<Ar.Öşür vergisi. ‘ö. 085/9, 085/12, 088/1

öt -	Geçmek, gitmek. ö.- ğay 028/10 ö.- ken 070/7 ö.- megey 028/4 ö.- tim 032/1 ö.- üp 021/6 ö.- üpdür 053/9 ö.- üpdürler 053/8, 070/2
öy	Ev, bina, yapı. ö. 112/3 ö.+ de 042/3 ö.+ din 099/2 ö.+ ğa 084/8 ö.+ ge 108/1, 115/10, 116/3 ö.+ ğe 027/7, 105/2, ö.+ ini 112/6 ö.+ ni 099/3
öz	Kendi. ö. 013/9, 015/7, 017/6, 031/5, 041/4, 091/4, 101/9, 105/5, 88/12 ö.+ i 059/8, 066/6, 067/3, 091/2, 092/2, 093/12, 107/8, 126/8, 020/6, 041/3, 041/8, 058/7, 128/3 ö.+ in 112/2 ö.+ inġe 015/9 ö.+ ini 063/4, 065/8, 109/4 ö.+ inġne 016/2 ö.+ leriġ 023/4 ö.+ üm 059/4
özge	Başka, diġer, ayrı. ö. 063/9
P pā	<Far. Ayak. p.+ larnı 107/9
pādişāh	<Far. Padişah. p.+ dın 116/1 p.+ nı 107/2, 114/4
pādişāh-zāde	<Far. Padişah çocuġu. p.+ ler 117/7
pahta	<Far. Pamuk. p. 100/9, 101/3 p.+ nı 100/10, 102/9 p.+ sını 103/3

pāk	<Far. Pak, temiz, saf. p. 016/2, 063/1, 065/1, 065/3, 065/4, 065/5, 065/6, 065/10, 074/8 p. kılungsèn 016/2
pākā	<Far. Temiz. p. 012/5
pāre	<Far. Parça. p. 090/5, 090/6
penāh	<Far. Sığınma, sığınılacak yer. p.+ ıda 041/4, 091/4
pencüm	<Far. Beşinci. p. 005/7, 010/2, 011/1, 054/7, 066/6
pend	<Far. Öğüt, nasihat. p. 066/8
perde	<Far. Perde. p. 022/3
perhiz	<Far. Sakınmak, kaçınmak. p. kılgay 066/10
perī	<Far. Peri, güzel; sevgili; dişi cin. p. 109/9 p.+ din 049/1 p.+ lerini 123/1cumle
periyān	<Far. Peri, güzel; sevgili; dişi cin. b. 125/1
perverdigārā	<Far. Ey Tanrı. p. 012/5
peşimān	<Far. Pişman. p. 113/10 p. kılurlar 058/12
peşimānlik	<Far. Pişmanlık. p. 059/1
peydā	<Far. Meydanda, ortada. p. 007/5, 007/8, 008/7, 008/10, 009/3, 009/5, 010/8, 010/9, 010/10, 011/1, 011/2 p. kıldı 007/10, 008/3, 008/5, 009/7, 079/9

peygamber	<Far. Peygamber. p. 010/10, 011/2, 022/4, 024/2, 031/8, 058/3, 058/4, 062/8 p.‘ aleyhi’s-selāmnı 023/1 p. ‘ aleyhi’s-selām 062/12, 063/6 p.- i mürsel 007/8, 070/6 p.+ ğa 010/5 p.+ ge 060/12, 061/1 p.+ imiz 061/2, 064/10, 066/10 cenāb-ı hāzret-i p.+ imizge 062/11 p.+ ler 031/10 p.+ liginġni 012/2 p.+ ni 065/9, 066/2
pīr	<Far. Yaşlı, Tarikat kurucusu. p. 062/3, 064/7, 066/3, 067/2, 067/5 üstād-ı p. 062/2 p.- i ma‘ rifet 061/9 p.- i şerī‘ at 060/8 p.- i tariqat 061/3 p.+ lerni 060/4, 075/8 p.+ ni 054/3, 062/4 p. turur 062/4
pīrān	<Far. Yaşlılar, ihtiyarlar. p. 089/4
piş-bāz	<Far. İstikbal etme, karşılama. p. 107/2
pişir -	Pişirmek. p.- üp 112/10
pīş-vāz	<Far. Huzur, ileri taraf. İleriye. Ön. p. 030/4
pul	<Far. Para, pul. p. 024/5
puşt	<Far. Ahlaksız delikanlı. p.+ ını 023/9
R	
rabbü’l-‘ izzet	<Ar. Kudret ve şeref Tanrısı. fermān-ı r.+ din 004/7
ra‘ d	<Ar. Yıldırım, gök gürlemesi. r.- ı berq 010/10
rāġib	<Ar. İstekli, isteyen.

	r. 087/7, 088/4
rāḥat	<Ar. Rahat, gönül rahatlığı. r.+ ge 110/9
raḥīm	<Ar. Mümin kullarını esirgeyen, koruyan Allah. r. 125/5
raḥm	<Ar. Esirgeme, koruma. r. 102/6
raḥmān	<Ar. Herkese merhamet eden Allah. Allah'ın isimlerinden biri. r. 125/4 bende-i r. 013/6
raḥmet	<Ar. Acıma, esirgeme, koruma; yağmur. r. 023/6, 028/4 r. kılğay 021/7, 023/10
raḥmetu'llāh	Geçmiş büyüklerin adından sonra söylenen klişe. muḥammed gāzālī r.029/6
rāst	<Far. Doğru, uygun. r. 075/7, 074/9, 110/1 r. kılmağ 075/4
rāzī	<Ar. Boyun eğen, kabul eden. r. 064/5, 067/5
refref	Yumuşak. bād-ı r. 010/9
reh-nümā	< Far. Yol gösteren. r. 087/5, 088/9 r.- yı muvâfiğ 069/7
reh-ber	< Far. Yol gösteren. r. 088/9
resāyil	<Ar. Dergiler, mecmualar, risaleler. mecnū' a-i r.- i ' acibe 003/1
resūl	<Ar. Peygamber, Allah'ın elçisi, Hz. Muhammed, peygamber, elçi. r. 'aleyhi's-selām 095/1
resūlu'llāh	<Ar. Allahın resulü, Hz. Muhammed. r. 026/1, 060/2 r.+ nı 066/11

revā	<Far. Uygun, yerinde. r. 022/10, 093/5, 098/10 r. kılğay 095/1, 119/7
revān	<Far. Yürüyen, giden, akan; ruh. Derhal. Çabuk, hemen. r. 067/4
revāne	<Far. Yürüyen, giden. r. 030/3, 031/5
rezzāk	Allah'ın isimlerinden biri. r. 126/3
rızā	<Ar. Razılık, memnunluk. r. 062/11, 063/5, tekbir-i r. 062/6, 062/9, 063/4, 063/5
rızq	<Ar. Rızık. r.- ı helāl 066/9 r.+ ını 056/8
riq'a	<Ar. Üzerine yazı yazılan deri veya kağıt parçaları. Kısa mektuplar. r.+ ları 100/6
risāle	<Ar. Mektup, kitapçık. r. 070/3 r.- i çārvādārlik 053/1 r.- i dihkāni 068/1 r.- i dūrud-gerlik 068/7 r.- i şerif 089/3 r.- i şerifge 086/5 r.+ de 097/1 r.+ ğa 059/6, 060/2 r.+ ge 058/6, 059/3 r.+ ler 068/6 r.+ ni 023/4, 028/2, 030/2, 054/3, 057/2, 057/6, 058/10
rivāyet	<Ar. Nakletme, hikāye etme. Söylenti. r.+ de 063/2 r. kılıpdurlar 098/5 r. kılırlar 024/1 r. kılurlar 093/7 r. kılurlar 041/2, 053/6, 054/2, 069/7, 078/12, 084/9, 085/1, 094/11
rūḥ	<Ar. Can, ruh, his, duygu.

	r.+ ı 064/4, 067/5
ruḥṣat	<Ar. İzin, Müsaade. r. 111/10, 116/3
rūṣen	<Far. Aydın, parlak, belli, ortada. r. 027/6
rūz	<Far. Gün, gündüz. r.- ı kıyāmet 058/2 r.- ı kıyāmet 087/2
rūze	< Far. Oruç. r. 074/12
S	
sa' ādet	<Ar. Saadet. zamān-ı s.+ leride 084/11, 090/3 zamān-ı s.+ leriğaça 070/1
saç -	Saçmak, serpmek. s.- ar 077/9, 078/2, 078/3 s.- arda 075/3, 077/5, 077/11, 078/6, 078/8, 078/10 s.- maḡ 077/8
şadaḡa	<Ar. Sadaka, zekāt. ş. kılğannı 024/5
şādık	<Ar. Bağlı, sadakatli. ş. 053/6 niyyet-i ş. 074/9
şafā	<Ar. Safılık, gönül şenliği, mutluluk, safa. tekbir-i ş. 062/6, 062/11, 063/2
şafḡa	<Ar. Sayfa. ş.+ dadur 044/7
şahābe	<Ar. Hz. Muhammed'in meclislerinde ve konuşmalarında bulunan kimseler. ş. kıldılar 055/05 ş.+ lergā 063/01
şāhib	<Ar. Sahip, malik, koruyan. ş.- i du' ā 072/3 ş.- i neseb 072/2 ş.- i tekbir 053/9
şahrā	<Ar. Kır, ova, çöl. ş.+ ġa 101/4

	ş.+ ge 100/10
sağla -	Korumak, gizlemek. s.- ğay 041/5 s.- r 091/4 s.- sak 058/10
sal -	Salmak, bırakmak. s.- dı 114/1 s.- ıp 107/7, 115/5 s.- urda 076/10, 076/12, 077/2, 082/1, 082/10, 084/4, 084/6
şalavāt	<Ar. Namazlar. ş.- ı şerifni 076/4 ş. 093/4
şalāten tūncinā	<Ar. Hz. Muhammed'in adı anıldığında saygı göstermek için okunan dua. ş. 068/4 ş. +1 068/4
şallallāhü 'aleyhi ve's-sellem	<Ar. Salat ve selam onun üzerine olsun anlamına gelen Arapça ibare. nūru'l-ḥazret-i ş. 004/6, 005/9 nūru'l-ḥazret-i ş.+ niṅ 004/3 ş. 071/1, 124/3 ān-ḥazret-i ş.+ din 094/12 ān-ḥazret-i ş.+ ni 090/2
şālih	<Ar. Dinin emrettiği hususlara uygun davranan, iyi amel sâhibi, günah işlemekten kaçınan (kimse). s.+larını 025/03
şamed	<Ar. Ey ulu. ş.+ ā 012/5
saṅga	Sana. s. 012/7, 019/9
şāni'	Allah, yapan, sanat eseri, meydana getiren. ş. 073/6, 076/2
şāni'	<Ar. İkinci. ş. 074/6,
sarıga	Taraf, tarafına. s. 018/6
şarşar	<Ar. Şiddetli rüzgâr, gürültülü rüzgâr.

	bād-1 ş. 010/8
sat -	Satmak. s.- ip 057/6
savır -	Savurmak, dağıtmak. s.- gende 083/10
savlık	Sağlıklı, sağmal. s. 054/11
sāye	<Far. Gölge. s.+si 073/8
sāye-bān	<Far. Gölgecik. s. 088/11 s.- 1 şāh 087/3
sebeb	<Ar. Sebep. s.+ din 088/2
sebzi	Havuç. s. 080/10
secde	<Ar. Secde. s.+ ğa 004/6
sefer	<Ar. Yolculuk. s.+ ge 042/1
sefid	<Far. Beyaz. mūy-1 s. 101/7
seḫāvet	<Ar. Cömert, eli açık. s. 086/10, 088/10
sêkiz	Sekiz sayısı. s. 004/4, 009/1, 009/2, 054/10, 071/1, 075/4 s.+ leri 070/4
sêkizinçi	Sekizinci. s. 071/6, 072/1, 076/1, 092/6
selām	<Ar. Selam. s. 016/10, 024/10, 101/10 s. kıldılar 013/1, 015/1, 018/7
selām	Allah'ın isimlerinden biri. s. 125/6

s̄en	Sen. s. 012/5, 013/5, 013/6, 014/1, 014/4, 015/3, 015/9, 016/3, 017/3, 017/8, 018/10, 073/4, 110/8, 111/2 s.+ de 019/6 s.+ din 019/8 s.+ i 011/10, 012/1, 014/2, 019/5, 022/8, 106/5 s.+ inġ 108/8, 111/6
ser	<Far. Baş; öncü, reis, başkan. s. 107/9 s.+ iġa 113/8
ser-efrāz	<Far. Başını yukarı kaldıran, diġerlerinden üstün olan. s. kıldılar 031/3
sarāy	<Far. Saray. s.+ iġe 107/3
ser-geşte	<Far. Başı dönmüş, kafası karışmış (kimse), şaşkın. vādī-i s. 088/8
řevāb	<Ar. Hayır işleme, sevap. ř. 020/9, 049/13, 058/11 ř.+ ı 024/3, 064/1 ř.+ ını 022/1, 022/5, 021/5, 023/9, 024/5, 025/4, 027/3, 065/9, 075/9, 089/5
sevdā	<Far. Aşk, istek. s. 097/4 s.+ sı 128/3 du' ā-yı s.+ sı ġüşād 128/1
sevķ	<Ar. Gönderme, yollama, irsal. s.- i dem 048/1
sevvüm	<Far. Üçüncü. s. 005/5, 009/10, 010/9, 012/9, 054/1, 054/6, 060/10, 061/1, 061/5, 061/11, 062/1, 064/10, 066/3
seyyid	<Ar. Efendi, bey, ileri gelen. s.+ ler 086/12
sıġın -	Sıġınmak, ġüvenmek. s.- ip 098/9, 100/1
sın -	Kırılmak, bozulmak. s.- durganıġa 113/9
řırāť	<Ar. Doġru yol, mahşer ġünü üzerinden

	geçileceğine inanılan köprü. ş. köfrügidin 028/9
sî	<Far. Otuz. s. 124/4
sidretü'l-müntehâ	Arabistan kirazı denilen hoş gölgeli ağaç. s.+ mı 009/9
şifat	<Ar. Hal, nitelik, şekil, kılık. ş.+ larnı 023/1
sırr	Sır. s.+ı 073/1
siyır	Sığır. s. 100/9, 101/5 s.+ ge 103/3 s.+ inge 102/9 s.+ mı 100/11 s.+ mı 101/3, 103/6, 103/9, 104/5
siz	Siz. s.+ ni 106/3
sonġ	Son. s. 006/2, 063/12 s.+ larıda 087/6
sonġra	Sonra. s. 057/4, 073/11
sor -	Sormak. s.- dı 116/4 s.- dılar 102/2 s.- dular 105/10 s.- sa 060/5 s.-salar 054/8, 054/12, 055/5, 055/8, 055/9, 055/11, 056/2, 056/4, 060/8, 061/3, 061/7, 061/9, 061/12, 062/2, 062/5, 063/5, 063/8, 065/11 s.- slar 065/1
soy -	Kesmek. s.- durdı 103/7
söz	Söz. s. 112/1 s.+ din 091/3 s.+ iġa 057/7 s.+ ini 073/12

	s.+ lerni 058/8
su	Su. s. 007/3, 007/6, 007/9, 008/1, 008/6, 008/8, 009/1, 009/4, 009/6, 009/8, 010/6, 011/3, 012/9, 015/3, 015/4, 015/7, 015/9, 015/10, 016/3, 016/6, 020/4, 065/5, 082/7 s.+ ğa 042/5 s.+ nı 014/10
su 'āl	<Ar. Soru. s. 028/8 s.- münker 042/6
sūdā	<Far. Tüccar. s. 067/6
sūdā-ger	<Far. Tüccar. s.+ lerge 057/11
sūdāgerçilik	<Far. Tüccarlık. s. kılsa 067/3
sūdā-sātıĝ	<Far. Ticaret. s. 067/4
sudre -	Sürüklemek. s.- diler 115/6
suĝar -	Sulamak. s.- maĝda 082/7
sühān-çinlik	<Far. Söz toplayanlık. s.+ din 021/8
sulţān	<Ar. Sultan, hükümdar. s. 032/5, s.-ı evliyā 069/5
sun -	Sunmak, arz etmek. s.- dı 074/3 s.- gen 088/7
şūr	<Ar. Boynuzdan yapılmış büyük boru, sur borusu. ş.- ı isrāfil 011/1
sünnet	<Ar. Hz. Muhammed'in Müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları ve her hangi bir konuda söylemiş olduğu söz, sünnet, töre, kanun. s. 055/1, 055/4, 060/6, 060/7

sürt -	Sürtmek, sürmek. s.- se 022/10
süt	Süt. s. 099/6
süyünçi	Müjde. s. 110/2, 117/4
Ş şādmān	<Far. Sevinçli. ş. 030/9
şāh	<Far. Şah, padişah. ş.+ idin 073/9
şāhī	<Far. Dal, budak. sāyebān-ı ş. 087/3
şālī	Kabuklu pirinç. ş. 077/11
şān	<Ar. Şan, ün; gösteriş. ş.+ ıda 025/4, 025/8
şefā'at	<Ar. Af, bağışlama. ş.+ din 042/1 ş.+ dın 064/6
şefī'	<Ar. Bağışlayana, şefa'at eden. ş. 022/9
şehīd	<Ar. Şehit. ş.+ lerni 023/8
şehr	<Ar. İl, kent, ülke. ş.+ ge 108/6, 114/3 ş. be şehir 031/6 ş.+ ni 104/9, 106/2
şeh-zāde	<Far. Hükümdar oğlu. ş.+ ni 115/1
şek(k)	<Ar. Şüphe, zan, tahmin. ş. 060/5
şelgām	Şalgam. ş. 080/12

şimāl	<Ar. Kible ardında kutup tarafından esen yel. ş. 012/8, 013/2, 013/5, 013/7, 013/10, 014/3, 014/5, 014/7, 020/3 ş.+ ğa 013/1
şerāfet	<Ar. Şereflik. ş. 023/2 ş.+ idin 079/8
şerī'at	<Ar. Allah'ın emri olan din kaideleri, doğru yol. ğusl-ı ş. 065/1, 065/3 pīr-i ş. 060/8 ş.+ larını 066/11
şerīf	<Ar. Şerefli, soylu. risāle-i ş. 089/3 vefķ-i besmele-i ş. 044/2 vefķ-ı ş. 045/1 buḥāra-yı ş.+ de 098/5 risāle-i ş.+ ge 086/5 nām-ı ş.+ leri 071/2 besmele-i ş.+ ni 044/3 şalavāt-ı ş.+ ni 076/4
şermende	<Far. Utangaç, mahcup olan. ş. 064/7
şer(r)	<Ar. Kötülük, kavga, gürültü. ş.+ idin 021/3, 048/6
şeşüm	<Altuncı. ş. 005/7, 066/7
şeytān	<Ar. Şeytan. ş. 021/3, 073/1 ş.+ nı 074/1, 073/11
şıçra -	Sıçramak. ş.- p 032/5
şīr	<Far. Aslan. ş.+ ğa 090/6
şol	Şu, o. ş. 090/6, 108/7, 110/1, 112/1
şükrāne	<Ar.+Far. İyilik bilme nişanesi. ş.+ siĝa 030/10, 032/8

T	
tā	<Far. -a, kadar. t. 069/8, 101/1, 105/4, 115/9, 123/2, 123/3, 123/4, 123/5, 123/6, 123/7, 123/8
ta ^ʿ ām	<Ar. Yemek. t.+ lar 107/5 t.+ larını 107/8, 108/2
tā ^ʿ at	<Ar. Allah'ın emirlerin yerine getirme, ibadet. t. 101/8
ṭabak	Tabak. t. 099/4, 112/7
tābān	<Far. Işıklı, parlak. māh-ı t. 087/3, 088/11
ṭab ^ʿ ı	<Ar. Uyan, boyun eğen. t. 020/3
ta ^ʿ bīr	<Ar. Düş yorma. t. kıldılar 074/1
tabşur -	Vermek, emanet etmek. t.- ur 100/9
tācīk	<Far. Günümüzde Seyhan ve Ceyhun nehirleri arasında ve çevresinde, Zereşan vadisinin yukarı havzalarında ve Tacikistan Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan, soyca Türk olmayan, Farsça'nın doğu lehçelerini kullanan bir topluluk. t. 026/2
ta ^ʿ accub	<Ar. Şaşma, hayret etme. t. 058/3, 118/1
ṭahāret	<Ar. Temizlik, nezafet, temizlenmek. t. 024/6, 026/4, 075/1, 075/12
taḥḳīḳ	<Ar. Doğru olup olmadığını araştırmak veya doğruluğunu, yanlışlığını meydana çıkarmak. İncelemek. İçyüzünü araştırmak. t. kıldılar 108/9
taḥsīn	<Ar. Güzel bulup takdir etme, övme, alkışlama. t. 118/1
tāk	<Far. Asma, üzüm asması. t. 082/1, 082/5

taḳ	Dağ. Zirve, Büyük binaların tepesi. t.+ ḳa 090/5
taḳı	Dahi, da, de. t. 065/8
ṭalāḳ	<Ar. Boşanma, bırakma. ṭ. 059/8
talaş -	Dalaşmak, kavga etmek, dövüşmek. t.- ıp 093/12
ṭaleb	<Ar. Talep, istek, isteme. ṭ. 098/7 ferzend-i ṭ. 098/6 ṭ.+ i 022/6 ṭ. ḳıldılar 079/2
ṭālib	<Ar. İsteyen, istekli, öğrenci. ṭ. 087/8, 088/4
ta' līm	<Ar. Öğrenme, öğretme, okutma. t. 055/3, 072/6, 072/8
tam -	Damlamak. t.-dı 007/4, 007/7, 007/10, 008/2, 008/7, 008/9, 009/2, 009/4, 009/6, 009/9, 010/7, 011/3
tām(m)	<Ar. Tam, bütün, eksiksiz. t. 085/3
tamām	<Ar. Tamam, tam, eksiksiz, uygun. t. 024/7, 093/3 t.+î-i evliyâlar 058/01, t.+ı 088/2
taṅġ	Sabah, şafak, tan. t.+la 057/5, 087/1
tap -	Bulmak. t.- almadı 103/6 t.- ar 065/9, 100/4, 119/9 t.- ġay 023/2 t.- ġan 065/11 t.- gey 024/5 t.- ıp 105/9, 108/5 t.- ḳan 057/3 t.- masın 106/6 t.- sa 065/7

	t.- şurdı 107/10
taraf	<Ar. Yan, yön. t.+ dın 093/11 t.+ ığa 089/4, 093/10
tarbūz	Karpuz. k. 080/3
tarıķ	Darı. t. 078/6 t.+ mı 105/3
tarıķa	<Ar. Yol. t. 099/1
tarıķat	<Ar. Tarikat. pīr-i t. 061/3, 064/3, 064/12, 066/12 ğusl-ı t. 065/2, 065/4
tārlık	<Far. Karanlık. t.+ dın 092/6
tart -	Çekmek. t.- ar 100/8 t.- tılar 107/5
taşdīķ	<Ar. Onay, onaylama. t. 116/2 t. kılğay 075/7
tavuğ	Tavuk. t. 105/7, 109/6
te ^c ālā	<Ar. Yüksek olsun manasına gelip, Allah adıyla birlikte kullanılır. t. 011/5, 025/5, 025/9, 041/4, 042/6, 056/9, 057/11 hudā-ı t. 022/2, 024/2, 026/7, 027/9, 055/2 hudā-ı t.+ dın 012/6 allāh t. 091/3, 095/4 allāhu t. 004/2, 004/3, 014/6, 016/6, 019/2, 056/7 allāhu t.+ dın 006/2, 058/8 allāhu t.+ dur 018/2 hudā t. 062/8, 094/13 hudā t.+ mı 075/2, 076/1, 093/13 hudāy t. 019/9, 119/5
teber	Balta. t. 028/3

tecellî	<Ar. Görünme, belirme, talih. t.+ sidin 101/8
tecrübe	<Ar. Tecrübe. t. 044/5
tefâşât	<Far. Açıkça kötü bakan. t. 090/3 du' â-i t.- ı bed-nazar 068/2
tehlîl	<Ar. Tehlil. t. 075/2
tekbir	<Ar. Tekbir, yüceltme. t. 060/5, 061/7, 063/9, 064/8, 065/4, 065/9, 065/12, 074/10 besk-i t. 063/12 hıttbe-i t. 063/10 şâhib-i t. 053/9 t.- i beka 063/2 t.- i fenâ 062/5, 062/7 t.- i kible 063/11 t.- i melek 063/6,8 t.- i mevkuuf 063/8 t.- i rizâ 062/6, 062/9 t.- i rizâ 063/4, 063/5 t.- i şafâ 062/6, 062/11, 063/2 t.+ ge 065/8
tekebbürlik	<Ar.+T. Kibirlik, tekebbürlük. t. 019/7
tekrâr	<Ar. Tekrar, yenileme. t. 093/4
telâ	<Ar. Altın. t. 106/9, 108/4
ten	<Far. Ten, vücut, beden. t.+ i 021/2
tennür	<Ar. Fırın, tandır. t.+ da 109/10 t.+ ge 109/3, 109/7 t.+ nı 109/8
tèpret -	Tepretmek. t.- gil 007/1 nûru'l-hazret-i t.- tiler 007/2

tesbîh	<Ar. Tespih, süphanallah. t. 075/2 t.+ ni 084/8
tessellî	<Ar. Teselli, avutma. t. 104/4
tevbe	<Ar. Tövbe. t. 079/6 t. kıldı 116/10 t. kılp 115/10
têve	Deve. t. 031/1, 032/9, 085/4
tevellâ	<Ar. Birine yanaşma, birini dost tutma. t. kıldı 115/6
tevellüd	<Ar. Doğma. Doğum. t. 065/11
tevrât	<Ar. Dört kutsal kitaptan Hz. Musa'ya indirileni, Musevilerin mukaddes kitabı. t. 021/4, 060/12, 121/6
tažarru ^ç	<Ar. Yalvar yakar olma. t. kıldılar 079/6
tik -	Dikmek. t.- erde 079/11
til	Dil. t.+ din 091/3 t.+ ğa 013/3, 017/1 t.+ i 015/2, 018/8
tilâvet	<Ar. Kuran'ı güzel sesle usulüne göre okumak. t. 075/8
tile -	Dilemek. t.- gey 023/7 t.- p 026/5, 099/2, 100/5
tileg	Dilek. t.+ ini 056/9
tîrkeş	Sadak, okluk, ok kabı. t. 076/12

t̄iše	Kazma. Toprağı kazmaya yarayan aletin adı. t.+ mı 077/2
titre -	Titremek. t.- p 090/9
t̄iz	<Far. Tez, çabuk. t. 093/13
tofrağ	Toprak. t. 012/9, 018/6, 018/8, 018/10, 019/1, 020/4 t.+ mı 019/4
toğm	<Far. Tohum. t.+ı 085/1
toğrı	Doğru. t. 108/10
toğuz	Dokuz sayısı. t. 032/8
tokuzınçı	Dokuzuncu. t. 071/7, 092/6
ton	Elbise. t. 032/10
tonguz	Domuz. t. 057/3
toy	Düğün, eğlence. t. 110/5 t.+ dın 107/9 t.+ ge 104/10, 105/1, 105/5, 106/3, 106/6, 107/1 t. kıldı 106/2 t. kılp 104/9, 110/7
tök -	Dökmek. t.- üp 113/5, 116/6
tört	Dört sayısı. t. 007/3, 012/1, 020/1, 026/5, 029/7, 031/9, 057/10, 060/8, 060/12, 061/3, 061/7, 061/9, 062/1, 065/9, 093/10, 099/3, 099/4, 112/6, 112/7
törtünçi	Dördüncü. t. 070/9, 070/12, 071/10, 071/4, 074/10, 075/10, 092/4

tūbā	<Ar. Cennet ağacı. diraht-ı t.+ nı 009/10
tur -	Durmak, beklemek. Yardımcı fiil, bildirme ifade eder. t.- dılar 006/1 t.- sa 098/10, 100/1,118/9 za ^ç imçe t.- updur 117/10 t.- ur 033/1, 042/7, 045/1, 056/9, 061/6, 067/6, 092/7, 094/1, 095/4, 098/4, 100/6, 123/1,126/7 mu ^ç allak t.- ur 064/2 pîr t.- ur 062/4 yığlap t.- ur 101/4 lerze t.- dı 090/9 bî-miğdâr t. 024/4 bisyâr t.-ur 024/7 hârâm t. -ur 054/5
turub	Turp. t. 081/2
tuş	Karşı, bir şeyin karşıısı. t.+ge 073/1
tut -	Tutmak. t.- ğaylar 119/2 t.- gen 058/7 t.- mağ 075/12 t.- sa 020/6, 041/3, 067/4, 091/2, 092/2, 093/12, 126/9, 128/3 t.- unğlar 023/5 t.- up 041/8, 059/7, 086/3, 088/6
türk	Türk. t. 026/2
türlük	Türlü, çeşitli. t. 107/5
tüş	Düş. t. 031/7 t.+ leri 032/7 t.+ lerede 031/7 t.+ ni 032/7
tüş -	Düşmek, inmek. t.- ti 114/8 t.- üp 079/4, 108/4, 112/5 t.- üpdür 114/4

U	
u	<Far. Ve. u. 058/1, 086/10, 088/4, 088/7, 089/1
‘uḳūbet	<Ar. Eziyet, azap, ceza. ‘u.+ ler 101/2 ‘u.+ lerini 102/4
‘ulemā	<Ar. Âlimler. ‘u. 031/2, 086/12
uluḡlık	Büyüklik, yücelik. u. ḳılıp 111/1
umaç	Hamurdan yapılan bir yemek. Una su katılarak yapılan bir tür çorba. u. 099/5, 112/9
unut -	Unutmak. u.- maḡıl 111/1
un	Un. u. 099/2, 099/4, 112/7 u.+ dın 112/8
ur -	Vurmak, çarpmak; üflemek. u.- dılar 091/1 u.- sa 059/8 u.- salar 093/11 u.- up 058/9
uruḡ	Tohum. u. 075/3 u.+ nı 075/9
uṣbu	İşte bu. u. 003/1, 080/3, 090/11, 092/1, 095/2, 095/3, 097/1, 121/1
uyḳu	Uyku. u.+ dın 032/5
uzat -	Uzatmak, göndermek, uğurlamak. u.- ıp 106/8
ü	<Far. Ve. ü. 012/2, 019/6, 069/6, 073/5, 085/5, 085/10, 085/11, 085/12, 086/12, 087/10, 088/1, 088/4, 088/5, 088/9, 098/6, 098/7, 102/2, 107/9, 125/3

üç	Üç sayısı. ü. 007/6, 007/7, 022/4, 056/7, 070/5, 085/4, 099/6, 113/10, 114/5, 115/1, 117/9
üçün	İçin. ü. 019/6, 048/1, 048/6, 049/5, 102/8
üçüncü	Üçüncü. ü. 070/8, 070/11, 071/3, 071/9, 074/9, 075/9, 092/4
ümmet	<Ar. Peygambere bağlı topluluk, cemaat. ü.- i muḥammed 041/7 ü.- i muḥammed ʿ aleyhiʿs-selām 087/12 ü.+ i 058/5 ü.+ im 028/7 ü.+ leriḡa 024/8, 062/8 ü.+ lerim 029/1 ü.+ leriṅ 022/8
üstāz	<Far. Üstat kelimesinin eski metinlerde rastlanan bir şekli. Usta, öğretmen, hoca. ü.+ lar 060/3 ü. 062/2 ü.- ı pīr 062/2 ü. 063/3 ü. 067/4 ü.+ larnı 064/7 ü.+ nı 064/4, 065/7, 066/4 ü.+ nıṅ 067/2
üstühʿān	<Far. Kemik. u.+ larını 104/5
V	
vācib	< Ar. Gerekli olan, yapılması gerekli. v. 055/1, 055/3, 060/6, 060/7, 065/12
vācibüʿl-vücūd	<Ar. Varlığı gerekli olan, Allah. bā-fermān-ı ḡazret-i v. 005/10
vaʿde	<Ar. Söz verme, vade. v. kılpdurlar 059/5
vādī	< Ar. Vadî. v.- i ser-geşte 088/8
vāh	<Ar. Vah! Yazık! v. 058/9

vāqı'āt	<Ar. Baştan geçen olaylar. v.+ larını 116/8
vaqt	<Ar. Çağ, zaman. v. 072/7, 105/8, 110/2, 110/3, 117/6 v.+ da 028/5, 059/1 v.+ i 113/7 v.+ni 105/8
vaqtâki	<Ar. O vakit ki. v. 072/3
vaşiyet	<Ar. Vasiyet. v. kıldılar 110/8 v.+ leri 112/5
vaşl	<Ar. Ulaşma, kavuşma. v.+ larığa 087/8
vaż'	<Ar. Koyma, duruş, tavır. v. 044/5 haml-i v. 044/3
ve	<Ar. Ve, dahi, hem. v. 003/2, 004/5, 005/1, 005/2, 005/3, 006/1, 006/3, 006/7, 007/5, 009/1, 010/8, 011/5, 011/6, 011/7, 013/3, 015/1, 015/2, 015/4, 016/2, 018/4, 018/9, 019/4, 019/8, 020/4, 020/7, 021/4, 021/5, 021/6, 021/7, 021/8, 021/9, 021/10, 022/1, 022/4, 022/5, 023/4, 023/7, 023/8, 023/9, 023/10, 024/6, 024/9, 024/10, 025/2, 025/4, 025/7, 026/7, 026/8, 026/9, 026/10, 027/1, 027/6, 027/8, 027/10, 028/1, 028/2, 028/4, 028/5, 029/8, 030/1, 030/9, 031/1, 031/4, 032/1, 032/9, 041/3, 041/5, 041/6, 042/1, 042/3, 042/4, 042/5, 042/8, 048/1, 049/13, 054/3, 056/8, 057/2, 057/6, 057/7, 057/9, 057/12, 058/1, 058/3, 058/4, 058/5, 059/8, 060/3, 060/6, 062/3, 062/6, 063/10, 063/11, 065/2, 065/10, 066/3, 068/4, 068/6, 068/7, 069/4, 069/6, 070/3, 070/4, 070/5, 070/7, 072/2, 072/4, 072/11, 074/5, 074/12, 075/2, 078/1, 079/6, 080/3, 080/10, 081/11, 082/1, 082/3, 082/5, 082/7, 082/8, 083/1, 083/4, 083/7, 084/1, 084/3, 084/5, 085/2, 085/9, 086/1, 086/2, 086/6, 086/8, 086/10, 086/12, 087/3, 087/5, 087/6, 087/7, 088/8, 088/9, 088/11, 090/6, 090/8, 091/2, 091/3, 092/2, 093/5, 093/9, 095/4, 097/4, 098/6, 098/7, 099/7, 100/1, 100/11, 101/8, 102/2, 102/4, 105/1, 106/2, 106/9, 107/5, 110/9, 111/3, 118/1, 119/6, 119/9, 121/2, 124/4, 124/6, 125/1, 127/1, 128/2,

027/2

vefķ	<Ar. Bir kimsenin isteğine uygun olarak ayet, dua ve harflerle belli şekillerde yazılmış muska. v.- i besmele-i şerif 044/2 v.- ı şerif 045/1 v.+ ini 044/3
vehhâb	<Ar. Allah'ın isimlerinden biri. v. 126/2
veliyyu'llâh	<Ar. Allah'a yakın olma mertebesine ermiş kimse, veli, eren, ermiş. v. 087/9, 087/11
vesvâs	<Ar. Şeytanın insanı doğru yoldan ayırması. v.-ı 074/1
veyâ	<Ar. Veya. v. 020/5, 054/3, 091/2, 094/13
vilâyet be vilâyet	Vilayetten vilayete. v. 031/6
vücûd	<Ar. Beden, varlık. v.+ inġnı 007/1
Y	
yâ	<Far. Ya da, yahut, veya. y. 012/7, 022/6, 022/8, 024/10, 025/2, 026/1, 041/3, 057/2, 060/2, 087/9, 092/2, 095/2, 095/3, 125/4, 125/5, 125/6, 125/7, 126/1, 126/2, 126/3
yâd	<Far. Anma, hatırlama. y.+ ıdın 076/2 y.+ ıge 112/5 y. kılsa 119/4
yaġşı	İyi, güzel. y. 076/1, 093/13 y.+ larnı 021/9
yaķa	Elbise yakası. y.+ sıdın 059/7
yalanġaç	Çıplak. y.+ ġa 032/10
yaman	Kötü. y. 091/2, 091/3

yamanlıg	Kötülük. y. 028/1
yana	Yine. y. 006/7, 008/5, 008/8, 009/1, 009/3, 010/6, 011/2, 011/4, 015/8, 017/8, 019/8, 021/4, 021/5, 021/7, 022/1, 022/5, 022/7, 023/10, 025/7, 032/7, 041/5, 057/12, 068/6, 068/7, 070/5, 070/7, 072/11, 081/11, 085/2, 085/9, 093/9, 093/10, 097/4, 111/3
ya' nî	<Ar. Yani, doğrusu. y. 069/6, 073/7, 074/10, 074/12, 075/5, 079/8
yarat -	Yaratmak. y.- tı 009/10, 010/2, 011/4 y.- tım 005/4, 012/1
yarım	Yarı, yarım. Eş, benzer. y. 062/4
yaşan -	Süslenmek, hazırlanmak. y.- ıp 105/1
yasat -	Yaptırmak, hazırlatmak, imal ettirmek. y.- ıp 106/10, 109/4
yaşur -	Saklamak, gizlemek, örtmek. y.- dılar 109/3
yaşıl	Yeşil, taze. Gizli. y. 028/10
yat -	Yatmak, uzanmak. y.- ıp 031/7 y.- ıpdur 115/3 y.- tılar 030/6
yaz -	Yazmak. y.- dılar 107/4 y.- ıp 044/4
yazıl -	Yazılmak, kaydedilmek. y.- ğan 086/5 y.- ğay 020/10
yê -	Yemek. y.- dür 064/5, 067/1 y.- dürdiler 031/4 y.- dürgil 102/9

	y.- dūrūp 103/3 y.- gey 066/9 y.- sūn 099/8
yengî	Yeni, taze. y. 065/11
yer	Yer. y.+ de 030/6, 031/7 y.+ ge 104/6, 104/7 y.+ ni 064/2
yeryüzi	Yeryüzü. y.+ deki 024/4
yêt -	Yetmek, yetişmek, erişme, ulaşmak. y.- diŋg 012/3 y.- gey 029/1 y.- ip 024/9 y.- key 098/11 y.- kürgey 056/8 y.- kürmesem 111/7 y.- küzür 065/8 y.- mek 086/8 y.- se 023/5 y.- ti 005/1, 006/3 y.- tiler 030/8 y.- tiŋg 110/9
yêti	Yedi. y. 005/4, 009/3, 009/5, 023/8, 023/9, 054/11, 070/1, 074/7, 099/2, 112/9.
yetīm	Yetim, yalnız. y. 099/7, 100/7
yêtinçi	Yedinci. y. 071/6, 071/12, 075/2, 076/1, 092/6
yêtmiş	Yetmiş sayısı. y. 006/1
yezdān	<Far. Hz. Allah. y. 057/12 ķādir-i y.+ dın 011/7
yığaç	Ağaç. y. 073/9
yıgla -	Ağlamak.

	y.- dı 103/9, 116/8 ebr-i nev-behâr y.- dı 104/3 y.- magil 104/5 y.- p turur 101/4 y.- p 105/6 y.- şur 058/9
yık -	Yıkmak, devirmek, kırmak. y.- ip 115/4
yıkıl -	Yıkılmak, devrilmek, çökmek. y.- ur 090/7
yıl	Yıl. y.+ dın 006/1, 006/2
yiber -	Göndermek, ulaştırmak. y.- di 024/3, 107/8, 109/2 y.- diler 104/6 y.- ip 110/6 y.- ür 019/9
yigir -	Eğirmek. İp ve halat çekmek. y.- ip 100/10 y.- mey 101/1
yigirme	Yirmi. y. 007/3, 031/9, 062/4
yol	Yol. y. 030/5, 087/5 y.+ da 088/6, 108/4 y.+ ga 030/4
yondı	Yontmak, gerekli biçim vermek için kesmek, tıraş etmek. y.-di 109/5
yut -	Yutmak. y.- mağ 075/11
yür -	Yürümek. y.- diler 031/6 y.- edürgen 099/1 y.- medi 073/1 y.- meydurgen 099/3 y.- seler 041/9 y.- üp 030/6, 030/7 y.- üpdurlar 117/5 y.- ürlar 114/7

yüz	Yüz sayısı. y. 007/3, 007/6, 007/7, 022/4, 029/7, 031/9, 032/8, 032/9, 053/7, 070/5
yüz	Yüz, surat, çehre, sima. y.+ i 057/5, 101/7 y.+ iğa 022/9, 032/2 y.+ in 088/11 y.+ inğizni 103/10 y.+ leri 087/2 y.+ leridin 009/6 y.+ ü 067/2
Z	
zaḥmet	<Ar. Sıkıntı, eziyet. z. 042/3
za'îmçe	< Ar. Bir nevi konsolos. z.+ ni 114/1 z. turupdur 117/10
zamān	< Ar. Devir, zaman. z. 062/12, 066/5, 072/8, 074/2, 090/7, 113/6, 115/4, 115/7 z.- 1 sa' âdetleri 084/11 z.- 1 sa' âdetleride 090/3 z.- 1 sa' âdetleriğaça 069/9 z.+ larıda 085/3
zāmin	< Ar. Kefil olan, tekeffül eden kimse, kefil. z.+ dürmèn 100/5, 111/7
zār zār	< Far. Ağlayan, inleyen. z. 104/2
zebān	< Far. Dil. be-ḥaḳḳ-ı z. 124/4
zebūr	<Ar. Allah tarafından Hz. Davut (a.s)'a gönderilen kutsal kitap. z. 021/5, 061/1, 121/7 be-ḥaḳḳ-ı z.- i dāvūd 123/9
zelzele	<Ar. Yer sarsıntısı, deprem. z.+ din 021/9
zemīn	< Far. Zemin, Yeryüzü. z. 123/3

zıǵır	Susamgillerden yağlı bir bitki. z. 078/2
z̄inetlik	< Ar. Süslü, müzeyyen. z. 073/8
zirā' at	< Ar. Ekincilik, çiftçilik. z. kılp 088/1
ziyāde	< Ar. Artma, çoǵalma, bol, fazla. z. 090/5, 093/8
ziyān	< Far. Kayıp, zarar. z. 042/2

3.2. Özel Adlar Dizini

- ‘abdü’l-‘azîz
- <Ar. El-Aziz, yenilmeyen yegâne galip, izzet sahibi anlamındadır. Allah’ın izzet tecellisi ile aziz kıldığı kul, olaylar ve mahlûkattan hiç bir şey onu yenemez iken o her şeye üstün gelir. İşte bu durumdaki kula, Abdü’l-Aziz denir. Kuran’da 99 yerde geçer.
 ‘a. 070/9, 054/2
 ‘a. cenâbî 070/12,
 ‘a. cenûbî 071/4
 ‘a.-i maşrıķî 054/5
- ‘abdü’l-cabbâr
- <Ar. El-Cebbar, iradesini her durumda yürüten veya yaratılmışların hâlini iyileştiren anlamındadır. Noksan veya kırık (yani zayıf) her şeyi (herkesi) güçlendiren kişi. Kuran’da sekiz yerde geçer.
 ‘a. 070/9, 054/1
 ‘a.-i hâzret-i hâlîlu’llâh 070/11
- ‘abdü’l-celîl
- <Ar. El-Celil, azamet sahibi anlamındadır. Allah’ın celâli ile celil kıldığı kişiye, Abdu’l-Celil denir. El Celâl, şeklinde Kuran’da iki kere geçer.
 ‘a.-i cenûbî 054/6
 ‘a.-i maşrıķî 071/3
- ‘abdü’l-ķahhâr
- <Ar. el-Kahhar, yenilmeyen yegane gâlib, demektir. Nefsinin güçlerini kahretmek üzere, te’yidi ile, Allah’ın başarıya erdirdiği kuldur. Böylece, ona el-Kahhar ismiyle tecelli eder. O, kendisinden yüz çevireni kahreder. Kendisiyle savaşan ve dūřmanlık eden herkesi, hezimete uğratar. Mahlûkata tesir eder, ancak, onlardan etkilenmez. Kuran’da sekiz yerde geçer.
 a. 054/1, 070/8
 ‘a.-i hâzret-i nūh nebiyyu’llâh 070/10
- ‘abdü’l-ķerîm-i mağribî
- <Ar. Özel ad.
 ‘a. 054/6, 071/4
- ‘abdu’r-raĥmân
- <Ar. Er-Rahman, bağışlayan, esirgeyen, acıyan anlamlardadır. Er-Rahman isminin kendisinde ortaya çıktığı kula, Abdu’r-Rahman denir. O, rahmetin dışında kalmadığı için, kabiliyeti ölçüşündü bütün âlemlere rahmettir. Kuran’da elli yedi yerde geçer.
 ‘a. 053/9, 070/8, 070/10
 ‘a.-i şimâlî 054/5, 071/03

‘abdü’l-vâhid-i baġdâdî	<Ar. El-Vahid bölünüp parçalara ayrılmaması ve benzerinin bulunmaması anlamında tek olan demektir. Allah’ın vahidiyyet hazretine ulaştırıp, tüm isimlerindeki ehadiyyeti kendisine açtığı kuldur. Kuran’da altmış iki yerde geçer. ‘a. 072/1
‘abdullâh-ı ħaşarî	<Ar. Özel ad. ‘a. 071/9
‘abdullâh-ı hemedânî	<Ar. Özel ad. ‘a. 071/10
‘abdullâh-ı kâşgarî	<Ar. Özel ad. ‘a. 071/8
‘abîdu’d-dîn-i buġarî	<Ar. Özel ad. ‘a. 071/8
aĥmed-i türkistânî	Özel ad. ĥ’âce a. 054/8 şultân ĥ’âce a. 071/11
‘alî	<Ar. Hz. Ali Kerremallahu Veche ħazret-i ‘a. kerema’llâhu veche 024/1 ħazret-i ‘a. kerema’llâhu 128/2
‘alî muĥammed-i ħorâsanî	<Ar. Özel ad. ‘a. 072/1
‘alî râzî	<Ar. Hz. Ali. ħazret-i ‘a. 061/6
‘âlîm	<Ar. Allah’ın isimlerinden biri. ‘a. 126/3
‘azîz	<Ar. Allah’ın isimlerinden biri. ‘a. 125/7
‘azrâ’îl	<Ar. Dört büyük melekten can almakla görevli olanı. a. 008/10, 049/07, 122/05
bahâu’d-dîn-i naĥşibend	<Ar. Özel ad. ħazret-i b.+ niġ 098/8
bâri’	<Far. Her şeyi takdir ettiği şekle uygun olarak yaratıp varlığa çıkararak, yaratan anlamında Allah’ın

	en güzel isimlerinden'dır. b. 126/1
bibi şeşenbe	<Far. Şeşenbe Hanım. Özel ad. b. 068/6, 097/2 hazret-i b. 100/4, 102/6, 117/1, 118/6, 118/10 kitab-ı b. 098/4 hazret-i b.+ ni 103/8, 119/3
imam ca' fer-i şadiq	İsnâşeriyye'nin altıncı, İsmâiliyye'nin beşinci imamı, Caferilik fikhinin kurucusu. hazret-i c. r.a.053/5 hazret-i c.069/6
cebbâr	<Ar. Allah'ın isimlerinden biri. c. 125/7
cebrâ'îl	<Ar. Dört büyük melekten biri, Allah'ın vahyini peygamberlere ulaştırmakla görevli olan melek. c. 008/7, 025/10, 049/6, 095/2, 122/3 c.+ge 072/7 hazret-i c. 024/8, 055/3, 072/8, 090/10 hazret-i c.+ din 054/10 hazret-i c.+ ni 024/3 c. 'aleyhi's-selâm 026/5, 073/10, 095/3
circîs	Müslümanlarca enbiyadan sayılan, Hıristiyanlarca aziz sayılan St. George. c. 026/10
dāvūd	Davud peygamber. d. 026/10, 061/1 be-haqq-ı zebūr-i d. 123/9
ebū bekr şiddîk	Hız. Muhammed'in vefatından sonra gelen dört halifeden birincisi. hazret-i e. razıyallâhu 'anh 061/4
eħrîmen	<Far. Zerdüşť Tanrı. Ahriman kötölüğü temsil eden tanrı. a. 121/10
eyyūb	<Ar. Hz. Eyüp. Kuran'da adı geçen, "kulumuz" diye bahsedilen ve sabırlı insan örneği olarak gösterilen İsrail oğulları peygamberlerinden biri. e. 026/10
fāzılu'd-dîn-i gülâbî	Özel ad. f. 071/6

felāzīr	Özel ad. f. 121/4
hārūn	Musa peygamberin kardeşi olan peygamber. h. 026/8
ḥāfız-ı şīrāzī	<Ar. Özel ad. ḥāce ḥ. 061/12
ḥasan	<Ar. Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın (s.a.) büyük oğlu, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ilk erkek torunu, on iki imam'ın ikincisi ve Ehlibeyt'ten olan dördüncü masumdur. imām ḥ. 090/8
ḥızr	<Ar. Hızır Peygamber. ḥ. 027/1
hüseyn	<Ar. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) torunudur. Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın (s.a.) ikinci oğludur. On iki imam'ın üçüncüsüdür. imām ḥ.+ ge 090/8
ibrāhīm	<Ar. Hz. İbrahim. i. 026/8 ḥazret-i i.+ ğa 062/9 i. 'aleyhi's-selāmni 064/10 i. ḥalilu'llāh 060/10
idrīs	<Ar. Hz. İdris. i. 026/9
ilyās	<Ar. Hz. İlyas. i. 027/1, 057/12
‘isā	Kuran'da adı geçen ve kendisine kutsal kitap İncil verilen peygamber. ‘i. 026/7, 061/1, 121/9
işhāk	Tevrat ve Kuran'da adı geçen Beni İsrail peygamberi. i. 026/8
ismā‘īl	İbrahim peygamberin oğlu. i. 026/9 ḥazret-i i.+ ni 062/10
kehdi	Özel isim m. 113/2

- maḥmūd ğaznevī <Ar. Sultan, hükümdar.
sulṭān m. 030/2, 030/7, 030/8, 031/10, 032/5, 069/5
sulṭān m.+ġa 030/2
sulṭān m.+ nı 032/1
- mevlānā-yi rūmī <Ar. Mevleviyye tarikatının kurucusu, mutasavvıf,
alim ve şair.
m. 061/10
- mikā'ıl <Ar. Dört büyük melekten biri.
m. 008/7, 049/8, 122/4
- muḥammed 'abīd bin muḥammed Nemenganlı Hoca Muhammed Kabil oğlu
Muhammed Abid
m. ḳābil āhund-ī nemengānī 003/5
- muḥammed ğazālī Özel ad.
imām m. raḥmetu'llāhi 029/6
- muḥammed-i taşkendi Özel ad.
m. 071/10
- muḥammed <Ar. Hz. Muhammed. Bkz. muḥammed mustafā.
m. 012/7, 022/8, 024/10, 095/3, 121/8
m. 'aleyhi's-selāmge 061/2
nūr-ı m. 016/9
m.+ ge 025/2
m.+ ni 058/5
m.'aleyhi's-selām 041/7, 088/8
ümme-t-i m. 'aleyhi's-selām 087/12
m. 'aleyhi's-selāmni 064/11
- muḥammed mustafā <Ar. Hz. Muhammed (s.a.v.). Bkz. muḥammed.
be-ḥaḳḳ-ı furḳān-ı ḥazret-i m. şallāllahu 'aleyhi
ve's-sellem 124/2
ḥazret-i m. peygāberimiz 075/5
cenāb-ı m. şallāllahu 'aleyhi ve's-sellem 060/11
cenāb-ı ḥazret-i m. şallāllahu 'aleyhi ve's-sellem
087/4
ḥazret-i m. şallāllahu 'aleyhi ve's-sellema 071/1
cenāb-ı ḥazret-i m. şallāllahu 'aleyhi ve's-sellemni
069/9
m. resūlu'llāh 125/1
- mūsā <Ar. İsrailoğulları'na gönderilen ve kendisine
Tevrat indirilen peygamber.
m. 010/4, 060/12, 121/9
- ni' metu'llāh-ı ḳündüzī Özel ad.

	n. 071/7
nūḥ	Büyük peygamberler arasında sayılan, kendisine inanmayan kavmi tufan ile helak edilen peygamber. n. 026/9, 122/2 n. peygâmbere 062/8 ḥazret-i n.+ ğa 062/7 n. ‘aleyhi’s-selâmi 064/9 n. nebiyyu’llâh 060/9 ḥazret-i n. nebiyyu’llâh 070/11, 085/3
nūre‘ d-dīn-i semerkandī	Özel ad. n. 071/5, 054/7
‘ömer	Hz. Ömer. ḥazret-i ‘ö. 061/5
şu‘ ayb	Şuayıp Peygamber. ş. 027/1
süleymân	Hz. Davud’un oğlu olan hayvanların dilini bilen, cinlere ve rüzgâra hükmeden peygamber ve hükümdar. s. 026/10, 121/5 ḥâtem-i s. 010/10
şemsu‘ d-dīn-i tebrizī	Özel ad. mollâ ş. 061/11, 071/12
şeyḥ‘ atṭâr-ı velī	Özel ad. ş. 061/12
şīs	Âdem ile Hava’nın üçüncü oğlu. ş. 026/9, 122/2 ş. nebiyyu’llâhğa 010/4 ş. nebiyyu’llâh 062/3
yaḥyâ	Kuran’da adı geçen, İsrailoğulları’na gönderilen bir peygamber. y. 026/7
ya‘ kûb	Hz. İbrahim’in torunu ve İsrailoğulları’nın atası olan peygamber. y. 026/8, 121/10
yâr muḥammed-i hürmüzī	Özel ad. y. 071/6
yūsuf	Hz. Yakub’un oğlu, İsrailoğulları’na gönderilen bir

	peygamber. y. 122/1
zelâzîr	Özel ad. z. 121/4
zeynü'd-dîn-i seraḥsî	Özel ad. z. 071/5

SONUÇ

Aslı tespit edilmeyen bu metin, Çağatayca “Mecmū‘a-i Resā’il-i ‘Acībe” adı altında, Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî tarafından istinsah edilmiştir. “Mecmū‘a-i Resā’il-i ‘Acībe”, Klasik Sonrası Çağatay Türkçesiyle, Arap harfleri kullanılarak yazılmıştır. Metnin dil özelliklerine bakıldığı zaman XVI.-XX. yüzyıl Çağatay Türkçesi dil özellikleri taşıdığı görülmektedir.

Adı Nur-name olmasına rağmen içerisine farklı ayetlerin, duaların, hikâyelerin bulunduğu mecmua niteliğindeki bu el yazma Muhammed Abid bin Muhammed Kabil Ahund Nemenganî tarafından istinsah edilmiştir. Birçok ayet, duayı ve hikâyeleri içinde barındıran bunun gibi anonim eserler halk tarafından çok sevilmiş ve kopyalanmıştır.

Eser, içeriğine bakıldığında bir dua ve gizli ilimler kitabıdır. Nur-name adı ile anılan bu yazmanın toplama bir eser oluşu ve elimizde bulunan iki yazmada da yazarının adı değil de istinsah edenin adının bulunuşu eserin bu anonim özelliği ile ilgili olabilir.

Çeşitli dua, ayet ve hikâyelerden oluşan bu eserin elimizde iki nüshası bulunmaktadır.

Aslı belli olmayan, ancak eserin yazarı ve sonunda istinsah tarihi belli olan bu metnin biçim özellikleri, muhtevası ve üzerinde yapılan çalışmalar hakkında genel bilgi verilen giriş bölümü hazırlanmış, ardından 128 satırlık el yazması metnin dil özellikleri tespit edilmiş, toplam 128 satırlık metnin çevriyazı (transkripsiyon) yapılarak Arap harflerinden Latin harflerine çevrilmeye çalışılmış, Latin harflerine aktarılan metnin Türkiye Türkçesi’ne aktarması yapılmış, metinde geçen kelimelerin anlamları gramatikal dizin olarak hazırlanmış, son olarak metnin tıpkıbasımı verilmiştir. Böylece çalışma; Giriş, Birinci Bölüm - İnceleme, İkinci Bölüm - Metin ve Üçüncü Bölüm - Dizin olmak üzere, üç ana bölümden oluşmuştur.

Araştırma sonucunda eserin, Türk dilinin gelişim seyri içindeki yeri ortaya konulmuş; aydınlığa kavuşturulan, deşifre edilen eser metni üzerinde yapılan gramatikal ve leksikal incelemeler vasıtasıyla Türk dili araştırmalarına kaynaklık edecek tespitlere ulaşılmıştır. Böylelikle, Türk dili ve edebiyatı sahasındaki önemi ve değeri ortaya konularak eser Türkoloji’nin kaynaklarına bir eser daha kazandırılmıştır.

Bu çalışmamız ileride Çağatay Türkçesi üzerinde çalışma yapmak isteyenlere katkısı olacaktır.

KAYNAKLAR

- AL-MAŞANİ, A. (2009). “Yeni Çağ. Gerçeğin Zirvesi Bilimdir”, *Çok Ciltli Eser Koleksiyonu*, Cilt 2, Alatau Yayınevi, Almatı. / ӘЛ-МАШАНИ А. (2009), “Жаңа Дәуір. Шыңдық Шыңы Ғылымда”, *Көп Томдық Шығармалар Жинағы*, Том 2, Алатау Баспасы, Алматы.
- ARGUNŞAH, M. (2013). *Çağatay Türkçesi*, Kesit Yayınları, İstanbul.
- ATA, A. (1997). *Nasirü’l-din Bin Burhanü’l-din Rabgûzî Kısasu’l-Enbiyâ (Peygamber Kıssaları) I Giriş-Metin-Tıpkıbasım*, TDK Yayınları, Ankara, s. 259.
- ATA, A. (1998). *Nehcü’l-Feradis (Dizin)*, TDK Yayınları, Ankara.
- ATALAY, B. (1970). *Abuşka Lügati veya Çağatay Sözlüğü*, Ayyıldız Matbası, Ankara.
- BANGUOĞLU, T. (1990). *Türkçenin Grameri*, Ankara.
- BERBERCAN, M. (2011). *Çağatayca Gülistan Tercümesi (Gramer-Metin-Dizin)*, (Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 725s.
- CAFEROĞLU, A. (1984). *Türk Dili Tarihi I-II*, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- CANPOLAT, M. (2002). “Çağatay Dili ve Edebiyatı”, *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- CLAUSON, G. (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*, Oxford University Pres.
- COSKUN, V. (2000). *Özbek Türkçesi Grameri*, TDK Yayınları, Ankara.
- DEMİRCİ, M. (2002). “Müslüman Türklerde Tasavvuf”, Cilt 5, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- DEMİRCİ, M. (2008). *Nûr-i Muhammedî*, Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- ECKMANN, J. (1964). “Çağatay Edebiyatının Son Devri”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, Ankara, 121-156.
- ECKMANN, J. (1988). *Çağatayca El Kitabı*, (çev. Günay Karaağaç), Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul.
- ECKMANN, J. (2003). *Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar*, TDK Yayınları, Ankara, s. 77.
- ERASLAN, K. (1970). “Doğu Türkçesinde Ek Uyumsuzluğuna Dair”, *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, Cilt: XVIII, 113-124.
- ERCİLASUN, A. B. (2007). *Türk Lehçeleri Grameri*, AkçaYayınları, Ankara.
- ERCİLASUN, A. B. (2015). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara.

- EREN, H. (1999). *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara.
- EREN, H. (1950). “Çağatay Lûgatleri hakkında Notlar”, *DTCF Dergisi*, Cilt: VIII, Sayı 1-2, 145-163.
- ERGİN, M. (2004). *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul, s. 407.
- ERGİN, M. (2011). Dede Korkut Kitabı - 1, Türk Dil Kurumu Yayınlar, Ankara.
- GABAİN, A. (2007). *Eski Türkçenin Grameri*, (çev. Mehmet Akalın), 5. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- GÜLENSOY, T. (2007). *Köken Bilgisi Sözlüğü*, Cilt 2, Türk Dil Kurumu Yayınlar, Ankara.
- GÜZELDİR, M. (2002). *Abuşka Lügati, (Giriş-Metin-İndeks)*, Erzurum.
- HACIEMİNOĞLU, N. (1992). *Türk Dilinde Edatlar*, MEB Yayınları, İstanbul.
- İSLAM ANSİKLOPEDİSİ, (1988). “Abdülkadir Geylani”, Diyanet İşleri Vakfı Yayınları, Ankara.
- İSLAM ANSİKLOPEDİSİ, (2002). “Tasavvuf”, Diyanet İşleri Vakfı Yayınları, Ankara.
- KARAAĞAÇ, G. (2011). *Türkçenin Söz Dizimi*. Kesit Yayınları, İstanbul.
- KARAHAN, L. (2011). *Türkçede Söz Dizimi*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KARAAĞAÇ, G. (2013). *Türkçenin Dil Bilgisi*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KARGI ÖLMEZ, Z. (2007). “Çağatay Edebiyatı ve Çağatay Edebiyatı Üzerine Araştırmalar”, *Türkiye Araştırmalar Literatür Dergisi*, Cilt: V/9, 173-219.
- KOÇ, K., BAYNİYAZOV, A., BAŞKAPAN, V. (2003). *Kazak Türkçesi Türkiye Türkçesi Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KOCAOĞLU, T. (2003). “Tarihi Türk Lehçeleri Metinlerinin Transkripsiyonlaşmasında Kapalı ê/ i Meselesi”, *Türk Kültürü Dergisi*, 266-281.
- KORKMAZ, Z. (2007). *Grammer Terimleri Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KORKMAZ, Z. (2007). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, TDK Yayınları, Ankara.
- KÖPRÜLÜ, M. (1986). *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- KÖPRÜLÜ, M. (1988). “Çağatay Edebiyatı”, *İslâm Ansiklopedisi*, Cilt 3, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- LESSING, F. (2003). *Moğolca-Türkçe Sözlük*, (çev. Günay Karaağaç), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

- NALBANT, M.V. (2014). *Karışık Dilli Kur'an Tefsiri (Çağatay, Oğuz ve Kıpçak Lehçeleriyle)*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara.
- NALBANT, M.V. (2018). "Çağatay Türkçesinde Görülen {+nI} İlgî Hâli Ekinin Kökeni Üzerine", *Türkbilig*, 2018/36, 21-28.
- ÖZER, A. (2014). *Molla Muhammed Zaferbek Muhammed Oğlu "Nûr-nâme" (İnceleme-Metin-Dizin)*, (Yüksek Lisans Tezi), Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkoloji Anabilim Dalı, Bişkek.
- ÖZKAN NALBANT, B. (2011). *Çağatay Türkçesiyle Şerhü'r-Risale Fi't-Tasavvuf, İnceleme-Metin-Dizin*, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul.
- ÖZKAN, NALBANT B. (2018). *Çağatay (Doğu) Türkçesiyle Yazılmış Bir Dua ve Gizli İlimler Kitabı*, Kesit Yayınları, İstanbul.
- PEKACAR, Ç. ve ERDEM, U. (2015). "Çağatay Türkçesinde +nI İlgî Hâli Eki", *International Journal of Languages Education and Teaching*, UDES: 443-456.
- RÄSÄNEN, M. (1957). *Materialien Zur Morphologie Der Türkischen Sprachen*, Helsinki.
- SUAT, U. (2013). *Çağatay Türkçesi Sözlüğü*. Eğitim Yayınevi, Karatay/ Konya.
- STEİNGASS, F. (1975). *A Comprehensive Persian-English Dictionary*, Beirut.
- STEİNGASS, F. (1989). *A Learner's Arabic-English Dictionary*, Beirut.
- ŞÇERBAK, A. (1988). *Türk Lehçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi*, (çev. Enver Mahmut), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- TARAMA SÖZLÜĞÜ I-VIII, (1963-1977), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- TOPARLI, R., VURAL, H., KARAAATLI, R. (2007). *Kıpçak Türkçesi Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- TÜRKÇE SÖZLÜK, (1998). Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ULUDAĞ, S. (2001). *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, Kabcacı Yayınları, İstanbul.
- JOHNSON, F. (1852). *Dictionary Persian, Arabic, and English*, W. H. Allen and Co., London.

İnternet Kaynakları:

Kubbealtı lûgatı: <http://lugatim.com/>.

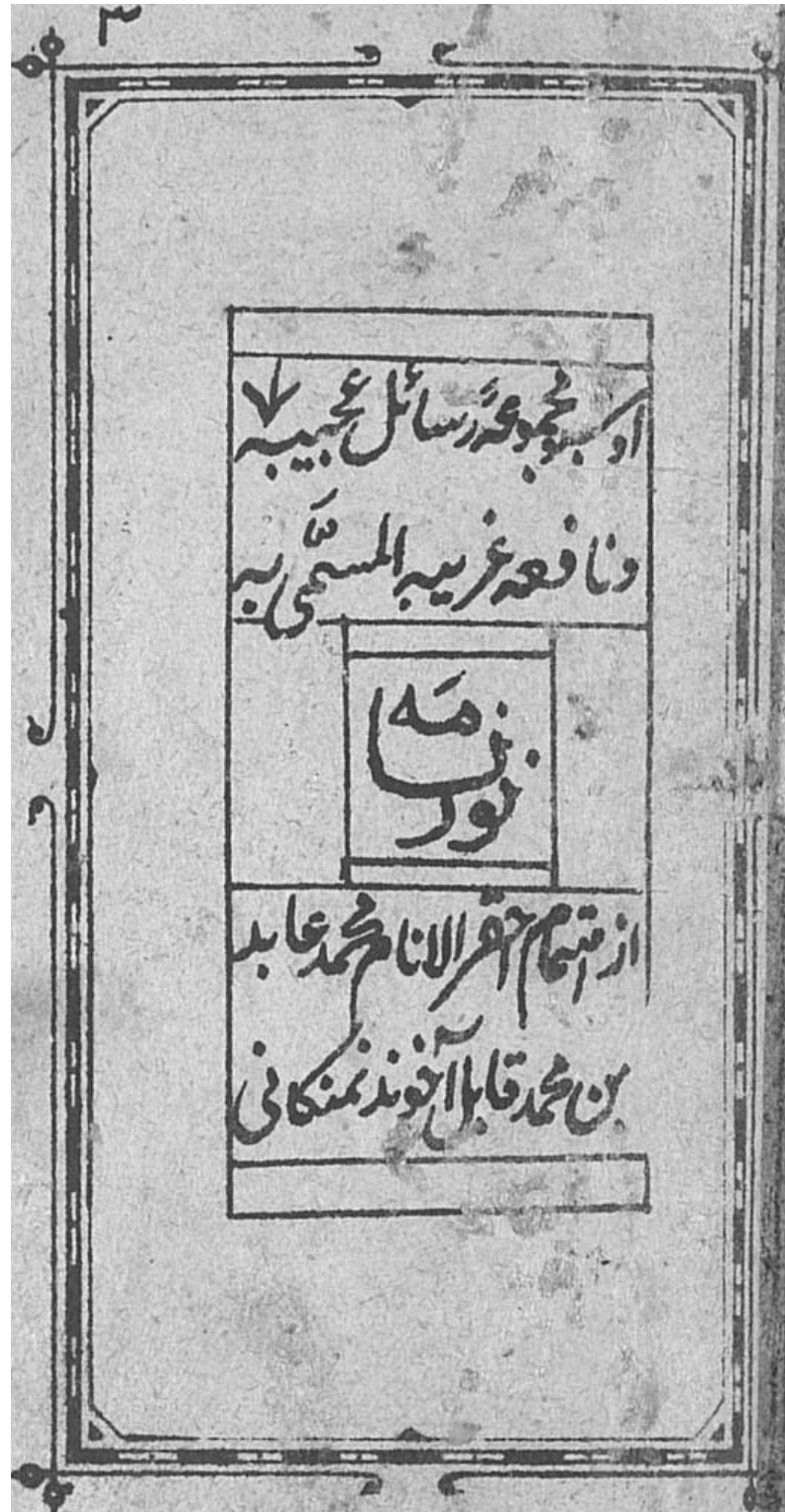
Kadeh Duası: <https://www.bizedualaryeter.com/kadeh-duasi>.

Türkçe Kur'an Mealleri: <https://www.kuranmeali.com/AyetKarsilastirma>.

Osmanlıca Türkçe Sözlük: <https://www.luggat.com/>.

TIPKIBASIM

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى نُورًا أَنْخَضَتْ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيكَ اللَّهُ
 تَعَالَى اِدْنَ هَكَزْمِيكَ عَالَم
 وَا دَمْدَمِيْنَ بُوْرُوْنِ نُورًا أَنْخَضَتْ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَا شَلَارِنِي سَعْدَةَ
 غَمَّ قُوَيْدِيْلَارِ سِرْمَانِ رَبِّ الْغَمَّتِ

۵
 دین تپ واید یکیم ای منی نوریم
 دای منی حبیبیم دای منی برکنیم
 دای منی بنده خاتم کنی دوست
 محبتینکدین تی دریا یر تیم اول
 دریای علم دوم دریای حلم سوم
 دریای عقل چهارم دریای حکمت
 پنجم دریای فقر ششم دریای معرفت
 هفتم دریای مغفرت نور انحضرت
 صلا الله علیه و سلم فرمان حضرت
 واجب الوجود، سر دریا ده اذن

مینک یلین تور دیلار تمش منک
 یلین سونک الله تعالی دین سرمان
 منی وایدیکیم ای منی نوریم ای
 منی حبیبیم ای منی برکزیم ای
 منی بنده خاتم ای دوستیم ریا
 لار دین حقیق نور انحضرت دریا دین
 حقیقی لار دینه خدای پشرده
 هزار عالم سرمان برله ایدی ای
 منی نوریم ای منی حبیبیم ای
 منی برکزیم ای منی بنده خاتم

مبارک وجود نیک تبراتکیل دیدی
 نور آنحضرت تیر اتیلار ایرسه برک
 یوزیکر مه تورت مینک قطره سو
 مبارک اعضا لاریدین تامدی
 و جمیع پیغمبر لار اندین پیدا بولدی
 اوج یوزا ون اوج قطره سو مبارک
 باشلاریدین تامدی اوج یوزا ون
 اوج پیغمبر مرسل پیدا بولدی
 ایکی قطره سو مبارک ا ون کوز
 لاریدین تامدی لوح قلم پیدا

قیلدی ایکی قطره سو مبارک حب
 کوزلاری دین تامدی اولگی
 قطره دین عشرت پیدای قیلدی
 بر قطره سیدین کورسینی
 پیدای قیلدی یینه ایکی قطره
 سو مبارک اونک قلاقلاریدین
 تامدی جبرئیل میکائیل فرشته پیدای
 بولدی یینه ایکی قطره سو مبارک
 حب قلاقلاریدین تامدی اندین
 اسرافیل عزرائیل فرشته پیدای بولدی

۹
دینه هکزه قطره سومبارک

بور و نظاریدین نامدی هکزه

بهشت پیدا بولدی ینیتی قطره

سومبارک قهرلاریدین نامدی

یتی دوزخ پیدا بولدی ایکی قطره

سومبارک یوزلاریدین نامدی

اندین آمی کوننی پیدا قیلدی شیش

قطره سومبارک قوللاریدین

نامدی اول سدره المنتی نی

دوم درخت طوبی نذیراته سوم

۱۰
 حوض کوثرنی چهارم بیت المقدس
 نهم عصای آدم زیراتی
 آدم علیه السلام دین شیت
 بنی اندغہ قالدی اندین موسی
 یغبرغہ اندین جسمیج مشایخ لارغہ
 قالدی نینہ پیش قطر سو مبارک
 جب قول لاریدین تامدی اول
 باد صر صر هید ابولدی دوم باد
 رف رف هید ابولدی سوم رعد
 برق هید ابولدی چهارم پنجم سلیمان

۱۱
 پیغمبر پیدابولدی بحسب صور اسرافیل
 پیغمبر پیدابولدی بینه ایکی قطره
 سو مبارک اغیزلار بیدین تامدی
 اندین کیجه کوندوزنی یراتی بینه
 حضرت حق سبحان و تعالیٰ بکلام
 و بزربان و بلب و بدندان
 و قادریزدان دین ندالدری
 ایدیکیم ای منی نوریم ایمنی احبیم
 ای منی برکزیم ای منی بنده خادم
 هستی دوست محبتینکدین تورت

نیم رسه بر ایم منی حسد ایغم سنی
 بنغمه لیکنی اول د آخر که مشهور
 قیلا من دیب فمیکا تید نیک
 دیدی نور آنحضرت ایدیلار احدا
 صدا پاک هرورد کار اسین سلورین
 دیدیلار ایرسه حسدای تعالی دین
 ندا کیلدی یا محمد من سنکابین
 قیلا می اول اوت دوم شمال
 سوم سو چهارم تفراق ایرسه
 نور آنحضرت در حال فرمان الهی

۳۱

برله اول شمال غه باریب سلام
 قیلد یلار ایرسه شمال فرمان الهی
 برله تیلغه کیریپ وعلیکم السلام
 دیدی ایرسه نور آنحضرت ایدی
 ای شمال سن کیمین شمال ایدی
 بنده رحمن نور آنحضرت ایدلار سن
 دنیا ده نه ایش قیلور سن شمال ایدی
 هر نه مرادیم بولسه قیلور سن نور آنحضرت
 ایدلار سن اور عیبینکنه بیلور موس
 شمال ایدی منی نه عبیم بار نور آنحضرت

۱۳
 ایدلار سن جمله آدملارنی کورار
 سین سننی اچ کیمر سه کور هاسلار
 شمال ایدی ای نور انحضرت مکر
 سین بی عیب نور انحضرت ایدلار
 ای شمال ستغفر الله ویکیل نبذنی
 کوب بی عیب الله تعالی اندین کین
 شمال اشهد ان لا اله الا الله شهید
 آن محمد عبده ورسوله دین
 سلا مشرف بولدی اندین کین
 نور انحضرت سون آلدیغه کیلدی

۱۵
 ۶۵
 لرو سلام قیلدیلار اول هم جا
 تیلی برله وعلیکم السلام دیدی
 آنحضرت ایدیلار ای سوسین کیمین
 سوایدی بنده خدا و دنیا ده زایش
 قیلور سین دیدیلار ایدی هر نه مرادیم
 بولسه قیلور من نور آنحضرت ایدیلار
 ای سو استغفر الله دیکیل بنده اوز
 مرادیکه ایش قیلالما سنینه ایدیلار
 ای سوسین اوز نیکاباق نیمه عینیک
 یار سوایدی منی نیمه عیبیم بار دور

نور انحضرت ایدیلار برجه نیرسه نی
 پاک قتلورسین و اوزنیک ناپاک
 بولورسین سوایدی مکرسین بی
 عیب نور انحضرت ایدیلار تنغفرانند
 و کیل بنده نی باشندین ایامی عیب
 بد عیب کتک تعالی انده سوشود
 ان لا اله الا الله و شهد ان
 محمد اعبده و رسوله و بی لهم
 مسلمان بولدی اندین کین نور محمد
 ادنی الدیغه کیلدیلار انکاهم سلام

بیدیلار اول هاسم تبلیغه کیریم
 اسلام دیدی نور انحضرت
 ایدیلار ای اوت سین دنیا ده
 نه ایس قیلور سین اوت ایدی هر
 مرادیم بولسه قیلور من نور انحضرت
 ایدیلار بنده اوز مرادیم چه ایش
 قیلالما اس هر ایش خداوندو
 ینه ایدیلار ای اوت سین عینکین
 بیلور موسین ایدی منی نه عیبیم بار
 نور انحضرت ایدیلار استغفر الله

۱۸۶

دیکیل بنده نی باشندین ای اغی
 عمیب بی عمیب اللہ تعالی دو
 ایر سه اوت بو کلمه نی ایثیب سلم
 و مسلمان بولدی شهیدان ک لاله
 الا اللہ و شهیدان ک محمدا و عبده
 و رسوله اندین کین تفراق سرغیه
 بار دیلار انکا، سلم سلام قیلدی
 لار تفراق هر سلم حال سلی برله
 و علیکم السلام دیدی نور انحضرت
 ایدلار ای تفراق سین

دنیا ده نیمه پیش قیلورسین تفریق
 ایدی هر نه انکد تعالی امر قیلسه انه
 قیلورسین ایرسه نور انحضرت
 در حال تفریق نه قوحتی لار و ایدی
 لار کسیم اول آخر هسی اختیا
 قیلورسین نه او چونکه سنده که
 تکبر لیک کور مدیم حضرت آدم نه
 سنسین آفریده قیلسه کیرا کونینه
 سنکایبار و در خدا تعالی خبر برور
 کسیم قوله تعالی وَهُوَ بِكُلِّ

شئی علیهم طهر آدم تورت
 غنا مردین خالی ایرس بعضی
 طبعی اوت بعضی نیکی تنهال بعضی
 سو بعضی نیکی تفراق بهر بند دبا
 هر کسیم بولور نامه نه او قوسه دبا
 اوزمی برله توتسه ایکی جهاننی برسی
 دین امان بولغای وهر مجلس ده
 او قوسه مجلس اسلی شیتیه اول
 بنده نه نامه سیغیه بسیار ثواب
 یازلیغای محشر کونی نامه سی اولک

دین کیلغای هر قنچه کناهی بولسه
 عفو بولغای تنی کورده چور منغای
 ایمان شیطان شریدین امان بولغا
 دینه اول بنده غه توریت اخیل
 زبور و فرقاننی تو ابینی برار دینه
 اتا و اما سینی کناهی اولوب رحمت
 قیلغای دینه منافق بولتی دین
 و سخن جلدن لیکدین و آخرت بلا سید
 و زلزله دین امان بولغای بخشی
 لارنی قطاریز بولغای و غازی

لاری تو ایمنی پر کای دینه هر کیم
 خلاص برلان شیتیه خدای تعالی
 ایورانه برله منی ارامده حاج برده
 بولمغای داوج یوز ادن داوج پنجه
 مرسلنی تو ایمنی پر کای دینه جموعه کیمی
 یادوشنبه کیمه سی اوقوسه هر نه طلبی
 بولسه رد ابولمغای نینه مذاکیلدیکه
 یا محمد سنی امتلار نیک منی بند لایم
 بونور نامه ذ شفع کیلتوریب یوزغیه
 سورته حاجتی روا بولمغای خبرده

کیلیبدر که بغیر علیه السلام مدنی صفت
 لارینی او قوسه انداخ شرافت باغایم
 ایکی جهاننی بکایدین امان بولغایم
 جهد قیلینک لار و بور ساله اور لار
 سرله تو تونک لار مباد اهل تیره جان
 اوجی آسان بولغای رحمت فرشته
 لار انه کنایه سنی تیل کای و هر که او
 شهید لار نه و ازاد قلنی تیر مرتب
 قیلغاننی تو اپنی بیکای و بیستی
 خدا رحمت قیلغای دینه رویت

قیلور لا حضرت علی کرم اللہ وجہہ
 سعید خدای تعالی حضرت
 جبرئیلؑ یار دی ہونور نامہ تو اب
 انمقدار ترورد جمیع یروز بدہ کی
 بل مالنی صدقہ فیغانی توانی باج
 و ہر کیم طہارت بر لہ ادقوسہ عقل
 مونکا تویہ فضیلت بسیار ترور نام
 امت لا ریغہ بیرون حضرت جبرئیل
 اہتیا و شراہتیا دیب متیب کبیلہ
 یا محمد خدای نیک سلام و فرشتہ

درود و بلا نهاییه ای یکیم دو ستم
 محمد کا خبر بیر هر کیم او قوسه و یا
 او قوتوب شیتیه اول بنوم کا صالح
 لار نه شو اپنی بیر کاکین و الازله شایه
 آیت کیلدی قوله تعالی فمن تبع
 هدی فلاحه و علیهم
 و لافهم یجز ثوبت و آینه
 الازله شایه آیت دیگر کیلدی
 قوله تعالی الذین یستمعون القول
 فیستمعون حسنه یمرسل

۲۶

علیه السلام ای دی یا رسول الله بونور
 نامه نه خواهه ترک خواهه تا چیک خواهه
 عرب خواهه عجم بولسه هم اند مرادینی
 خدا برورد هر کیم طهارت برله او قوسه
 تورت فرشته مقرب کنایه تیلاب
 قیامت عجمه ای حقیقه استغفا اتور
 و خدای تعالی اول بنده کاکیمی عیسی
 و هارون و یعقوب و اسحاق و ابراهیم
 و اسماعیل و نوح و ادریس و شعیث
 دوا و دوا یوسف و سلیمان و جبرئیل

و حضرت الیاس و شعیب و انحضرت
 و باقی جمیع پیغمبران صلوات الله
 علیهم اجمعین و ثوابی بیرون
 اول بنده بی گناهی بیابانداکی تم
 لاریج بولسه هم عفو بولغای اولاد
 حالده کوزی روشن بولغای بو
 نورنامه نشا صیتی دین او بیکه او خدی
 کیرمکای و قرضدار بولغای و اگر
 قرضدار بولسه خدای تعالی نجات
 بیرگای و نامردکا محتاج قیلغای

دنیا و آخرتده هرگز یا مبلغ کورمکای
 و هر کیم بود ساله فی همراه قلیب حنکبه
 باره اوق قلیب میلتیق نیزه تبرگری
 خنجر هرگز او تمکای هیچ بلا حمت
 کورمغای و هر کیم اولار وقتیده
 بونور نامه فی کوریکاهمرا قلیب
 اول متسیم کورغدا بیدین امان
 بولغای سوال منکر نکیر عه آسان
 جواب برغای صراط کوه و کیدین
 یشیلدیک او تغای نامه اعمالی

او تک قولیند تیکای ای مهت لاریم
 بود نیای بیو فاغوغرور بولمنک
 لار آخرت شهیدین بدخبر بولمنک
 بیش کونلیک عمر نیکیزغی اعتماد
 قیلما نلک البته نقتل قیلیب
 دور لار کیم امام محمد غزالی
 رحمة اللہ علیہ فی نورت یوز کتاب
 خانه لاری بار ایردی دینکا کیرپ
 کتاب مطالعة قیلور ایردی لاراند
 بو نورنامه فی کوردوب خوب مطالعة

قلیب بسیار خوشنود بولدیلار بو
 رساله نده سلطان محمود غزنوی
 غم الیب و انه بولدیلار بو نور نامه
 نده قلیب اوان کونلوک بولغوشی
 حقیقی لار امام ایم اوان کونلوک بول
 یوردوب بربرده یاتیلار امرت برلان
 یوردوب سلطان محمود خدمت لاریغه
 بتی لار ایر سلطان محمود بو نور نامه
 کوردوب بغایت شادمان بولدیلار و نور
 نامه نی شکرانه سیغه بنگ قوی

دمنگ تیوه قرمان لیتق قیلدیلار
 جمیع علما و مشایخ و فقیرلار نے
 هرلاب خلعت کیدوریک افرار
 قیلدیلار و نعمت بسیاریدور و لا
 در حال اوز قلم رولار یغیر روانه بولدی
 شهر شهر ولایت بولایت یوردیلار
 ایرسه بریده یاتیب توش کوردیلار توش
 لار یوقیامت قایم بولوب سغیر خدا
 یوز یگیرمه تورت منگ لقطه نبوت
 سغیر لار برله کیلدیلار سلطان

۳۳۲
 محمود نیک نایب او تیم و حسن شری
 آباد قیلدیم مهشت اشیکینی یوزغیه
 احتم قیزی اشیکینه خواهلارسه اول
 اشیکدین کیرسون نور نامده صیتی
 در حال سلطان و یقودین سرب
 ادیغاندیلار ایرسه بو کورکان همه
 توشلاری ایکانینه بو توشل
 شکرانه سیغنه توقور یوز قوی پیش
 یوز تیوه قربان لیتق قیلدیلار داوان
 مینک یلانغاج غه تون بیر دیلار

قدح نامه دعاسی تو مرو

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله وباسماء المبتدأ ورب الآخرة

والاولى لا غاية له ولا منتهى له ما في السموات

العلي الرحمن علي اعش استوى الله

عظيم الالاء دائم النعماء قاهر الاعداء الرحمن

علي الاوليا عاطف برزقه معروف بلطفه

عادل وحكيم عالم فرطه رحيم الرحماء عالم لعلماء

غفور الغفر اصحاب الانبياء قادر على شيا

سبحان الله الحميد ذي اعش

المجيد فعال لما يريد رب الارباب واسب

۳۳
 الاسباب ورازق الارزاق وسابق
 الاسباب وخالق الاخلاق وقادر
 المقدر وقاهر المفسور وعادل يوم الحشر
 ونشور آله الاله يوم الواقعة رحيم عليم
 غفور شكور والحمد لله رب العالمين
 بعظيم والحمد لله رب العالمين
 خالق العرش العظيم والسموات والارض
 وهو السميع العليم قابل التواب غافر الذنب
 شكور حلیم هو الاوّل والاخر والظاهر
 والباطن الدائم الرزاق الدواب صاحب
 العطايا مانع البلايا شافي الیقیم ويعفو الزنوب
 وتیوب النادمین لیستر المذنبین ویؤمن

الخ نقيين ومحب الصابرين لا اله الا انت
 يا كبير المعبود غافر الخطايا يا شكور يا عليم يا كثير نعمات
 يا عليم عالم ما في الصدور منبت الرزق والاشجار
 والحبوب غني عن المخلوق قائم الارزاق غلام
 الغيوب انت الذي ليس كمثله شيء وهو
 السميع العليم وانت على كل شيء قدير
 يا شانه انت تعلم سر او علمه وما تخفى لصد
 والقلوب انت قلت انت اصدق
 التالين ادعوني استجب لكم وانت قلت
 لا تقنطوا من رحمت الله حفظني من آفات
 الدنيا والزمان والفصية ولا تقضخ فرموعد
 الله اكبر الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله

رحماناً رحماً لا اله الا الله غفوراً شكوراً لا اله الا الله
 حقاً حقاً لا اله الا الله رباً بالاً اله الا الله اماً حقاً
 لا اله الا الله لعبد اور قال اله الا الله ايماناً
 وتحقياً لا اله الا الله محمد رسول الله
 صلى الله عليه وسلم حقاً اعيد نفسي وشعري وديني
 ودنياي واهلي ومالي وولدي وذريتي من شعري
 كل ذي شبر يؤدني اعيد نفسي بجميع ما زرتني
 من نعمت الله واحبانه وخوانه من المؤمنين
 والمؤمنات بالله العلي العظيم نقل كتابه نقله
 عن رجل حجة لا اله الا الله وعزة الله و
 قدرة الله وقوة الله وعظمت الله وسلطانه
 وسعته اسد من الله وحكم الله وغفوره

٣٧
 الله وانسبياً الله وملائكة الله ورسول
 الله واعوذ بالله من غضب الله وعقاب الله
 وسخط الله ولكال الله ومن كتابه قد سبق
 من روال النعمة وموجبات الملكة ويفصح
 في الدنيا والآخرة اعوذ بالله لعظيم في
 الابل والاسمان والولد وعند معاينة ملك
 اموت عليه الاسلام ذاعوذ بالله لعظيم
 من شر كل ذي شر ما يخاف واخذر من
 ما يخاف من العسر والعجم وشر الجن
 والانس والشيطن من شر ابليس وحموره
 ومن شر السلاطين واتباعهم ومن شر ما ينزل
 من السماء وما يجر فيها ومن شر ما يلح في الليل

والنهار وما يخرج منها ومن كل اية انت اخذ
 بنا صيتها ان ربي على صراط مستقيم اللهم
 انما احببت من كل شئ خلقته واحترس بك
 منهم واعوذ بالله العظيم من الغرق والنحرق
 والهدم والحيد والحجارة والزلال والنصيحة
 والفتنة والصواعق والجنون والبرص
 وجميع انواع البلاء في الدنيا والآخرة
 واعوذ بالله العظيم من غضب الله ومن شر
 ما استغاث به الملائكة المقربون والانبيا
 والمرسلين والنبى محمد اعدك ورسولك
 ونبيك واسئلك الخير كله لا اله الا انت
 وحدك لا شريك لك وان محمد اعدك

ورسولك لا اله الا الله وحده لا شريك له الهام
 واحد اصداف فرداً وترألم يخذ صاحبه ولا ولداً
 اللهم انك سئلك باسمائك الذي لا اله الا
 الله هو الرحمن الرحيم الذي له الملك السموات الارض
 وهو على كل شئ قدير وخشعت الاصوات
 لوجهك وجلت القلوب تاغيث من كرتة وياضاً
 في كل شدة ويا مونسى فر كل وحشة ويا الهى
 وآله ابا ابراهيم واسماعيل و اسحاق ويعقوب
 والاسباط وعيسى وموسى وهارون وياتنا
 من نجا الله رب لا شريك له صلى الله عليه سيدنا
 محمد وآله جمع بين الطيبين الطاهرين
 اللهم استجب باسمائك العظيم وجرمت

٢٠
 عبادك الصالحين برحمتك يا ارحم
 الراحمين وسليماً دائماً كثيراً حسناً
 ونفسهم الوكيل نعم المولا ونعم النصير غفرنا
 ربنا واليك المصير ولا حول ولا قوة الا بالله
 العلي العظيم برحمتك يا ارحم
 الراحمين
 تمت
 ٣

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

روایت قیلور لار کیم هر کیم بو مخلوقات
 نامه فی اوقوسه دیا اوزی برله توتسه قیتغ
 جان بر ما کین حق تعالی اوزنها بیده
 امان سقلانغای دینه ایکی جهانده خلا بق ل
 الیدیه عنزیز و کرم بولغای و هیچ علت
 کومغای بهر امت محمد علیه السلام
 بودغانی اوزی برله توتوب خلا بق غ
 اشکارا قیلیب یورسه لار قیامت کونی

شفاعت دین بانصیب بولغای و سترکا
 بارورده هسمره قلیب باره لاریان
 وز حمت کور مغای دهر اویده بود عابو
 ادغری کیرمکای و مرک مغاجات دین امان بولور
 ادغره کویاک و سوکا غرق بولما قدین حق
 تعالی ایمین قیلور سوال منکر نکر
 آسان بولور بو ترور بسم الرحمن الرحیم
 وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا
 وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ
 دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
 وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نَجْزِي
 الْحَسَنِينَ إِذْ كُفِرُوا بِالْحَقِّ وَعَیْسَى ابْنَ

كُلِّمَنَ الصَّالِحِينَ وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ
 وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ
 وَمَعَى اللَّهِ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٌ وَالْآلُ وَالْحَمِيمَةُ

أَسْمَعِينَ

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ

الرَّحِيمِينَ

٢١

۴۴
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

و فوق بسمه شریف بر خاتون حمل

وضع ایتما سه بول بسمه شریفه و فقی نه

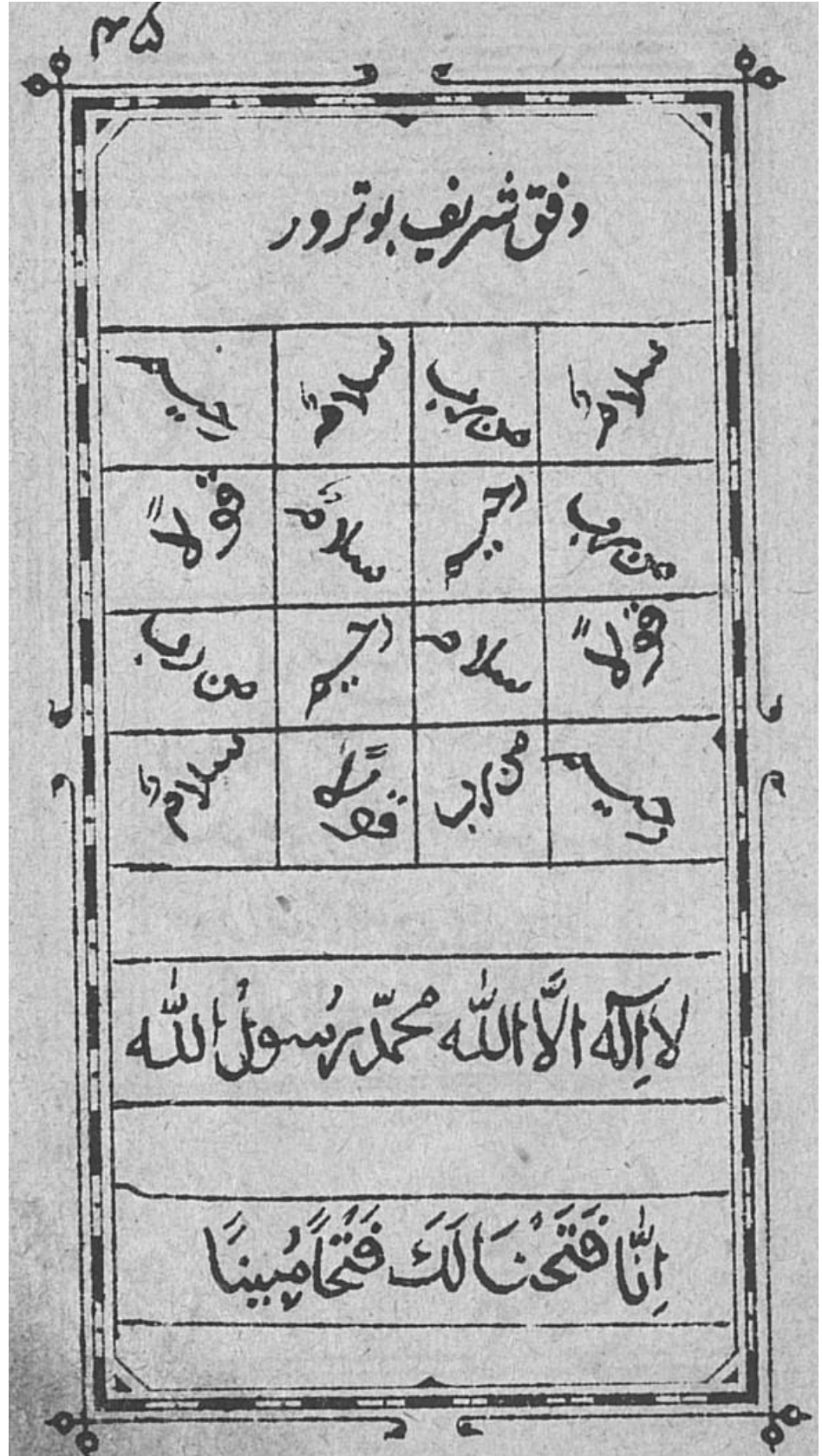
یا زیب ایزیب اهورسه لار باذن الله

حملنی وضع ایتکای تجر سه اولونکادو

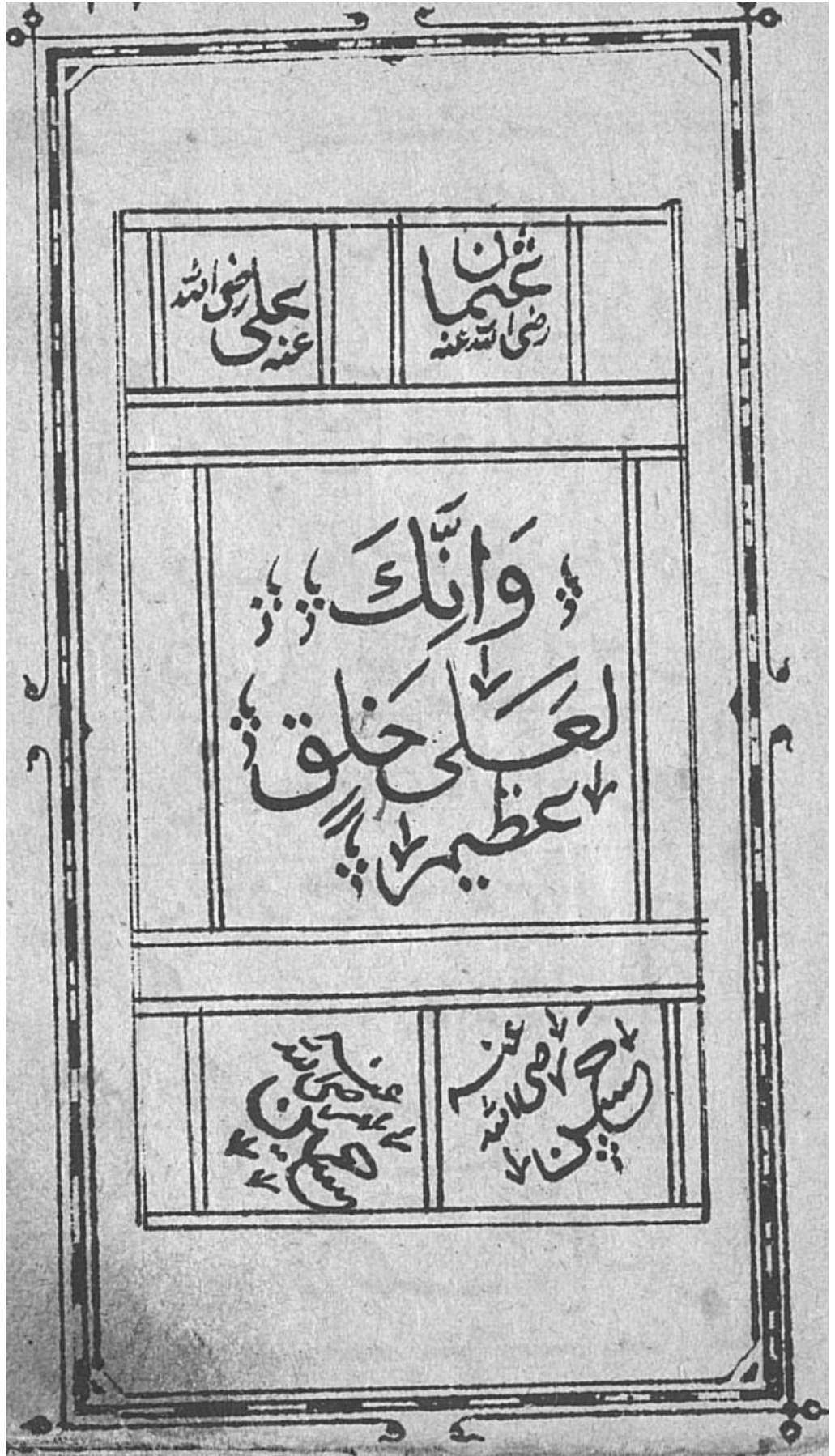
البته بی پروا بولغا یا

دعای اول صفحه ده

دور

دعای نظر نفس و سوق و بجلو او چون

فَإِنَّ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُرَاقُنَكَ

بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَ

يَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ وَمَا هُوَ

إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ آمِينَ

دشمن شریک امان بولماق و چون

بد و ح ۱۳۵۱۲۲

۱۰۸۱۵۶۰۰۰۰۰

لَعْفُ

لا اله الا انت ملك الحق المبين

بود عای هر کیده بولسه جن پریدین امان بولور

۶۰۰ ۲۵ ۱۲۲ ۳۰۷ ۱۸۱ ۵۳۴

۳۵۶۲۵ ۴۲۲۷۲ ۲۲۱۲۲۸۱۳

حفتا سر ۵ ۱۱۵ ۶۶۷ ۲۱۶۵

جمله بلا لار دین امان بولماق ا و چون

حب عیل

ک

۶۴۱
۲۷۳
۱۱۶

ک

سر فیل

نواب کوب و کین مخفه

و آله و اصحابه اجمعین برحمتک یا ارحم الراحمین
 دشمنای بند زبان دشمن و آدمیان
 و برهان قصد دشمن و آرنده تو اند علاج
 کردن در انده دین دعا بشمن غالب آید
 بسم الله الرحمن الرحیم آدم دینات تو
 ایک نعبد و ایکن تنعین صم کیم عمی فہم
 لا یعقلون و کین صم کیم عمی فہم
 لا یبصرن ایای ایای با ادولی احادث
 برحمتک یا ارحم الراحمین

دعای پاستر بغلاق بلاغه بوتسکنی یازیب
 بیشیکا آسپ فولیون و سال لوب
 رل ردروک لها دروع ااع اادهر
 اهرل لدل سی لهم له له له له له له له
 به به به به به به به به به به به به به
 بلاغه بوتسکنی یازیب ایجرسون وودو
 ااع ااع ااع ااع ااع ااع ااع ااع ااع
 زحمتیک کیسی یازیب تا قایلار و
 و محراللا ااعر لالا ااع ااع ااع ااع ااع
 سم برحمتک یا ارحم
 الرحمن

رساله چاروا دارليک

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين

وإصلاة وسلام على رسول محمد وآله

وصحابة جمعهم انا بعد حضرت امام جعفر

صادق روح انداخ روایت قبیلور لاریم اول

دین آفرغجه یوزمینک کیشی چاروا دارلما

چیلیک قیلیب اولوبدور لاریم لاریم

صاحب تکبیر اولوبدور اول عبد الرحمن

دوم عبد القهار سوم عبد الجبار چهارم
 عبد العزيز و ایت قبیلور لار کیم چار بار
 لار رساله مذکور بیله دیا او قوت و شکر
 ایشی ایلیکار با سماں چار بار اولیک ایلی
 حرام ترور اول عبد العزیز مشرقی دوم عبد العزیز
 شمالی سوم عبد الکریم مغربی چهارم عبد الحلیل
 جنوبی پنجم نورالدین سید محمدی
 ششم خواجه احمد ترکستانی اگر سور لار
 چار بار اولیک کیم دین قالدی جواب
 حضرت جبرئیل دین بهشت دین سیکیز
 قوی چقاریب بیدیلار بتر سولوق آرد
 بری تو چقار حضرت آدم غم بیدیلار اگر سور لار

چار بادار لیک فرض بود و جیت بستند
 مستحب بود جواب خدای تعالی بود و دردی
 بولدی حضرت جبرئیل تعلیم بردیلار و احب
 بولد حضرت آدم قیلیدیلار است بولد
 صحابه قیلیدیلار است حب بولد اگر سورسه لار
 قوی قیتار و رده قیسر آیت او قور جواب
 بسم الله الرحمن الرحیم دیک کیراک اگر
 سورسه لار قوی فحاقلا غنده قیسر آیت
 او قور جواب غنده جنتر اگر سورسه لار قو حقا
 حقا و رده قیسر آیت او قور جواب و جعلنا
 ما شکره ن اگر سورسه لار قوی قرق غانده
 قیسر آیت فی او قور جواب تجو نه انصرا

من اللذون فتح قريب بشر المؤمنين اكي
 اكر سورسه لار قوزنير قوشقانده قيسر آيت
 اوقور جواب دالك اليوم الوعيد دير لار اكر
 سورسه لار كيزنه باستقانده قيسر آيت اوقور
 جواب لاجوال دلا قوه الا بائك العلى العظم
 ويزاكر چار بادار لار بود عانا زل بولد كير
 كوندوز او حمر تبه دين اوقوسه ائك تعالى
 رزقيني كينك وما ليني حلالدين تيكور كاي
 ائك تعالى تيدلا كيني برورد عابو ترور يا ائك
 يا ائك يا ائك يارب يارب يارب
 يا حي يا قيوم يا ذوالجلال والاكرم اللهم
 انك سئلك العظيمة ان ترزقنا حلالا

بر حمتک یا ارحم الراحمین اگر چار وادار لار
 بور ساله نه بیلماسه دیا او قوب شیتماک
 تا بقان مالی تو لغوز کوشیدن حرامد
 سو نکره کوریده ایلان جیان بولوب غدا
 قیلور تا تکلی قیامت کون یوز قرابولغای
 اگر چار بادار لار بور ساله نه بیلماسه و ساب
 الیب او قوب شیتیب سوز بیغه
 عمل قلی بر تو بیغه مینک قوی عطا
 قیلغای دایش قیلسه بر که بر که قات
 کون اودن تورت کونلوک آیدیک بولور
 خدا تعالی سوداگر لار کا برکت برکای
 دینه خوت غیاث و حضره الیس دیزدن

عیب و حین تن و تمامی اولیا را نظر قلیو
 روز قیامت کونذ بولغانده عسرت
 خلقی تعجب قالغایلار بو قیسر پیغمبر و قیو اولیا
 درویش ندا کیلغا کیله پیغمبر اولیا و درو
 ایما سبم محمدنذ امتی دنسی عسرت
 مکرم بندم دورد لکای رساله کا عمل قلیب
 اوز سر بر له تو تکان دیکای عسرت
 خلقرا نکه تعالی دین بوسوز لاند ایشیتیب فرما
 اورد ب یغلا شور که داد بزلاند هم اخلاص
 میز بوله ایردی بوساله نذ الیب سقداسا
 عمل قلیسا ک بزلار هم مونداع ثواب حاصل
 قیلور ایردوک دیب ایسمان قیلور لار

اما اول وقتده هشیان لیک قیلماس
 حضرت آدم انا میز ایتیپ دور لاریم اگر
 چار وادار لار بور ساله کا عمل قلیب عسید
 بر مرتبه او قوتوب شیتسه البته اوزیم برله
 آئیپ کیر ارمین دیب وعده قیلیب لار
 کیشی بور ساله غمه عمل قیلماس اولکیشیز بر آدم
 قیلسه درگه لازم بولور اگر قیاسیدین توتوب
 ادرسه اوزمی کافر و خاتوند طلاق بولور
 حدیث قال لنبی علیه السلام اکسب
 حبیب الله وینه قال النبی علیه السلام من
 اکل کدیده کان یوم القیامة فرعد لانبیا
 والمرسلین و قال النبی علیه السلام من کان

۶۰
 آنکه بدکان علی صراط کا البرق الی طبق صدق
 یا رسول اللہ کہ رسم پور سالہ غمہ عمل قلیغنا
 کیشے فی خوارزار قلیغنا جمع ادستار ولا
 ہر لار نہ حقارت قلیغنا ندیک بولور کہ رسم
 شک کتلیتور سہ کانہ بولور اگر سور سہ تکسہ
 اتباق فرض ہو وجیب ہو یکست موجود
 ہم فرض ہم وجیب ہم ہست اگر
 سور سہ لار تورت پیر شریعت قیید
 جواب اول آدم صغرا اللہ دوم نوح نبرا اللہ
 سوم ابراہیم خلیل اللہ چهارم جناب محمد
 مصطفی صلی اللہ علیہ وسلم دنیا دہ تورت
 کتاب بار اول تورت موسیٰ بنجبر کا دوم

انجیل عیسیٰ مغیرہ کا سوم زبور داود مغیرہ کا
 چہارم فرقان مغیرہ میں محمد علیہ السلام کا
 اگر سورہ لار تورت ہر طہ بقیت قیسیہ
 جواب اول حضرت ابو بکر صدیق رضی اللہ
 عنہ دوم حضرت عمر رضی اللہ عنہم حضرت
 عثمان رضی اللہ عنہم حضرت علی رضی اللہ عنہم
 سورہ لار تورت تکبیر قیسیہ جواب
 اللہ اکبر اللہ اکبر لا الہ الا اللہ واللہ اکبر
 اللہ اکبر واللہ الحمد اگر سورہ لار تورت ہر
 معرفت قیسی اول مولانا رومی دوم
 ملا شمس الدین تبریزی سوم خواجہ غلام
 شیرازی چہارم شیخ عطار ولی اگر سورہ

نوارت مشفق قیسیہ جواب اول اتا دوم نام
 استا جہاد استاذ ہیرا کورسہ لا
 ہیرا قیسیہ جواب شش ہیرا کورسہ لا
 غا لام یریم ہیرا کورسہ لا
 جواب ہیرا کورسہ لا
 قیسیہ و تکبیر رضا و تکبیر صفا قیسیہ جواب حضرت
 آدم دین تکبیر صفا حضرت نوح و قالہی
 نوح پیغمبر امت لا ریفہ دعا قیلد یلا ر خدا
 تعا قبا بردی تکبیر رضا حضرت ابراہیم
 و کیلد حضرت اسماعیل ذوت بابلت کا
 رضا بولد لا تکبیر صفا جناب حضرت
 پیغمبر یمیز کا کیلد پیغمبر خلیہ السلام ہیرا

صحابه لارغه دعا قيلد يلا ركناهدين باك
 بولديار روايتده تكبير بقانماز قيلماق تكبير
 صفا دستا ذاتا اناغه دعا قيلد يلا ر
 تكبير رضا قوبغه كيدر قومي اوزيني اولوم كا
 رضا بردي انه تكبير رضا ديرلار اكر سورسه
 تكبير ملك قيسى جواب سغيمبر عليه السلام بو
 دنيا دين نقل قيلد يلا رفسر زنده لار نه
 تكبير ملك ديرلار اكر سورسه لار تكبير متوف
 قيسى جواب اوز كاشه تكبير ايتماق فاتحه
 و خلاص او قوماق نه خطبه تكبير ديرد قبله كا
 قراب دعا قيلماق نه تكبير قبله ديرلار و
 دعادين سونك درود ايتماق نه بلك

۶۴

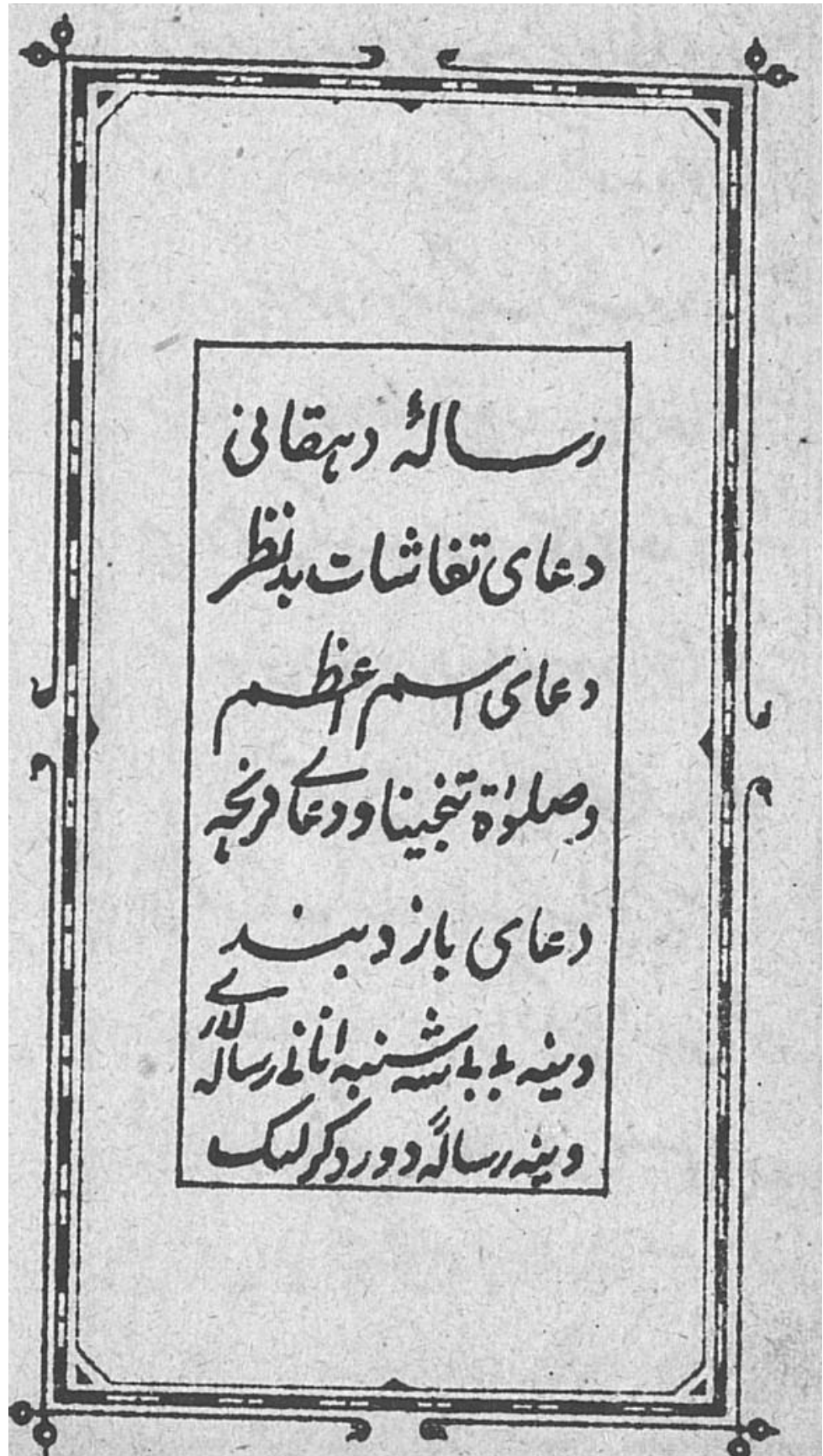
تکبیر دیرانی او قوماسه دعا له تو ابله آسمان
 بهرله بیرله اورتا سید معلق ترور چینه
 او قوماق کیراک هر کیشی بو طریقت نامه
 بیلماسه او ستادنی زوحر بو کیشید
 زوحر بولسا هر لقمه که بیدور حرام
 قیامت کوندا شفاعتدین به نصیب
 بولور بیر او ستادلار نه آیدنه شرمند
 بولور تکبیر ایتکوجرلار اول آدم علیه السلام
 اور نیلاریده اولتوروردوم نوح علیه السلام
 سوم ابراهیم علیه السلام نه چهارم غمبه
 یکنز محمد علیه السلام نه اور نیلاریده
 اولتورار البته بو طریقت نامه بیلمه

اگر سورسه لا غسل شریعت نیمه برلان پاک
 بولادور و غسل طریقت و غسل حقیقت
 نیمه برلان پاک بولور جواب غسل شریعت
 تکبیر برلان پاک بولادور و غسل طریقت
 سو برلان پاک بولور و غسل حقیقت آداب
 برلان پاک بولور هر کاسب بر نیمه سه
 تا سه در حال اوستادند آله نوحه کبیر
 کبیر اوزنیر تکبیر کاتیکوز ورتاکه اول
 آدم تورت سغیمه نه ثوابه ندانا پار تکبیر ایوه
 والو هر کتا هدین انداغ پاک بولغایکه اناد
 ینکی تولد تا بغا ندیک بولور اگر سورسه ل
 تکبیر ایتکو هر کتا نیمه سه واجب بولدی

۶۶
 جواب اون نیمیسه اول طهارت بر
 پنجمین ذ اورنیده اول نور اردوم فاتحه
 و خلاص و در و ذ بیلغای سوم هر
 استادنی حقیده دعا قیلور چهارم
 اولتورکان زمان فاتحه او قوماق کرک
 پنجم هر کیم ذ اوزی برله برابر بیلغای
 ششم مجلس ده اولتورکان لارکا
 هفتم نصیحت قیلکای هفتم خوشحال اولغای
 هشتم رزق حلال بیکای نهم
 حرام دین هر هیز قیلکای دهم نهم نهم
 رسول الله شریعت لار سر بره عمل
 قیلغای لار هر کیم بو طریقیت نامه ند بیلغای

هر سیره که بید و در شب ام بولغای قیامت
 کوند پیرا و ستاد نیک آکدیده یوز می فرا
 بولور هر کیم سوداگر چلیک حیلله بود عا اوز
 بر له توتسه سودا ساتیغ ردان بولغای استیما
 هر روحی او لکشیدین رضی بولغای انشا
 انکد تعالی دعا بوترور و هم سودا کشه بلیم
 الرحمن الرحیم ما یفتح الله للناس من رحمته
 فلا ممسک لهما و ما یمسک فلا یرسل له
 من بعده و هو العزیز الحکیم لکان کل
 شیء امر کن فیکون هذا من فضلی ربی
 یا حی یا قیوم بر جنتک یا جسم الرحمن
 کتا و باد بدلت همیشه ای کتا بحق شهیدان لا اله الا الله

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين
والصلاة والسلام على رسوله محمد وآله
وأصحابه جميعين كما هو دانا بولغيب كيم اول
سلطان اوليا دورويس انبيا عارف
و عاشق بعير حضرت امام جعفر صادق و
رهنمای موافق روایت قبیلورالار کیم حضرت
آدم علیه السلام دین تا جناب حضرت
محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم زمان

۲۰
 سعادت لاریغچه تیرمینک تیر یوز تیشین تی
 دهقان او توبه ورلار همه لاری عاقل
 ددانا گشت کارلاری موقوق ساج حساب
 دعا ایر دیلار و بوجله دین اون سکنه لاری
 دهقان اشرف ایر دیلار وینه اوج یوز اون
 اوج نغمه بر سلم دهقان چلیک قلیت بال
 دینه دهقا نچیلیکه اذکان هر مرشد کامل
 لا اول عبد الرحمن ایکنه عبد القهار اوجونچی
 عبد الجبار تورونچی عبد العزیز پسنه عبد
 الرحمن حضرت آدم صغی الله ایکنه عبد النعمان
 حضرت نوح نبی الله اوجونچی عبد الجبار حضرت
 خلیل الله تورونچی عبد العزیز جناب حضرت

محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم اذکور دون
 سکر دہقان اشرف نام شریفیاری اول عبد
 الجلیل مشرف ایکنجی عبد الرحمن شمالی او جو نجی عبد
 الکریم مغرب تورنجی عبد العزیز جنوب پشیمون
 الدین سکر قندر التنجی زین الدین خسی
 یکنجی ضل الدین کولاب سکر نجی یا محمد هر
 تو تو زونجی نعمت اللہ قوندوزی اولونجی
 عبد اللہ کاشغری اوان برنجی عبید الدین بخار
 اوان ایکنجی عبد اللہ حصاری اوان او جو نجی
 عبد اللہ سهدان اوان تورونجی محمد تاشکندی
 اوان شینجی سلطان خواجه احمد ترکستان
 اوان التنجی شمس الدین تبریز اوان یکنجی

۷۲

محمد حراسان اذن سلز کنی عبد الواحد
 بغدادی بولار همه لاری صاحب و صاحب
 دعا ایردی لار وقتیکه حضرت خداوند جهان
 هو کوزنده همه سبابه هفتا نخلیکت بهشت
 غیر مستدین الیب باریب جناب بابا
 حضرت آدم غ تعظیم بر کید یب سرمان
 جبرئیل کا کیدی بر نیجه وقت سرمان
 آئی برله حضرت جبرئیل تعظیم بر دیلار المیزان
 بو آیت نازل بولدی اعوذ بانکدن من استیفا
 ارحیم انک الله اصطفی آدم ونوحاً و آل ابراهیم
 و آل عمران علی العالمین دینه حضرت آدم
 علیه السلام هو کوزنده هر چند پیدا دیلار بر کوزنده

۲۶۳
 تو شکا نور مادی بشری بو ایردیکه شیطان
 علیه اللعنه کلیلیم هو کوز غه دیدی نه دیدی
 فرمان آدم نایجا کیلتورور سن اول نایزما
 لیک دین جنتدین همقیز سن هم اول دنیا دین
 آخر نوحه محنت و مشقت غه قالور سن دیدی
 نای خداوند اکبر سرمانی برله درخت طوبی
 جنت بعیر بهشت عنبر شتانی
 سایه سی برله زینت لیک بو لغان ایدی
 اند شاخیدین کوران یغاج آکیب جبرئیل
 علیه السلام حضرت آدم علیه السلام کا برد
 لار اندین سو نکره هو کوز ناله برله شیطان
 سوز نیز بیان قیلدر حضرت آدم علیه السلام

شیطاننی دسواسی اسیب تعبیر قیلد یلار
 بو کوز اولزمان استغفار بیتب فرین
 الهی کا بویون سوندی مسئله دیکر دهن
 ایشیز سینه بار کاندہ بو آیت اولدور
 بسم الله الرحمن الرحيم وتوکل علی الله
 وما تو فیقر الا بالله العلی اعظم یم شاذوس
 چیقار کاندہ سیر ایشنی قیلماق لازم دور اول
 نیت ده پاک بولماق اکینجی اول نیت
 صادق درهت بولماق اولدوچون نیت
 لیک بولماق اولدوچون تکبیر اتماق یعنی الله
 اکبر الله اکبر دیماق بیسینجا احکام مذکبا
 کیلتورماق یعنی نماز و روزه و جمیع در این

بجاکیلتورماق آلتینچ دایم طهارت برله بولماق
 و ایشیح و تهلیل ایتماق مینچر خدایتعالی مذہب
 امرنی بجاکیلتورماق اندین اوروغ ساج
 سکیز نیمیسه لازمه در اول اعتقادنی رست
 قیلماق یعنی خدا نه بر سلیب حضرت محمد
 مصطفی پیغمبر نیمیسه کا خبر بر دیلارالت
 رست دیب دل برله تصدیق قیلغای
 اکینچ بر لار لار داح لار لایفه تلاوت قرآن
 تو اوله نه بخشش قیلور اوجوچی اوروغنی
 اولک قولیغه الما قلیک تور لوچی هر نجه
 غضب کلیله یوتماق بیخبر کوکلنه کینک
 تو تماق آلتینچ دایم طهارت برله بولماق

۷۶
 بیتی خوشتر نیت قیلماق سکر هر خرد ایتعا
 یادیدین غافل بولسلیک ناند دیتعا ایشی
 باشیغبار کانه ایلکین طرافیده ایلک
 دین بوصوله شریف فی اوقور اللهم صل علی
 محمد وعلی آل محمد کما صلیت علی
 ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید
 انذین کس قوش قوشا رده بو آیت فی
 اوقور کای هو الاول و الآخر و الظاهر و الباطن
 و هو بکل شیء علیم انذین کین بو یونوروق
 سالورده بو آیت مذ اوقور الذین یخشون
 ربهم بالغیب لهم مغفرة و اجر کبیر انذین کین
 انیر کبیر سالورده بو آیت مذ اوقور سید

٧٧
 اسلا الاله اليهود الملائكة واولو العلم قايما
 بالنقط اندين كين تيشني اما حقه سالورده
 بو آيت ني اوقو كاي نصر من الله وفتح
 قريب و بشر المؤمنين اندين كين بغدای
 سا چارده بو آيت مذ اوقورا و لیس الذي
 مَخْلُقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ
 يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ الرَّحْمَنُ
 سَاهِق بولسه بو آيت مذ اوقوران ك الله
 هو الرزاق ذو القوة المتين الرار و ساجا
 بولسه بو آيتني اوقوران ك هذا في لصف
 الاولي صحف ابراهيم و موسى و اكرشالي ساجا
 بو آيت مذ اوقوران الذين آمنوا و عملوا

الصّاحّت واولئک هم خیر البریة واکر
 زبیر ساچار بولہ بو آیت مذکور ہو بعد
 الذی لا الہ الا هو الرحمن الرحیم اگر کجدا ساچار
 بولہ بو آیت مذکور ان الذین کفروا
 لہل الکتاب و المشرکین منفلکن جتر تائیم
 البینتہ نریق ساچار دہ بو آیت مذکور لا
 ووجدک ضالاً فهدی ووجدک عائلاً
 فآخنی فوناق ساچار دہ بو آیت مذکور
 و الحمد للہ السموات و الارض و عشا و حین
 نظرون ماش ساچار دہ بو آیت مذکور
 ولسوف یعطیک ربک فترضی الم بجدک
 یتیا فاکر و آیت قیلور لا یریم حضرت

۷۹

آدم علیه السلام او غلاملاریدین حق شهید
 طلب قیلدیلار هرگز قبول قیلدیلار آدم
 علیه السلام اولادلاری نسرمان اکهر برله
 اوت تو شوب همسی خاکستر بولد حضرت
 آدم علیه السلام نه فرزندلاری جناب حضرت
 آدم علیه السلام کا توبه و تضرع قیلدی لای
 حضرت آدم علیه السلام دعا قیلدیلار دعا
 لار نیشرافتیدین اول خاکستر یعنی کون
 خداوند کریم باش نه پیداقیلدی ماش حضرت
 آدم علیه السلام نه معجزه لاریدورقاون
 تیکارده بو آیت نه او قورقلیجیهها الذ
 انشاه اول مرة وهو بک شیء

عَلِيمٌ فَتَرَدُّونَ مَا قَوْلُ لَكُمْ وَاَقْوَضَ
 اَمْرًا إِلَى اللَّهِ اِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ
 بِالْعِبَادِ وَ تَرَبُّوزًا يَكْرَهُهُ اَوْ سَبُو
 آيَةٍ اَوْ قَوْلًا فَلَا يَعْلَمُ اِذَا بَعَثَ مَافِي
 الْقُبُورِ وَ حَصَّلُ مَا فِي الصَّدْرَانِ رَجْمٌ
 بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لِحَسْبِ اَشْقَابِ اِيكَارَدَه بُوَاتِنِي
 اَوْ قَوْلٌ يَحْيِيهَا الَّذِي اَنْشَأَ اَوَّلَ
 مَرَّةٍ وَ هُوَ كَمَا خَلَقَ عَلِيمٌ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ
 مِنَ الشَّجَرِ الْاُخْضَرِ نَارًا اِذَا اَنْتُمْ
 مِنْهُ تَوَقِدُونَ اَوْ سَبْزِي اِيكَارَدَه
 بُوَاتِنِي اَوْ قَوْلٌ سَبُوهُ قَدْسٌ رَبِّ
 الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ شَلْفَمِ اِيكَارَدَه بُوَاتِنِي

اذ تور قل یا تو ابراهیم دان کنتم تجنون بعد
 فاتبعو ندیحیکم اللہ و تور و بایکارده
 بو آیت نی اذ تور و مانتمو منهم الا ان یؤمنوا
 باللہ العزیز الحمید الذی له ملک السموات
 و الارض دنیا زایکارده بو آیتنی اذ تور
 قل انما انا بشر مثکم لوجی الی انما الهمکم الہ
 واحد فمن کان یرجو القاء ربہ فلیعمل عمل
 صالحی و لا یشرک بعبادة ربہ احد قولفہ
 کوران الوردہ بو آیتنی اذ تور ان اللہ
 و ملائکة یصلون علی البنی یایہا الذین
 آمنوا صلوا علیہ وسلموا تسلیماً و تینہ
 یو کوزند قنار ما قدہ بو آیتنی اذ تور ان اللہ

مع الصّابرين وناك سالورده بو آيت
 او قوران الذين آمنوا وعملوا الصّالحات كانت
 لهم جنّات الفردوس وقاله باسارده بو آيت
 او قور و نفتح في الصّور ذلك اليوم
 الوعيد وناك آچارده بو آيت في
 او قور الار والسماء ذات الرّيح والارض
 ذات الصّدع وسوسو غار ما قد بو آيت
 او قور فلول القى عليه واور كانه بو آيت
 او قور سبحان الله والحمد لله ولا اله
 الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله
 العلي العظيم ودهسته سالورده بو آيت
 او قور والقمر قدرناه منزل حتى عاد كالعنقود

٨٣
 جُونِ الْقَدِيمِ وَغَرَمٍ بِسَارِدَةٍ بِوَأَيْتِ نِي
 اِدْقُورِ سِحَانِ رَبِّكَ رَبِّ الْعَزَّةِ عَمَّا
 يَصِفُونَ وَسَلَامٍ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ
 لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَبِأَعْيُنِنَا جَنْدِ الْأَعْيُنِ
 اِدْقُورِ وَإِنْ يَكْفُرُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَّا نُنزِّلُ
 بِالْبَصَارِ لِمَا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ
 لَمَجْنُونٌ وَخَرَمِنَ بِنِجَارِدَةٍ بِوَدْعَانِ اِدْقُورِ
 لَأَرْأَى نَسْتِ بِأَنَّكَ دَلَّائِكَةُ وَكُتُبُهُ رُسُلُهُ
 وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْقَدْرِ خَيْرُهُ وَشَرُّهُ مِنْ لَدُنْكَ
 تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَسَاوِرَكَ
 بِوَأَيْتِنِي اِدْقُورِ هَوَانِكَ الْخَالِقِ الْبَارِءِ الْمُبْدِئِ
 لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ

۱۴۲

والا رس هو العزيز الحكيم و حاجه اولو
 كانه بو آيت نذا او تور و لقد كذب الذين
 من قبلهم فكيف كان نكير و قاف غه
 سالورده بو آيتني او تور و للذين كفروا
 برهم عذاب جهنم و بس المصير و قاف غه
 اتغسالورده بو آيتني او تور ان الذين
 آمنوا و عملوا الصالحات فلهم اجر غير ممنون
 الايب او يغه قيتارده بو آيتني نذا او تور
 ذى الملك و الملكوت انداغ و آيت
 قيلور لار كيم بابا نيز حضرت آدم عليه السلام
 نذا زمان سعادت لار يده بو غداي نذا
 دانه سي خرماديك ايردي بلكه بعضي لار

روایت قیلور لار کیم مرعنی تخمی دیک
 ایردی دیب دینه ایتهب دور لار کیم
 حضرت نوح نبی الله زمان لارید بر تام
 اورنیدن اوج تیوه بوغدی حاصل بولور
 ایردی اسی دهقان برادر لار اکاندونا
 بولونک لار بولدی برکت لیکیمبر حضرت
 خداوند جل سلطانده فرمانی دین برش
 قلیب هر نه امرغیه بویون قولو حکامبر
 دین دینه حاصل بولغان خرمندین عشر
 و خراجی نه ادا قیلغان نیمیز دین هر کیشیک
 لازم دلابد در خداوند کریم رحمت
 قیلغانیدین اول عشر و خراجی نه ادا

دحق الله پرسیه و بیش نماز با جماعت ادا
 قیسه و ملا عالم لار نه جان و دل لاری بر لیه
 دست تو توب هر امر نهی که دهان از
 مبارک لاری دین حقیقه بجان دل قبول
 قیسه بوساله شریف کا با زیلغان امر
 لار غه عمل قیسه لار و نیتی خلق عالم کا
 بهره الیب آنلار دعا لاری برله درگاه
 خداوند یغیه تهاک و کرد نیغه لازم بولغان
 نفقه فرض نه ادا قیغای بولسه خصوصاً
 اهل اسلام و برجه مؤمن لار غه خیر و نجات
 اندیشه سی بولسه اول دیقانتی دیقانت
 اشرف دیر لار مرتبه سی علما و فضلاء

بر لبه برابری بولغای دمیشت لاریم تانکل
 روز قیامت بر جماعه ظاهر بولور یوزلا
 ماه تابانیک باشلا رید سایه بان شای
 و جناب حضرت محمد مصطفی صلی الله
 علیه و آله یول باشلا غوجی در اینما و اونک
 سونک لارید جنت میوه لار مهیا و علیان
 جنت لارانلار غور اغب حوران فرد
 وصل لاریغه طالب اسل محشر نذا قیلغایل
 آیا بولار بنی انکد مویا ولی انکد مویا تاف
 دین نذا کیلغایکه آگاه و دانا بولونک لار
 بولار بنی هم ایما هس ولی انکد هم ایما هس
 بلکه امت محمد علیه السلام اول دنیا

فائده زراعت قلیب عشر و خراجی
 فقیر بیچاره لارکا تمام برکان بو سبب
 بود نیای باقیده جنت الای الای
 بولوب چور و علمان طالب در اغب
 بولغان اول دنیا می فائده علم و ملامت
 دل و دست تو توب بو یورکان شایسته
 جان دل بر لب بویون سونکان بود ادک
 سرشته و خیران لیکد الحمد علیهم السلام
 راهبر درینما بولور اول دنیا می فائده
 سخاوت اندیشه قلیغان بود در آخرتده
 همیشه سایه بان دیورین مادامان
 نمایان قلیغان الهی بر چه مؤمن نواز

فضل و کرمینک برله دیدارینک دین کرمیت
 قیلغاسی سن آمین و صلی اللہ علی خیر خلقہ
 محمد و آلہ و اصحابہ اجمعین بوردسالہ شریف
 خرمین کوتار ماقده قبلہ طرفیغہ قوبوب بیرین
 ماتقدم کاتر آن اوقوب ثوابی
 اردو اجلا ریکانجشش قلیب کوتار کاید

تمت الكتاب

بعوض الملک

وہاب

۳

210 op a u a m

40

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نقل قبلیب دور لار کیم آنحضرت صلوات

وسلم ندر زمان سعادت لاریده تفاشات

نامیک بر خاتون بار ایردی اما حدین

زیاده بد نظر ایردی اگر تا فقه نظر قبلیسه باره

پاره بولور ایردی و اگر شیر غده نظر قبلیسه شول

زمان یقین لور ایردی کونلار رده بر کون امام

حسن و امام حسین کا نظر قبلیدی در حال

تیترا ب لرزه تور دی آنحضرت کونکل

لاری ملول بولدر در حال حضرت جبریل

اوشبود عانده کیلتوروب آنحضرت کا

بردی لار آنحضرت مذکور دعانده او قوبم

اوروی لار در حال اول خاتون بی کوزی حقیقی و
 و هر کیم بود عانی او تو سیر یا اذری بر لہ تو تسه میان
 کوزدن و میان تعلیلن د میان سوز وین اللہ
 تعا و زینا پییدہ سقلا ز جاستی بسیار ایردی مختصر قلیدرک
 بسم اللہ الرحمن الرحیم نا اللہ السلط العظیم المتعظیم
 والواحد اللکریم والکلمات التاتیه الدعویہ تجابات
 الصاحت و من العین و الجمن الانس من نظر محبتہ
 و بشیرة لعین باعین فاجع لہ صرین تو می طو
 ثم الرجوع الصر کرین تیقلب الیک لہ بعض خاستہ و
 حسیتر ثم ربک فزد کلال و الاکرم ثم اللہ اعظم
 اللہ ثم اسئلک ما یسمع الغیب عالم التہ و الخفیات
 یحبیب الدعوات یا قاضی الحاجات

دعا اسم اعظم بسم الله الرحمن الرحيم هر کس او بشود
 اسم اعظم دعای او توره دیا اوزی برله توتسه اون
 نیرسه دین ایمین بولور اول کوز نیر لیکدین ایکنجی
 درد لیکدین او چونجی خوار لیکدین تور تو نجی ایمان نیر
 کیتکدین پیشه آغ خسته لیکدین التجر بار لیکدین
 پیتنجر بجا دیوانه لیکدین سکر نجر تار لیکدین تو نور نجر
 بعض حدین او نو نجی قتیغ جان برکدین دعا نیر
 بسم الرحمن الرحیم باشغو عاشغلنا یا نور ارسله
 حفظی من الآفات والعافات برحمتک یا ارحم الراحمین

صلوات تجنینا اللهم صل علی سیدنا محمد
 صلوات تجنینا بهما من جمیع الأعداء والآ
 فات و تقضی لنا بهما جمیع الحاجات و تطهرنا
 بهما من جمیع السئآت و ترفعنا بهما علی

الدعوات و تبلغنا بها أقصى الغايات من
 جميع الخيرات و بعد المات لا حول الا تو
 الا بالله العلي العظيم يا حي يا قيوم مدد قبل بمس تمام

بر بنده مؤمن بوضوئه تحيينا له هر كونه تكرارا بلا جميع
 اقتلاردين امين بولغاى حابر ردا بولغاى صابر كو بد

دعاى قرخه بسم الله الرحمن الرحيم

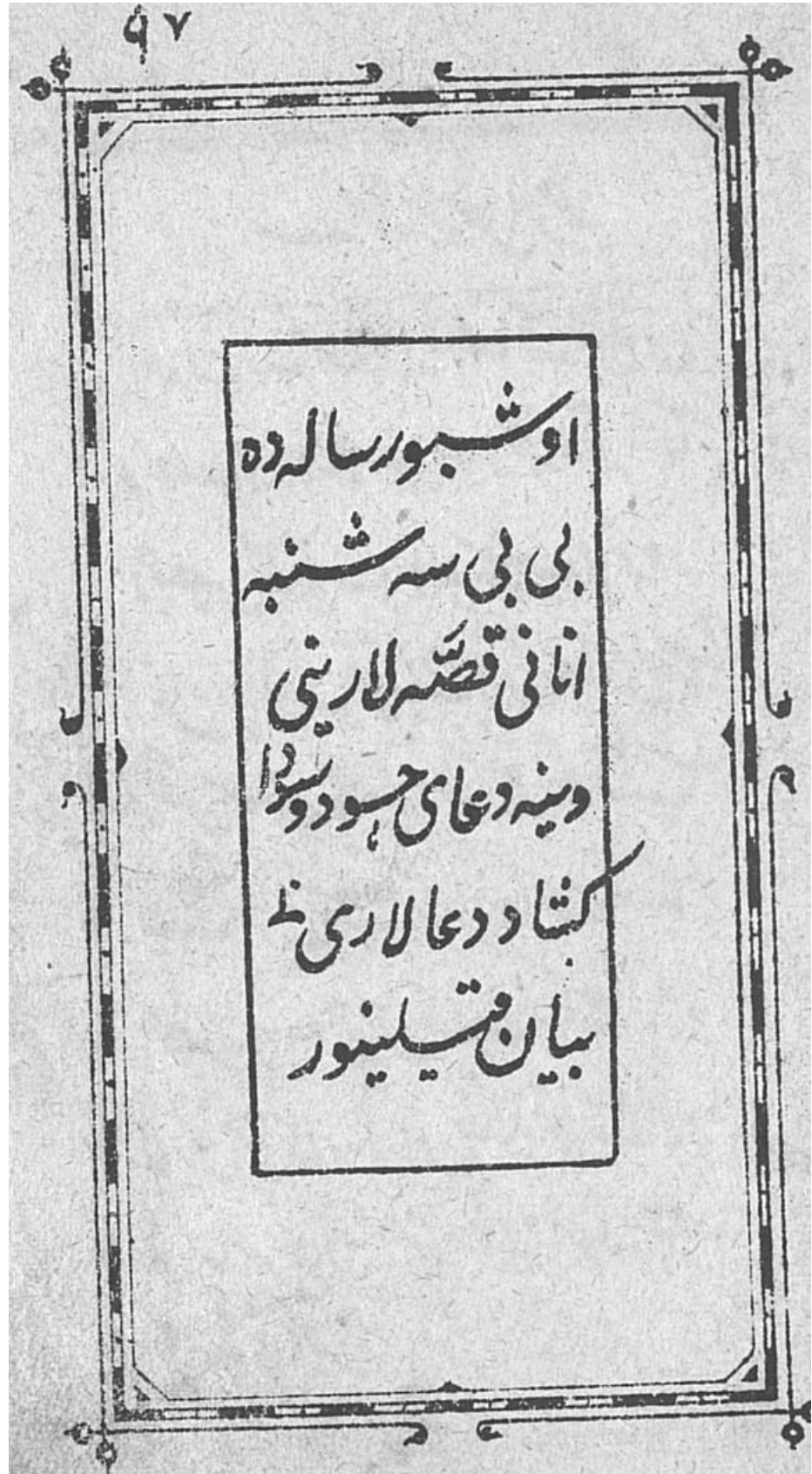
روايت فيلورلا كريم هر كيم بو قرخه دعائى او قوسه هر كيم او
 ادم نكوره عزت و حرمت فيلور كو نديز كو ننه تر سى ياده بو
 دبر كوركان آدم نيه بر كور سديب آرزو فيلور دينه هر كيم دوكا
 نورت طرفينه بردا قويه خريدار لار سيا بولور هر كيم تنكي با
 لار او تو بدم ادر لار هر طرفين خريدار لار كينيت بر لار
 ملا ثيبهاى قيمت كاكورلا اگر قيز باله لار اوزى بر لار
 رتيز و صند بخر آحابيب حد انتعا نيش جايلار دين عطا

۲۷۶۸-۱۱۱۱ ۷۸۳ ۷۸ ۵۰۸۹۱۲

قیلور صغیر کو بد دعا بوند و رسم اللہ الرحمن الرحیم اللهم یا رب جبرئیل
 و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل و ابراهیم و اسماعیل و یحییٰ
 و یعقوب و منزل البرکات و منزل التوریت و الانجیل
 و الزبور و الفرقان و الاحول و الاقوة الایمانک العلی
 العظیم لا اله الا انت الملك الحق المبین محمد رسول
 صادق الوعد الامین یا رب یا رب یا رب یا حی
 یا قیوم یا ذی الجلال و الاکرام سئلتک العظیم ان ترزقنی
 رزقا حلالا طیباً برحمتک یا ارحم الراحمین
 یسألنا مکتلینا مثلینا من نوح و برنوش شازوش
 کفشططیوش قطمیرت یا اسم اللہ الرحمن الرحیم
 اسناد دعای بازو بند بود و روایت قیلور
 کیم آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم بر کثیر کیم بود دعا او تو
 و یا عمریده بر برتبه او تو بشتیتم خدا بیغالی جمع کنایه

۹۵
 عفو قلیغاک هر حاجت که بوله روا قبلت رسول علیه السلام
 ایدلار که یارلار جبرئیل او شبود عانا صبر نوبه در جبرئیل
 علیه السلام ایدلار یا محمد او شبود عانا صبر نوبه در جبرئیل
 الله تعالی بیلور حاجت کوب ایردی دلیکن مختصر قلید که دعا بوز
 باسم الرحمن الرحیم لا اله الا الله الملك الحق المبین لا اله الا الله الملك
 الحق البقین لا اله الا الله الملك القهار لا اله الا الله الملك
 الحق الذی لا یموت لا اله الا الله الملك العرش العظیم استغفر الله
 یا رحیم استغفر الله یا رحمن استغفر الله یا عزیز استغفر الله یا
 استغفر الله یا رب استغفر الله عظیم استغفر الله یا قادر استغفر
 یا عفران استغفر الله یا استغفر الله یا منان استغفر الله یا
 استغفر الله یا عفو استغفر الله یا قیوم استغفر الله یا مجبور
 استغفر الله یا رزاق استغفر الله یا احد استغفر الله یا محمد
 استغفر الله یا ذو الجلال والاکرام بر محمد و آل محمد
 استغفر الله

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین
و الصلوة و السلام علی رسول محمد و آله و صحبه

و جمعین کتاب بدایه نشینیه بو ترمذی

انداغ روایت قلیب لار که بخاری شریف

بو نقل مستور و معتبر دور که فرزند طلب دنیا

طلب و آخرت طلب هر مراد حاجت مند بود

حضرت بهاء الدین نقشبند نیک خاله بدایه

لاری حق لارید آتش خدایه قلیب سغنیبا

تور سه هر نچوک حاجتی بولسه و ابولور مشک

مقصود بیفته سیکای انشا الله تعالی لار که

بو طریقہ بولور پورادور کان خاتون لہو
 بی ادیدین اون تیلاب آسون اگر
 یورمایدر کان بولہ اوینی تورت
 بو چیغہ تورت طبق اون قویوب
 اندین آلیب برقران ادماج آشن
 سوت برہ قیلسون اوج عدد چہائی
 برکو لہ قیلیب پوہ خاتون دتیم قزل
 برامیون ایرگل کیشیغہ برسون
 اول مجلسده حضرت بدبذ قصہ
 لاریدین بیان قیلسون ہرکیم توروغ
 ایشیتما سون ہرکیم بو آشن قیلیب

۱۰۰
 اخلاص بر سر سیف نیب تور سه مهر کیم
 اعتقاد بر سر قصه لاری بی بیان قلیب
 نیازین بر سر ششمی همی مرادی
 تا پارتا الله تعالی حضرت پد پشینه
 ایدیلار مرادینی تیلاب بر اسم منور
 لمن نیدور لار رفوعه لاری بو تور
 بر تهم قیز بار ایکان ادگای امانه اولور
 خار لیک تار تار ایکان اناسی هر کونده
 قولیغه بر بخته بر بیکر تابور در ایکان
 صحرا کا حقیب بو بخته نی بکیریب
 دبو سیر باقیب کلبه ب اول قیز

تا کی چرخه یف نی بکیر الامی کیدر انکا کوب
 غدا ب عقوبت لار کور کوز در ایکان
 بر کونی نخته بر لک سیکر طالیب
 صحرا غه حقیب بغلاب نور در اوردی
 سیر قاجیب باریب بر غار غه کردی
 از قاسمیدین بولاسم باریب غار کا
 کیردی کوردیکه بر بد موسی سفید بوردی
 طاعت نوریدین مصفا و طاهر تجلی
 سیدین مجل اوز عبادت بر لستول
 اولتور در قیز سلام بریب کیردی ارس

بید علیک قیزی نواز کس قبلدیلار
 و احوالینی سوردیلار قیزلار یوسون مضطر
 لیک برله اناسینی حایینی ایدی مشکل
 ایس لارینی و عذاب عقوبتلاری نی
 بر بر بیان قیلدی القصد حضرت
 بید کسینه قیزلار حالینو رحم ایلاب دیلار
 ای بلام ایدی کونده کیلیب منی
 کورکیل من سینک اچون دعا قیلاری
 یاریب نخته ندر سیر نیکا بیدورکیل
 آرقه هیدین لغنی کوتاریب آقیلدیلار

۱۰۳

مهربان لقب قیلدیلار قیز خوشحال بولوب
 کونده کیلیب حضرت بدبئی کوردوب
 دعا آلیب نخته سینی سیریکایدرو
 ارقه هیدین یف قیلیب ناهینه ایتیا
 ایردی اناسی بولیس کاجران قلیب
 علاجه ناپالمدی القصه برکون سیریک
 سویدوردی ایرره قیز عمکین بولوب
 حضرت بدبئی سنبه فی الدیلار یغه
 باریب یغلا دی سیریکه بانه سی خذ
 مستنکیزه کیلیب مبارک بوزنکیزه

کورار ایردیگیم ایجیدی بچوک کورار من
 دشمن انام قویکاس دیب زازدار چون
 ابرنوبهار بخلادی حضرت بدله کوب
 عنایت لار قلیب سبکی سردیلار که
 ای سنس زنده ییلا کلیل سینه استخون
 لارینی بیر کاکو کلیل دیب ییاردیلار قیز
 باریب بیر کاکو مدی قیتن زنده هر کونده
 کوب مشقت لار کور کوزور ایردی
 برکون اول شهرند اکا بزی تو قلیب
 ایردی برجه ند تو یکا حفیردی برجه قلیب

و جوان لاریب انیب تو یکا کیستی لاری
 قیز نه اناسی او یکا اولتور و ب آلدیغه
 بر غریبال جوارسی برله تریق نه قوشوب
 بر دی تاسن کلیلکو نجه مونه بر بری اجراتیب
 قویدیپ اوز قیزنی آلیب تو یکا کیستی
 قیز بیغلاب اولتور و ب ایردی بر مالکان
 تاوغ بار ایردی کیلیپ اجراتیب قوی
 قیز خوشوقت بولوب وقتنی عنایت
 تاپیب در حال حضرت بیله نه قوشوب
 کیلدی حضرت بیله سور و ملا کر ای

بلام نچو ک قیلیب کیدلنیک قزایدی
 شهرنا اکا بری توی قبلدی همه قزویون
 تویکا کیستی انام هم کیستی من کسیرنا
 کورکالی کیدیم دیدی حضرت بی بی
 ایدیلار که ای بلام سنی هم خاطر نیک
 ملال تا بمسون تویکا باردر کارزدنگ
 بولسه بارکسل دیب عاقیلدی یلار
 بهتکا قول اوز ایتیب بر بو فچه حله
 دبر قوتله طلا ونجه تورلار خدتمسکا
 بولوب کسلدی یلار قشیرنه یساتیب

۱۰۷

تو یکا آلیب باردی لارا اکا برکا خبر
 بر دیلار آدیغه ایسن بار حقیقه لایا ایشا
 نه قیزی کیلدی دیب جسم سرائیکا کبر
 کوزدی لارا آدیغه دستورخان یازدیلا
 و تو لوک طعام لار تارم لار قیز کوردیکه
 اناسی ایسیکده اولتور و بدور نظر
 سالیب بیلدیکه اناسیدر آدی اکی
 طعام لارم اناسیغه یاردی اوزی
 تویدن حقیق کبر و بالارم حضرت
 بی بی کاتابشوردی اناسیدنر ایلکار

او یکا کیلیب اوتوردی اندین کین
 طعم لارنه اناسی آیب کیلدی انا
 قینر کیلوریده بر ایاغیب اکی
 طلاً کفش بولده توشوب قالدی
 بر آدم تاپیب اول کابر کا بلییب
 بردی اکا بر شهر کا خبر بردی
 س کیم نیک ایاغی شول کفش
 کالایق کیلیم من انذ غرت برله
 آلامین دیب تحقیق قبلدیلار
 ا حکیم کا توغری کیلدی القصه

بر کون خاتونی قیزی بار ایشیس
 دیب ایشیلار کیشی بیاردی اناسی
 ایشیب قیزنا تنور کا یا شور دیلار
 اوزینی قیزی بی تیب انکا لایق
 کیلما دی قیسترنی ایاغینی یوندی
 بولمدی ماکیان تاوغ باطاعت
 بولوب تنور کا اشارت قیلدی کیلکان
 آدم لار حیران بولوب یاریب تنور
 کوردیلار که بر حور هری قیسن
 تنورده اولتور و بدو کفشنی

کیدوردی لار رست کسلی می شول
 آدم خوشوقت بولوب اکابر کاسیو
 دیب کیتی اکابر خوشوقت بولوب
 کوب اکرام لار برله اول قیسرنی
 توی قیلیب آماک بولوب اول کون
 کیشی یاریب نکاح قیلدی ترق
 بکجه کوندوز توی قیلیب بردی حضرت
 بد و صیت قیلد بلار سن بو مرتبه کا
 یتنک محبتنک راحت کا و
 مشقتنک دو لنگا بیدل بولدی

اگا اولوغلیق قیلیب بیزله اولو تمغیل
 ایمدی اس منی حقیقده آش
 قیلیب دینه بو قصه سانی
 بیان قیلیب لهر کیشی اخلاص
 برله ایشیتیبا اعتقاد قیلله
 سننگدیک انده هم مراد یکا
 تیکور هم ضامن دور من دینی
 لارا اما قوروق ایشیتما سون قوروق
 ایشیتمه قوروق قالوردیب
 رخصت بسه دیلار قیلیب

کیدمی اندانکه شول سوز ببه له
 اوزین ارا هسته قیدمی اکابر
 اومی قلیب بردی بنجه
 مدت دین کبیر حضرت بلبله
 وصیت لاری یادیکا توشوب
 اومی نه تورت بور حیفه
 تورت طبعی اوان قویدی اول
 اول دین اکیب برت نرن
 اوماج تتی چپا تا بر کولچه
 پیشورد ب ابردی ایشکدین

۱۱۳

اکابر کیسریب کیسردی
 آشنی کوردوب کا ہدی ایدیکہ
 منی دولتیم کا حقارت قبلدیک
 بوند لازم دور ہنوز فقیر لبق
 قیلور ہن دیب تو کو ب حقیب
 کیتی اول زمان قابون فالینز
 وقتی ایردی اولکون فالینز
 سیر نیغہ کیتی کیچ بولوب قسماً
 بولدی قسماً کو نکلیسی ریندر غا
 ہسماں بولوب اوج عدد

ذایچه فی البیب خورچینکا سالدی
 کیلتوروب قتیسرتا کونکلینی
 الایدیب کوردیکه شسرکا
 غلفله توشوب دورپادشاه
 اوج عدد اوغلا حقییب اوکلونید
 بری کیلماهی ایزلاب
 یوردلارنا کاه ایزلا کوپیلارنا
 برینے کوزمی توشستی
 خورجین دین قان آقیب
 کیلا دورخورجین آقیب

کور دیلا رکہ اوج شہزادہ نے
 کا کل لاری بسہ بر بعینہ
 اور الیب یاتیب دور اول
 زمان اکا برنی آتدین لقیب
 بوینیکا غل لاری لیب
 سودرادی لاری اکا بر تو لا قیلدیکہ
 منکا بر زمان منہ صت بر نیک
 لاری برکت قیلیب دور من
 ارمان بولدے تا من اندین تو بہ
 قیلیب او یکا بار یب کیلا ی

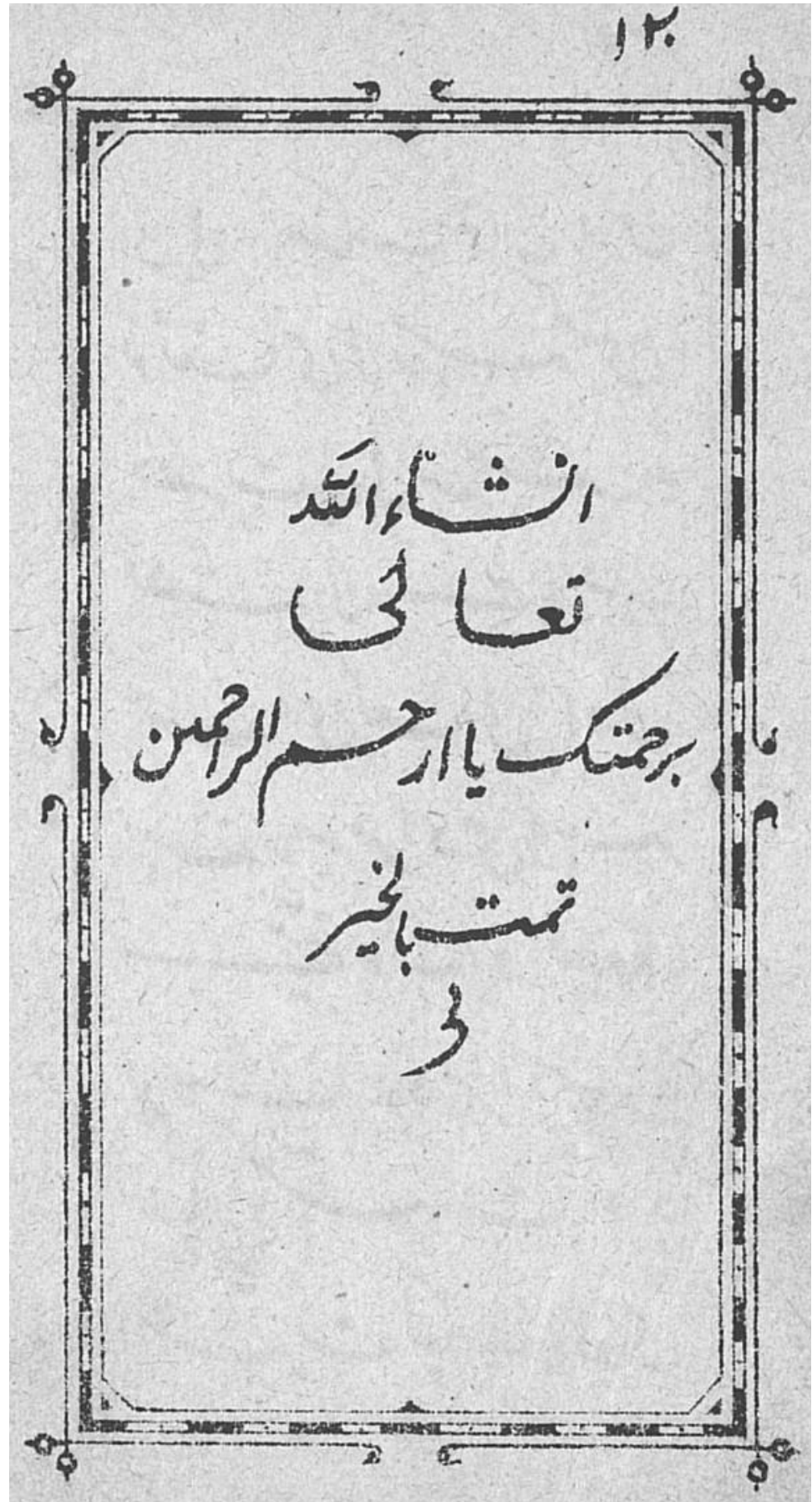
بر قاشوق تانیسم با دشا پین
 تصدق بولسون دیدی انزک
 رخصت بر دی لارا کابراویکا
 کیلیب قیسردین سور دیک
 اول آشینک نچوک آشن
 ایردک آشنی توکوب موخچه
 بلاغه کرفتار بولدوم دیب
 یغلا دی قیسردا قعه لارغ
 بیان قیلدی ایرکسر کابرا
 توری قیلدیر کوب نذر نیاز لار

۱۱۷

حضرت بی بی سہ سنبہ حق
 لاریدہ بسردی ادل اشنی
 ہسم قیلدی فیلتیب حلاونہ
 اللغہ باردی حلق سیدنجی
 دیب یوردوب دور لار
 اگہ سہ شتیب خوشوقت
 بولدے پادشاہ زادہ
 لار حورجین فی احیب
 کورہ لار اوج عکد
 ذابچہ تور د ب دور

بو ایس کا برہم حسین و تعجب
 قالدی الارہمہ لارے
 نینک براخلاصے
 مینک حنلاص بولوب
 کوب نذر نیاز حضرت
 بلے بلے سنبہ انانی
 حق لارین کسب دیلار
 ہر کیم ہر مقصدہ
 اس قلیب تورے
 حضرت بی بی سنبہ

بی بی انانینک قولی دین
 تو تفاسی لار به کیشی
 حضرت بی بی سه سنبه
 قصه لار نی یاقلیه
 خدا می تعالی اول
 بنده هر مرادی و به
 نیت بول رو اقلغای
 بود نیاده مراد نی
 تا پار و حضرت ده
 عشرت لیک بولغای

۱۲۱

اوست بود دعا از برای حاجات
و دفع حسود

بسم الله الرحمن الرحيم

ذلا زير بندي فلا زير بندي

سليمان بندي انجيل

بندي توريت بندي

زبور بندي سرقان

بندي محمد بندي

عيسى بندي موسى بندي

اسر بندي يعقوب

۱۲۲

بندی یوسف بندی آدم
 بندی نوح بندی شمشیر
 بندی جبرائیل بندی
 میکائیل بندی اسرافیل
 بندی عزرائیل بندی
 مرسل بندی غفران بندی
 قرآن بندی وسیع
 کرسیه السموات والارض
 ولا یؤده حفظهما وهو العلی
 لعظیم

۱۲۳

جمله هر یلار فی بند می بو تر دور

لا اله الا الله از زمین تا آسمان

لا اله الا الله از آسمان تا زمین

لا اله الا الله از عرش تا کرسی

لا اله الا الله از کرسی تا عرش

لا اله الا الله از لوح تا قلم

لا اله الا الله از قلم تا لوح

لا اله الا الله از قاب قوسین تا اذن

بستم بحق زبور داود بستم

۱۲۴

بحق سدرقان حضرت محمد
مصطفیٰ صلی اللہ علیہ

وسلم بستم بستم بحق

زبان دہان وسی دندان و ما

اعضا چهار عناصر

وجملہ بدن و حضان دہ دیوان

۱۲۵

وہر یان بستم بحق لا الہ الا اللہ
محمد رسول اللہ بند بندہ

دعی پس و جن ^{ملا}
اللہم اے تک یا اللہ یا رحمن

یا رحیم یا مالک یا قدوس

یا سلام یا مؤمن یا مہین

یا عزیز یا جبار یا متکبر

۱۲۶

یا خالق یا باری یا مصدّر

یا غفار یا قهار یا وهاب

یا رزاق یا فتاح یا علیم

ماشاء اللہ کان وما لم یثأ

لم یکن و صل علی خیر خلقہ محمد

و آلہ و صحابہ جمیعین

اسناد دعای نجات کشاد بو ترو

ہر کیر سہ بود عانی اوزی

بر لہ تولتہ بخت دولت

ایشیکے اچیلغای محنت

١٢٧

علاکت ایشیک بستم بولور
 انشاء الله تعالی

بسم الله الرحمن الرحیم
 اللهم انت فتح علينا
 ابواب الرحمة والدولة والمغفرة
 والسلامة والسعادة والعاقبة
 والعاقبة الامان الامان
 يا حنان يا منان يا ويا
 يا سبحان يا برهان يا ارحم الراحمين